HÜSEYİN NADİR

Cinayet Koleksiyonu

FAKABASMAZ ZİHNİ'NİN MACERALARI

Osmanlıca Aslından Uyarlayan: Av. Yaşar Güçlü

DORLION Yayınları

Polisiye

Hüseyin Nadir
Cinayet Koleksiyonu

FAKABASMAZ ZİHNİ'NİN MACERALARI

Yalnız İstanbul'un değil; bütün dünyanın en kurnaz, en ele avuca sığmaz en usta hırsızı Fakabasmaz Zihni ismindeki insanüstü yaratığın akıllara hayret ve dehşet veren maceralarıdır.

DORLION
Yayınları

Hüseyin Nadir
Fakabasmaz Zihni'nin Maceraları

Genel Yayın Yönetmeni: Ahmet Kaygusuz
Editör: Dorlion Editör Atölyesi
Osmanlıca Aslından Uyarlayan: Av. Yaşar Güçlü
Kapak Tasarım & Sayfa Düzeni: Dorlion Tasarım Atölyesi
1. Baskı: Eylül 2024

Sertifika No: 33967
ISBN: 978-625-374-487-8

© Dorlion Yayınları | Eylül 2024
© Hüseyin Nadir | Eylül 2024

Merkez Adres: İstiklal Mah. Yeşiltepe Sok. 24/A Eskişehir

Şube Adres: Kültür Mahallesi, Liderler İş Merkezi,
Kızılırmak Cd. D:No: 63/9 06420 Çankaya/Ankara
Tel: (0312) 433 03 78 • Gsm: (0555) 037 73 19 • (0530) 307 10 93

İç Baskı & Cilt: Bil Ofset Basım Yayın Matbaa Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.
Tesviyeci Caddesi No:7/5 İskitler- Ankara

Tel: 0312 433 03 78
Sertifika No: 46767

© Bu kitabın yayın hakkı **Dorlion Yayınları**'na aittir.
Dorlion Yayınları™ bir **İnsancıl Sahaf** tescilli markasıdır.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

web: www.dorlionyayinlari.com
e-posta: dorlionyayinlari@gmail.com

KİTAP İSTEME ADRESİ:
İNSANCIL
Sipariş Hattı: 0 530 307 10 93 - 0 532 674 09 30
web: www.insancilkitap.com • *e-mail:* depo@insancilsahaf.com

Hüseyin Nadir, H. Nadir

Hüseyin Nadir bu güne kadar gerçekte kim olduğu tespit edilememiş bir polisiye yazarıdır. Hüseyin Nadir ismine 1922 yılında Cemiyet Kütüphanesi'nin neşrine başladığı Cinayet Koleksiyonu içinde yer alan *Fakabasmaz Zihni* serisinde rastlanır. Altı yıl boyunca neşrine devam edilen serinin bazı kitaplarında ise yazar, ismini H. Nadir olarak kullanmıştır. Yazarın hayatı hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılamamış olması ve *Fakabaşmaz Zihni* serisi dışında başka bir eserine rastlanmamış olması ismin müstear olma ihtimalini yükseltmektedir. Erol Üyepazarcı, *Amanvermez Avni* serisinin yazarı Ebüsüreyya Sami'nin, serinin onuncu ve sonuncu kitabı *İskeletler Arasında*'nın son sayfasında meşhur hırsız ve cani "Şarkın Arsen Lüpen'i Fakabasmaz Zihni"nin sergüzeştlerini yayımlamak emelini açıkladığını belirtir. Ancak aradan yıllar geçtikten sonra yayınlanmaya başlayan Fakabasmaz Zihni serisinin Ebussüreyya Sami'nin bahsettiği eser olması ve H. Nadir'in de yine Ebussreyya Sami'nin müstear ismi olması ihtimali düşüktür. 1930 yılında yayınlanan bir başka Fakabasmaz Zihni kitabı daha varsa da bu kitabın yazarı Rakım Çalapala'nın H. Nadir olma ihtimali de yoktur. Zira ilk Fakabasmaz Zihni kitabı çıktığında o henüz on üç yaşındadır. İlki 1922 yılında yayımlanan ve altı yıl boyunca neşrine devam edilen Fakabasmaz Zihni serisi döneminde çok ilgi görmüştür. Yazar "milletin refâh-i hâli ve saâdet-i âtîsi" için çalışan bir anti- kahraman ortaya koymuştur. Fakabasmaz Zihni Arsène Lupin kadar kibar, Fantoma kadar acımasız bir hırsızdır. Ancak bozuk olan adaleti sağlamak amacıyla bu yola başvurmaktadır. Çaldığı paraları dullar cemiyetine, fakirlere, yetimlere dağıtır. Gerek sempati ve hayranlık uyandıran karakteriyle gerek okuru heyecana ve meraka sürükleyen canlı ve muammalı

üslubuyla yazar, 55 hikâyeden meydana gelen bu seriyle okura başarılı bir erken dönem polisiye örneği sunmuştur. http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/huseyin-nadir

Yaşar GÜÇLÜ

1966 yılında Ankara Şereflikoçhisar'da doğdu. Ziraat Meslek Lisesi'nden sonra AÖF İktisat, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Anadolu Üniversitesi İlahiyat Ön Lisans programını bitirdi. Kamuda ziraat teknisyenliği, hukuk müşavirliği, 1. Hukuk Müşavirliği, Personel Genel Müdürlüğü görevlerinde bulunmuş olup, halen Tarım ve Orman Bakanlığında üst düzey yönetici olarak memuriyete devam etmektedir. Avukat ve Arabulucu olan çevirmenin hukuk alanında yayınlanmış 11 kitabı bulunmaktadır. Ayrıca Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye'yi, Beygire Bakmak ve Binmek isimli at bakımı ve binicilikle ilgili alanında ilk olan bir kitabı, Osmanlı döneminin ilk polisiye serisi olan Amanvermez Avni serisini ve Ziya Paşa'nın Engizisyon Tarihi'ni Osmanlı Türkçesi aslı, günümüz alfabesiyle yazımı ve güncel Türkçe çevirisiyle birlikte hazırlamış ve yayınlamıştır. Amanvermez Avni serisi günümüz Türkçesine uyarlanmış haliyle ayrı ayrı ve tek kitap olarak da yayınlanmıştır. Ahmet Mithat Efendi'nin Osmanlı döneminin ilk telif polisiye romanı olan Esrar-ı Cinâyât (Cinayetlerin Esrarı)'ı ile Süleyman Sudi'nin Gece Kuşları isimli Osmanlı döneminin Arsen Lüpen tarzı ilk polisiye romanını günümüz Türkçesine uyarlayarak yayınlamıştır. Mesleki alanda yayınlanmış çok sayıda makalesi bulunduğu gibi, çeşitli dergi ve gazetelerde ve elektronik ortamda yayınlanmış makale, deneme, hikâye, mizahi hikâye ve şiirleri bulunmaktadır. Osmanlıca eserleri Osmanlı Türkçesi aslı ve günümüz Türkçesiyle okuyucuyla buluşturabilmek için çalışmalarına devam etmektedir.

Ankara - 2024

ÖNSÖZ

Batıda polisiye edebiyatın başlangıcı Edgar Allan Poe'nun 1841 de yayımlanan Morgue Sokağı Cinayeti olarak kabul edilir.[1] Sir Arthur Conan Doyle'un (1859-1930) Sherlock Holmes'ünün ilk hikâyesi 1887'de yayımlanır. Fransız yazar Maurice Leblanc'ın (1864-1941) kibar hırsızı Arsen Lupen ise 1905 yılında yayımlanmaya başlar ve 1930 yılına kadar seri devam eder.

Ayrıca Emile Gaboriau (1832-1873), 1866 yılında Mösyö Lecoq'un baş karakter olduğu beş roman ve bir kısa hikâyeden oluşan polisiye seriyi yayımlamaya başlar. Ayrıca başka yazarlar tarafından da "Mösyö Lecoq'un Kızı, Mösyö Lecoq'un Son Dosyası" gibi romanlar kaleme alınarak karakter devam ettirilir. Pierre Souvestre (1874-1914) ve Marcel Allain (1885-1969) ikilisi 1911 yılında kötü adam ve suçlu Fantoma'nın baş karakter olduğu seriyi yayımlamaya başlarlar.[2]

1 Ayşe ALTINTAŞ BALCI, Türklerin Sherlock Holmes'ü Amanvermez Avni, (Y.Lisans Tezi), Bilkent Ü. Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enst. Türk Edebiyatı Bölümü, Eylül 2005, s.7 http://repository.bilkent.edu.tr/bitstream/handle/11693/29730/0002971.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2 Habibe GEZER, Türk Edebiyatında Polisiye Roman ve Ahmet Ümit'in Polisiye Roman Kurguları (Yüksel Lisans Tezi, Isparta 2006) (SDÜ Sos. Bilimler Enst. Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. S.20 http://tez.sdu.edu.tr/Tezler/TS00492.pdf

Yine ondokuzuncu yüzyılın son yıllarıyla yirminci yüzyılın başlarında ilk olarak Amerika Birleşik Devletlerinde "Dime Novels" (On Paralık Öyküler) olarak adlandırılan ve edebi değerinden çok kâr amacı ön planda olan genellikle kısa hikâyelerden oluşan periyodik olarak yayımlanan polisiyeler piyasaya çıkmış ve geniş halk kitleleri tarafından büyük beğeniyle karşılanmıştır. Bu kitaplar daha doğrusu 20-30 sayfalık kitapçıklar kalitesiz kâğıtlara basılıp çok ucuza formalar halinde satılmakta bu nedenle de genel olarak "On Paralık Öyküler" diye isimlendirilmekteydi. Kullanılan kâğıtların kalitesizliğinden dolayı da "Pulp" (Hamur) olarak da adlandırılmaktaydı. O döneme göre kıymetli olan ciltli kalın kitapların yerine yayımlanan bu seriler bir nevi "oku-at" kitap gibiydiler.

Bu türün en önemli kahramanları da Nick Carter ve Nat Pinkerton'du.

Bizde polisiyenin serüveni ise 1881 yılında Ahmet Münif tarafından dilimize çevirilerek yayımlanan Fransız Yazar Ponson de Terrail'in "Paris Faciaları" isimli kitabı ile başlar.[3]

Derken Artur Conan Doyle (Sherlock Holmes), Maurice Leblanc (Arsen Lupen) , Emile Gaboriau (Mösyö Lecoq), Pierre Souvestre - Marcel Allain ikilisi (Fantoma) gibi ünlülerin eserleri çevrilir ve Türk okurlar söz konusu yazarların ortaya koyduğu kahramanlarla tanışır. Bu tanışıklık öyle hale gelir ki sadece bizde değil bütün dünyada Sherlock Holmes ve Arsen Lupen gibi hayali kahramanlar tanınırlıkta yazarlarının önüne geçer.

On Paralık Öyküler de çevrilir ve hacimlerinin küçük ve fiyatlarının ucuz olması nedeniyle geniş okuyucu kitlelerine ulaşır.[4]

3 https://www.hurriyet.com.tr/gundem/polisiye-roman-hafiyesi-38020232 11.11.1997 (Erişim Tarihi: 2.12.2021)

4 Ayşe Altıntaş Balcı, Türklerin Sherlock Holmes'ü Amanvermez Avni (Master Tezi), Bilkent Üniversitesi, Ankara 2005, s. 12. 32

Çeviri polisiyelerin büyük ilgi görmesi nedeniyle olsa gerek yerli polisiyeler de ortaya çıkmaya başlar. Osmanlı'da ilk yerli polisiye 1884 yılında yayımlanan Ahmet Mithat Efendi'nin Esrar-ı Cinayât'ı[5] olarak kabul edilir. Yazarın bu eseri polisiye olmasının yanında diğer eserleri gibi öğretici bir üslupla kaleme alınmıştır.[6] 1912'de Yervant Odyan tarafından kaleme alınan ve Abdülhamid Han'a eleştiriler yöneltirken İngilizleri Osmanlı'nın kurtarıcısı gibi göstermeye çalışan ifadeler içermesi nedeniyle biraz da propaganda ağırlıklı yazıldığı düşünülen Abdülhamid ve Sherlock Holmes isimli eseri; 1913'te Ebüssüreyya Sami'nin Amanvermez Avni dizisi yayımlanır.[7] 1914 yılında Arsen Lupen tarzı ilk yerli eser olmak üzere Süleyman Sûdi ve E. Ali tarafından kaleme alınan "Gece Kuşları" yayımlanır.[8] Okurlar 1924-1928 yılları arasında yayımlanan Peyami Safa'nın Server Bedi adıyla yazdığı Cingöz Recai tiplemesi ile tanışır. 1922-1927 yılları arasında ise Hüseyin Nadir'in Fakabasmaz Zihni dizisi yayımlanır.

Görüleceği üzere polisiye eserler genelde iki farklı bakış açısıyla kaleme alınmaktadır. Birincisi suçla mücadele eden ve suçluları yakalayan polisler ve dedektiflerin (Sherlock Holmes gibi) tarafında durarak kaleme alınan eserler, ikincisi ise polisleri peşlerinde koşturan ama bir türlü yakalanamayan sempatik suç makinalarının (Arsen Lupen, Fantoma gibi) tarafında durarak kaleme alınan eserler.

5 Tarafımca günümüz Türkçesine uyarlanmış olan Esrar-ı Cinâyât (Cinayetlerin Esrarı) 2023 yılında Dorlion Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

6 https://www.hurriyet.com.tr/gundem/polisiye-roman-hafiyesi-38020232 11.11.1997 (Erişim Tarihi: 2.11.2021)

7 Amanvermez Avni serisi tarafımca Osmanlıca aslıyla birlikte hazırlanarak Beyan yayınları tarafından hem Osmanlıca Aslı, günümüz alfabesiyle yazımı ve güncel Türkçe çevirisiyle birlikte her hikaye bir kitap olarak yayınlanmış, yine güncel Türkçe uyarlaması her hikaye bir kitap ve on hikaye birarada olmak üzere yayımlanmıştır.

8 Tarafımca günümüz Türkçesine uyarlanmış olan "Gece Kuşları" 2023 yılında Dorlion Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

Bizde de eserler bu minvalde kaleme alınmış olup Amanvermez Avni suçluların peşinde koşarken, Fakabasmaz Zihni, Nahit Sami ve Cingöz Recai de peşlerinden kendilerini yakalamaya çalışan polisleri sürükleyerek suçtan suça koşmuşlardır.

1922-1927 yılları arasında Osmanlı alfabesi ile yayımlanan daha sonra yeni alfabe ile de yayımlanmaya devam eden Hüseyin Nadir'in Fakabasmaz Zihni adlı karakterin maceralarını anlattığı, Cinayet Koleksiyonu başlığı altında yayımladığı dizi Pierre Souvestre ve Marcel Allain tarafından kaleme alınan Fantoma serisinden esinlenilerek yazılan oldukça başarılı bir seridir. Fakabasmaz Zihni de Arsen Lupen gibi kibar bir hırsız olmasına rağmen yeri geldiğinde acımadan adam öldüren veya öldürten biri olması nedeniyle daha çok Fantoma'ya benzetilmiştir.[9] Fakabasmaz Zihni'nin bazı yerlerde "Şarkın Arsen Lüpen'i" olarak anılmasının sebebi ise herhalde Ebussüreyya Sami tarafından kaleme alınan Amanvermez Avni serisinin son kitabı olan "İskeletler Arasında" kitabının sonunda yazarın Amanvermez Avni serisinin sonlanmasıyla "Şarkın Arsen Lüpen'i Fakabasmaz Zihni" denilen meşhur cani ve hırsızın maceralarını yakında neşre başlayacağını ilan etmesidir. Fakabasmaz Zihni'nin Ebussüreyya Sami'ye nispet edilmesinin en büyük sebebi de aslında bu ilandır. Ancak "İskeletler Arasında" 1914 yılında yayımlanmış olup, Fakabasmaz Zihni serisi bundan sekiz sene sonra 1922 yılında yayımlanmaya başlamıştır. İlanda Fakabasmaz Zihni'nin ilahi adaletin tecellisi ile cezasını bulduğu belirtilmekte ise de elimizde bulunan hikâyelerde Fakabasmaz Zihni'nin cezasını bulduğuna dair bir kayıt yoktur. Yine ilanda Zihni'nin "Cin Hüseyin" isminde bir polis dedektifinin elinden nasıl yakayı sıyırdığının anlatılacağı belirtilmiş olmasına rağmen

9 http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/huseyin-nadir (Erişim Tarihi: 02.11.2021)

elimizdeki hikâyelerde "Kara Hüseyin, Amanvermez Kadri" gibi polis dedektifleri bulunmakta ancak "Cin Hüseyin" yer almamaktadır.

Dolayısıyla hikâyelerini okuyacağımız Fakabasmaz Zihni, Ebussüreyya Sami Bey'in kaleme alacağını duyurduğu "Şarkın Arsen Lüpen'i" Fakabasmaz Zihni değildir.

Esasen literatürde Fakabasmaz Zihni'nin Sergüzeştlerinin 1927'ye kadar devam ettiği belirtilmekteyse de anlaşıldığı kadarıyla 1922 yılında haftalık yayımlanmaya başlayan hikâyeler tamamlandıktan sonra da 1927 yılına kadar tekrar basılmaya devam etmiştir. Örneğin "Fakabasmaz'ın Manyetizma Oyunu" 1340 (1924), 1341 (1925) ve 1927 yıllarında üç defa basılmıştır. Aslında bu durum da serinin okuyucu tarafından ilgiyle karşılandığını göstermektedir.

Yapılan tespitlere göre yayımlanmış elli altı hikâye[10] bulunmaktadır. İlk yirmi bir hikâyenin hangileri olduğu 1340 (1924) tarihinde yayımlanan "Fakabasmaz'ın Manyetizma Oyunu" isimli hikâyesinin sonunda yer alan listede görülmektedir. Buna göre ilk yirmi bir kitap şu şekilde sıralanmaktadır:

1- Karacaahmet Mezarlığı Cinayeti,
2- Şimendifer Haydutları,
3- Kanlı Balta,
4- Kesik Kafa,
5- Tarabya Cinayeti,
6- Kadın Parmağı,
7- Fakabasmaz Zihni'nin Çapkınlığı,
8- Karacaahmet'te Korkunç Bir Gece,
9- Fakabasmaz'ın Korkunç Sarayları (Mahzenleri),

10 Şule AYVA (Notlandırarak Hazırlayan), Fakabasmaz Zihni'nin Sergüzeştleri (Cilt 1), Ötüken Neşriyat, İstanbul 2021, s.9

10- Ölüm Yolcusu,

11- Karanlıklar İçinde,

12- Kanlı Göz,

13- Mardiros Hanı Sirkati,

14- Kanlı İzler Peşinde,

15- Sislerde Siyah Bir Nokta,

16- Otomobildeki Cinayet,

17- Cin Ali'nin Tevkifi,

18- Fakabasmaz'ın Düğünü,

19- Kadıköy Cinayeti,

20- Aksaraylı Çamur Şevket,

21- Yedi Belalar Çetesi.

Doğal olarak 22'nci kitap da listenin yeraldığı "Fakabasmaz'ın Manyetizma Oyunu"dur. Sonraki sayılar için herhangi bir sıralamaya rastlanılmamış yalnız bazılarının arka sayfasında bir sonraki hafta hangi kitabın çıkacağı belirtilmişse de arada bazı sayıların kaybolması (Tarabya Cinayeti gibi) bazı sayıların da sadece 1927 yılı baskılarının olması ve bu baskılarda takip eden kitabın yazılmaması sağlıklı bir sıralama yapmaya engel teşkil etmektedir.

Yayıncının da belirttiği üzere her sayı "başlıbaşına bir hikâye" olduğundan hikâyelerin belli bir sıra ile okunma zorunluluğu da yoktur. Aralarında kronolojik bir sıra da yoktur. Sanki Fakabasmaz Zihni, aklına geldikçe geçmişteki bir macerasını kaleme almakta ve yayıncı da bu hikâyeyi okuyucuya sunmaktadır.

Fakabasmaz Zihni serisinin yazarı Hüseyin Nadir'in kim olduğu bilinmemektedir. Seri içerisinde yer alan "Fakabasmaz İstanbul'da" isimli hikâyenin yazarı ise dış kapakta "H. Nadir" olarak yazılı iken iç kapakta yazar olarak "Kaya Nuri" ismi görünmektedir. Kaya Nuri o dönemlerde "ucuz roman" türü eserler veren bir yazar olarak görünmekteyse

de gerçek kimliği hakkında bilgi bulunmamaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere kapaklarda iki yazarın adı birden anılmamakta dış kapakta H. Nadir ismi yer almaktayken iç kapakta Kaya Nuri ismine rastlanmaktadır. Bu durum gerçekten hikâyenin iki yazar tarafından mı kaleme alındığı yoksa dizgi hatasından dolayı mı farklı isim yazıldığı ya da aynı kişinin farklı müstear isimler mi kullandığı konusunda tereddüt uyandırmaktadır. Seriyi gerçekte kimin ya da kimlerin yazmış olacağına dair çeşitli tahminler yürütülmüşse de tahminlerin tutarlı olduğunu söylemek zordur. Bir kısım araştırmacılar Fakabasmaz Zihni serisinin Amanvermez Avni'nin yazarı Ebussüreyya Sami tarafından kaleme alındığını ileri sürmüşlerse de[11] bu tezi doğrulayacak bir veri yoktur. Aksine Fakabasmaz Zihni'nin yayımlanmaya başladığı 1922 yılında Ebussüreyya Sami Bey İstanbul'dan ayrılmış olup Amasya'da yaşamakta ve Amasya Gazetesi'nin başyazarlığını ve mesul müdürlüğünü yürütmektedir. Hikâyeler okunduğunda tarz olarak birbirlerinden farklı hikâyelerin yer aldığı görülmekle aynı isim altında birden fazla kişi tarafından kaleme alındığı intibaı da uyanmaktadır.

Bazı hikâyeler doğrudan olaya girerken bazılarında ise yaşanılan ortamın tasvirine girilerek toplumsal ve felsefi çıkarımlar yapıldıktan sonra hikâyeye geçildiği olmaktadır. (Aksaraylı Çamur Şevket, Kadıköy Cinayeti) Bazı hikâyelerinde Fakabasmaz Zihni acımasız bir cani ve katile dönüşürken bazılarında da sadece haksızların haksız kazandıkları mallarına dadanan bir cezalandırıcı rolüne

11 Zafer Toprak, "Tarihçiliğin Alanı: Amanvermezlerin, Fakabasmazların Tarihi," Tarih Vakfı'ndan Haberler, sayı 20, Şubat 1993, s. 9-10. "Ebu's-Süreya Sami Bey, Aman Vermez'in onluk dizisini tamamladıktan sonra işi tadında bırakmaya karar verir. Kovalıyanı bırakır; kaçandan yana bir dizi oluşturur. Geçmişin Köroğlu'sunun boşalttığı yeri elbet ulusal bir Robin Hood dolduracaktır. Hem böylece Aman Vermez Avni ile yakalanan okuyucu yitirilmeyecektir. Yeni dizinin kahramanı Şark'ın Arsen Lupeni Faka Basmaz Zihni'dir..."

bürünebilmektedir. İşte bu farklılıklar aynı yazarın farklı tarz denemeleri yapmasından çok hikâyelerin zaman zaman farklı yazarlar tarafından kaleme alındığı intibaını da uyandırmaktadır.

Suçluların esas karakter olduğu ilk yerli eser Arsen Lupen'den esinlenilerek Süleyman Sûdi ve E. Ali tarafından kaleme alınan "Gece Kuşları" olmakla birlikte bu şekildeki ilk seri eser de Fantoma'dan esinlenerek yazılan "Fakabasmaz Zihni'nin Sergüzeştleri"dir.

Yazar ya da yazarlar Fakabasmaz Zihni'yi kaleme alırken kahramanı meşrulaştırmaya çalışmamışlar adeta suçlunun gözünden bakarak onun suçu meşrulaştırma mantığını bize aktarmışlardır. Dolayısıyla sanki olayları olduğu gibi bize aktarmış gibilerdir. Çünkü Fakabasmaz Zihni bazı hikâyelerde belirtildiği gibi sadece "fakirlerin koruyucusu" halk kahramanı olmayıp bütün çıplaklığıyla bazen acımadan insanları öldüren ya da öldürten amaçlarını gerçekleştirmek içen her türlü yöntemi kullanmaktan çekinmeyen bir canidir. Öyle ki polisleri giyotinle idam edecek kadar (Fakabasmaz'ın Korkunç Mahzenleri) veya onları gemiden denize atarak boğulmalarını izleyecek kadar (Sislerde Bir Siyah Nokta) canidir. Ama kendi mantığına göre öldürme ya da öldürtme nedenlerinin bir açıklaması da vardır.

Yazar ya da yazarların Osmanlı devlet teşkilatının ve özellikle polis teşkilatının işleyişini iyi bildiği anlaşılmaktadır. Zira özellikle polis teşkilatında teşkilat yapısı, soruşturma usulü, soruşturma bürokrasisi, evrakın nasıl düzenlendiği; bürokraside memurların nasıl atandığı; mülkiyetin el değiştirme usulü bazen gereksiz denilebilecek ayrıntılarla anlatılmaktadır. Bu da yazarın kalem efendisi veya devlet makamlarında tecrübe sahibi biri olduğu kanaatini vermektedir.

Günümüz Türkçe'sine çeviri yapılırken de o zamanki anlatım tarzının hissedilebilmesi için kelime kelime çeviri

yapmaya gayret edilmekle beraber kimi zaman da anlam yönüyle çeviri yoluna başvurulmuştur.

Bu çalışmada yer alan yirmi öykünün orijinal metinleri Erzurum Atatürk Ünversitesi Özege Kitaplığı'ndan dijital ortamda temin edilmiş olup Atatürk Üniversitesi'ne, atalarımızdan miras kalan bu eserleri dijital ortama aktararak isteyenlerin ulaşmasını sağladığı için teşekkürü borç bilirim.

Yirminci yüzyılın başlarındaki İstanbul'u size sokak sokak gezdirecek, o günkü yaşantıyı, polis teşkilatını, polisin çalışma tarzını, suç oluşumlarını gözlerinizin önüne serecek hikâyeleri beğeneceğiniz umuyor yazımda ve yorumda ortaya çıkabilecek hatalar için affınıza sığınıyorum.

Yaşar GÜÇLÜ

Ankara, Temmuz 2024

İÇİNDEKİLER

KARACAAHMET MEZARLIĞI CİNAYETİ
GECE YARISINDAN SONRA BİR KAYBOLMA DURUMU 27
KARACAAHMET MEZARLIĞI'NDA 36
MEZARLIKTAKİ HAYALET NEYMİŞ? 39
HACI AHMET EFENDİ'NİN EVİNDE KALANLAR 41
FAKABASMAZ ZİHNİ'NİN İKRAMİYESİ 46
ŞİMENDİFER HAYDUTLARI 49

ŞİMENDİFER HAYDUTLARI
PLAN NEYMİŞ? 61
ESRARENGİZ BİR YOL ARKADAŞI 64
İŞ SORUŞTURMAYA KALINCA 69
OTELDE BİR GECE ZİYARETİ 71

KANLI BALTA
KANLI BALTA 77
CİN ALİ'NİN GÖREVİ 85
FAKABASMAZ ZİHNİ TEHLİKEDE 91

KESİK KAFA
GECE YARISI GÖRÜNEN ŞEYLER 99
KESİK KAFANIN İKİNCİ GÖRÜNÜŞÜ 102
CANA DÜŞMAN OLAN PERİLER 105
ABDULLAH EFENDİ'NİN ENDİŞELERİ 111
MÜTHİŞ BİR ÖLÜM GECESİ 114
HER ZAMAN FAKABASMAZ ZİHNİ 117

KARACAAHMET'TE KORKUNÇ BİR GECE
GİZEMLİ BİR KONUŞMA 121

FAKABASMAZ'IN SARAYI 127
ZALİMCE BİR ÇARE 131
KORKACAK MI? 134

FAKABASMAZ'IN KORKUNÇ MAHZENLERİ
YERALTINDAN GELEN SESLER 141
TAŞ OCAKLARINDA BİR KOVUK 148

ÖLÜM YOLCUSU
BİR DAVET 161
ÖLÜM YOLCUSUNUN HUZURUNDA 167
MÜTHİŞ BİR MÜCADELE 172

KARANLIKLAR İÇİNDE
ESRARENGİZ BİR SON 179
KARANLIK YOLLAR İÇİNDE 185
KÖŞKÜN BODRUMUNDA 188
BİR KAMYONUN PEŞİNDE 191

KANLI GÖZ
SABAHLEYİN BİR OLAY 197
CANLI PAKET 204
KANLI GÖZ 206

MARDİROS HANI SOYGUNU
İLK SORUŞTURMA 213
MAVİ EVİN ETRAFINDA 221
DENİZ KENARINDA BİR MÜCADELE 226

KANLI İZLER PEŞİNDE
KARMANYOLACILIĞA BENZEMİYOR 233
KARANLIKTA DOLAŞANLAR 240

SİSLERDE BİR SİYAH NOKTA

BİR ÇATANA GEZİNTİSİ 253
SİSLER İÇİNDE BİR SİYAH NOKTA 259
SON DAKİKALAR 264
FAKABASMAZ ZİHNİ NASIL ADAMDIR? 269

OTOMOBİLDEKİ CİNAYET

KÂTİP ETHEM EFENDİ KİM? 273
BİLİNMEYEN KASA HIRSIZLARI 279
OTOMOBİLDE 285

CİN ALİ'NİN TUTUKLANMASI

SİMPLON SÜRAT KATARI'NIN SOYULMASI 293
CİN ALİ'NİN TUTUKLANMASI 296
AMANVERMEZ İŞ BAŞINDA 298
FAKABASMAZ İŞ BAŞINDA 301
FAKABASMAZ FAKA BASAR MI? 304
AMANVERMEZ AMAN VERİR Mİ? 307
FAKABASMAZ AMANVERMEZ'İ TUTUKLUYOR 311

FAKABASMAZ'IN DÜĞÜNÜ

AMANVERMEZ'İN SALIVERİLMESİ 315
FAKABASMAZ'IN TELGRAFI 317
ALTI SENELİK BİR ARKADAŞ 320
FAKABASMAZ'IN EKİBİ 324
İNCİ GERDANLIK 329
ZEKİ BEY'İN DÜĞÜNÜ 332
ZEKİ BEY KİM İMİŞ? 333

KADIKÖY CİNAYETİ

ÜSKÜDAR'DA BİR SEMT DÜĞÜNÜ 339
KEPÇE NURİ'NİN ÖLDÜRÜLMESİ 341

GARİP BİR DOKTOR.....344
ŞOFÖRLER ARASINDA.....349
OTOMOBİLDE.....351
KÖSTERE CEMAL.....355
KÖSTERE CEMAL'İN TUTUKLANMASI.....358

AKSARAYLI ÇAMUR ŞEVKET
AKŞAMDAN SONRA.....363
KARANLIKTA BİR GÖLGE.....366
KURULAN TUZAK.....370
BAŞİKTAŞ'A DOĞRU... 373
İLAHİ ADALET.....380

FAKABASMAZ'IN MAYETİZMA OYUNU
ESRARENGİZ BİR MÜŞTERİ.....387
BİR TOPLANTI.....393
AMERİKALI!... 396
GECE YARISINDA.....400
HERKES UYKUDAYKEN!.....402
ERTESİ SABAH.....405

BÜYÜCÜ ZİHNİ BABA'NIN MARİFETİ
ANTİKACI SALİH EFENDİ.....411
FİRDEVS'İN ANNESİ HOCA PEŞİNDE.....413
SALİH EFENDİ KARISINI DÖVDÜ.....416
ZİHNİ BABA'NIN MARİFETİ.....422
MERKEZİN SORUŞTURMASINDAN SONRA.....425
AMANVERMEZ KADRİ TAKİPDE.....427
MÖSYÖ KİMDİ.....429
AMANVERMEZ NE DİYOR.....430

BEYAZIT SOYGUNU

DAVİD EFENDİ 433
DAVİD EFENDİ'NİN VESVESESİ 434
DAVİD EFENDİ'NİN RAHATSIZLIĞI 435
DAVİD EFENDİ BAYGIN BİR HALDE 437
DOKTORUN TAVSİYELERİ 438
YAZIHANEDEKİLER MERAK İÇİNDE 440
MEHMET AĞA KİMDİR? 442
FAKABASMAZ'IN AMACI 443
FAKABASMAZ'IN DOKTORLUĞU 444
REÇETE ECZANEDE 449
DAVİD EFENDİ AÇILDI 451
DAVİD EFENDİ MERKEZDE 453
İTİRAF 455

KARACAAHMET MEZARLIĞI CİNAYETİ

GECE YARISINDAN SONRA BİR KAYBOLMA DURUMU

Gece yarısını tam bir saat geçiyordu. Merkez memuru o akşam, Üsküdar çevresinde hırsızlık ve öldürme olayları pek fazlalaştığı için hâlâ işinin başından ayrılamamıştı. Karakoldaki sessiz odasında gözlerini çalışma masasından hiç ayırmayarak büyük bir dikkat ve ciddiyetle çalışıyordu.

O günlerde Üsküdar'ı müthiş bir bela kasıp kavurmaktaydı. Karacaahmet katilleri! Her ay Üsküdar'ın en zengin ve tanınmış ailelerinden iki üç kişi, bir türlü anlaşılamayan, keşfedilemeyen, gizli, bilinmeyen, esrarlı bir güç tarafından büyük mezarlığa sürükleniyor, orada ya başı kesilerek ya da toprağa diri diri gömülerek öldürülüyordu.

Bu kanlı vahşeti, merhametsiz haydutluğu, bu derece beceriyle ve cesaretle yapanlar kimlerdi? Nasıl oluyor da Üsküdar gibi dar ve sınırlı bir alan içerisinde, polis gözetiminden kurtularak böyle tüyler ürpertici melunluklar, vahşetler, alçaklıklar yapılabiliyor?

Bu pençesi gibi vicdanı da kanlı insanlar kimlerdir ve nerede yaşıyor, barınıyor ve gizlenebiliyorlar?

Son ay içerisinde, Karacaahmet Mezarlığı'na sürüklenerek orada lanet okunacak bir dehşetle öldürülenlerin sayısı beş kişiye ulaşmıştı. Hele son olay çok korkunç ve dehşetliydi.

Mayıs ayının yirmi altıncı Salı günü akşamı, saat ikiye doğru, komisyoncu Şakir Bey'in Salacak'taki evini dört haydut bastılar. Uşakların ikisini öldürüp birini sıkı sıkı bağladıktan sonra, Şakir Bey'i bir arabaya bindirerek yine Karacaahmet Mezarlığı'na götürdüler. Katillerin bir kısmı Şakir Bey'i önceden hazırlanmış bir mezarın içine yuvarlayıp üzerine toprak ve moloz doldururken diğer bir kısmı da bu sırada biçarenin evini baştanbaşa soydular.

Bu olaydan sonra merkez memurunun bütün rahatı kaçmış, uyku düzenini tamamiyle kaybetmiş, aklı fikri alt üst olmuştu. Bu iğrenç insanları ele geçirmek için bütün zekâsını ve gücünü sarfediyordu. Bu çeteyi mutlaka ele geçirmeliydi. Aksi takdirde hem konumunu muhafaza edemeyecek, hem de pek haklı olarak Üsküdar halkının azarıyla ve hatta bela okumasıyla karşı karşıya kalacaktı.

İşte bu sebepten dolayı sabahlara kadar karakolda görevi başından ayrılmadan çalışmak zorunda kalıyordu.

O gece, bu son olayla ilgili polis soruşturmasını incelemekle uğraşıyordu. Bu ciddi ve önemli uğraşısına derinden derine daldığı sırada, odasının kapısı sert sert vuruldu. Merkez memuru ağır ve sıkıntılı işini bırakmış olmaktan hoşnut olmayarak:

- Giriniz! dedi. İçeriye giren adam, üstü başı temizce, sakalına kır düşmüş, adımları titrek, vücuduna bakılırsa yorgun fakat gözlerine bakılırsa canlılığını hâlâ kaybetmemiş ihtiyar bir kişiydi. Adımlarını korka korka atarak, heyecan ve telaştan açılıp kapanan gözleri, titreyen elleriyle, soluk soluğa dedi ki:

- Memur bey... Geçirilecek bir dakika vakit yok...

İhtiyar sık sık nefes alıyor, telaşından amacını ifade etmekte zorluk çekiyordu. Merkez memuru o meslekte bulunanlara has bir soğukkanlılıkla biraz emredici, biraz da nazikâne sordu:

- Ne var? Ne oluyor? Telaş etmeyiniz, burası karakol, ne söyleyecekseniz söyleyiniz.

İhtiyar kesik hecelerle devamlı soluyarak anlattı:

- Ben... buraya... Atlama Taşı'ndan geliyorum... Orada bir ev var... etrafı tenha... Bir evin önünden yalnız başıma geçiyordum... içeriden kulakları yırtıcı bir çığlık... bir feryat koptu... Diyebilirim ki bir insanı boğazlıyorlardı... Müthiş... müthiş bir ses... Hâlâ kulağımın içinde çınlıyor. Aman ya Rabbi! Bu sesi ömrüm oldukça unutamayacağım, öyle bir ses ki...

Merkez memuru koltuğundan fırladı:

- Eee... Çabuk söyleyiniz, başka?

- Başka hiç... Gelip size haber veriyorum.

- Benimle beraber geliniz.

Merkez memuru, zayıf vücudundan umulmayacak bir sürat ve çeviklikle canlandı. Ayağa kalktı, merkezin içinde bağırarak yanına birkaç kuvvetli ve açıkgöz memur aldı ve ihtiyarla beraber, hepsi sokağa fırladılar.

İhtiyarın bahsettiği ev, arka tarafı harap ve virane küçük bir bahçe ile çevrili, iki katlı, ahşap bir evdi. Polisler bu binayı görür görmez:

- A... Hacı Ahmet Efendi'nin oturduğu ev! dediler.

Merkez memuru sordu:

- Siz tanıyor musunuz?

- Çok iyi tanırız.

- Zengin midir?

- Zengin midir de söz mü? Eski Sivas ve Konya vilayetleri muhasebecisi, en aşağı elli binlik bir adam...

Polisler bu açıklamayı yaparak seri adımlarla binanın ön taraftaki kapısına yaklaştılar ve kapının tokmağını vurdular. Tokmağın küçük demir levhaya temasından doğan kalın ve tok ses, gecenin sessizliği ve karanlığı içinde derin

ve boğuk bir yankı meydana getirdi. Binanın ne birinci, ne de ikinci katında hiçbir ışık yoktu. Polislerden ikisi arka tarafdaki viraneliğe koşarak yıkık duvardan küçük bahçeye atladılar ve açık duran mutfak kapısından içeriye girerek sokakta bekleyen diğer arkadaşlarına kapıyı açtılar.

Merkez memuru evin içerisine girer girmez var gücüyle haykırdı.

- Heey... Yahuu... Bu evde kimseler yok mu?

Bu keskin feryada karanlıkla sessizlikten başka hiçbir cevap verilmedi. Polislerden biri sokak kapısını, diğeri de arka viraneye çıkan mutfak kapısını tutarak beklerken merkez memuru yanındaki ihtiyar ve diğer iki memurla merdivenleri çıktı. Üçüncü basamakta ayaklarına sert bir şey çarparak hafif, ham bir ses çıkarmıştı. Eğildiklerinde sönmüş bir lamba buldular ve hemen yaktılar. Basamaklara dikkatle bakarak merdiveni çıktıkları zaman kapıları büyük bir sofaya açılan üç küçük oda gördüler. Birincisi karma karışık, eşyası alt üst olmuş boş bir yatak odasıydı. İçeride hiç kimse yoktu. Yorgan yere düşmüş, konsolun üzerinde duran lamba sönmüş, eski bir koltuğun bacağı kırılmıştı. Yerlerde çamaşırlar, elbiseler, türlü türlü birçok eşya, ciltlerinden ayrılmış kitaplar vardı. Karyolanın altından odanın ortasına büyük bir sandık çekilmiş, kilidi parçalanmış, sandığın içindekiler perişan, dağınık, karışık bir halde her tarafa atılmış, saçılmıştı.

Bütün bu manzara çok iyi gösteriyordu ki ev sahibi ile saldırganlar arasında müthiş, korkunc, uzun bir mücadele olmuş ve nihayet cesur saldırganlar, saldırıya uğrayanın vücudunu ortadan kaldırarak eşyasını dağıtmışlar ve çalmak istedikleri eşyayı yüklenerek kaçmışlardı. Çünkü bütün araştırmaya rağmen diğer odalarda başka bir kimseye rastlamak mümkün olmadı.

Merkez memurunu buraya getiren ihtiyar diyordu ki:

- Beyefendi, bu evde mutlaka pek feci olaylar olmuş. Çünkü Hacı Ahmet Efendi, burada yalnız oturmuyordu. Pek sadık bir uşağı vardı. Kendisi ve uşağı nereye gidebilirler?

Merkez memuru, daima aynı soğukkanlılıkla, yanındaki ihtiyarın söylediklerine kulak asmıyormuş gibi odadan odaya girip çıkıyor, aşağıdaki memurlara bağırıyordu:

- Hey... Dikkat ediniz... Bir aptallık etmeye kalkmayasınız yanarsınız ha...

Fakat alt kata inerek yemek odası olması gereken bir odanın kapısını açmak istediklerinde kapının içerden sürgülü olduğunu anladılar. Merkez memuruyla arkadaşları hep birden yüklenerek kapıyı ardına kadar açtılar. İhtiyarın elinde duran küçük lambanın titrek ışıkları altında odaya girer girmez, döşemenin ortasında, her tarafı kalın çamaşır ipleriyle bağlanmış, ağzı tıkanmış bir insanın yüzükoyun yattığını gördüler. Polisler derhal bu zavallının bağlarını keserek, ağzındaki tıkacı çıkardılar. Fakat zavallının uğradığı felaket o derece ağırdı ki bilincini tamamen kaybetmişti. Ancak uzun uğraşmalar sonucunda kendisine su verilerek, limon koklatılarak ayıltmak mümkün olabilmişti.

Merkez memuru, boğazı ve yüzü bağların baskısından dolayı hâlâ sapsarı duran bu adamı bir sandalyeye oturtarak sorguya çekmeye başladı.

- Siz kimsiniz?

Diğeri güç bela işitilebilen bir sesle cevap verdi:

- Hacı Ahmet Efendi'nin uşağıyım.

- Ne zamandan beri onun yanında bulunuyorsun?

- İki buçuk aydan beri. Fakat keşke hiç bu eve gelmez olaydım...

- Seni böyle kim bağladı? Anlat!

Uşak adeta ağlar gibi titrek ve boğuk bir sesle, kendisini merak içinde dinleyen merkez memuruyla yanındakilere anlattı:

- Bizim efendinin zengin bir adam olduğunu işitirdim. Fakat günün birinde başıma böyle bir bela gelebileceğini düşünmemiştim. Meğerse ne kadar çok düşmanı varmış.

Olayı öğrenmek merakıyla sinirlenen merkez memuru hiddetle bağırdı:

- Haydi, çabuk, olayı anlat.

Herif sandalyesinde doğrularak, hâlâ üzerinde etkisi kalan derin bir korku ile devam etti:

- Efendim, bizim efendi erken yatar; bu akşam da yemeğini yiyip kahvesini içtikten sonra yattı. Benim de üzerime ağırlık bastığı için arkadaşlarla tavla oynamaya kahveye çıkmadım. Yatağımı her akşamki gibi bu odaya taşıdım ve yattım. Aradan birkaç saat geçti, saat şimdi kaçtır bilmiyorum. Fakat uykumun arasında bir gürültü işittim. Yatağımdan fırladığım zaman oda kapımın topuzunun çevrildiğini duyar gibi oldum. Ben kapımı kilitlemem, çünkü pek cesur adamım. Zaten bizim efendi de beni bu özelliğimden dolayı yanına aldı. Yastığımın yanında duran kibrit kutusunu yakaladım. Kibritlerin birini kutuya sürüp de henüz yakmışken karşımda haydut gibi dört beş kişinin dikildiğini ve bana "Kımıldarsan canını cehenneme yollarız," dediklerini işittim. Elimde titreyerek yanan kibritin ışığında yüzlerini pek az görebilmiştim. Yalnız ellerinde birer büyük bıçağın parladığı gözüme çarptı. Kibrit söner sönmez bu izbandut gibi herifler üzerime atıldılar. Beni bir demet ot gibi gördüğünüz şekilde bağladılar. Sonra evin içinde bir takım gürültüler işittim. Bu gürültüler on dakika kadar sürdü. Fakat ne olup bittiğini bilmiyorum. Galiba bizim efendiyi de benim gibi bağlayıp mallarını aşırdılar, gittiler.

- Seni bağlarlarken hiç bağırmadın mı?

- Ha... Evet, acı acı haykırdım, "imdat" diye bağırdım. Fakat bu taraf virane olduğu için kimse duymadı galiba...

- Hangi kapıdan girmişler acaba?

- Elbette arkadaki bahçe kapısından... Ah, Hacı Efendi ah... Bu kadar parası varmış da evin kapılarını, bacalarını niçin sağlam yaptırmaz?

Evet, merkez memurunun kanaatine göre de hırsızlar virane tarafından gelerek, zaten eski ve dayanıksız bir şey olan mutfak kapısını omuzlayarak içeri girmiş olacaklardı. Gerçekten de merkez memuru bu kapıyı incelediği zaman marangozların kullandığı bir aletle rezelerin söküldüğünü, hatta bu yüzden duvarın da biraz yıkılmış olduğunu gördü. Fakat uşak da dâhil olduğu halde olayı haber veren ihtiyar adam, merkez memuru ve emri altındaki polislerden oluşan yedi kişilik ekip bir noktayı aydınlatmayı başaramadılar. Hacı Ahmet Efendi nerede? Acaba haydutların firarından sonra sokağa fırlayarak polise mi koştu? Bu durumda karakoldan olan biteni haber alarak evine dönüp gelmesi gerekirdi. Ya da komşuların da haberdar olmaları gerekirdi. Yoksa sokağa çıktığı zaman haydutlar tarafından yakalanarak bir tarafa mı götürüldü? Bu şekilde çeşitli ihtimaller düşünülürken polislerden biri hatırlattı:

- Memur bey, Hacı Ahmet Efendi'yi de Karacaahmet'e götürmesinler?

Merkez memuru canlandı:

- Ben de böyle düşünüyorum. Bu mesele de yine o haydutların elinden çıkmış olacak. Ah alçaklar... Her gece bir rezalet!

Uşak ileriye atılarak dedi ki:

- Durun bakalım, evin her tarafını aramadan böyledir deyip çıkmamalı. Viraneliği arayalım. Orada bir kuyu vardır. Onun içine bakalım, mahzene girelim, kömürlüğü, merdiven altlarını arayalım.

Bütün bu değerlendirmeleri merakla takip eden ihtiyar da dedi ki:

- Evet, buradaki işler bitmedikçe oraya gitmek tedbirsizliktir.

Fakat evin içinde araştırmayla meşgul olunduğu sırada, haydutların zavallı Hacı Ahmet Efendi'yi mezarlıkta katletmek üzere bulunmaları ihtimali yok muydu? Her ihtimale karşı orada bulunanlardan bir kaçının derhal yola çıkarak mezarlık çevresinde bir inceleme yapmaları gerekirdi. Merkez memuru bunu düşündü. Fakat yanında dört polis vardı. Bu kuvvet ikiye bölündüğü takdirde zayıflayacaktı. Bu yönünü de düşünerek yanındaki memurlara sordu:

- Burada hanginiz kalmak istersiniz?

Mahmut Efendi isminde bir polis atıldı:

- Eğer uşak da benimle kalırsa ben burayı beklerim.

- Fakat araştırma da yapacaksınız. Uşağın göstereceği yerleri dikkatle aramalısın.

- Peki efendim.

Merkez memuru ihtiyara dönerek dedi ki:

- Yüze zatınız bu gece rahatsız oldunuz. Fakat bizim polislikte usuldür, uygun görürseniz, şimdi evinize dönüp dinlenseniz de yarın sabah karakola gelseniz... İfadenizi almak gerekiyor da...

İhtiyar gülerek dedi ki:

- Size bir hizmet değil, bin hizmet ederim. Bu gece uykusuz da kalsam gam yemem. Yalnız bendeniz Bağlarbaşı'nda oturduğum için bu vakit oraya gitmekten korkarım, burada kalayım. Zaten sabaha bir saat var. Sabahleyin karakolda ifademi verir, gündüz akşama kadar uyurum.

Zaten evi beklemek için elde yeteri kadar kuvvet olmadığından dolayı ihtiyarın evde bulunmak istemesi merkez memurunun da aklına yattı. Zeki bir memur olan polis Mahmut Efendi'ye bazı talimatlar verdi:

- Bundan sonra, burada, bir olay olacağını zannetmem. Yalnız evi, viraneliği ve bahçeyi iyi arayınız. Bizim vaktimiz yok. Biçare adamın başına bir felaket gelmeden önce onu kurtarırsak ne mutlu bize! Yalnız, doğal olarak dikkatli

davranırsınız Mahmut Efendi. Pek zor bir durumda kalırsanız bekçiyi çağırınız ve mahalleliyi uyandırınız, gerekmedikçe gürültüye, sızıltıya meydan vermeyiniz. Tekrar ediyorum, dikkatli davranınız. Biz döndüğümüzde buraya gelerek incelememizi yaparız. Eve kimseyi sokmayınız.

Merkez memuru bu sözleri söyledikten sonra yanına üç polis alarak sokağa fırladı.

***

Dışarıda parlak, tatlı, ılık bir haziran havası vardı. Üsküdar'ın bu tenha, ıssız, sakin mahallesi derin ve ağır bir uykuya dalmıştı. Yataklarında rahat rahat uyuyan bütün bu mahalle halkı, şüphesiz komşuları Hacı Ahmet Efendi'nin başına gelen felaketten habersizdiler.

Merkez memuru sokağa çıkınca yanındakilere seslendi:

- Haydi, hızlı yürüyünüz...

Ayak seslerini mümkün mertebe gizleyip, mahalleyi telaşa vermekten korkarak, süratle yollandılar. Polislerden bir soruyordu:

- Uşağın bağırdığını yoldan geçenler duymuş ama mahalleli duymamış... Ne garip insanlarmış!

Bir diğeri de şöyle dedi:

- Vallahi memur bey, çok geciktik. Karacaahmet'te bir ize rastlayacağımızı sanmıyorum.

Merkez memuru mırıldandı:

- Belki de oradaki polis noktasından bir şey öğrenebiliriz. İhtimal ki karakolda da bilgi vardır. Fakat vaktimiz yok ki uğrayalım, koşun bakalım çocuklar...

***

KARACAAHMET MEZARLIĞI'NDA

Mezarlık uzaktan karanlık, siyah, ağaçları gökyüzüne kadar dimdik uzanmış, sık, korkunç, derin, ucubucağı olmayan bir ormanlık gibi görünüyor, manzarası bile korkuya ve ürpermeye sebep oluyordu. Gecenin sabaha yakın olan bu saatinde, koskocaman bir ölüler memleketinde sessiz sessiz, dikkatle, merakla dolaşmak ve öldürülmek üzere bulunan bir insanın izlerini araştırmak herhalde kolay bir şey değildi. Merkez memuruyla arkadaşları bu zorluğu biliyorlar, mezarlığa yaklaştıkca:

- Her durumda dikkatli olmamız lazım! cümlesini kendi kendilerine tekrar ediyorlardı. Zor olan bir diğer yön de elektrikli cep fenerlerinden çıkan sınırlı ışığın yardımıyla izlere dikkat edebilmekti.

Nihayet mezarlığa ulaştılar.

Şimdi bu ucu bucağı olmayan diyarda iz takip etmeye hangi yönden başlanabilirdi? Bulundukları konum, mezarlığın Üsküdar tarafını, dolayısıyla sol cephesini teşkil ediyordu. Bununla birlikte katiller de Üsküdar tarafından geldiklerine göre ancak bu yoldan gelmiş olabilirlerdi. Mezarlığın kenarındaki kıvrımlı ve kumlu yola dikkatle bakan merkez memuru:

- Buradan daha yeni bir araba geçmiş, diye mırıldandı, durdu. Hemen eğilerek baktılar. Gerçekten de ucu

kabristana ulaşan bu dar yoldan bir arabanı geçtiği, kumlar üzerindeki izlerden belli oluyordu. İzler mezarlığın içerisine doğru uzayarak kaybolmaktaydı. Polisler bütün dikkatleriyle arabanın devam eden izlerini aradılar. Hepsine kanaat gelmişti ki gecenin bu saatinde kabristana giren bir arabanın doğru bir amacı olamazdı. Bu arabanın fena ve çirkin bir amaçla kabristana geldiğini tahmin etmek yanlış değildi. Yirmi adım daha yürüdükten sonra arabanın izleri tekrar belirmişti. Bu izler mezarlığın ortasındaki büyük yola birleşiyor ve orada tamamiyle gözden kaybediliyordu.

Bütün kabristanda tüyleri ürperten derin ve haşin bir sessizlik vardı. Dört polis memuru bütün cesaretlerine rağmen bu sessizlikten kuşkulanıyor, belirsiz, gizli, meçhul bir korku hissediyorlardı. Mezar taşlarının bembeyaz, kaskatı, dimdik duruşları; gökyüzünü kapayan yüksek ve siyah servi ağaçları; uzaktan gelerek kulakların içini çınlatan keskin bir baykuş sesi ve ölülerin kokularını taşıyan sıcak ve kokuşmuş bir rüzgâr... Mezarlığın içine bir kere girildikten sonra insan kendini uzun ve sonu olmayan bir yeraltı mahzenine, yahut tarihte okunduğu gibi, Mısır'ın labirent diye isimlendirilen yeraltı kabirlerine girmiş zannedebilirdi. Ara sıra potinlerin ucuna çarparak göz önünde dize doğru sıçrayan bir insan kemiği, bir kol, bir eklem kemiği hatta bir kafa, cesaretlerini büsbütün kırmaktan geri kalmıyordu.

Merkez memuruyla yanındakiler, etrafın bu koyu ve korkunç karanlığından ürkerek sessizce yürüyorlardı. Artık onları olumlu bir sonuca ulaştıracak ne bir iz ne bir işaret vardı. Tesadüfün önlerine çıkaracağı sonucu arayarak rastgele yürüdüler. Hatta bu meseleden fazla tedirgin olmuş gibi havadan sudan konular üzerine konuşmak bile istediler. Fakat merkez memurunun elektrik fenerinden çıkan uzun ışığın aydınlattığı helezon şeklinde genişleyen bir mesafenin sonunda, otuz adım kadar uzakta, topraktan itibaren yarım metre havaya doğru uzanmış beyaz bir cisim, kendi

kendine kımıldanan, dalgalanan garip bir hayalet gördüler. Bu manzara dördünü birden oldukları yere mıhladı. Beyaz ve hareketsiz mezar taşları arasında, kendi kendine oynayan bu cisim ne olabilirdi? Şekli, ne bir insana, ne de cansız cisimlerden bir maddeye benziyordu. Yalnız karanlıklar arasında, garip kıvrımlar, eğilip bükülmelerle durup dinlenmeksizin hareket ediyordu. Polislerden bir tanesi:

- Sübhanallah! diye mırıldandı.

Merkez memuru, merakını bir an önce gidermek için o beyaz hayalete doğru atılırken polisler kolunu tuttular:

- Aman memur bey, bizi düşürmek için bir tuzak hazırlanmış olabilir, dikkat edelim.

Merkez memuru çatlayacakmış gibi büyük bir hiddetle ekibinin elinden kurtularak bağırdı:

- Bırakınız korkaklar... Benimle beraber geliniz. Hiçbir şey olamaz, biz de insanız.

Bu sözleri söyleyerek polislerle beraber, hayaletin yanına ulaştı.

***

MEZARLIKTAKİ HAYALET NEYMİŞ?

Polis memurları bu garip şeye yakından baktıkları zaman, bunun rüzgârla sallanan beyaz bir örtü olduğunu gördüler. Merkez memuru yanındakilerden birine:

- Şu örtüyü kaldırınız Hasan Efendi! dedi.

Hasan Efendi biraz tereddüt ettikten sonra titreyen elleriyle örtüyü çektiği zaman, merkez memuru hariç, üç polis memuru da hayretlerinden bir adım geriye fırladılar. Örtünün altından, yarı beline kadar gömülmüş, başı kanlar içinde, sakallı, ihtiyarca bir adam cesedi ortaya çıkmıştı!

Polislerden biri eğilerek baktı:

- Hacı Ahmet Efendi! Diye bağırdı.

Dört kişi birden, yere atılmış olan bir kürekle toprağı eşeleyerek zavallının vücudunu çıkardılar. Fakat hiçbir tarafında hayat eseri kalmamıştı. Haydutlar biçareyi yarı beline kadar gömdükten sonra başına birkaç kürek darbesi vurarak kafatasını ve beynini parçalamışlardı.

Merkez memuru bu manzara karşısında soğukkanlılığını koruyamayarak ve hiddetine hâkim olamayarak korkunç mezarlığın meçhul ve karanlık noktalarına doğru bağırdı:

- Alçaklar... Alçaklar... Siz günün birinde elbette benim elime geçersiniz.

Merkez memurunun bu intikam isteğiyle dolu feryadına karanlık serviler arasından hoş bir şey cevap verdi: Sabah!...

Şafak sökmeye başlamıştı. Mezarlık ağarıyor, karatopraklar üzerindeki taşlar, ta uzaklara kadar sıralanıp giden boy boy beyaz gölgeleriyle daha fazla beliriyordu.

Merkez memuru polislerden birine emretti:

- Sen bu cesedi burada bekle.

Polis, aldığı emri büyük bir korku içerisinde yerine getireceğini hissettirerek boynunu büktü. Merkez memuru aldırmaksızın yanındaki iki memurla ilerledi. Bulundukları noktadan, mezarlığın ortasındaki yola doğru çeşitli ayak izleri vardı. Bu izlerin yalnız ayak burunlarını göstermesinden anlaşılıyordu ki izlerin sahipleri koşmuşlardı. Memurlar bu izleri dikkatle takip ettiler. İzler yola kadar ulaşıyordu. Yolda tekrar bir araba izine rastgeldiler. Merkez memuru mırıldandı:

- Bu arabanın katillere ait olduğuna şüphe yok.

Şanslıydılar ki arabanın izleri yol üzerinde kolayca takip edilebilecek bir haldeydi. Bu izler beş dakika kadar devam ettikten sonra bir katlı, kârgir, köhne bir binanın önünde kalıyordu.

Merkez memuru, yanındakileri bir kenara çekerek:

- Siz buraları incelediğiniz zaman bu binayı görmediniz mi?

- Gördük.

- Kime ait olduğunu araştırdınız mı?

- Araştırdık. Mezarcılar bu binada kimsenin ikâmet etmediğini söylediler.

- İçeriye girdiniz mi?

- Hayır.

Merkez memuru hiddetle başını sallayarak yanındakilere işaret etti. Üçü birden binanın kapalı duran pencerelerinden birinin tozlu camını kırarak içeriye girdiler.

HACI AHMET EFENDİ'NİN EVİNDE KALANLAR

Merkez memuruyla üç polis, zavallı Ahmet Efendi'nin evinden çıktıkları zaman içeride bir polisle bir uşak ve ihtiyar adam kalmıştı. Uşak, polis memuruna:

- Öncelikle mahzeni arayalım, dedi. Bu fikri ihtiyar da uygun gördü. Üçü birden bahçedeki mahzene doğru yürüdüler. Cesur uşak, eline lambayı alarak mahzenin tozlu merdivenlerinden inmeye başladı. Polisle ihtiyar onu takip ettiler.

Polis mahzene indiği zaman, amirinden aldığı emri başarıyla yerine getirmek için, mahzenin dört köşesine büyük bir dikkatle bakıyordu. Lambanın pek güçlükle aydınlatabildiği bu karanlık, havasız, rutubetli yerde nefes almak bile zordu. Polis Mahmut Efendi, mahzenin karanlık kalan bir köşesine doğru adım atarken omuzuna şiddetli bir el vurdu. Başını arkaya çevirdiği zaman, lambanın aydınlığında parıldayan iki revolver namlusu gördü ve hayretinden donakaldı! Uşak ve ihtiyar, ellerinde birer revolverle, kendisine:

- Dur! demişlerdi. Mahmut Efendi öncesinde, hiçbir şey anlamadan bakıyordu. İhtiyar bir elini çenesine götürerek takma sakalını çekip attı ve:

- Görüyorsun ya, ben ihtiyar değilim! dedi ve uşağı göstererek:

- Bu da benim yardımcım! diye ilave etti. Mahmut Efendi hâlâ hiçbir şey anlamadan bakıyordu. Sahte ihtiyar emretti:

- Aptallığı bırak, alık alık bakınma, seni burada bağlayıp bırakacağız. Fakat söylediklerimi iyi dinle ve merkez memuruna anlat. Benim ismim "Zihni"dir, "Fakabasmaz" diye meşhurum. On iki senedir, İstanbul'da dört banka, yirmi sekiz köşk ve on altı apartman soydum. Yirmi kişiden fazla insan kestim. Fakat ben kendim bıçak kullanmam. Kandan ürkerim, bu işi adamlarım yaparlar. On iki senedir polisin eline hiç geçmedim. Bu meslekte çalışanlar "Fakabasmaz Zihni"yi çok iyi tanırlar. Karacaahmet'te öldürülen budalaların hepsini ben soydum. Fakat merkez memuru emin olsun. Artık Üsküdar'da yapacak işim kalmadı. Çünkü kırk bin liradan fazla para vurdum. Karacaahmet patırtısı da Hacı Ahmet vakasıyla bitmiş demektir. Senin merkez memurun değil ya, dünyanın polisleri yan yana gelseler beni enseleyemezler. Şimdi işleri anladın ya? Bu yanımda gördüğün yardımcımın ismi "Cin Ali"dir. İki buçuk ay evvel Hacı Ahmet'e gelip uşak oldu, herifin güvenini kazandı. Nihayet bu gece bizim çeteye sokak kapısını açarak hepimizi içeriye soktu. Biz de dosdoğru ihtiyarın yatak odasına çıktık. Onu bağladık, arka kapıdan dört kişi ile Karacaahmet'e yolladık. O dört kişi Karacaahmet'te bu ihtiyarı yarı beline kadar gömerek kafasını kürekle parçalayacaklardı. Şimdiye kadar bu işi on kere yapmışlardır. Ben de polisi meşgul etmek için Cin Ali'yi sıkı sıkı bağlayıp aşağıki odaya bıraktım. Maksadım merkez memurunu buraya getirip burada yarım saat, bir saat kadar oyalayarak Karacaahmet'e gidenlere vakit kazandırmak, hem de biraz alay etmekti. Hilelerimde nasıl başarılı olduğumu görüyorsun ya... Merkez memuruna da söyle, başına iş açmak istemezse bir daha Fakabasmaz Zihni isminden korksun! Hoş ben bir daha Üsküdar'a uğramak niyetinde değilim, adamlarım da bu akşamdan itibaren Üsküdar'ı terk ettiler. Bu son oyundur. Yalnız sana şu kadarını söyleyeyim ki, benim soyduğum ve öldürttüğüm

adamların hepsi namussuzdur. O Komisyoncu Şakir dedikleri herif, Dünya Savaşında milletin parasını çaldı, cezasını çekmedi. Yaptığım muameleye layıktı. Bu Hacı Ahmet de edepsizin biriydi. Sen onun hacılığına bakma, domuz gibi herifti. Anadolu'da iki vilayet soydu. Ben onu oradan da tanırım, burada faizcilik yaptı, kimsesiz kadınların evini barkını sattırdı, parasını yedi. Karısını zehirleyip öldürdü, çünkü kadın bunun edepsizliğine içerliyordu. Hacı Ahmet deyip de geçme. O da Karacaahmet gibi birşeydi. Öldürttüğüm adamların hepsi bu cinstendir; azılıdır, anlarsın ya? Soyduğum bankalar içinde de hiç Müslüman yoktur. Benim dindaş zenginlere zararım olmaz, Ama namusla olmak şartıyla!..."

Zihni bu sözleri söylerken mahzenin korkunç havası içinde gözleri parıldıyor, kaşları sivriliyor, yüzünün çizgileri kımıldayıp açılıyordu. Yanındaki Cin Ali de dudaklarında rahat bir tebessümle, ustasının yaptığı önemli konuşmayı dinliyordu. Polis Mahmut Efendi'ye gelince, hayretinden kaskatı kesilmişti. Gözleri halka gibi büyüyerek, dişleri birbirine çarparak karşısında duran bu cin gibi insana, masallarda ismini işittiği devlere benzeyen doğal olmayan ve insanüstü yaratığa bakıyordu.

Zihni revolverini cebine sokarak bir sigara yaktı:

- Ben feleğin çemberinden geçmiş bir herifim. Her şeyden çakarım. Hatıralarımı bir yazara yazdıracağım, sen de alır okursun. Ha... Merkez memuruna şunu da söyle ki Komisyoncu Şakir'in uşaklarından biri de benim adamımdı. Bundan sonra araştırmalarını dikkatli yapsın. Bazı ufak tefek şeylerin altından neler çıkar! Tekrar söylüyorum: Ben kendim adam öldürmem, kan sevmem, başkalarına yaptırırım. Benim keyfim dalavere yapmak, budalaları şaşırtmaktır. Eğer kan sevseydim, seni şurada temizleyiverirdim. Çünkü kediler eksilirse fareler rahat eder. Fakat merak etme, ben vaktiyle tahtakozluk (polislik) de yaptım. Polisleri severim,

çünkü onlar olmasalar kötülük çoğalır. Her neyse... Al sana bir sigara ikram edeyim. Dumanını canın çekmiştir. Bana dua edersin.

Fakabasmaz Zihni tabakasından bir sigara seçerek polis Mahmut Efendi'ye uzattı. Mahmut Efendi, rüyasında meydana gelen bir olayın içinde yaşıyormuş gibi, sersemlemiş bir halde uzatılan sigarayı aldı. Zihni, daha fazla nazikleşerek elini ceketinin cebine attı, bir cüzdan çıkardı ve cüzdanından beş tane banknot çekerek Mahmut Efendi'ye verdi:

- Burada dört ellilik, bir de yüzlük lira var. Ellişer liraları siz, öteki polis arkadaşlarınızla paylaşın, yüzlük lirayı da merkez memurunuza veriniz, kusura bakmayın, şimdilik bu kadar.

Polis Mahmut Efendi paraları almak istemiyordu. Zihni, Cin Ali'ye işaret etti, her ikisi de Mahmut Efendi'yi yere yatırdılar, ellerini, ayaklarını bağladılar, paraları cebine soktular. Fakabasmaz Zihni gülüyordu:

- Kusura bakma evlat... Ne yaparsın; seninki de meslek icabı, benimki de... Başa gelen çekilir, Allah'a ısmarladık. Merkez memuruna selam söylemeyi unutma.

Zihni bu sözleri söyledikten sonra, bağlanmış bir halde yerde yatan Mahmut Efendi'ye bir selam çakarak Cin Ali ile birlikte mahzenin merdivenlerini çıktı, lambayı da beraber götürdü. Şafak henüz söküyordu. Viraneliğin duvarını atlayarak sokağa fırladılar ve sabahın alacakaranlığı içinde bilinmeyen bir semte doğru yollandılar.

***

Merkez memuruyla arkadaşları girdikleri yerde insan namına hiç kimseye, eşya namına hiçbir şeye rastlamamışlardı. İçeride araba da yoktu. Yerlerde otlar, gübreler, birçok kırık demir ve tahta parçaları çok sayıda döküntü eşya vardı. Bu perişan manzarayı gören merkez memuru:

- Herifler burada gece gizlenip gündüz kaçıyor, kirişi kırıyorlar, fakat elime mutlaka geçecekler, diye söylendi. Ahırın içinde inceden inceye yaptığı araştırma, her gece burada gizlendikleri hakkındaki kanaatini kuvvetlendirdi. Zihninde kendi kendine bir takım hesaplar yaptıktan sonra Hacı Ahmet Efendi'nin cenazesi başında bekleyen polise katılmak üzere binayı terketti.

Dört polis memuru, cesedi olduğu gibi bırakıp üzerine beyaz örtüyü örttüler ve başına bir kişiyi nöbetçi bırakarak ölen kişinin evine doğru yürümeye başladılar.

Yolda polisler şöyle diyorlardı:

- İhtiyar evde uyuyaklamıştır. Bizim polis Mahmut Efendi ne yapıyor acaba? Merdiven altlarında, kömürlükte, mahzende mühim bir ize rastlamış mıdır?

Merkez memuru fikrini söyledi:

- Zannetmem çünkü herifler her işlerini düzenli yapıyorlar. Ahmet Efendi'yi de Komisyoncu Şakir Bey gibi evinden kaldırarak buralara kadar sürüklemişler. Bu şekilde hem alçakça işlerini kolaylıkla yapıyorlar, hem de izlerini kaybettiriyorlar. Fakat ben bu lanet herifleri enseleyeceğime kanaat getirmeye başladım.

Ortalık iyice açılmaya başlamıştı. Sokaklardan gelip geçenler çoğaldı. Merkez memuruyla arkadaşları öldürülen Hacı Ahmet Efendi'nin evinin kapısına ulaştılar.

***

FAKABASMAZ ZİHNİ'NİN İKRAMİYESİ

Kapı kapalıydı. Merkez memuru tokmağı üç kere vurdu. Doğal olarak içeriden hiç cevap verilmedi. Bu sessizlik, polis memurlarını hayrette bırakmıştı. Tokmağı daha sertçe üç defa daha vurdular. Üç, beş, sekiz, on defa vurdular, nafile... İçeriden bir ses çıkmıyordu.

Yine arkadaki virane tarafından eve girdikleri zaman merkez memuru mutfağın kapısından bağırdı:

- Mahmut Efendi, Mahmut Efendi!

Cevap verilmiyordu. Tekrar bağırdı:

- Yahu nerelerdesiniz, uykuya mı daldınız?

Merkez memurunun bu feryatları hepten cevapsız kalınca, polislerden bir mırıldandı:

- Üçü birden karakola gitmiş olmasınlar?

- O halde bir olay meydana gelmiş demektir.

- Bekçinin haberi vardır.

- Öyle olacak.

- Gidip çağırayım mı?

Polislerden biri bekçiyi bulmaya gitti ve üç dört dakika sonra bekçiyi getirdi.

Bekçi, merkez memuruna ve polislere hayran hayran bakıyordu. Merkez memuru sordu:

- Bizim Mahmut Efendi'yi gördün mü?

- Hangi Mahmut Efendi?

- Polis Mahmut Efendi.

- Görmedim.

- Senin bu evde olup bitenlerden haberin yok mu?

- Hayır, ne olmuş ki!

- Sözde mahallede bekçisin bu evde adam öldürülüyor, malları çalınıyor senin bir şeyden haberin yok!

Bekçi vücuduna bıçak sokulmuş bir insan gibi hayretle olduğu yerde zıpladı:

- Adam mı öldürmüşler, kimi?

- Ahmet Efendi'yi.

Bekçi sopasını hiddetle vurarak:

- Vış anam!

Diye bağırdı. Merkez memuru ne yapacağını şaşırarak viranelikte dolaşırken mahzenden bir ses geldi:

- Memur Bey, memur bey!

Bu ses Mahmut Efendi'nin sesiydi. Merkez memuru, bekçi ve polisler mahzene indiler, Mahmut Efendi'nin bağlarını çözdüler. Mahmut Efendi mahzenden bahçeye çıktığı zaman rahat bir nefes alarak Fakabasmaz Zihni'nin anlattıklarını olduğu gibi anlattı. Merkez memuru ve polisler bağırdılar:

- Ne!... O ihtiyar o muymuş? Uşak yardakçısı mıymış? Vay canına... Vay canına...

Merkez memuru adeta taş kesilmişti.

Mahmut Efendi birdenbire hatırlayarak Fakabasmaz Zihni'nin zorla cebine soktuğu paraları çıkardı ve merkez memuruna:

- Hepimize üç yüz lira ikramiye verdi. Yüz lirası sizinmiş. Kabul etmek istemedim fakat cebime zorla koydu.

Merkez memuru hiddetle paraları aldı. Bahçedeki doğan güneşin aydınlığında inceledi ve yumruklarını sıkarak bağırdı:

- Bunlar da sahte. Domuz bizimle yine alay etmiş. Fakat günün birinde elbette görüşürüz. Faka basar mı bazmaz mı o zaman anlaşılır, dedi ve ekibini alarak yorgun argın karakola döndü.

***

ŞİMENDİFER HAYDUTLARI

ŞİMENDİFER HAYDUTLARI

Dünya Savaşı'nın üçüncü senesiydi. Komisyoncu Şakir Bey, Erzurum Hanı'ndaki yazıhanesinde, üç hafta önce bir şeker işinden kazandığı on dört bin liranın neşesiyle yaylı koltuğuna yaslanmış, telefonunu açmış, sevgililerinden biriyle şakalaşıyordu. Yazıhanesinde kendisinden başka kimse olmadığı için telefonda metresiyle serbestçe konuşmaya fırsat bulabilmişti.

O sırada, odanın kapısı üç defa, sert sert vuruldu ve içeriye uzun boylu, dimdik, kibarca giyinmiş, mavi gözleri boncuk gibi parıldayan orta yaşlı bir adam girdi. Kısa bir selam vererek izin istemeden Şakir Bey'in karşısındaki koltuklardan birine oturdu. Bu ziyaretçinin tavırlarında öyle bir üstten bakışlılık ve kararlılık, gözlerinde öyle bir zekâ ve şeytanlık belirtisi vardı ki Şakir Bey, hayretinden bakakaldı ve telefonu kapatmayı bile az kalsın unutuyordu.

Yeni gelen adam, Şakir Bey'in masasının üzerinde duran "Sipahi Ocağı" kutusuna teklifsizce elin uzatarak oradan bir sigara aldı ve ayak ayak üzerine attı. Bu sırada Şakir Bey ayağa kalkarak sordu:

- Fakat... Af... Affediniz ama kiminle tanışmaktan onur duyuyorum?

Ziyaretçi hiç istifini bozmadan, sigarayı tutan eliyle Şakir Bey'e oturmasını işaret etti ve başladı:

- Siz beni tanımazsınız, fakat ben sizi tanırım. Stokçuluk dalavereleriyle nasıl zengin olduğunuzu da biliyorum. Daha yirmi gün önce, Romanya ile yapılan bir şeker işinde çevirdiğiniz dalavere, size tam on dört bin altı yüz elli küsur lira kâr getirdi. Hesabım yanlış mı?

Ziyaretçi bu sözleri, o kadar büyük bir kendine güven ve o derece konuya hâkim bir tavırla söylemişti ki Şakir Bey oturduğu koltuktan hiç kımıldamayarak kekeledi:

- Fakat... Siz... Kim... Kim oluyorsunuz? Bu...

- Saldırı, haddi aşma, ne derseniz deyiniz. Şu sıralarda bu kelimelere çok alıştık. Yalnız bir şey var ki benim amacımı iyi anlamanız gerekmektedir.

Ziyaretçi sigarasının külünü hiç önem vermeksizin, yerdeki halının üzerine silktikten sonra devam etti:

- Havadan kazandığınız bu on dört bin liranın on bin lirasını şimdi, derhal, burada bana teslim edeceksiniz. Sakın söylediğime gülmeyiniz. Bende, durup dururken çocukluk edecek bir kimse hali görüyor musunuz? Size bunu dostça tavsiye ediyorum. Çünkü bu parayı bana vercek olursanız, öncelikle ben bunun yarısını kendim için ayırdıktan sonra yarısını da Aksaray'da fakir şehit ailelerine dağıtacağım. İkincisi de hayatınızı ve bütün servetinizi kurtarmış olacaksınız. Çünkü ret cevabı verirseniz tam on üç gün sonra kasanızın içinde ne varsa soyulmuş bulacaksınız.

Bu sözleri söylerken garip ziyaretçi, cebinden zarif bir cüzdan çıkardı kartvizitini Şakir Bey'e uzattı.

Şakir Bey, bu küçük kartı heyecandan titreyen parmakları arasında nefretle tutarak okudu:

Fakabasmaz Zihni

Cömert Hırsız

Ziyaretçi nutuk çekmeye devam ediyordu.

- Beni polis tanımaz, çünkü hiç ele geçmedim, İstanbul halkı çok iyi tanır, çünkü gazeteler benden bahsettiler. Doğal olarak ne iş yaptığımı anlıyorsunuz... Çocukça hareketlerden önce şu on bin kâğıdı hazırlasanız hiç fena etmezsiniz.

Şakir Bey, yavaş yavaş tamamıyla kaybetmeye başladığı soğukkanlılığını korumaya çalışarak, kalın ve sinirli bir sesle dedi ki:

- Böyle güpegündüz adam soymak, hem de İstanbul'un tam ortasında, tehlikeli bir şeydir. Alçaklığınızı bana yeterli derece ispat ettiniz fakat yakayı ele vermeden buradan sıvışsanız daha hayırlı olur. Unutmayınız ki polis müdürlüğü buraya çok yakındır ve genel müdür[12] de benim dostumdur.

Zihni şen ve şakrak bir kahkaha attı:

- Dostum, gereksiz yere birbirimizi gücendirmeyelim. Çünkü ikimiz de aynı meslekte sayılırız. Aramızda bir fark varsa benim yazıhanem olmamasıdır. Genel Müdür ile dost olduğunuza da inanırım. Fakat benim buraya kadar tedbirsiz ve desteksiz geldiğimi sanıyor musunuz? Bununla beraber size zor kullanacak değilim. Fakat tekrar ediyorum. Bugünden itibaren on üç gün sonra kasanızın bütün içeriği benim cebime inecektir. Şimdi cevap veriniz; ya evet, ya...

Şakir Bey hiddetle bağırdı:

- Hayır! Cehenneme kadar yolunuz var, hatta hanın kapısından çıkmadan sizi yakalatacağım, hemen defolunuz.

12 İstanbul'un polis hizmetlerine ilişkin işleri, 1911 yılında çıkarılan bir kanunla 1909 yılında kurulmuş olan Emniyet Genel Müdürlüğünden (Emniyeti Umumiye Müdüriyeti) alınmış ve doğrudan İçişleri Bakanlığına bağlı oluşturulan İstanbul Polis Genel Müdürlüğüne (İstanbul Polis Umum Müdürlüğü) verilmiştir. Bu şekilde kurulan İstanbul Polis Genel Müdürlüğü (Polis Müdüriyet-i Umumiyesi) 24 Şubat 1923 de kaldırıp yerine İstanbul Polis Müdürlüğü kuruluncaya kadar devam etmiştir. Burada kastedilen genel müdür (müdür-i umumi) İstanbul Polis Umum Müdürü olsa gerektir.

Zihni yerinden kımıldamıyordu:

- Sigaramı bitirmeden adımımı atmam. Buna rağmen şiddetle yanıldığınız konusunda da sizi uyarıyorum.

Şakir bey ayağa kalkarak daha şiddetle bağırdı:

- Çıkınız!

- Ooo... Bu kahramanlığa hiç lüzum yok. Adeta el şakası yapacakmış gibisiniz. Fakat bu da yanlış...

Zihni bunları söylerken, çivi gibi uzattığı üç parmağıyla, Şakir Bey'in karnına öyle bir darbe vurdu ki, komisyoncu sersemleyerek arka üstü yuvarlandı. Tam masa ile koltuğun arasına düşmüştü. Kendine gelmek için çabaladığı zaman, midesine doğru şiddetli bir acı hissetti. "Zihni" denilen bu lanet adamın parmakları, bir demir parçası gibi, etlerini zedelemişti. Bir hamlede fırladı, odanın kapısını açtı, hanın içinde bağırarak herkesi telaşa verdi:

- Koşunuz, şimdi buradan biri çıktı, koşunuz, haber veriniz, yakalatınız!

O derece keskin ve acı acı haykırıyordu ki bütün han ahalisi birbirine karıştı, herkes şaşaladı. Fakat çok geçmeden, Zihni'nin fes rengi bir otomobille hanın önünden uzaklaştığı anlaşıldı. Zaten hana da bu otomobille gelmişti.

***

Şakir Bey'in verdiği bilgiler üzerine, bu olay polis müdürlüğünde bir şarapnel dehşetiyle patladı. Polis genel müdürü, bütün merkezlere şiddetli emirler verdirdi. Müdürlüğün koridorlarında sivil polis memurları galeyana gelerek:

- Vay domuz vay, elimize geçer!

Diye söylenmeye başladılar. Birçokları, kalpaklarını öne eğerek, kollarını kabartarak, büyük bir kendine güvenle:

- Biz onu fare gibi kapana kıstırırız! diyorlardı.

Bu memurların en çalışkan, en ateşli, en atılganlarından üç kişi, şube müdürünün yanına girerek "Fakabasmaz Zihni"nin takibine görevlendirilmelerini rica ettiler. Şube müdürü, bu seçkin memurların içinden bir tanesine hitab etti:

- Siz zaten on beş günden beri önemli bir olayda çalışmak istiyordunuz. Hem sizi denemeyi de arzu ederim. Çünkü bu meslekte yenisiniz. Bu iki arkadaşınızdan akıl danışarak, gerektiğinde onların yardımına da başvurarak bu işi becerebilirseniz çok iyi olur!

Şube müdürünün hitab ettiği bu sivil polis memuru, genç, iri yarı, keskin bakışlı, zeki bir insana benziyordu. Bu görevlendirmeden son derece memnun olarak, mağrur bir eda ile odadan çıktı, müdürlüğün merdivenlerini dörder dörder atlayarak inerken onu çağırdılar:

- Seni genel müdür bey istiyor! dediler. Genel müdür bey!... Bir sivil polis memuru için bu davet her zaman önemli bir şey sayılabilirdi. Daima o mağrur tavır ve edasını koruyarak genel müdürün huzuruna çıktı. Büyük odada, Komisyoncu Şakir Bey de oturuyordu. Şakir Bey, kendisini koruyacak olan memura büyük bir dikkatle, baştan ayağa kadar baktı. Genel müdür, cephede emir veren bir kumandan kadar sert ve kararlı bir sesle dedi ki:

- Bu işi üzerine alıyor musun efendi?

- Evet.

- Başka?

- Hapsediniz.

- Başka?

- Astırınız.

- Pekâlâ, becerirsen Şakir Bey dostumuz size yüz lira ödül vadediyorlar. Bu günden itibaren onu koruyacaksın. Herşeyden önce o domuzu ele geçirmeliyiz. Çünkü beni de kızdırmaya başladı. Senin ismin ne?

- Fuat.

- Haydi bakalım.

Fuat Efendi, gürbüz koluyla askerce bir selam vererek odadan çıktı. Yarım saat sonra gidip Şakir Bey'i yazıhanesinde bulmuştu.

Başbaşa verdiler.

Şakir Bey, son derece cesur bir adam olduğunu, bu gibi kurusıkı tehditlerden korkmadığını, böyle küstah dolandırıcılara, değil on bin lira, on lira bile vermeyi aklından geçirmediğini anlattı. Cüretkâr ziyaretçinin eşkâli, kıyafeti, tavır ve davranışları hakkında Fuat Efendi'ye açıklamalar yaptı. Fuat Efendi diyordu ki:

- Bu hırsızı bizim müdürlükte herkes biliyor, fakat kimse tanımıyor. Son bir sene zarfında türedi. Yirmi kişiden fazla adam soydu. Bir türlü ele geçmiyor. Fakat emin olunuz ki ben onun yakasına parmaklarımı geçireceğim. Çünkü yalnızca bu yezit herifi yakalamak için polis teşkilatına girdim desem, yalan söylemiş olmam. Gerçi bundan altı yedi sene önce de bir kere polis teşkilatında çalışmış ve bu meslekten nefret etmiştim. Fakat bugün... Bugün onu mutlaka yakalayacağım.

Fuat Efendi bu sözleri söylerken takındığı konuya hâkim tavırlarla, işinin ehli olduğunu gösteriyordu. Şakir Bey Sipahi Ocağı kutusunu uzatarak:

- Bir tane tellendiriniz! dedi. Lakin Fuat Efendi sigara içmiyordu, yeleğinin alt cebinden büyük bir enfiye[13] kutusu çıkararak dedi ki:

- En parlak fikirler, bana bundan bir tutam çektiğim zaman gelir, enfiyenin delisiyim. Sigara, rakı, esrar falan kullanmam.

13 Enfiye: Buruna çekilerek kullanılan toz tütün.

Büyük bir hırıltı ile enfiyeyi burnuna çektikten sonra sordu:

- Metresinizin ismi ne?

Şakir Bey bu vakitsiz soru karşısında şaşaladı:

- Metresim olduğunu size kim söyledi?

Fuat Efendi gülüyordu:

- Biz evli ile bekâr anlarız. Sonra sizin durumunuzda bir kişinin mutlaka bir metresi vardır, onu da biliriz. Hatta metresiniz sarı saçlıdır.

Şakir Bey'in hayreti artıyordu:

- Peki ama bu bilgiyi nereden aldınız?

- Hatta metresinizle bu sabah beraberdiniz.

- Peki ama...

- Hatta metresiniz başını sizin göğsünüze dayadı.

- Şakir Bey büsbütün hayret ederek yerinden sıçradı ve odanın içinde dolaşmaya başladı. Kendi kendine söylenir gibi tekrarlıyordu:

- Peki ama bunları kim size söyleyebilir? Hem bu derece özel ayrıntıları kimse bilmiyor.

Fuat Efendi memnun ve alaycı bir şekilde duruyordu. Şakir Bey'in merakı arttıkça arttı, Fakabasmaz Zihni'nin ziyaretini tamamıyla unutarak, sevgilisi hakkında keramet gibi çıkarımlarda bulunan bu kurnaz memurdan açıklama almaya çabalıyor ve soruyordu:

- Bunları nereden biliyorsunuz?

Fuat Efendi iri burnuna bir tutam enfiye daha çektikten sonra açıkladı:

- Bunu anlamak o kadar güç değil. Bizim mesleğimizin en önemli şartı küçük ayrıntılara önem vermektir. Bakınız, yeleğinizin düğmesinde sarı bir kadın saçı var. O düğmenin iki santim aşağısında, pembe ve yağlı bir kadın pudrasının izleri duruyor. Hatta size temin ederim ki metresiniz

sinirlidir, çünkü başını göğsünüze koyduğunda dişleriyle yeleğinizin kumaşını ısırmış. Bundan aranızda bir tartışma geçtiği sonucu bile çıkarılabilir. Metresinizi bu sabah görmüş olduğunuza gelince, gayet normal olarak eğer dün görmüş olsaydınız, bu izler kaybolmuş olurdu.

Fuat Efendi'nin bu çıkarımları, gerçek duruma tamamıyla uygundu.

Şakir Bey bu genç memura karşı büyük bir hayret ve takdir hissetmekten kendini alamadı. Gerçekten de, yeleğini üzeriden çıkararak bütün bu izlere dikkatle baktığı zaman Fuat Efendi'ye tamamıyla hak verdi. O saç, o yağlı pudra izi, o diş yerleri gizli bir gerçeği bütün ayrıntılarıyla ortaya koyuyordu. Şakir Bey aradığı adamı bulanlara has bir memnuniyet ve samimiyetle dedi ki:

- Fuat Efendi, bu işi başımızdan attıktan sonra sizi yanıma kâtip alırım, benimle beraber para kazanırsınız, olmaz mı?

Fuat Efendi bu teklifi nezaketle reddetti:

- Olmaz dememe müsaade buyurunuz. Çünkü polislik mesleğime ne derece bağlı olduğumu görüyorsunuz.

- Pekâlâ... Bu Zihni midir ne karın ağrısıdır, bunu ele geçirebilecek miyiz? Biliyor musunuz? Artık herifi unuttum gitti. Hiddetim de geçti. Fakat bu adamı sizin yakaladığınızı görmek pek hoşuma gidecek.

- Unuttum gitti demeyiniz, bu herif sizin için tehlikedir.

- Niçin?

- En ummadığınız bir zamanda kasanızı boşaltabilir. Onun için geceleri burada para bırakmamalısınız.

Şakir Bey küçük bir düşünce aşamasından sonra, Fuat Efendi'nin ileri sürdüğü fikri onayladı.

- Evet, herifin benim üzerimde bıraktığı etki kuvvetsiz değil. Günün birinde benim başıma bela açabilecek bir adam!

- Hem düşününüz ki bu adam, şimdiye kadar iki banka soydu.

- Evet, gazetelerde okuduğumu hatırlıyorum.

Bu sözler üzerine Fuat Efendi, derin bir düşünceye dalmış gibiydi. İki dakika kadar tahmin edilebilecek olan bir sessizlikten sonra dedi ki:

- Siz bir kâtibiniz olduğunu söylemiştiniz değil mi?

- Evet.

- Bu kâtibiniz ne zamandan beri sizinle beraber çalışıyor?

- İki aydan beri...

- Her şeyden önce bu kişiye yol veriniz.

- Niçin?

- Zihni'nin suç ortağı olması ihtimali var. Şimdilik kesin bir şey bilmiyorum, fakat böyle tahmin ediyorum.

Fuat Efendi ayağa kalktı, hayretle kendisine bakan Şakir Bey'den izin isteyerek ona bazı tavsiyelerde bulundu:

- Korkaklığıma vermezseniz size bir fikir vereceğim: Her durumda birkaç gün içinde, geçici bir zaman için İstanbu'u terk etmeniz lazım geliyor.

Şakir Bey hayretle sordu:

- Ne için?

- Çünkü bu gibi maceraperest heriflerin tehditlerini yerine getirmeyi başardıkları çoğunlukla görülmüş şeylerdendir. Belirlediği on üç gün içerisinde aşırı bir küstahlıkta bulunması ihtimali vardır.

- Biz bu adama karşı tamamıyla aciz miyiz?

- Hayır... Fakat bu adamın izini elimize geçirmedikçe onu tutuklama ihtimali yoktur!

Şakir Bey, Fuat Efendi'nin açıklamalarından memnun olmadı:

- Peki... O halde ne yapalım? diye sordu.

Fuat Efendi anlattı:

- Gayet basit. On beş gün kadar İstanbul'dan ayrılınız. Döndüğünüzde meseleyi tamamıyla halledilmiş bulacaksınız.

Fuat Efendi bu fikrinin kendisi tarafından yapılmış bir plan ve hile gereği olduğunu söyledikten sonra ertesi gün görüşmek üzere ayrıldı.

***

PLAN NEYMİŞ?

Fuat Efendi, ertesi gün Şakir Bey'in yanına geldiği zaman, planını ayrıntılarıyla açıkladı.

Bu plana göre Şakir Bey, yanında Fuat Efendi olduğu halde gizlice Çatalca'ya kadar bir seyahat yapacaktı. Şakir Bey'in Çatalca'da zaten bazı ticari işleri de vardı. Şakir Bey'in yerine İstanbul'da Şakir Bey'e pek fazla benzeyen sivil polis memurlarından biri, Fuat Efendi'nin bir arkadaşı kalacak ve Fakabasmaz Zihni'nin yapacaklarına engel olacaklardı.

Bu plan Şakir Bey'in hoşuna gitmedi değil. Çünkü bu şekilde, öncelikle tehlikeden kendini uzaklaştırmış oluyor, ikincisi de Çatalca'daki işlerini görmek için bir tür fırsat kazanmış oluyordu.

O gün, Fuat Efendi ile birlikte, bu gizli Çatalca seyahatinin pratik hazırlıklarını gördüler. Hanın içinde bile hiç kimseye hissettirmeden yolculuğa hazırlandılar. Tren akşamüzeri saat beşte hareket ediyordu.

Şakir Bey hareket etmeden önce dedi ki:

- Ben, arkadaşınızı görmeliyim. Benim yerime bu yazıhanede kalacak adamın bana ne kadar benzediğini merak etmez miyim?

Fuat Efendi gülerek cevap verdi:

- Doğru ama hiç vaktimiz yok... Siz yazıhanenizde para filan bırakmayınız. Anahtarı bu akşam ben arkadaşıma göndereceğim. O da yarından itibaren buraya gelecek. Yanında bir de yeni kâtip bulunduracak ve biz gelinceye kadar hiç misafir kabul etmeyecek. Hana girip çıkarken de kendisini kimse gereği gibi teşhis edemez. Ayrıca, emin olunuz ki benden kurnaz bir memurdur. Amaç Zihni'nin izini ele geçirmek... Bunu başarabilirse ben döndüğüm zaman işini bitiririm...

Verilen karar gereğince Şakir Bey o gün eski kâtibine izin verdi ve bir daha yazıhaneye uğramamasını emretti.

***

Fuat Efendi'nin telkiniyle bu yeni seyahate hazırlanırken Şakir Bey, lanet bir hırsızın insanı ne garip maceralara sürükleyebileceğini düşünerek azap çekiyordu. Öyle ya, hiç beklemediği bir günde, yazıhanesine Fakabasmaz Zihni isminde dolandırıcının biri geliyor, on üç gün içinde kendisini soyacağını söyleyerek etrafı telaşa ve velveleye veriyor, polis tarafından da bu herifin tehdidini her şekilde gerçekleştirmeye gücünün yeteceği onaylanıyor ve nihayet bu basit tehdit, komisyoncu Şakir Bey'i on beş gün kadar İstanbul'u terke mecbur bırakıyordu. İstanbul'da kalıp da bir tarafa gizlenseydi, Fuat Efendi tarafından tertip edilen plan yine uygulanamaz mıydı?

Fuat Efendi buna cevap olarak diyordu ki:

- Uygulanamazdı, çünkü bu Zihni denilen herifin gözünden kaçmak mümkün değildir.

- Pekâlâ... Siz İstanbul'da niçin kalmıyorsunuz da bana Çatalca'ya kadar arkadaşlık etmek istiyorsunuz?

- Yine aynı sebepten. Fakabasmaz Zihni bu gizli seyahati de öğrenerek arkanıza takılabilir.

- Demek ki biz bu seyahat esnasında da rahat değiliz?

- Üzgünüm ki hayır!

Bütün hazırlıklarını hızla tamamlamış olduklarından, bu son konuşmadan sonra bavullarını hamala vererek gara yolladılar ve kendileri de bir otomobile atlayarak istasyona ulaştılar.

***

ESRARENGİZ BİR YOL ARKADAŞI

O gün alışılmışın dışında bir olay olarak, Hadımköy ve Çatalca yolcularının tahminin pek altında olduğu görüldü. Yolcuların sayısı pek azdı. O kadar ki Şakir Bey'le Fuat Efendi'nin yerleştikleri birinci mevki vagona ancak bir kişi daha geldi.

Bu bir kişi de trenin hareketine yakın, bütün yolculardan sonra kompartımana gelmiş ve Şakir Bey'le Fuat Efendi'nin yüzüne bakmadan oturmuştu.

Bu garip yolcunun kıyafeti pek garipti. Mevsim ilkbahar olmasına rağmen yüzünü, gözünü, boynunu ve kollarını büyük bir Şam atkısıyla sarmıştı. Yüzünün dörtte üç kısmı bu geniş atkının içinde kayboluyor, kalan kısımdan yumurta akı gibi bulanık, anlaşılmaz, belirsiz bakışlı iki göz meydana çıkıyordu.

Şakir Bey Fuat Efendi'yi dürterek kulağına fısıldadı:

- Bu ne antika adam böyle?

Fuat Efendi atkılı yolcuya hiç bakmadan cevap verdi:

- Ben de kuşkulandım.

- Şu herifle biraz konuşsak ya...

- Tren hareket etsin de...

Esrarengiz yolcu, afyon yutmuş ihtiyarlar gibi oturduğu yerde hiç kımıldamıyordu. Tren hareket ettikten sonra da

gerek yol arkadaşlarına bakmak, gerekse açık duran pencereden etrafı seyretmek için bile olsa yerinden oynamadı.

Onun bu sessizliği Şakir Bey'i büsbütün şüpheye düşürmüştü. Pencereden bakmak bahanesiyle vagonun o tarafına doğru birkaç adım atarak herifi daha yakından incelemek istedi. Fakat Şakir Bey yaklaştıkça bu garip yolcu yüzünü atkısının içinde gizliyor ve kim olduğunu gizli tutmak istediğini açıktan açığa gösteriyordu.

Bu manzarayı gören Fuat Efendi de yerinden kalkarak Şakir Bey'e yaklaştı ve esrarengiz yol arkadaşına meraklı bir bakış fırlattı. Herif bu sefer hiçbir harekette bulunmadı. Şakir Bey yolcuya işittirmek niyetiyle dedi ki:

- Fuat Efendi, dünyada ne garip insanlar var. Cenab-ı Hak bazen öyle mahlûklar yaratır ki insanı hayretten dilsiz bırakır!

Fakat çok geçmeden, garip yolcu, yüzünü kapayan büyük Şam atkısını çözdü ve kendine has bir hareketle bu atkıyı yavaş yavaş açtı.

Atkıyı tamamıyla çıkardığı zaman, cılız, fakat korkunç bir yüz meydana çıktı. Yüzünün rengi balmumu gibi sapsarı, bıyıkları fırça gibi dim dik, gözleri küçük, yuvarlak ve beyazı çoktu. Herif etrafına vahşi bakışlarla bakıyor ve artık yoldaşlarıyla konuşmaya hazırmış gibi görünüyordu!

Fuat Efendi hiç tereddüt etmeden, garip yolcuya ilk soruyu sordu:

- Affedersin ama arkadaş... Yolculuk ne tarafa?

Herif mahzenden gelirmiş gibi ince pürüzlü bir sesle cevap verdi:

- Çatalca'ya!

- Çok iyi. Biz de oraya gidiyoruz. Sen oralı mısın?

Herif bu soruyu anlamamış gibiydi. "Fa... ehu... hu" gibi garip bir şey mırıldandı.

Fuat Efendi sorusunu tekrar etti:

- Sen Çatalcalı mısın?

- A ah...

- Değil misin?

- Hayır.

- Peki... Nerelisin ya?...

Garip yolcu, kollarını açarak, göğsünü kabartarak, gözlerini şişirerek, manası anlaşılmaz bir şive ile:

- Pirer... zirer... gibi bir kelime telaffuz etti ise de ne demek istediğini Şakir Bey de, Fuat Efendi de anlayamadılar.

Fuat Efendi sesini yükselterek tekrar sordu:

- Anlayamadık. Nerelisin?

Herif bu kabadayıca sual üzerine, yeni patlayan bir mavzer gibi şiddetli bir Arnavut lehçesiyle cevap verdi:

- Pürzerrinliyim[14], Prizrenli!...

- Ha... Arnavutsunuz!...

- Hah!

- Prizren'den yeni mi geldiniz?

- Hah!

İşi şakaya dökmekten hoşlanan Fuat Efendi devam etti:

- Yüce isminizi öğrenebilirmiyiz?

Arnavud gürledi:

- Ne?

- Adınız ne, adınız?

- İrecep!

- Hoşbulduk Recep Efendi!

- Eyvallah.

14 Pürzerrin: Bugün Kosova Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan Prizren şehrinin eski adı.

Bu konuşma üzerine, kabuğuna büzülmüş bir kaplumbağaya benzeyen Arnavut ilk defa olarak tebessüm etti ve yanında duran heybesini yakalayarak kucağına çekti. Heybenin içini uzun müddet aradı. Şakir Bey de Fuat Efendi de dikkatle heybenin içine göz atıyorlardı. Burada neler yoktu. Boy boy şişeler, çakılar, iki tane çakmaklı tabanca, türlü türlü tütün kutuları, ağızlıklar, gümüş saatler, kordonlar...

Şimdi üç arkadaş Küçükçekmece açıklarında alabildiğince koşan tren katarının tatlı salıntıları içinde konuşmaya başladılar. Hava gittikçe kararıyor ve gece, ufuklar üzerine siyah kanatlarını germeye başlıyordu.

Birkaç dakika sonra, Şakir Bey'in kafatasının içinde bir takım mırıltılar, garip bir sürü sesler baş göstermeye başladı. Sanki bütün vücudu hava gibi hafifleşiyor hafifleşiyor, adeta buharlaşıyordu.

Şakir Bey'in vücudundaki bu gevşeklik gittikçe büyüyerek bütün organlarını kapladı. Sanki etleri ve kemikleri çözülüyor, buhar halinde havaya karışıyordu. Gitgide etrafını görememeye başladı. Karşısında bulunan Arnavut'u, yanında kendisine bakıp duran Fuat Efendi'yi, Çekmece Gölü'nün güzel manzaralarını, sözün kısası hiçbir şeyi göremez oldu. Bununla beraber şuuru yerindeydi ve düşünebiliyordu. Yalnız o sert Arnavut tütününün tesiriyle derin bir rüya âlemine daldı gitti.

Rüyasında tren katarı hep gelincik çiçekleriyle dolu, kızıl, kıpkızıl bir bahçe içinden yıldırım hızıyla geçiyor, yol üzerinde duran yeşil vücutlu, garip insanlar Şakir Bey'i yerlere kadar eğilerek selamlıyorlardı.

Şakir Bey ara sıra bu derin rüyasından uyanır gibi oluyor, fakat vagonun karartıları içinde başbaşa verip uyuyan Arnavut'la Fuat Efendi'den başka hiçbir şekil göremiyordu.

Bir aralık gözlerini açtığı zaman; siyah sakallı bir adamın kendi üzerine eğilmiş ceplerini karşıştırdığını gördü. Arnavut da bu sakallı adama yardım ediyordu. Fuat Efendi'yi

aramak için etrafına bakındı, fakat siyah sakallı herifle Arnavut'tan başka kimseyi göremedi.

- Fuat Efendi! diye bağırmak istedi, sesi çıkmadı. Devamlı o sert tütünün tesirini hissederek kendini tekrar kaybetti.

Gözlerini son bir kez daha açtığı zaman, Arnavut'la siyah sakallı adamın heybeye bir şeyler doldurduklarını gördü. Doğal olarak elini ceketinin cebine attı, cüzdanı yoktu:

- Alçaklar!... diye yerinden fırlamak istedi, fakat olduğu yere bağlı olduğunu hissetti. Yıldırımla vurulmuşa döndü. Para cüzdanının içinde yirmibeş bin liralık bir banknotu vardı. Haydutlar bu mühim servetini gasp etmişler, üstelik arkadaşı Fuat Efendi'nin vücudunu da ortadan kaldırmışlardı.

Şakir Bey inleyerek sordu:

- Arkadaşımı ne yaptınız?

Haydutlar, vagonun kapısını açarak, gecenin karanlıkları içinde kaybolurken kahkaha ile cevap verdiler:

- Çekmece gölünde uykuya gönderdik!

***

İŞ SORUŞTURMAYA KALINCA...

Şakir Bey gece yarısı, hızla giden bir trenin içinde bağırıp çağırmanın hiç faydası olamayacağını düşünüyordu. Haydutlar vagondan çıktıkları zaman pantalonunun cebindeki çakısını çıkararak kendisini kanepenin demirlerine bağlayan ipleri kesti. Serbest kalınca revolverini[15] yakaladı, haydutların kaçtığı kapıya koşarak, karanlıklar içinden vagonların cephelerine hızlıca bir baktı. Fakat şüphe yok ki hiçbir şey göremedi. Tren bütün hızıyla yol alıyordu.

İlk istasyona ulaşır ulaşmaz, Şakir Bey vagonun penceresinden:

- Yetişiniz! Treni haydutlar bastı! diye öyle bir haykırış haykırdı ki, geceleyin bütün memurlar üşüştüler. Şakir Bey, İstanbul'dan Çatalca'ya ne amaçla seyahat ettiğini, Fakabasmaz Zihni isminde bir düşmanı olduğunu, seyahatte kendisini koruması için yanına Fuat Efendi isminde bir sivil polis memuru aldığını, vagonda garip bir yolcuya rastgeldiklerini, bu yolcu ile konuşmalarını anlattı.

Polis hızla treni araştırdı. Fakat hiçbir şeyden şüphelenmedi. Yalnız Çatalca'ya kadar bütün istasyonlara tel çekileceğini ve yolcuların her istasyonda kontrol edileceklerini Şakir Bey'e temin ettiler.

15 Revolver: Fişek koymaya yarayan bölümü silindir biçiminde ve namlu gerisinde olan, tek parçadan oluşmuş tabanca, altıpatlar.

Çatalcaya kadar hiçbir istasyonda bir ipucu elde edilmedi. Tren Çatalca'ya ulaştığı zaman da bütün yolcular kontrol edildi, fakat Şakir Bey'in tarifine uyan hiç kimse görülemedi.

Şakir Bey, bu şekilde Çatalca İstasyonu'na çıktığı zaman hem kıymetli bir yol arkadaşından mahrum kalmış, hem de cebinde İstanbul'a dönüş için bilet alacak para bile kalmamıştı.

Bu acı verici durum üzerine İstanbul'a telgraf çekmeye ve para getirtmeye karar verdi.

***

OTELDE BİR GECE ZİYARETİ

Yerel polisin kefil olması üzerine Şakir Bey o gece veresiye yemek yeyip yatacağı bir otele yerleşti.

Başına gelen olaylar, bir sinema filmi gibi hızla gözlerinin önünden geçiyordu. Ya Rabbi!... Bu kısa fakat uğursuz seyahat sırasında nelere hedef olmamıştı!

Fakat zihnini kemiren bir endişe vardı: Bu tren haydutluğunun gerçek faili kim? Kendisini Erzurum Hanı'nın yazıhanesinde tehdit eden o yaman hırsız mı? "Fakabasmaz Zihni" mi?

O halde, nasıl oluyor da bu adam daha İstanbul'da iken Şakir Bey'in seyahat teşebbüsünden haberdar olmuş, onun bineceği trene adamlarıyla birlikte binerek bu küstahca hareketi gerçekleştirmeyi başarabilmiş? Acaba, pek usta görünen bu Fuat Efendi, planlarını gizli tutmasını bilmeyen budala bir adam mıydı? Daha ilk günden amaçlarını açığa mı vurmuştu?

Ve sonuç olarak, kendisi ne oldu? Haydutlar gerçekten zavallıyı Çekmece Gölü'ne mi attılar?

Polis tarafından Çekmece Gölü'nde bir araştırma yapılacağı sözü verilmişti. Ne olduğu elbette anlaşılacaktı.

Şakir Bey yatağına girmek üzere soyunurken, odasının kapısı vuruldu ve içeriye uzun boylu bir adam girdi.

Şakir Bey dikkatle bakmadığı için ziyaretçinin yüzünü görememişti. Ziyaretçi yaklaşınca Şakir Bey hayretinden bir çığlık fırlattı:

- Fakabasmaz Zihni!

Herif, rahat bir şekilde kapının kilidini sürüyor, dudaklarında lanet bir tebessümle Şakir Bey'e yaklaşıyordu. Bir elini arka cebine götürerek uyarıda bulundu:

- Hiç kımıldamayınız, bağırmayınız, size küçük bir iyilik yapmaya geldim. Bağırmak münasebetsizliğinde bulunursanız kedi gibi ayağımın altına düşersiniz. Tatlı tatlı konuşalım.

Şakir Bey gözlerine inanamıyordu. Fakabasmaz Zihni, Erzurum Hanı'nda kendisini ziyaret ettiği kıyafetle karşısına çıkmış, aynı üstten bakan ve tehdit edici tavırla, bununla beraber alaycılığı da hiç terk etmeyerek söz söylüyordu.

Şakir Bey, *"Çok oldunuz!"* Diye bağırmak, bu lanet cüretkârın boğazına atılmak istedi. Fakat Zihni'nin bir çelik gibi sertleşen pençeleri Şakir Bey'in omuzlarına yapıştı ve onu karyolasına oturttu.

Zihni başladı:

- Trendeyken yirmi beş bin liranızı aldım fakat size dönüş parası kalmadığına dikkat etmemiştim. Ben bu derece kaba bir adam olmadığım için sizden af istemeye ve otel harcamalarınızla dönüş paranızı vermeye geldim.

Fakabasmaz Zihni bu sözleri söyleyerek Şakir Bey'e yüz liralık bir kâğıt para uzattı ve sözlerine devam etti:

- Ümit ederim ki bana kızmazsınız. Öncelikle verdiğim kararı yerine getirmiş oluyorum. İkinci olarak bu işler mesleğim gereğidir. Üçüncü olarak da çok iyi biliyorum ki sizin için bu yirmi beş bin lirayı kazanmak bir günlük iştir. Bir vagon dalaveresi çevirmeye bakar.

Şakir Bey'in hiddeti, hayrete dönüşüyordu. Pek büyük kuvvetler karşısında hissedilen itaat etme hissi ile susuyordu.

Zihni devam etti:

- Bu deneyimden sonra, her Arnavut'un ikram ettiği tütünü içmemek gerektiğini öğrenirsiniz...

Şakir Bey kekeledi:

- O Arnavut siz miydiniz?

- Hayır... Yardımcım Cin Ali!

- Siz siyah sakallı olan kişi miydiniz?

- Ta kendisi...

Şakir Bey dişlerini gıcırdatıyordu. Hiç olmazsa bu olayın ayrıntılarını öğrenmek ve meraktan kurtulmak istedi:

- Benim Çatalca'ya seyahat edeceğimi ne biliyordunuz?

Zihni güldü ve cevap vermedi.

Şakir Bey sualini değiştirdi:

- Zavallı Fuat Efendi'yi ne yaptınız?

Fakabasmaz Zihni, Şakir Bey'e yaklaştı, elini Şakir Bey'in omuzuna koyarak dedi ki:

- Şöyle boyuma, bosuma, gözlerimin içine, dişlerime bir bakınız, çünkü bunlar değişmez. Fuat Efendi'ye benziyor muyum? Fuat Efendi ile Fakabasmaz Zihni aynı adamdır!

Şakir Bey dikkatle bakınca hayretinden sıçradı:

- Ne?... Fuat Efendi sendin ha!...

Sivil polis memuru Fuat Efendi rolünü oynamış olan Fakabasmaz Zihni, kahkaha ile gülüyordu:

- Ha şunu bileydin... Şüphelenmediğine hayret ettim... Ne ise, bunu da sana kısaca anlatayım. Ben vaktiyle polislik etmiş olduğum için her zaman sivil polis memuru olabilirdim. Her tarafa seksen türlü kimlikle gözükmek benim elimdedir. Keyfim için çalışırım, kimseye zararım dokunmaz, kimseden korkmam. İstersen İstanbul'da bir de ziyafet çekerim... Çünkü ben civa gibiyim. Kolay kolay ele avuca sığmam. Şimdilik hayırlı geceler olsun. Bir daha ne

Fuat Efendi'ye, ne de Arnavut tütününe itibar etme. Sana Fakabasmaz Zihni'den bahsederlerse onu hayır dua ile an.

Şakir Bey olduğu yerde apışıp kalmış, Fakabasmaz Zihni ise odanın açık duran penceresinden aşağıya sarkarak, gecenin karanlıklarında kaybolmuştu.

***

KANLI BALTA

KANLI BALTA

Ocak ayının ortaları idi. Manifaturacı Kâmil Bey, bir gece geç vakit, Fatih'deki arkadaşlarından birinden ayrılmış, Yenikapı'daki evine kadar yayan olarak dönmek zorunda kalmıştı. Cüzdanında çok fazla para olmadığı için soyulmaktan korkmuyor, fakat para hırsıyla işlenen cinayetlerden, ortaya konulan vahşetlerden birine kurban olabileceği endişesiyle kötü ihtimalleri düşünüyordu.

Valide Camii'nin[16] yanından karşı taraftaki büyük yangın meydanlarına girdiği zaman, etrafını saran korkunç karanlıktan ve çevrenin ıssızlığından tüyleri ürperdi.

Silah taşımak yasaklandığı için, yanında küçük bir tırnak çakısından başka hiçbir kesici alet yoktu. Kendisini herhangi bir saldırıya karşı savunmak için elindeki bastonunu kahramanca kullanmaktan başka bir şey yapamayacaktı.

Yangın yerine doğru ilerledikçe karanlık ve sessizlik çoğalıyor, caddenin lambaları, uzaklaştıkca birer yıldız gibi küçülüyordu. Kâmil Bey, kalbini bir demir pençe gibi sıkan

16 İstanbulda Valide Camii olarak anılan birden fazla cami vardır. Üsküdar'da Valide-i Atik ve Valide-i Cedid Camileri, Eminönü'nde Yeni Cami olarak da anılan Valide Sultan Camii ve Fatih'te Pertevniyal Valide Sultan Camii bulunmaktadır. Olayın gelişimine göre Fatih-Yenikapı arasındaki Pertevniyal Valide Sultan Camii'nden bahsedildiği anlaşılmaktadır. Bu cami Sultan II. Mahmut'un eşi ve Sultan Abdülaziz'in annesi olan Pertevniyal Valide Sultan tarafından 1869-1871 yılları arasında inşa edilmiştir.

korkunun çocukça bir zaaf olduğunu düşünerek kendi kendisine:

- Cesaret!

Emri verdi ve biraz daha sakinleşerek ve güven hissederek yol aldı.

Fakat otuz adım kadar ya yürümüş, ya yürümemişti ki yarısı yıkılmış bir yangın duvarının arkasında iki siyah ve uzun gölgenin kımıldandığını ve daha sonra birdenbire kaybolduğunu görerek olduğu yerde saplandı.

Bu gölgeler ne ve kim olabilirdi? Daha üç dört dakika önce zihnini kaplayan endişeler, ansızın acı bir gerçeğe mi dönüşüyordu? Yoksa korkunun ortaya çıkardığı asılsız hayallere ve kuruntulara mı kapılmıştı? Cesaretini toplayarak iki adım daha attı. Karanlığı delen keskin gözleriyle yangın duvarına dikkatle baktı. Gözlerine ilişen o iki gölgeden eser göremedi. Bastonunun sapını daha fazla kendine güven ve cesaretle sıkarak yoluna devam etti.

Sözü edilen yangın duvarına yaklaştıkça aslı ve esası olmayan hayaletler gördüğüne kanaat getiriyordu. Fakat ne olursa olsun, korkunun meydana getirdiği sakınmayla duvardan mümkün olduğunca uzak yürümeye ve etrafına dikkatle bakmaya başladı.

Tam duvarın hizasına geldiği zaman, biraz önce gördüğü siyah gölgelerden bir tanesi, duvarın arkasından yavaşça çıkarak Kamil Bey'e doğru ilerledi.

Kâmil Bey elindeki bastonu havaya kaldırarak, saldırmaya hazır bir savunma pozisyonunda, gelen adamı bekledi. Gölge, hiç istifini bozmadan yürüyordu. Kâmil Bey'e bir adım kadar yaklaştı. Bu, başında abani[17] bir sarık bulunan, siyah, sivri sakallı, çenesi göğsüne doğru eğilmiş, omuzları

17 Genellikle sarık, bohça, kundak ve yorgan yüzü yapımında kullanılan, zemini beyaz, üzerinde safran renginde nakışlar bulunan ipek kumaş.

dar ve çarpık, garip ve korkunç bir adamdı. Parmaklarının arasında tuttuğu sigarasını Kâmil Bey'e uzatarak kalın, çatlak ve pürüzlü bir sesle:

- Ahbap, dedi. Ateşin var mı?

Kâmil Bey, havada tuttuğu bastonunu sallayarak cevap verdi:

- Gecenin bu vaktinde ateş sorulmaz! Ya caddeyi tutarsın, ya beynini parçalarım!

Abani sarıklı herif, yerinden kımıldamıyor, aynı tavırla, aynı sesle, aynı eda ile tekrar soruyordu.

- Ahbap, ateşin var mı ateşin?

Kâmil Bey elindeki bastonu saygısız muhatabının yüzüne yapıştırmak üzereyken arkasında kalabalık ayak sesleri işitti ve içgüdü ile başını geriye çevirdiği zaman yedi sekiz kişilik bir insan çemberinin kendisini çevirdiğini gördü. Çok geçmeden on onbeş elin omuzlarına yapıştığını hissetti. Bir dakika sonra yüzükoyun yere kapaklanmıştı.

Haydutlar Kâmil Bey'in ağzına bir yumruk büyüklüğünde paçavra tıktılar, kollarını ve ayaklarını bağladılar. Küstahlar o kadar öfke ve şiddetle hareket ediyorlardı ki Kâmil Bey'in adeta parmağını bile kımıldatma imkânı kalmamıştı.

Abani sarıklı herif, yere düşen bastonu eline alarak Kâmil'in üzerine iki şiddetli darbe indirdi:

- Sen benim sigaramı yakmazsın ama ben senin suratını yakarım! diye homurdandı.

Onun bu tarz hareketi lanet arkadaşlarını bile kızdırdığı için içlerinden birisi seslendi:

- Bırak ulan gece yarısı bela mı arıyorsun?

Uğursuz topluluk Kâmil Bey'i sımsıkı bağlamaktan ibaret olan görevi bitirdikten sonra onu on adım kadar uzakta duran bir yük arabasına sürükledi, geçtiği yolları görememesi için gözlerini de iyice bağladıktan sonra üzerine de

kalın ve büyük bir örtü örttüler. Her biri arabanın bir tarafına atladıktan sonra beygirleri sürdüler.

***

Kâmil Bey, bir yıldırım gibi şansına isabet eden bu dehşetli olayın uğursuz sonucunu düşünerek, baş döndürücü sarsıntılarla yürüyen arabanın içinde, ağlamamak ve erkeklik onurunu korumak için kendisini tutmayı güçlükle başarabiliyordu. Bu derece kısa bir zaman içinde ne müthiş bir şekilde korktuğu başına gelmişti!

Araba girintili çıkıntılı, bozuk, dağınık yollardan gidiyor, fena halde sarsılıyordu. On dakika kadar yol aldıktan sonra dar, çıkmaz bir sokağın içine girdi ve durdu. Burası iki tarafı yüksek duvarlarla çevrili, sonunda yıkık bir tahta kapı bulunan küçük, dikdörtgen şeklinde bir sokaktı.

Haydutlar, hemen aynı zamanda arabadan yere atlayarak büyük örtüye sarılı bulunan Kâmil Bey'i arabadan çıkardılar ve yıkık tahta kapıdan içeri soktular. Arabanın hayvanlarını da aynı kapıdan içeriye aldılar.

Girdikleri yer küçük bir bahçeydi. Genizleri yakan müthiş bir gübre kokusu duyuluyordu. Haydutların bir kısmı hayvanları bahçenin köşesindeki ahıra götürürken diğer bir kısmı Kâmil Bey'i bir katlı, ahşap, harap bir kulübeye taşıyorlardı. Abani sarıklı herif önden yürüyor ve kulübenin kapısını açıyordu.

İçeri girdikleri zaman küçük bir mum yaktılar, Kâmil Bey'i boylu boyunca yere yatırdılar, bağlarını çözdüler, gözlerindeki sargıyı çıkardılar, fakat ağzındaki tıkacı olduğu gibi bıraktılar.

Bu sırada bahçede bulunan diğerleri de kulübeye gelmişlerdi. Kâmil Bey bu korkunç kulübe odasında gözlerini açtığı zaman kendisini basık tavanlı, nemli, birkaç tahta

iskemleden başka eşyası bulunmayan boş bir odada bulunduğunu gördü. Karşısında tam sekiz kişi bulunuyordu. Bunlardan bir tanesi iri yapılı, heybetli, siyahlaşmış gömleğinin üzerine nasılsa bir boyunbağı geçirivermiş, üstü başı düzgünce, fakat bütün manasıyla izbandut[18] görünüşlü bir adamdı.

Haydutlar bu adama "usta" diyorlardı. Diğerleri boy boy, çeşit çeşit, yamrı yumru, hilekâr, küstah, kötülükleri yüzlerine yansımış kimselerdi.

Hep birden ustalarına sordular:

- Bunu bodruma indirecek miyiz?

Usta emredici bir sesle cevap verdi:

- Hayır, şimdi burada duralım, konuşacağız.

Bu sözleri söyledikten sonra devasa herif, Kâmil Bey'e doğru ilerledi. Ansızın değişen ince, yumuşak bir sesle şunu söyledi:

- Kamil Bey, söylediklerimi iyi dinle, canına düşkün bir adamsan laflarımı anlarsın, yoksa hapı yuttuğun gündür.

Usta bu sözleri söylemeye başladığı zaman etrafında herkes susmuştu. O ise, aksine, gittikçe artan emredici bir tavır ve konuşma tarzıyla devam ediyordu:

- Biz seni tanırız. Sultanhamamı'nda manifaturacısın. Bu yüzden milyonla para kırdın. Nasıl olduğunu da biliriz. Bu kazandığın paradan on parasını da hayırlı bir işe harcamazsın. Fakirlere bakmadığın gibi evinde soğan ekmek yemekten de vazgeçmezsin. Senin vermeye kıyamadığın parayı biz senden zorla almak istiyoruz. Şimdi sen bize, evindeki ceviz dolabın anahtarını vereceksin, bir de kâğıt yazıp imza edeceksin, biz gidip senin paralarını bu dolapta saklayan eşinden on bin lira alacağız. Haydi, işte kâğıt kalem...

18 İzbandut: Görünüşü ve davranışıyla korku salan iri yarı adam.

Ustanın bir işareti üzerine, yardakçıları[19] eski bir divit ile kalem ve kâğıt getirdiler.

Gerçekten de son derece para âşığı olan Kâmil Bey için bu teklifi kabul etmek hemen hemen ölmekle aynı seviyede gibi bir şeydi. Ustanın haydutcasına nutkundan sonra, kederli bir hareketle homurdandı ve olduğu yerde nefretle silkindi.

Onun bu kararsızlığını gören usta, şehadet parmağını tehdit eder şekilde sallayarak dedi ki:

- Eğer düşünürsen on bin lira, on iki bin olur. Bak sana üç dakika süre...

Odada derin bir sessizlik meydana gelmişti. Kâmil bey gözlerini yukarı kaldırmak suretiyle şiddetli bir ret cevabı verdi.

Usta saatine baktı:

- Birinci dakika geçiyor!

Dedi. Kâmil Bey'de hiç hareket yoktu. Yüzü sararmış, dudakları ümitsizlik ve kızgınlıktan titremeye başlamıştı. Usta sorusunu tekrar ettiği zaman Kâmil Bey gözleriyle yine ret cevabı verdi.

- İkinci dakika geçiyor! dedi. Kâmil Bey sürekli aynı haldeydi, gözlerini odanın tavanından indirdi.

Usta son defa olarak tekrarladı:

- Üçüncü dakika da geçiyor!

Kâmil Bey, kabul ettiğini gösterir hiçbir harekette bulunmadı. Vücudunun her tarafı sakin duruyordu. Üçüncü dakika da geçince usta:

- On iki bin lira yazacaksın! diye gümbürdedi.

Haydutlar ellerinde bulunan kalemi Kâmil Bey'in eline tutuşturmak istiyorlar, fakat zavallı adam, sürekli kaçınmaktan başka bir şey yapamıyordu.

19 Yardakçı: Kötü işlerde birine yardım eden kimse.

Usta bu durumu görünce, elini pantalonunun sağ cebine sokarak ince uzun bir şey çıkardı, kılıfından sıyırdığı zaman, Kâmil Bey bunun karanlıkta parlayan sivri uçlu bir bıçak olduğunu gördü.

Usta yanındakilere emretti:

- Şu inatçı eşeği tutunuz!

Yedi kişi birden Kâmil Bey'in üzerine atılarak onu ellerinden ve ayaklarından kavradılar. Usta aynı soğukkanlılıkla Kâmil Bey'in yanına yaklaşarak dedi ki:

- Ya evet, ya hayır! Hayır dersen bu bıçağı boğazına saplayacağım!

Bunu söyleyerek bıçağın ucunu çaresiz adamın boğazına değdirdi. Bu soğuk temas üzerine Kâmil Bey'in gözleri korku ve endişeden büyüdü. Tepesinden tırnağına kadar bütün vücudunu şiddetli bir titreme kapladı.

Usta sordu:

- Evet mi?

Kâmil Bey metanetini sürekli koruyarak ret cevabı verdi.

Usta bu sefer elindeki bıçağın ucunu bir milimetre kadar hafifçe Kâmil Bey'in boğazına batırdı. Çaresiz adamın yüzü kızarmış, çehresindeki etler şişmiş, başına hücum eden kandan gözleri kıpkırmızı olmuştu. Bıçağın boğazının derisi üzerinde meydana getirdiği müthiş acının etkisiyle hırıldadı, bağıramamıştı çünkü ağzı tıkalıydı. Ansızın kararını değiştirerek başıyla "kabul" işareti yaptı ve boğazından hızla dört beş damla kan damlarken kalemi eline aldı. Titrek bir yazı ile eşine, kâğıdı getiren adama on iki bin lira vermesini yazdı.

Usta yazılan kâğıdı mumun titrek ışıkları altında okuduktan sonra:

- Anahtarı da ver! dedi. Haydutlar Kâmil Bey'i serbest bıraktılar. Zavallı adam arka cebinden bir küme anahtar çıkardı ve titreyen elleriyle büyükçe bir tanesini çekerek ustaya uzattı. Usta anahtarı aldıktan sonra Kâmil Bey'e:

- Yarın geceye kadar aşağıda, bodrumda yatacaksın. Paraları aldıktan sonra seni serbest bırakacağız, dedikten sonra, yanındakilere bir göz işareti geçti. Üç kişi fırlayarak Kâmil Bey'i bağladılar ve bir iskemle taşır gibi gürültüsüzce bodruma indirdiler.

***

CİN ALİ'NİN GÖREVİ

Aksaray, Yenikapı civarında kötü işlerle uğraşan bu lanet adamların elebaşısı "Fakabasmaz Zihni"ydi. Yaptığı her kötü işten yakayı sıyırarak İstanbul'un duruma uygun semtlerinde faaliyetten geri durmayan bu iblis, şimdi de o civara musallat olmuştu. Manifaturacı Kâmil Bey'e tertip ettiği vahşice tuzak, zaten iki üç aydan beri tasarladığı şekilde işlemeye devam ediyordu.

Yangın yerinde ateş almak için Kâmil Bey'in karşısına çıkan abani sarıklı adam da Fakabasmaz Zihni'nin suç ortağı Cin Ali'ydi.

Haydutlar Kâmil Bey'i bodruma tıktıktan sonra, odaya döndüler. Burası, Aksaray-Yenikapı yangın yerinin kuytu bir köşesinde, yanan bir konağın enkazı üzerine inşa edilmiş geçici bir kulübe idi. Civarda herkes bu kulübede arabacıların oturduğunu zannediyordu. Gerçekten de Fakabasmaz Zihni'nin, çeşitli teşebbüslerinde, yardakçılarına arabacı süsü verme alışkanlığı vardı. Bu sahte kılık, Fakabasmaz Zihni'nin pis işlerini birlikte yaptığı arkadaşlarına daha geniş bir hareket alanı sağlıyordu.

Haydutlar odada toplandıkları zaman, Fakabasmaz Zihni Cin Ali ile konuştu:

- Şimdi ne yapacağını biliyorsun ya... Tertemiz giyinirsin, başına beyaz sarığını sararsın, sakalını tararsın, edep

ve terbiye ile herifin evine gidersin, Kâmil Bey'in önemli bir ticaret peşinde olduğunu, gece bunun için eve gelemediğini, on iki bin lira istediğini anlatırsın. Bunları şeytanca yapmalısın ha... İşi çaktırırsan hepimizi ateşte yakarsın:

- Eve saat kaçta gideyim?

- Pek geciktirmeye gelmez.

- Hemen hazırlanayım!

- Daha sabaha iki saat var. Şimdi biraz uyu, sersemliğin geçsin, güneş doğduktan sonra uyanır, fırlarsın.

- Pekâlâ...

Alışkın oldukları üzere, haydutların altısı uykuya yattıktan sonra, iki tanesi çevreyi kollamak için nöbete kaldılar. Bunların birisi kulübe ile bahçeyi, diğeri de sokakları gözetlemekle görevliydi.

***

Cin Ali üç saat kadar uyku uyuduktan sonra kalktı. Ustasının tarif ettiği şekilde kıyafetini düzeltti ve açıkgöz bir arkadaşını etrafı kollamak için yanına alarak vazifesine çıktı.

Kâmil Bey'in evi tren istasyonuna yakındı. Cin Ali, Büyük Çarşı[20] esnafından bir adam gibi davranarak tam bir ciddiyetle ağır ağır yürüyordu. Sokağa girdiği zaman kendisini son defa olarak topladı ve büyük bir soğukkanlılıkla, bu gibi işleri çok yapmış bir adamın kendine olan güveniyle Kâmil Bey'in evinin kapısını çaldı.

20 Büyük Çarşı: Çarşu-yı Kebîr, Kapalıçarşı, Grand Bazaar: İstanbul'un fethinden sonra yapımına başlanarak zaman içerisind genişleyen ve çeşitli zamanlarda meydana gelen yangın ve depremler sonrası yenilenerek ve şekil değiştirerek günümüze kadar gelişen ve bu gün önemli bir turizm odağı olan İstanbul'un merkezinde Beyazıt, Nuruosmaniye ve Mercan semtlerinin ortasında yer alan 110 bin 868 m2'lik bir alana yayılmış, 45 bin m2 kapalı alana, 65 sokak üzerinde 3600 dükkân ve 14 hana sahip çarşı.

Güneş doğalı çok olmuştu. Evdekiler yataktan kalkmışlardı. Kapı çok geçmeden açıldı. İçeriden saçları dağınık, ayakları çıplak, orta yaşlı ve güzelce bir kadın gözükerek endişeli bir çehre ile sordu:

- Kim o? Ne var?

Cin Ali, rolüne ustalıkla hazırlanmış ve bir iki defa da öksürerek sesine gereken tatlılığı vermişti. Gayet yumuşak bir sesle cevap verdi:

- Hemşire hanım, bendenizi Kâmil Bey gönderdi, özellikle selam etti. Kendisi...

Merak ve heyecanla kapının arkasında duran kadın sert bir dille sordu:

- Dün gece niçin gelmemiş?

- Onu arz edeceğim efendim. Gece tüccar tanıdıklarından birine rast geldi ve beraber onun evine gittiler. Önemli bir ticaret işi var.

- Ne işi?

- Avusturya'dan ucuz yünlüler gelmiş. Piyasa fiyatından çok aşağı fiyatla vereceklermiş. Tüccarların bundan bilgisi yokmuş. Kâmil Bey'le bizim usta bu malları kapatacaklar... İşte çok büyük kâr var.

Eski sertliği yavaş yavaş kaybolan kadın sorgulamaktan vazgeçmiyordu:

- Senin ustan kim?

- Tanımazsınız, toptan mal satan bir tüccardır.

- Kim, sen söyle bakayım?

- Mersinli Ahmet Efendi derler...

Kadın içeride kendi kendine mırıldandı:

- Mersinli Ahmet Efendi... Mersinli Ahmet Efendi... Kim bu acaba? Cin Ali daha samimim ve ciddi bir sesle:

- Siz tanımazsınız efendim, toptancı olduğu için meşhur değildir, dedi.

- Peki; Kâmil Bey kendisi niçin...?

- Acele rıhtıma indiler, iş önemli gelemedi.

- Sizi niçin gönderdi?

Bu "siz" hitabı Cin Ali'ye başarısını bildiren bir işaretti. Cin Ali hemen, elindeki kâğıtla anahtarı uzattı ve anlattı:

- Yanında para yokmuş; sizden istiyor.

Kadın kâğıtla anahtarı alırken yine sordu:

- Banka rıhtıma daha yakın... Bankadan niçin almamış?

İşte bu sualin cevabını Cin Ali hazırlamamıştı. Öyle ya... Burnunun ucunda banka dururken Kâmil Bey'in Yenikapı'daki evine kadar adam göndermesinin bir anlamı yoktu. Cin Ali uydurmak zorunda kaldı:

- Bu gün yortu[21] var, bankalar kapalı efendim.

- Siz delirdiniz mi efendi? İtibar-ı Milli Bankası'nda[22] yortu olur mu?

Cin Ali şaşaladı. Vay canına! Şimdi ne cevap vermeli?

- Bilmem efendim. Belki de sizin haberiniz olmadan bankayı değiştirmiştir. Kendisi bana bir şey söylemedi.

Kadın kendi kendisine: "Bizim beyin de yaptığına akıl sır ermez" diyerek kapının aralığını açtı ve Cin Ali'ye:

- Siz biraz taşlığa giriniz de bekleyiniz, dedi.

Cin Ali içeriye girdi. Belki yarım saat kadar bekledikten sonra kadın; elinde bir çıkınla geldi. Cin Ali'ye dedi ki:

- Ben şimdi sizin yanınıza bir adam katacağım, rıhtıma beraber gideceksiniz.

---

21 Yortu: Hristiyanların dini bayram günleri.

22 İtibar-ı Millî Bankası: Birinci Dünya Savaşı öncesinde gündeme gelen millî sermayeli bir devlet bankası kurma düşüncesinden yola çıkılarak 1917 yılında 4 milyn Osmanlı Lirası sermaye ile İstanbul'da kurulan ve daha çok bir yatırım ve ticaret bankası olarak faaliyetlerini sürdüren, 1927 yılında İş Bankası ile birleşen banka.

Cin Ali sesini çıkaramadı. Fakat bu şart çok üzücüydü. Kadının bu derece tedbirli davranabileceğini hiç tahmin etmemişti.

Kadın, küçük beslemeyi[23] göndererek mahallenin bakkalı İstefo'yu çağırttı, bakkala dedi ki:

- Efendi ile beraber Galata'ya kadar gideceksin. Bu çıkını bizim beye verecek. Verdiğini gözünle gördükten sonra bizim beye bir şey söyleyip söylemiyeceğini sorup bana geleceksin. Haydi İstefo...

Bu sözler üzerine kadın, elindeki çıkını Cin Ali'ye teslim etti ve Cin Ali, bakkal İstefo ile beraber yola düzüldü. Cin Ali'nin beraberinde getirdiği etrafı kolaçan etmekle görevli arkadaşı da onları uzaktan takip ediyordu. Cin Ali, Rum bakkalın elinden yakayı sıyırmak için çare düşünürken bir taraftan da kötü bir durumda olduğunu arkasına dönerek arkadaşına göz işaretiyle anlatmaya çalışıyordu.

Yirmi otuz adım daha yürüyerek köşeyi döndükleri zaman, Cin Ali'nin arkadaşı koşarak bakkala yaklaştı:

- Bakkal siz misiniz? diye sordu.

İstefo, alık alık bakarak:

- Evet! dedi.

- Sizi evden istiyorlar, çabuk koşup gelsin diyorlar.

İstefo biraz şaşaladı. Arkadaşının dalaveresini pek beğenen Cin Ali, bakkala hitaben:

- Haydi, sen git, bu efendi beni burada bekler, kaçarsam bırakmaz. dedi. Bakkal bu basit hileye inanarak Cin Ali'nin arkadaşına:

- Dikkat et, efendi bir yere ayrılmasın! diyerek geriye dönüp koştu.

23 Besleme: Evlatlık olarak alınarak ev işlerinde çalıştırılan kız.

Cin Ali ile arkadaşı, bacaklarının bütün hızıyla tabanları kaldırdılar ve iki dakika geçmeden yangın yerlerinin dolambaçlı yolları içinde izlerini kaybettirdiler.

Cin Ali elindeki çıkını sıkı sıkı tutarak koşuyordu. Sonunda kulübeye girdiler. Fakabasmaz Zihni, hiç kaybetmediği soğukkanlılıkla, sandalyelerden birine ata biner gibi oturmuş, sigarasını içiyordu. Cin Ali'nin odadan içeriye soluk soluğa girdiğini görünce biraz hayret etti:

- Ne oluyor? diye sordu. Cin Ali meydana gelen olayları olduğu gibi aktararak çıkını Fakabasmaz Zihni'ye uzattı.

Zihni çıkını paltosunun geniş cebine sokarak ekibini çağırdı ve Cin Ali'ye dedi ki:

- Derhal kıyafetini değiştir, arkadaşları sokağa götür, her tarafa bölüştür. Orada ne ulup biterse biriniz buraya, bana gelip haber versin! Son derece dikkat ediniz... Eve polis çağırırlarsa kadının polisle ne konuştuğunu işitmelisiniz. Ben burada kalacağım. Haydi bakalım!

Sıkıntılı zamanlarda olduğu gibi, Fakabasmaz Zihni'nin çetesi birdenbire faaliyete geçerek sokağa fırladılar.

Fakabasmaz Zihni ise; bodruma inerek geçen olayları ballandıra ballandıra zavallı Kâmil Bey'e anlatıyor ve alaycı bir şekilde:

- Görüyorsun ya, senin yüzünden ne fedakârlıklara katlanıyoruz, diyordu.

FAKABASMAZ ZİHNİ TEHLİKEDE

O gün, akşama kadar sakin bir şekilde geçti. Cin Ali ile arkadaşlarının Fakabasmaz Zihni'ye getirdikleri bilgilere göre, Kâmil Bey'in karısı karakola koşmuş, meseleyi anlatmış, fakat polis tarafından neye karar verildiği anlaşılamamıştı.

Fakabasmaz Zihni, adamlarını karşısına alarak şu açıklamalarda bulundu:

- Bu gece, hava kararmaya başlar başlamaz önce arabanın hayvanlarını götüreceğiz, sonra da hepimiz birer birer uçacağız. Ben burada sona kalır, aşağıdaki herifi de serbest bırakırım. Yalnız, akıllarınızı başınıza toplayınız, polis şimdi uyanıktır, içinizden biri bir budalalık ederek polisi şüphelendirirse hepimizi birden yakar. İçinizden iki kişi yine sokakları gözleyiniz, bir şey olursa hemen bana haber veriniz. Ben şimdilik rahat bir uykuya yatmak istiyorum, öyle olur olmaz şeyler için de beni uyandırmaya kalkmayınız, küçük işleri aranızda görünüz.

Fakabasmaz Zihni bunları söyledikten sonra, Cin Ali'nin getirdiği para çıkınını da alarak odanın bir köşesine çekildi. Üç iskemleyi sıraya dizerek geçici bir karyola yaptı ve hemen uzanıp uyudu.

Bu esnada diğerleri de nöbetle kulübenin etrafını kolluyorlar, polis tarafından bir baskına uğrama ihtimalinin var

olup olmadığını önceden anlamak için etrafı gözetliyorlardı.

***

Akşama kadar hiçbir olay meydana gelmedi. Hava kardığı zaman haydutlar sokakta bir kişiyi nöbetçi bırakarak güven içinde kulübeye dönüp ustalarını uyandırdılar.

Fakabasmaz Zihni gözlerini açtığı zaman sordu:

- Hiçbir şeyden şüphelenen yok mu?

- Hayır!

- Sivil memurlardan falan, kılığını değiştirerek kulübeyi gözetleyen olmasın?

- Hayır!

- Dikkat ediniz ama, bir yanlışlığa kurban olmayalım!

Altı kişi birden cevap verdiler:

- Yoook usta, mümkün değil! Biz hepimiz sokaktan kuş uçsa görürüz! dediler. Fakat tam bu sırada sokakta nöbetçi olarak bulunan İbrahim, koşarak içeriye girdi, gözlerindeki korku ve heyecan belirtilerinden bir tehlike olduğu hissediliyordu.

İbrahim, sesini alçaltarak, dışarıdan işitilmesi imkânını ortadan kaldırmak için güç bela anlaşılan bir ifade ile:

- Etrafımızı polis sardı! haberini verdi. Bu haber, haydutlar üzerinde patlayan bir bomba etkisi bıraktı. Hepsi birden yerlerinden fırladılar ve ansızın yapılacak şeyi belirleyemediklerinden birbirlerine bakmaya başladılar.

Fakabasmaz Zihni ayağa kalkarak:

- Telaş etmeyiniz! diye seslendi. Cin Ali, ustasına bakıyor, böyle tehlikeli bir zamanda Fakabasmaz Zihni'nin ne yapabileceğini düşünüyordu. Zihni bir dakikalık bir düşünme süreci geçirdikten sonra emir verdi:

- Şimdi hepiniz bodruma ineceksiniz, Kâmil Bey'in canını cehenneme yollayıp cesedini oraya gömeceksiniz, kan izlerini sileceksiniz, bütün bunlar on dakika içinde yapılacak, ben burada beklerim. Size haber vermeyince bodrumdan çıkmayınız.

Bu dehşetli emir üzerine haydutlar, başıboş canavarlar gibi bodruma yürüdüler. İçlerinde en güçlü kuvvetlisi Demir Halit, odanın köşesindeki baltayı eline alarak ötekileri takip etti.

Zavallı Kâmil Bey bodrumun rutubetli toprağı üzerinde arkaüstü yatıyordu. Ayak seslerini işitince kurtuluş saatinin geldiğine hükmederek sevindi.

Haydutlar Kâmil Bey'e yaklaşıp etrafını sardılar. Dev Halid bir köşeye büzülüyor ve baltasını saklıyordu.

Cin Ali'nin bir işareti üzerine haydutlar Kâmil Bey'i yüzükoyun yere yatırdılar. İbrahim, zavallının yakalığını ve boyun bağını ensesinden çıkardı. Kâmil Bey'in her tarafı sımsıkı bağlı, ağzı da tıkalı olduğu için ne bağırmasına, ne de kımıldamasına imkân yoktu. Yalnız başını oynatmaması için İbrahim ayağıyla kafatasına bastı ve Demir Halit'e gözüyle işaret etti.

Halid, zavallı Kâmil Bey'e yaklaştığı zaman, haydutlar biraz geriye çekilmişler ve müthiş manzarayı seyretmeye hazırlanmışlardı. Herkesin sesi ve nefesi kesilmişti. Halid, parmaklarının ucuyla baltanın demirini ve gözüyle zavallının ensesini kontrol ettikten sonra bir adım daha yaklaştı.

Zavallı Kâmil Bey, boş yere kımıldamaya çabalıyordu.

Halid baltayı ağır ağır havaya kaldırdı, bileklerine vermesi gereken gücü sağlamak için doğal olarak biraz salladı ve tüyleri ürperten bir sessizlik içinde, bir dakika geçtikten sonra baltayı olanca kuvvetiyle Kâmil Bey'in ensesine indirdi.

Baltanın kafatasına değmesinden doğan bir "tak!" sesi çıktı ve zavallı Kâmil Bey'in başı gövdesinden ayrılarak yarım metre ileriye fırladı.

Haydutlar bir süre afalladılar. Halit de şaşırmıştı. Titrek bir mumun yardımıyla aydınlanan bodrumdaki korkunç manzara hepsini aptallaştırmıştı. Cin Ali'nin uyarısı üzerine harekete geçerek cesedi bodruma gömmeye hazırlandılar.

***

Bu sırada Fakabasmaz Zihni, odanın bir köşesinde duran sandığı açarak içinden bir polis elbisesi çıkardı ve büyük bir hızla üzerine giydi. Kırık bir ayna karşısında yüzünü de biraz değiştirdikten sonra bahçeye çıktı. Ahırların üstünden beş altı yanmış ev mesafesinde koştu ve sokağa çıktı. Dikkatle baktığı zaman uzaktan polisleri görüyordu.

Biraz durdu. Yapmak istediği şey oldukça önemliydi. Rolünü iyi oynadığı takdirde başarı kazanacaktı, aksi durumda ise felaket büyüktü.

Kasaturasını[24] tutarak uzaktan polislere doğru koşmaya başladı. Polisler, kendilerine doğru telaşla bir arkadaşlarının gelmekte olduğunu görünce:

- Ne var? Ne oluyor? diye haykırıştılar. Fakabasmaz Zihni polislere yaklaşarak pek önemli bir olay meydana geliyormuş gibi anlattı:

- Yahu, kulübenin arka tarafını kollamıyorsunuz, herifler o taraftaki viraneden kaçıyorlar, koşunuz! dedi. Polisler karanlıkta Fakabasmaz Zihni'yi yeteri kadar tanıyamamışlar, yalnız üzerindeki üniformadan bunun da polis

24 Kasatura: Askerlerin bel kayışına takılı olarak taşıdıkları ve gerektiğinde süngü gibi, tüfeğin namlusu ucuna taktıkları bir çeşit bıçak.

arkadaşlarından biri olduğu kanısına varmışlardı. Fakabasmaz Zihni'nin bu uyarısı üzerine hepsi birden, arkalarına bakmadan var güçleriyle kulübenin arka tarafına koşarlarken Fakabasmaz Zihni bir yıldırım hızıyla kulübeye girdi, bodruma koştu ve haydutlara:

- Haydi bakalım! Kaçmak için tam üç dakika vaktiniz var. Cin Ali burada kalsın, önce ötekiler çıksın. Polisler arkamızda, kulübenin önünde kimse yok. Sokağa çıkar çıkmaz sağa sapınız ve Yenikapı'ya kapağı atıp bir kısmınız Andon'un meyhanesine, ötekiler de Hayganoş'un evine giriniz, diye bağırdı. Daha sözlerini henüz bitirmişti ki, altı haydut bir yayın ucundan fırlayan oklar gibi bodrumdan çıkarak sokağa atıldılar ve karanlıklar içinde kayboldular.

Fakabasmaz Zihni ile Cin Ali ise ahırdan atları sokağa çıkararak bir kırbaçta dörtnala yol aldılar.

***

Polisler kulübenin arkasındaki viraneye koşmuşlar, hiç kimseyi görememişler, bir kısmı Aksaray'a doğru kaçanları takip için koşmuş, diğer bir kısmı ise kulübenin hangi tarafından kaçabileceklerini anlamaya çalışıyorlardı.

Hiçbir iz bulamayınca birlikte kulübenin bahçe kapısına geldiler. İçlerinden biri kapının ardına kadar açık olduğunu görünce bağırdı:

Hey çocuklar! Mantara bastık, buradan kaçmışlar!...

Bu haykırış üzerine bütün polisler içeriye daldılar. Önce odayı gezdiler, daha sonra bodruma indiler, bodrumda dikkat çekecek hiçbir şey görememişlerdi.

Yalnız, komiser yardımcısı İhsan Bey, mahzenin bir köşesinde duran ve haydutlar tarafından toprağa gömülmeyen baltayı gördü, üzerinden henüz taze taze damlayan kanları arkadaşlarına göstererek üzüntülü bir sesle haykırdı:

- Yemin ederim ki bu kan, zavallı Kâmil Bey'in kanıdır!

Gerçekten de toprağı eştikleri zaman biçare manifaturacının kanlı cesedini bulmuşlardı, fakat katillerden eser yoktu...

***

KESİK KAFA

GECE YARISI GÖRÜNEN ŞEYLER

Abdullah Efendi Bekârdı. Şahsi servetiyle yaşıyor, çevrede, hatırı sayılır zenginlerden kabul ediliyordu. Fakat aile ve toplum hayatının zevkini almamış her insan gibi Abdullah Efendi de parasını bir köşeye saklayarak tutumlu bir ömür sürmekten geri kalmamıştı.

Aşağı yukarı otuz, kırk bin liralık serveti olan Abdullah Efendi bin kuruş aylıklı bir memurdan daha fakir bir şekilde yaşamaktaydı. Dört odalı evinde, kendisine uşaklık ve aşçılık eden ihtiyar bir adamdan başka hiç kimsesi yoktu.

Abdullah Efendi titiz ve geçimsiz bir ihtiyar olduğu için uşaklarıyla da uzun müddet geçinmez, onları sürekli kovarak yerlerine yenisini alırdı.

Yeni hizmetkârı Halit Bey itaatkâr bir adamdı. Kendisinin bütün emirlerini ve arzularını büyük bir teslimiyetle yerine getiriyordu.

Abdullah Efendi bu adamdan çok memnun olduğudan maaşını dört liradan beş liraya çıkardı ve herkesi hayrete düşürdü.

Abdullah Efendi, uşak Halit'i yanına aldıktan üç ay sonrasıydı. Bir sabah, uşak büyük bir telaşla efendisinin yatak odasına geldi.

- Ben bu evde duramam! diye bağırdı. Abdullah Efendi, uşağının sinirinin sebebini bir türlü anlayamadığı için büyük bir hayretle sordu:

- Ne o? Neden? Ne için?

- Bu ev tekin değil.

- Neden tekin olmuyormuş?

Efendinin bu sorusu üzerine uşak Halit adeta titreyerek anlattı:

- Dün gece uykumdan birdenbire uyandım. Çünkü kulağımın dibinde şiddetli bir gürültü duymuştum. Gözümü odanın içinde gezdirince köşede ne gördüm dersiniz?

- Ne gördün?

- Havada kendi kendine duran ölü bir insan kafası!

Abdullah Efendi gülerek bir kahkaha salıverdi:

- Haydi oradan zevzek, benimle alay mı ediyorsun?

Hizmetkâr Halit alay etmiyordu, aksine olağanüstü açık bir ciddiyetle tekrar etti:

- Ben bu evde duramam efendi, sen ne dersen de.

- Peki, ama gerçek mi söylüyorsun?

- Gerçek de laf mı? Elbette... Böyle havada sallanan, sakalsız, saçsız bir ölü kafası, kesik bir kafa...

- Bu nasıl olur canım?

- Nasıl olacak, eviniz tekin değil, gece yarısından sonra ecinniler basıyor.

- Peki, bu yaşıma gelinceye kadar beni niye basmadılar?

- Eve yeni dadanmışlar...

- Sübhanallah...

Abdullah Efendi hizmetkârının büyük bir ciddiyetle verdiği bu habere inanmak zorunda kalmıştı. Öyle ya, böyle saçlı sakallı adamın yalan söylemekte ne çıkarı vardı? İkinci olarak; söylediği şey olmuş olamaz mıydı? Mademki

dünya yüzünde insanlar ve cinler yaşamaktadır, şu halde kötü ruhların kendi evine de musallat olması ihtimalden pek de uzak bir iş değildi. Kendisi hayatının o anına kadar cin ve peri denilen şeye rast gelmemişti.

Uşağa dedi ki:

- Aman, benim gözümü korkutuyorsun. Sen gittikten sonra ben bu evde hiç oturamam, bir iki gece daha dişini sık o hayaleti tekrar görürsen başka eve taşınırız.

- İyi ederiz, ben şimdi Saraçhanebaşı'na gideceğim. Orada bir "Benli Hoca" var. Tütsü alıp geleceğim. Tütsüsüz, bir gece değil, bir dakika bu evde duramam.

Hizmetkâr bunları söyleyerek efendinin odasından çıktı.

Abdullah Efendi biraz inceden inceye düşününce hizmetkârının kuruntuya ve hayale kapıldığına, otuz senelik tekin evin bir gecede cinler ve perilerle dolmayacağına karar verdi.

KESİK KAFANIN İKİNCİ GÖRÜNÜŞÜ

Uşak üfürükçüden uygun bir tütsü alarak eve dönmüş ve "Benli Hoca"nın meziyetlerini efendisine öve öve bitirememişti. Her şeyi anlayan bu akıllı hoca için:

- Evliya gibi adam, bana verdiği tütsü ile kesik kafa bir daha eminim ki görünmeyecek, diyordu.

Abdullah Efendi o gece, uşağın anlattığı şeylere pek fazla önem vermeyerek yatağına yattı. Akşamdan çokça hamur işi yemek yediği için uyku kendisini kolayca bastırdı. Ne kadar uyuduğunu iyice tahmin edemediği bir zamanda şiddetli bir gürültü ile uykusundan uyandı. Bu gürültünün nasıl çıktığını fark edememişti. Yatak odasında lamba yakma alışkanlığı olmadığı için başucundaki dolabın üzerine kibritle bir de mum koyardı. Cesaretini hiç kaybetmeyerek dolabın üzerindeki kibriti aldı ve çaktı. Fakat garip bir şey!... Kibrit yanmıyordu! Kutunun içinden birkaç kibrit daha çıkarıp yakmaya uğraştıysa da bu kibritlerin hiç biri de yanmadı!...

Abdullah Efendi garip bir korku ile etrafına dikkatle bakmaya başladı. Karyolasının tam karşısında bulunan ve sofaya bakan pencereden, birdenbire odanın içine yeşil, yemyeşil bir ışık yansıdı. Bu o derece yeşil renkli bir ışıktı ki ne bir lambanın çıkardığı ışığa, ne de başka bir şeye benziyordu.

Bu yeşil ışık yanar yanmaz söndü. Etrafda ses seda yoktu. Yalnız ta uzaklardan, uğursuz bir sesle havlayan köpeklerin hav havlarından başka bir şey işitilmiyordu.

Abdullah Efendi karyolasından kalkarak sofaya çıkmak ve orada meydana gelen bu yeşil parıltının sebebini öğrenmek istedi. Fakat tam kalkacağı sırada sofadan pencereye ve pencereden içeriye o yeşil ışık tekrar yansıdı. Fakat bu defa manzara çok korkunçtu. Çünkü pencerenin arkasında kesik bir kafa, boşlukta kendi kendine duruyor, Abdullah Efendi'ye bakarak sırıtan dişlerini gösteriyordu.

Abdullah Efendi karyolasının içinde korkusundan kaskatı kesildi. Üzerine az daha damla inecekti[25]. Yeşil ışık bir dakika kadar yandı ve söndü bu suretle kesik kafa da gözden kayboldu.

Abdullah Efendi hemen şöyle bir dua okudu:

"Bismillah birsin

Ve billah nursun

Yetmiş bin ayetelkürsi

Etrafımızda dursun"

Bütün vücudu ter içinde kalmış ve zangır zangır titremişti. Ne kolları ve bacakları kımıldayabiliyor, ne de sesini çıkarmaya güç yetirebiliyordu.

Aradan on dakika kadar geçince karyoladan inmeyi başardı ve odanın kapısını açarak:

- Halit! Halit!... diye hizmetkârını çağırdı. Beş dakika içinde hizmetkârı Halit siyah sakalı ve çizgili pembe entarisiyle aşağıdan yukarıya çıktı ve efendisine:

- Ne oluyor? diye sordu. Abdullah Efendi gördüğü manzarayı anlatarak:

- Kötü ruhlar beni de bastırdılar! dedi.

25 Damla İnmek: Felç geçirme.

- Ben size demedim mi efendi? Bu ev tekin değil...

- Hakkın varmış, sen söylediğin zaman ben sana güldüm idi.

- Yine o kesik kafa göründü ha?...

- Ta kendisi. Tarif ettiğin gibi sakalsız, saçsız, bembeyaz bir ölü kafası... Hem yüzüme bakarak sırıtıyor, kazma gibi dişlerini de gösteriyordu.

- Vay canına...

- Şimdi ne yapmalı?

- Korkmayınız; bunlara cilveli derlermiş, insana bir kereden fazla gözükmezmiş, artık sabaha kadar hiç gelmez.

- Aman şu senin Benli Hoca'ya gidip işi araştıralım. O şahıs bana da tütsü verir mi?

- Verir ya, niçin vermesin?

- Fakat sen yatağını getir, benim odaya yap, bu kafa geceleyin bir daha görünürse ödümüzü patlatır.

Hizmetkâr Halit, efendinin emri üzerine yatağını yukarıya taşıdı ve sabaha kadar efendinin odasında yattı.

Gece sofada ve aşağı katlarda bir takım gürültüler işitildiyse de bir şey çıkmadı ve ne yeşil ışık, ne de kesik kafa görünmedi.

Sabahleyin kalktıkları zaman Abdullah Efendi'nin ilk sözü hizmetkârına şu oldu:

Haydi, çabuk hazırlan da Benli Hoca'ya gidelim.

***

CANA DÜŞMAN OLAN PERİLER

Abdullah Efendi ile Halit, Benli Hoca'nın Saraçhanebaşı'ndaki evine gittiler. Her ikisi de karanlık bir avludan geçerek alt katta küçük bir odaya alınarak hoca efendi tarafından görüşmeye davet edilmeyi beklediler.

Bu ev, avlusu gibi odaları da karanlık, korkunç ve esrar dolu bir evdi.

Biraz sonra Arap hizmetçi tarafından verilen haber üzerine hocanın ikinci kattaki odasına çıktılar.

Oda, tüyleri ürpertecek derecede korkunçtu. Pencerelerdeki perdeler sımsıkı kapalı olduğu için odaya sokaktan hiç aydınlık girmiyordu. Odanın köşelerine yerleştirilmiş büyük iki mum, ortalığa titrek, belli belirsiz bir ışık yayıyor ve her şeyi korku dolu bir karanlığa boğuyordu.

Duvarlarda türlü türlü hatlar, çizgiler, şekiller, garip hayvan resimleri vardı. Yere büyük bir arslan postu serilmişti. Odanın içinde, eritilmiş balmumu kokusuna benzeyen bir koku vardı. Öyle bir koku ki içeriye girenleri hemen uyutacak ve başını sersemletecek derecede etkiliydi.

Benli Hoca, uzun bir minderin köşesine, geniş bir pöstekinin üzerinde bağdaş kurarak oturmuştu. Başında kocaman, garip şekilli, yeşil bir kavuk vardı. Şeytan gibi parıldayan gözleriyle ziyaretçilerine bakıyor ve hiçbir şey söylemiyordu.

Halit, efendisinden önce hocanın önüne koşarak cübbesinin eteğini yakaladı ve yüzüne, gözlerine sürerek öptü.

Abdullah Efendi ise yerden kandilli bir selam vermekle yetinerek minderin bir köşesine ilişti.

Benli Hoca, odaya hiç kimse girmemiş gibi kendi kendine anlaşılmaz bazı şeyler mırıldanarak başını hafif hafif sağa sola sallıyordu.

İlk olarak Halit söze başladı ve kendisini rahatsız eden kesik kafanın efendisine de geldiğini anlattı.

Benli Hoca, Halit'in anlattıklarını gözlerini kırpmadan, odanın tavanına bakarak dinledi ve tavrını hiç bozmadan, ağır, güç işitilen bir sesle Abdullah Efendi'ye sordu:

- Yatağa yattığın zaman zihninde fena bir şey var mıydı?

- Ne gibi?

- Yani dünyaya ait, hırsa ve açgözlülüğe yönelik çirkin düşüncelerin bulunuyor muydu?

Abdullah Efendi, hocanın bu derin sorusuna cevap vermekte kararsız kaldı.

Hoca gözlerini sürekli tavana dikerek o emredici tavrıyla dedi ki:

- Haydi, saklama, saklarsan kötü ruhların şerrinden kurtulamazsın. Benim elimden de bir şey gelmez.

Abdullah Efendi'nin yüzünü, derin bir endişe bulutu kapladı. Cevap vermekte tereddüt ediyordu.

Hoca, daha emredici bir sesle sordu:

- Haydi, doğrusunu söyle, dünyaya ait bir şey, kötü bir şey düşünüyor muydun?

Abdullah Efendi kısa bir tereddütten sonra cevap verdi:

- Evet.

- Ne düşünüyordun?

- Para.

- Başka birine ait para mı?

- Hayır, kendime ait.

- Helal para mı?

Abdullah Efendi cevap vermedi. Hoca devam etti:

- Anlaşılıyor ki helal değil. Ne kadar bir para?

- On beş... Onbeş bin lira...

- Eee... Sonra?

Abdullah Efendi cevap vermek istemedi. Çenesi titriyordu. Hoca emretti:

- Haydi, eğer kötü ruhlardan kurtulmak istiyorsan her şeyi anlat!

- Bahçeye beş bin altın gömmüştüm, onu çıkarıp bankaya yatırmayı düşünüyordum.

- O para hâlâ bahçede mi?

- Evet.

- Hangi ağacın dibinde?

- Dut ağacının altında.

- Kavanoz içinde mi?

- Hayır, demir çekmece içinde...

Abdullah Efendi'nin bu açıklaması üzerine, Benli Hoca da ağır ağır yerinden kalktı, yanındaki dolaptan küçük bir kutu alarak odanın köşesinde duran mumlardan birine yaklaştı. Abdullah Efendi'ye:

- Muma bak! dedi. Kutunun içinden bir tutam ince bir toz alarak mumun alevi üzerine ekince, mumdan tavana doğru yemyeşil bir duman çıktı. Abdullah Efendi'ye sordu:

- Gece gördüğün yeşil ışık bu renkte miydi?

Abdullah Efendi hayretle cevap verdi:

- Evet.

Benli Hoca başını sallayarak minderine gelip oturdu. Abdullah Efendi'yi yanına çağırdı. Büyük elleriyle Abdullah

Efendi'nin başını okşadı, avcuyla dört beş kez şakaklarını sıvazladıktan sonra dedi ki:

- Yazık efendi... Sen hayatında birinin felakete uğramasına sebep olmuşsun onun ruhu gelip seni rahatsız ediyor. Hatta şu yakınlarda o ruh, bir gece gelip senin gözlerini oyacak sonra da canını alacak.

Abdullah Efendi, hocanın bu sözleri üzerine az daha bayılacaktı. Tir tir titreyerek:

- Kurtulmanın çaresi yok mu? diye sordu. Benli Hoca uzun uzun düşündü, sonra tekrar yerinden kalkarak dolaptan bir kutu daha çıkararak Abdullah Efendi'ye uzattı:

- Bu kutuyu al, gece yastığının altına koy, Allah'a çok dua et, yüzde doksan ihtimaldir ki o ruh gelmez, fakat bir kere de gelirse kurtuluş yoktur. Şu kadarını da söyleyeyim ki bu hali uşağından başka kimseye söylersen tılsım bozulur, mahvolursun.

- Yapılacak başka şey yok mu?

- Hayır!

- Kesik kafa bir daha görünürse?

- Artık görünmez. Fakat söylüyorum ya eğer görünecek, hatta yatağının başına gelecek olursa benden fayda yok. Çünkü bu ruh senden intikam almaya geliyor, kötü ruhlardan değil, benim elimden bir şey gelmez.

- Yaaa...

- Fakat ümit ederim ki bu kutudaki tılsımla yakayı kurtarırsın, hele bir dene bakalım.

- Ya kurtaramazsam ölecek miyim?

- Orasını Cenab-ı Hak bilir.

- Sübhanallah... Bu nasıl şey, ilk defa benim başıma mı geliyor?

- Hayır, doktorların kalp hastalığından vefat ettiğini zannettikleri zavallıların hepsi, böyle intikam almak isteyen ruhların saldırısıyla ölmüşlerdir.

Abdullah Efendi derin bir ümitsizlik ve düş kırıklığı içinde düşünceye daldı, başı göğsünün üzerine düşmüş, çenesi gömleğine yapışmıştı. Dedi ki:

- Fakat benim tanıdıklarım içinde öyleleri var ki çok iyi ahlâk sahibi ve hayırsever oldukları halde kalp hastalığından öldüler.

- Sen herkesin iç yüzünü ne bilirsin? İyi ahlâk sahibi sanılan nice insanlar vardır ki günahkârdırlar, senin gibi.

- Sübhanallah...

Abdullah Efendi kutuyu aldı, Benli Hoca'yı etekledi ve alık alık bu konuşmaları dinleyen uşağıyla beraber büyük bir üzüntüye kapılmış olarak evden çıktı.

Yolda yürürken pek kederli görünüyor, uşağına hiçbir şey söylemiyordu. Kederi o dereceye varmıştı ki hizmetkârı tarafından uyarılmasa tramvaylar tarafından çiğnenecek kadar dalgındı.

Hizmetkârı, efendisinin bu haline acımış olmalı ki teselli amacıyla şu sözleri söyledi:

- Hiç üzülme. Hocanın verdiği bu tılsımla emin ol ki kurtulacaksın. Çünkü bana tütsü verdiği zaman kesik kafa görünmeyecek diye bana güvence vermemişti. Bu hoca öyle şarlatan insanlardan değil.

Abdullah Efendi mırıldandı:

- Melek gibi adam...

- Hem o kadar tanınmış bir kişidir ki kadınlar, onun ayaklarını öperek dertlerine derman isterler.

- Hastalığa da bakar mı?

- Hastalık da söz mü? Koleraya tutulmuş üç ihtiyar adamı ölümden kurtardı.

- Evlere gider mi?

- Kapalı araba ile gider.

- Çok para alır mı?

- Fukaradan on para almaz.

- Bizden niçin para almadı?

- Cuma günleri de para almaz.

- Ne hayırsever insan...

- Ermişlerdendir.

- Mübarek bir hoca...

Evin önüne geldikleri zaman Abdullah Efendi, yalvarırcasına bir tavırla hizmetkârına dedi ki:

- Rica ederim, olan bitenleri kahvede falan anlatma. Hocanın söylediğini işittin ya...

- Sen çocuk musun efendi, hiç söyler miyim?

Abdullah Efendi biraz tereddüt ederek mırıldandı:

- Bir de...

- Bir de ne var?

Bahçede paramın gömülü olduğu aramızda sır kalsın, ben sana bir şeyler ikram ederim...

- Aman efendi, sır kalsın da söz mü, ölürüm de ağzımdan bir kelime çıkarmam, sen hiç merak etme...

Hizmetkârın bu güvencesinden sonra Abdullah Efendi, yüreğine biraz su serpilmiş olarak evine girdi ve etrafını okuyup üfledi.

***

ABDULLAH EFENDİ'NİN ENDİŞELERİ

Abdullah Efendi'yi sonu olmayan bir merak ve endişe kaplamıştı. Batıl inançlarla doğru inançların sınırını ayıramadığı için odasına dadanan bu kesik kafanın günün birinde kendi ölümüne sebep olmasından son derece korkuyordu. Benli Hoca'nın söylediği sözler kendi üzerinde pek şiddetli bir etki meydana getirmişti. Tavırlarından büyük bir ilim sahibi olduğu anlaşılan bu hocanın gördükleri dikkat çekiciydi. Mesela, nasıl olup da kesik kafanın görünmesinden önce, sofaya açılan pencereden yatak odasına yansıyan yeşil ışığı olduğu gibi kendisine gösterebilmişti? Gerçekten de mumun üstüne attığı tozdan çıkan yeşil duman, gece gördüğü yeşil ışığın tam olarak aynısıydı.

Hizmetkârı Halit ile bu mesele hakkında uzun uzadıya konuşuyor ve Benli Hoca'nın olağanüstü türden olan bu gösterdiklerini övmekle bitiremiyordu:

- Bu şahıs, bu gizli şeyleri nasıl anlıyor, nasıl ortaya çıkarıyor? diye sordu. Halit de cevap olarak, Benli Hoca'nın daha birçok akıllara hayret veren buluşlarından bahsederek dedi ki:

- Hoca Efendi'nin ruhlarla öteden beri ahbaplığı vardır. Her kim ölürse ölsün odasına çağırıp onun ruhuyla görüşebilir. Duvarda gördüğün resimler, hep böyle ölmüş ruhların resimleridir.

Abdullah Efendi Benli Hoca'nın ortaya çıkardığı bir şeye daha son derece hayret etmişti. O da, kendisinin gece yatağa giderken para düşündüğünü bilmiş olmasıydı.

Hizmetkâr Halit büyük bir merak içinde efendisine sordu:

- Senin hakikaten bir düşmanın var mıydı? Böyle öldükten sonra da ruhuyla senden intikam almaya kalkacak bir düşman.

- Vardı ya...

- Sen onun ölümüne mi sebep olmuştun?

- Hayır...

- Sana düşmanlığı nedendi?

- Aramızda para problemi olmuştu.

- Haaa...

- Fakat geçmiş mesele, aradan yirmi sene geçti...

- Olsun. Yüz sene de geçse ruhlar insanı rahatsız ederler.

Abdullah Efendi derin derin düşünüyordu. Yalvarır gibi bir tavırla dedi ki:

- Ben artık geceleri yalnız yatmaktan korkarım, sen de benim odamda yat.

- Aman efendi, işte bunu yapamam. Çünkü senin yüzünden ruhların şerrine uğramak istemem.

- Eyvah... Ben yalnız yatmaktan korkarım!

- Sana bir iyilik yapabilirim. Evde gece yatarken oda kapını açık bulundurursun, eğer bir şeyden korkacak olursan bağırarak beni çağırırsın. Hemen koşar gelirim.

Abdullah Efendi bu orta yollu çözüme çaresiz rıza gösterdi. O geceden itibaren ihtiyaç olduğunda uşağını imdada çağırmak üzere oda kapısını açık bırakarak yatmaya karar verdi. Daha o günün akşamı, Benli Hoca'nın verdiği tılsımlı kutuyu yastığının altına yerleştirdi. Gündüzden evin her

tarafını dolaşarak birçok dualar okudu. Akşamüzeri uşağını kahveye falan göndermedi.

Benli Hoca, bütün bu olayların kimseye haber verilmemesini tembih ettiği için Abdullah Efendi, kendisini ziyaret edenlere bu olaylardan hiç bahsetmedi.

Fakat son derece üzgün, endişeli ve kederli olduğunu bütün ahbapları ve komşuları anlıyorlar ve:

- Bu adama ne oldu? diye birbirlerine soruyorlardı.

***

MÜTHİŞ BİR ÖLÜM GECESİ

Önsezi denilen şey ne gariptir... Abdullah Efendi o gece son derece korkuyordu. Gök gürlerken, şimşek çakarken, evinin üzerine yıldırım düşeceğini zanneden bir insan nasıl korkarsa Abdullah Efendi de o gece başına büyük bir felaket geleceğini hissediyordu.

Yatağına girmezden önce hizmetkârına birçok defalar yalvararak kendisini yalnız bırakmamasını rica ettiyse de uşağı da kendisi gibi korkak bir adam olduğu için onun bu ricasını kabule hiç yanaşmıyordu.

Yatağa adeta titreyerek girdi. Başucunda bulunan idare lambasını[26] söndürmedi. Dolabının üzerine bir Mushaf-ı Şerif koydu. Yastığının altındaki tılsımlı kutuyu birkaç defa yoklayarak yerinde durduğuna kanaat getirdikten sonra yorganı başına çekti.

Fakat uyku uyumak mümkün mü? En küçük gürültü, en küçük bir tıkırtı, rüzgârın bahçedeki ağaçların yapraklarını kımıldatması bile Abdullah Efendi'yi telaşa ve heyecana düşürmek için yeterli oluyordu.

26 İdare lambası: Sac veya tenekeden ters huniye benzer şekilde imal edilmiş, alt kısmındaki hazne kısmına gaz yağı konulan ve üstten boruya benzer kısmından gazyağı bulunan haznenin içine bir fitil salınırak ve fitilin ucu yakılarak kullanılan aydınlatma aracı, el çırası. Daha sonra yerini gaz lambalarına bırakmıştır.

Bir saat kadar böyle azap içinde uyanık durduktan sonra bir aralık uykuya dalar gibi olmuşsa da rüyasında kendisini deniz'in ortasında bir adada, şeytanlar tarafından katledilirken gördüğü için ter içinde uyanmıştı.

Birkaç defa hizmetkârı Halid'i uyandırmak arzusuna düştüyse de, ortada korkacak hiçbir sebep olmadığı halde uşağının uykusuna engel olmak da istemedi.

Nihayet iki saat kadar daha uyanık kaldıktan sonra dağınık, perişan, azap dolu bir uykuya daldı. Rüyasında birçok defalar üzerine kâbus çöküyordu.

Sabaha karşı ortalık henüz ağarmamışken, kulağının dibinde bir akşam öncekine benzeyen şiddetli bir gürültü işitti. Uykusundan hemen uyanmışsa da korkusundan gözlerini açamamıştı. Bir kere daha kulak kabartarak etrafında meydana gelen gürültünün tekrar edip etmeyeceğini bekledi. Fakat bu defa gürültü yerine derinden derine gelen bir inleme işitmeye başladı. Bu inilti o kadar korkutucu ve gizem doluydu ki Abdullah Efendi, yorganının altında büzülerek titriyordu.

Ses gittikçe yaklaşıyor, adeta kulağının dibine kadar geliyordu. Zavallı Abdullah Efendi bir türlü gözlerini açamadı, Benli Hoca'nın söylediği sözleri hatırladı:

"- O ruh gelmez, bir kere de gelirse kurtuluş yoktur, senin gözlerini oyacak, sonra da canını alacak!"

Eyvah... Acaba işittiği ses bir kuruntu mu, yoksa o intikamcı ruhun uğursuz bir ziyareti miydi?

Abdullah Efendi gözlerini bir türlü açmak istemiyordu. Fakat ses kulaklarının dibine kadar yaklaşınca çehresinin üzerinde çok yüksek bir sıcaklık hissetti. Dayanamayarak gözlerini açtı.

Gördüğü manzara son derece müthişti. Üzerine bembeyaz bir kefen sarılmış, uzun boylu, çehresi sapsarı bir hayalet, yatağının başucunda duruyordu. İdare lambasının

odanın içine serptiği titrek ışık içinde bu korkunç ölü vücudu, dumandan bir gölgeye benziyordu. Hayaletin bir elinde uzun, kıpkızıl, ateş kesilmiş bir demir vardı.

Abdullah Efendi, gözlerini hayaletten ayıramıyor ve içinden kelime-i şehadet getiriyordu.

Hayalet elindeki kızgın demiri Abdullah Efendinin gözlerine yaklaştırarak, ağır, dalgalı bir sesle dedi ki:

- Senin önce gözlerini oyacağım, sonra canını alacağım; hazır ol!

Abdullah Efendi bağırmak istedi. Fakat sesi çıkmıyor, kalbi çatlayacakmış gibi çarpıyordu.

Hayalet kızgın demiri çehresine doğru yaklaştırınca Abdullah Efendi:

- Aaah!... diye bağırdı ve cansız olarak karyolasına serildi.

***

HER ZAMAN FAKABASMAZ ZİHNİ

Hizmetkârı Halit, ertesi gün polise koşarak efendinin gece kalp hastalığından aniden hayatını kaybettiğini haber verdi.

Belediye doktoru tarafından yapılan muayenesinde, gerçekten de Abdullah Efendi'nin ani gelen kalp krizi sonucunda hayatını kaybettiği anlaşıldı.

Abdullah efendinin bahçesindeki dut ağacının altında beş bin altın gömülü olduğunu hizmetkâr Halit'ten başka kimse bilmediği için o demir çekmeceyi oradan alan olmadı.

Gerçekte ise olağanüstü sadık görünen uşak dut ağacının altındaki beş bin altını almış ve doğruca ustası Fakabasmaz Zihni'ye götürmüştü. Çünkü uşak Halit, Fakabasmaz Zihni'nin yardımcısı Cin Ali'ydi.

Cin Ali Abdullah Efendi'nin evine üç ay önce uşak olarak girmiş, onun yakınlığını ve güvenini kazanmış, aradan üç ay geçince sofada pencerenin arkasında, üzerine siyah bir örtü örterek ve takma sakalını çıkararak Abdullah Efendi'ye kesik bir kafa halinde görünmüştü.

Saraçhanebaşı'ndaki Benli Hoca ise Fakabasmaz Zihni'den başka kimse değildi.

Abdullah Efendi'nin batıl inançlara sahip olduğunu bilen Fakabasmaz Zihni:

- Bir gece ruhlar gelip seni öldürecek! diye Abdullah Efendi'nin kalp krizinden ölümünün yolunu hazırlamış ve gerçekten de yardımcısı Cin Ali, elinde kızgın bir demir parçasıyla ve korkunç bir ölü kıyafetinde gece yarısı Abdullah Efendi'nin karşısına dikilmiş, zavallıyı korkusundan cansız olarak yatağa düşürmüştü.

Fakabasmaz Zihni'nin bu alçakça hilesi o zamanlar doğal olarak hiç kimse tarafından anlaşılamamıştı.

***

KARACAAHMET'TE KORKUNÇ BİR GECE

GİZEMLİ BİR KONUŞMA

Gece yarısını bir saat geçiyordu. Nuhkuyusu'ndan Bağlarbaşı'na giden tenha yol üzerinde hiç kimseler yoktu. Ta Çamlıca tepelerine kadar uzanan sessiz, tenha, çıplak yerlerden, engin ve ucu bucağı olmayan tarlalardan, çayırlardan, vahşi köpek çığlıklarının yankıları kulağa çarpıyor, gittikçe kararan havadan, alçalan bulutlardan, sert esen rüzgârdan şiddetli bir sağanak boşanacağı anlaşılıyordu.

Gecenin tüyleri ürpeten bu trajik saatinde, şehitlik önünden Karacaahmet'e doğru iki siyah gölge, alabildiğine, var kuvvetleriyle koşuyorlardı. Birbirleriyle bir kelime konuşmadan, gözleri büyümüş, burunları şişmiş, ağızları açılmış, sık sık nefes alarak koşan bu iki arkadaş, Haydarpaşa'ya giden büyük caddeyi terkederek, doğrudan doğruya Karacaahmet Mezarlığı'nın koyu siyah denizine daldılar.

Mezarlık içinden düşe kalka epey müddet daha koştuktan sonra yorgunluktan bacakları kesilerek eğri bir mezar taşının üzerine oturdular. Bu iki adamdan birisi uzun boylu, iri yapılı, gür siyah bıyıklı ve heybetli idi. Diğeri ise aksine, kısa boylu, cılız ve çelimsiz bir adamdı.

Karanlıkta birbirlerinin yüzlerini görmeye çalışarak kısık kısık, yavaşça konuşmaya başladılar.

Küçüğü:

- Çok yoruldum! dedi.

Uzun boylu adam, sağ elinin yumruğunu sıkıp havaya doğru sallayarak bağırdı:

- Yorgunluktan kasıklarım çatlasa ben bu lanet adamları bulacağım, ya burada ölürüm ya kalırım, ya da bıçağımı o canilerin karnına sokarım!

- Peki, onların burada olduklarını ne biliyorsun?

- Elimle koymuş gibi biliyorum. Zaten mektupta da öyle yazılıydı. *"Gece saat alafranga*[27] *birde Karacaahmet'e geliniz, üç kere "fak, fak, fak" diye bağırınız, yanınıza gelecek adama beş bin lira veriniz, çocuğu size geri veririm"* yazıyordu.

- Keşke yanımıza polis alsaydık... Emniyete haber vermediğimiz kötü oldu.

- Ben bu yaşa geldim, polisden imdat istemedim, her işimi kendim beceririm. Alçaklar karşıma çıksınlar, bak nasıl tepelerim!

- Ağabey, sen de fazla kabadayılık ediyorsun. Bizi buraya çağıracak kadar cesaret gösterenler bir iki kişi değildir.

- İsterse beş kişi olsun!

- Ya daha fazlaysa?

- Zannetmem.

- Acaba bizim zavallı Fahri şimdi nerededir?

- Çocukcağızı kimbilir nereye hapsettiler. Böyle herkesin çocuğunu dağlara, taşlara, mezarlıklara kaldırıp para isteme yöntemi de İstanbul'da yeni çıktı. Bunu eskiden Anadolu'da eşkiyalar yapardı.

Bu sözleri büyük bir hiddetle söyleyen uzun boylu adam, cebinden bir revolver çekerek ayağa kalktı ve üç defa:

- Fak, fak, fak! diye bağırdı. Bu kalın ve şiddetli ses geniş mezarlığın içinde birkaç kere yankılandı

27 Alafranga saat: Günü 24 saat sayarak, günün başlayışını gece yarısı 00:01 olarak kabul eden saat sistemi. Bu gün kullandığımız sistem.

Aradan iki dakika geçmemişti. Otuz adım kadar uzaktan ve karanlıklardan bir ses dalgalanarak iki adamın kulağına geldi:

- Çocuğun ailesi misiniz?

Uzun boylu adam, bu sesin ne taraftan geldiğini anlamaya çalışarak etrafına bakıyor fakat karanlıklar içinde beyaz mezar taşlarından başka hiçbir şey göremiyordu. Nihayet:

- Evet biziz, çocuğu almaya geldik. Karanlık içinde Karagöz mü oynatacağız?

Bilinmeyen ses cevap verdi:

- Elinde tuttuğun tabancayı yirmi adım uzağa at. İkiniz de kollarınızı havaya kaldırın, ondan sonra konuşuruz.

Uzun boylu adam, bu emre hiddetlendi. Uzun bir küfür savurduktan sonra:

- Hayır, bu şartla gelebilirsen gel!

- Küfür etmenin hiç faydası yok. Dediğimi yapmazsanız çocuğu elimizden alamazsınız.

- Alamaz mıyız? Bak görürsün, katil herifler!...

Uzun boylu adam, öfkesinden tir tir titreyerek sesin geldiği tarafa ilerlerken, yanındaki adam kolundan yakaladı:

- Aman ağabey, ne yapıyorsun? Başına bela gelecek, otur burada, ellerimizi kaldıralım.

Ağabeyini bu şekilde ikna ederek taşın üzerine oturttu, elinden tabancayı alarak yirmi adım öteye attı. Her ikisi de ellerini havaya kaldırdılar.

Bunun üzerine, mezarlığın karartısı içinden iki elini de pantolonunun cebine sokmuş, gözleri şeytani bir parıltı ile fırıl fırıl dönen, rençber kıyafetli bir adam, iki kardeşin karşısına çıktı ve emredici bir sesle dedi ki:

- Hanginiz kollarınızı aşağı indirmeye kalkarsanız bıçağı göğsünüze saplı bilin. Uslu uslu konuşacağız. Siz çocuğu almaya mı geldiniz?

Hiddetinden sesi hala titreyen iri yapılı adam cevap verdi:

- Evet.

- Çocuğun nesi oluyorsunuz?

- Ağabeyisiyim.

- Yani Şükrü Paşa'nın büyük oğlusunuz.

- Evet.

- Yanınızdaki kim?

- O da ortanca kardeşimiz.

- Üç kardeşsiniz demek?

- Evet.

- Buraya gelirken emniyete bilgi verdiniz mi?

- Hayır, gerek görmedik.

- Zaten bilgi verseydiniz bizim haberimiz olurdu. Çünkü bu bölgenin her tarafında bizim adamlarımız var. Sizin isminiz nedir?

- Ragıp.

- Kardeşinizin ismi ne?

- Haydar.

- Küçük kardeşinizin ismi de Fahri değil mi?

- Evet.

- Bize yalan söylememiş. E, pekâlâ, paşa sizinle parayı gönderdi mi?

- Hayır.

- Öyleyse buraya niçin geldiniz?

- Çocuğu sizden zorla alacağız?

Rençber kıyafetli adam bir kahkaha salıverdi. Bunun üzerine, iki kardeşin uzun boylusu Ragıp Bey, havada bulunan yumruklarını sıkarak bağırdı:

- Şimdi değilse, yarım saat sonra ben kardeşimi sizin elinizden kurtaracağım.

- Boşuna zahmet.

- Boşuna değil... Sen beni paşa oğlu olduğum için çıtkırıldım bir şey zannetme. Ben kama sallamasını da, adam boğmasını da bilirim. Şimdiye kadar üç kişiyi vurdum. Bana Balta Ragıp derler. Babamdan beş bin lira değil, beş metelik koparamazsınız.

- Ohhh... Âlâ... Sen de bizim sülaledensin desene... Buna memnun oldum. Seni bizim şirkete alalım.

- Haksız yere adam öldürmem. Sizin gibi katillerin kanına girerim.

- Biz de haksız yere öldürmeyiz. Senin gibi katillerin kanına gireriz. Hem biz senin paşa babanın ne mal olduğunu da biliyoruz. Şirketten yüz bin lira para vurdu. Bize beş binini veremez mi? Biz aldığımız paranın yarısını fakir fukaraya dağıtırız. Ustamız çok merhametli adamdır.

Ragıp Bey soğukkanlılığını hâlâ kaybetmeyerek alaycı bir şekilde sordu:

- Ustanız kim?

- Fakabasmaz Zihni!

Bu üç kelimelik ismi duyan Ragıp Bey'in o zamana kadar hiç kırılmayan cesareti birdenbire dağıldı ve havada duran kolları titremeye başladı. Rençber kıyafetli herif gülüyordu:

- Fakabasmaz Zihni ya... İsmini işitince yüreğine indi değil mi? Ha şöyle...

- Düşmanımın bu derece alçak bir adam olduğunu bilmiyordum.

- Şimdi öğrendin mi?

- Doğal olarak.

- Bu gece beş bin lirayı getirir misin?

Ragıp Bey hiddetle bağırdı:

- Beş para getirmem. Ben yiğit herifim. Sizin ustanız Fakabasmaz'sa ben de faka basmam.

- Bu kabadayılığı bırak arkadaş. Siz bu akşam bizim elimizdesiniz. Buradan dışarıya bir adım atamazsınız.

- Ne dedin, ne dedin?

- İşte bu, böyle... Ben Fakabasmaz'ın yardımcısı Cin Ali'yim. İnsanı kolay kolay bırakmam.

Cin Ali biraz geri çekildi, etrafına baktı, yere eğildi, biraz evvel Ragıp Bey'in attığı tabancayı alarak iki kardeşin yüzüne tuttu ve emredici bir sesle bağırdı:

- Haydi bakalım, önüme düşün... Yarın ikinize de bu topraklarda şık birer mezar hazırlarız.

Ragıp Bey öfkesinden köpürüyor, Cin Ali'nin üzerine atılmak ve onu boğmak istiyordu. Fakat revolverin namlusu şakağına dayanınca adımları sendeledi ve kardeşi Haydar Bey'le beraber çaresiz bir şekilde Cin Ali'nin önünden mezarlığın karanlık göğsüne doğru yürümeye başladılar.

***

FAKABASMAZ'IN SARAYI

On dakika kadar yürüdüler.

Cin Ali, etrafı parmaklıklarla çevrilmiş bir mezarlığın önünde durdu. Cebinden elektrik fenerini çıkardı, mezarlığın parmaklığını açtı.

Üçü de içeriye girdikten sonra, Cin Ali toprağa eğildi, yerde uzatılmış duran büyük bir taşı kaldırdı, feneri tuttu.

Burası iki metre kadar derinlikte bir çukurdu ve içeriye bir ip merdiven iniyordu. Cin Ali çukurun içine haykırdı:

- Ahmet... Lamba tut.

Çukurun dibinde elinde lamba ile bir insan gözüktü. Cin Ali, iki kardeşe hitap etti:

- Bu ip merdivenden aşağıya ineceksiniz. Sakın korkmayınız, aşağısı gayet rahat bir yerdir. Hepimiz orada oturuz.

Cin Ali'nin emirlerine uymaktan başka çare olmadığı için iki kardeş sıra ile bu merdivenden aşağıya indiler. Cin Ali de taş kapağı örterek onları takip etti.

İp merdivenin son bulduğu yerden bir metre kadar süren ince bir koridor vardı. Bu koridor tamamıyla taşlarla örülmüş ve tavandan dışarıya hava delikleri açılmıştı.

Koridorun üzerinde iki oda vardı. Cin Ali ikinci odanın kapısını vurdu:

- Usta, ben geldim! dedi. İçeriden "Gir!" emrini aldıktan sonra kapıyı açtı ve iki kardeşi bu odaya soktu.

Ragıp ve Haydar Beyler bu odaya girer girmez hayretten:

- Aaaa... diye haykırıştılar. Karacaahmet Mezarlığı'nın altında İstanbul'un en zarif odalarından birini görmüşlerdi. Duvarlar tamamen en seçkin ve nadir Uşak ve İran halılarıyla kaplanmıştı. Kanepe takımları, tamamıyla kaliteli Amerikan'dı. Odanın her tarafında çiçekler ve heykeller vardı.

Köşede büyük ve muhteşem bir yazı masasının önünde Fakabasmaz Zihni oturuyordu. İki kardeşin içeriye girdiğini görünce ayağa kalkarak, büyük bir nezaketle:

- Buyurunuz! dedi. Ve misafirlerini yanındaki koltuklara oturttu. Cin Ali meseleyi bütün ayrıntılarıyla anlattı. Fakabasmaz Zihni yardımcısının açıklamalarını dudaklarında tatlı bir tebessümle dinledikten sonra Ragıp Bey'e dedi ki:

- Size söyleyebileceğimiz başka söz yok. Burada hapissiniz. Ya beş bin lirayı getirmenin çaresini bulursunuz ya da küçük kardeşiniz gibi siz de içeriki odada sonsuza kadar hapis kalırsınız. Üç kardeş ölünceye kadar bir arada yaşarsınız. Görüyorsunuz ya bizim burada bir yeraltı sarayımız var!... İstanbul'un işlek yerlerinde benim birçok yeraltı evlerim vardır. Yeraltında yaşamasını pek severim. Hatta mümkün olsa da Kâğıthane Deresi'nin altında da böyle bir yer yaptırsam diyorum. İnşallah o da olur. Şimdilik İstanbul'un değişik semtlerinde dört dane böyle yeraltı evim var. Buradan kaçmayı aklınıza getirmeyin. Aya seyahat etmek buradan kaçmaktan daha kolaydır. Şimdi son cevabınızı veriniz bakalım.

Ragıp Bey dişlerini gıcırdatarak ayağa kalktı. Yumruğunu sıkıp Fakabasmaz'ın çalışma masasının üzerine öyle şiddetle indirdi ki hokka devrildi ve mürekkep döküldü. Fakabasmaz hiç kımıldamıyor, dudaklarında daima ince bir tebessümle Ragıp Bey'i seyrediyordu.

Ragıp Bey bağırdı:

- Bana Balta Ragıp derler. Ya senin kelleni uçururum yahut benim kellem uçar. Bana boyun eğdiremezsin. Senin çıfıt, alçak bir herif olduğunu biliyorum. Fakat seninle boy ölçüşeceğim göreceksin.

Fakabasmaz güldü:

- Sana Balta Ragıp diyecekleri yerde Meşe Ragıp deselermiş daha iyi olurmuş. Çok laf anlamaz adamsın. Sana diyorum ki buraya beş bin lira gelmezse senin buradan cenazen çıkar.

- Senin mi cenazen çıkar, benim mi, görürüz!

Ragıp Bey bir kaplan gibi gürleyerek Fakabasmaz'ın üstüne atılmak istedi. Fakat soğukkanlı hırsız, oturduğu yerden, Ragıp Bey'in dizine öyle bir tekme indirdi ki biçare adam arka üstü yuvarlandı ve bayıldı.

Fakabasmaz elektrik ziline basarak adamlarından birini çağırdı ve içeriye giren Ahmet'e dedi ki:

- Nöbetçi sen misin?

- Evet usta.

- Şu yerde yatan adamın dizini yokla bakayım, kırıldı galiba...

Sonra korkusundan dehşete düşmüş olan Haydar Bey'e dönerek dedi ki:

- Bu tekmeyi bana bir İngiliz denizci askeri öğretti. Ustaca atılırsa diz kemiğini mutlaka kırar. Ben İngiltere'de bulunduğum zaman "Tekme atma usulleri" hakkında İngiliz apaşlarında[28] epey araştırmalar yaptım. Hatta yakında spor dergilerinden birine bu konuyla ilgili uzun makaleler yazacağım.

Ragıp Bey'in dizini açan Ahmet cevap verdi:

28 Apaş: Şehirli suç çetesi üyesi, serseri.

- Diz kemiği ikiye ayrılmış usta. Oynak yeri sallanıyor.

Fakabasmaz gülerek ayağa kalktı:

- Haydi, kırılan yeri sar. Onu çocuğun bulunduğu içeriki odaya götür. İyi bir yatak da yapınız. (Haydar Bey'i göstererek) beyi de aynı odaya götürünüz. Kendisi terbiyeli bir zata benziyor, Olağanüstü iyi davranınız. Hatta yalnız bu beye benim yemeklerimden veriniz.

Ahmet, yerde yatan Ragıp Bey'i göstererek:

- Buna da iyi davranalım mı? diye sordu.

- Hayır, ona Balta Ragıp derlermiş, böyle hallere alışkınmış, görelim bakalım.

Her üçü de dışarıya çıktıktan sonra, Fakabasmaz Zihni yanıbaşında duran camlı dolabı açarak içinden bir keman çıkardı ve kendi kendine çalmaya başladı.

***

ZALİMCE BİR ÇARE

Fakabasmaz Zihni kemanı çalıp bitirdikten sonra adamlarından birini çağırıp sordu:

- Ragıp Bey kendine geldi mi?

- Geldi usta.

- Ne yapıyor?

- Size bir takım küfürler savuruyor.

- Getiriniz onu buraya.

Biraz sonra üç kişi Ragıp Bey'i kollarından tutarak odaya getirdiler. Zavallının bacağı sendeliyor, yüzünden acı ve ızdırap belirtileri okunuyordu.

Ragıp Bey'i Fakabasmaz'ın karşısındaki koltuğa oturttular.

Fakabasmaz ayağa kalktı, Ragıp Bey'in saçlarını bir çocuk gibi okaşayarak sordu:

- Hâlâ eski kararınızda ayak diriyor musunuz?

Ragıp Bey hiç bitmeyen öfkesi içinde homurdandı:

- Evet.

- Bu inadınızın sebebi nedir?

- Yiğitlik.

- Yiğitliği ben de severim ve yiğitleri takdir ederim. Fakat sizin burada yaptığınız şey çocukluk.

- Hayır.

- Neden hayır? Biz sizi burada öldürebiliriz.

- Öldüremezsiniz.

- Neden?

- Beni İstanbul'un en kabadayı herifleri öldürmek istediler, başarılı olamadılar.

- Siz insan değil misiniz?

- İnsanım.

- Sizin karnınıza bir kurşun sıksam ölmez misiniz?

- Hayır.

- Kurşun sizi öldürmez mi?

- Hayır.

- Sebep?

- ...

- Siz evliya mısınız?

- Hayır.

- Öyle ise?

Ragıp Bey cevap vermiyordu. Fakabasmaz Zihni tekrar sordu:

- Sizin etleriniz acımaz mı?

- Acımaz.

- Ben şimdi sizin gözlerinizden birine kızgın bir çivi sokacağım, dayanabilir misiniz?

- Dayanabilirim.

- Bütün Üsküdar halkına da Balta Ragıp'ın gözünü Fakabasmaz çıkarmış diye yayacağım. Ne yaparsınız?

Ragıp Bey cevap vermedi.

Fakabasmaz Zihni adamlarından birine şu emri verdi:

- Haydi, on bir santim boyundaki çiviyi getiriniz.

- İngiltere'den getirdiğiniz çivi mi?

- Evet.

Hizmetkârlar iki dakika sonra ucu kararmış, ince uzun, hatta biraz da zarif bir çivi getirdiler. Fakabasmaz bu çiviyi Ragıp Bey'e göstererek dedi ki:

- Görüyorsunuz ya, bu çivi özel bir şekilde yapılmıştır. İngiltere'de bunu apaşlar[29] kullanırlar. Markasına bakınız. Çelik gayet mükemmeldir. Bu çivi ateşte bir kere kızdıktan sonra gözbebeğine dokunur dokunmaz gözü söndürür. Eğer çiviyi biraz daha içeriye itecek olursanız insanı derhal deli eder.

Ragıp Bey yine cevap vermiyordu.

Fakabasmaz Zihni yerinden kalkarak yine camlı dolabını açtı. İçinden bir ispirto lambası çıkararak yaktı, çiviyi bu lambada ucu kıpkırmızı oluncaya kadar kızdırdı.

***

29 Apaş: Şehirli suç çetesi mensubu, serseri.

KORKACAK MI?

Sonra adamlarına işaret etti. Üç kişi Ragıp Bey'i sımsıkı yakaladılar, başını havaya doğru kaldırdılar.

Ragıp Bey inliyordu.

Fakabasmaz Zihni, lambasının abajurunu çıkararak Ragıp Bey'in yüzüne yaklaştırdı, bir eliyle de kızgın çiviyi Ragıp Bey'e gösterdi.

Ragıp Bey korkudan şişen gözleriyle bakıyordu.

Fakabasmaz dedi ki:

- Birden elliye kadar sayacağım, beş dersen kurtulacaksın, demezsen bu çiviyi derhal saplayacağım.

Ragıp Bey cevap vermiyordu.

Fakabasmaz Zihni saymaya başladı:

- Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir, on iki, on üç, on dört, on beş, on altı, on yedi, on sekiz, on dokuz, yirmi, yirmi bir, yirmi iki, yirmi üç...

Fakabasmaz durup Ragıp Bey'e baktı. O hala inat ediyor, en küçük bir kabul etme hareketi yapmıyordu.

Fakabasmaz kırk dokuza kadar saydı, sonunda bağırarak:

- Elli! dedi ve çiviyi büyük bir süratle havaya kadırırken Ragıp Bey:

- Beş! diye mırıldandı.

Fakabasmaz emir verdi:

- Öyle ise şu çalışma masasının önüne otur bakalım.

Ragıp Bey masanın başına oturdu.

Fakabasmaz Zihni açıkladı:

- Pederinize bir mektup yazınız, bulunduğunuz durumu açıklayınız. Polise başvurmanın faydasız olduğunu anlatınız ve beş bin lira isteyiniz.

Ragıb Bey titreyen elleriyle yazıyordu. Yazısını bitirdikten sonra imzaladı ve kâğıdı Fakabasmaz'a uzattı.

Hırsız kâğıdı dikkatle okuduktan sonra:

- Tamam, bunu Şükrü Paşa'ya kendi elimle götüreceğim! dedi.

Gerçekten de en şık kostümünü giydi.

Kâğıdı yanına alarak Üsküdar İskelesi'ne indi. Oradan bir otomobile atlayarak paşanın Harmanlık'taki köşküne vardı.

Vakit öğleye yaklaşıyordu. Uşaklar Fakabasmaz Zihni'ye kapıyı açtılar. Fakabasmaz Zihni:

- Paşaya Zihni Bey sizi görmek istiyor, deyiniz! dedi. Çok geçmeden uşak, Fakabasmaz Zihni'yi paşanın ikinci kattaki çalışma odasına soktu.

Paşa, kendisini otomobille ziyaret eden bu kibar zatı büyük bir iltifatla karşılayarak:

- Zihni Bey'le şereflenivorum, değil mi? diye sordu.

Fakabasmaz Zihni yazı masasının çok yakınına oturarak cevap verdi:

- Evet, Fakabasmaz Zihni ile!

Bu söz üzerine paşa güldü:

- Şakacısınız efendim, ziyaret sebebinizi anlayabilir miyim?

Fakabasmaz Zihni gülerek dedi ki:

- Şaka değil paşam, Fakabasmaz Zihni bendenizim. Oğullarınızın üçü de benim evimdedirler... İki gün önce gönderdiğim mektupla istediğim beş bin lirayı şimdi bana vermezseniz, bir daha oğullarınızdan hiç birini göremeyeceksiniz. Verirseniz bu gece her üçü de serbest bırakılacaklar. İşte Ragıp Bey'in size mektubu...

Paşa, karşısındaki adama büyük bir dikkatle baktı. Elleri önce telefona doğru gitti. Sonra aklına bir şey gelmiş gibi kararını değiştirerek yanıbaşındaki kasaya döndü. Açtı ve içinden bir yığın kâğıt para çıkararak Fakabasmaz'a saydı.

- İşte beş bin lira.

Fakabasmaz kâğıt paraları büyük bir umursamazlıkla ceplerine yerleştirdi. Teşekkür bile etmedi, ayağa kalkarken paşa:

- Gitmeyiniz! dedi.

Fakabasmaz hayretle paşaya bakıyordu.

- Size istediğiniz beş bin lirayı verdim. Fakat benim bitişiğimizde bulunan karakola telefon etmeme de engel olamazsınız ya...

Paşa bu sözleri söyleyerek telefonu açtı. Fakabasmaz Zihni ayağa kalkmış ve kapıya doğru yürümüştü.

Paşa üst üste, hiddetle:

- Matmazel, matmazel... diye bağırıyordu.

Fakabasmaz Zihni oda kapısından çıkarken bir kahkaha ile dedi ki:

- Paşa, bir daha Fakabasmaz'ı evinize kabul ederken onun telefon yanında oturmasına izin vermeyiniz. Çünkü tel kesilmiştir.

Bu sözler üzerine usta hırsız köşkün merdivenlerinden yıldırım gibi indi.

Paşa yukarıdan:

- Hırsızdır, yakalayın! diye bağırıyordu. Fakat Fakabasmaz'a el sürmek isteyen iki uşak, midelerine birer tekme yiyerek taşlığa baygın serildiler.

İçerideki feryadı işiten birkaç polis, paşanın köşkünün kapısı önüne birikmişti.

Fakabasmaz köşkün kapısından çıkınca polislere:

- Aman, iyiki siz buradasınız, ben de otomobille karakola koşacaktım, karakol uzak zannediyordum, içeri giriniz, koşunuz, içeride katiller var.

Polislerin hepsi köşkün içine atıldılar.

Ve muhteşem otomobil Fakabasmaz'ı debdebe ile götürdü.

Fakabasmaz Zihni üç kardeşi tahliye etmiş ve Ragıp Bey'le o günden sonra çok iyi dost olmuştu.

***

FAKABASMAZ'IN KORKUNÇ MAHZENLERİ

YERALTINDAN GELEN SESLER

İki arkadaş, Ayastefanos[30] İstasyonu'ndan Florya yönüne doğru yürüyorlardı. Soğuk, simsiyah karanlık, korkunç bir kış gecesiydi. Bu iki dost, istasyondan ayrılıp çayırların karanlıklarına daldıkları zaman konuşmaya başladılar.

İkisi de aynı boyda, aynı irilikteydi. Dizlere kadar inen kalın ve uzun birer palto giymişler, yakalarını kaldırmışlar, ağızlarındaki pipoları tüttürmüşlerdi.

Birisi diyordu ki:

- Gündüz koyduğumuz işaret yerinde değilse, bu akşam gayretimiz yine boşa gidecek.

Öteki daha büyük bir deneyimle cevap verdi:

- Koyduğumuz işaret yerindedir. Nereye gidecek?... Benim düşündüğüm şey, oraya polisi nasıl götüreceğiz?

- Basbayağı götürürüz.

- Görmezler mi?

- Görseler de faydası yok. Kaçamazlar ki... İş işten geçmiş olur.

- Pekâlâ, yürü bakalım...

Göğüsleri döndüren sert bir fırtına ile boğuşarak ilerliyorlardı. Epey yürüdükten sonra içlerinden biri cebinden

30 Ayastefanos: Bugünkü Yeşilköy'ün o zaman kullanılan ismi.

elektrik fenerini çıkararak yola tuttu ve arkadaşına parmağıyla yeri gösterdi:

- Bak, kan izleri hâlâ duruyor.

- Evet.

İkisi de izlere basarak yürüdüler. İzlerin son bulduğu noktada durdular. Bir tanesi yere eğilip büyük bir taş aldı:

- Burasıydı değil mi?

- Evet.

- Eğilelim bakalım.

İki arkadaş, dizüstü çöktüler. Elektrik fenerini söndürdüler. Yüzükoyun yere uzanarak kulaklarını toprağa verdiler.

- Kulağına sesler geliyor mu?

- İşitiyorum.

- Yanılmamışız. Acaba bu mahzenin başka bir yerden kapısı var mı?

- Zannetmem, eğer olsaydı gündüzki araştırmalarımızda görürdük.

- Belki civardaki evlerden birinin kapısıyla bağlantısı vardır?

- Belki ama kan izlerine bakılırsa cenaze buraya kadar gelmiş, burada kaybolmuş. Demek ki içeriye buradan giriliyor.

Bu iki arkadaş, polis müdürüyetinin en değerli memurlarından iki polis dedektifiydiler.

Ayastefanos'da olağanüstü büyük bir cinayet olmuş, İspanyol zenginlerinden biri, bulunduğu köşkte katledilmiş, kırk bin liralık mücevheratı ile parası çalınmış, öldürülenin cesedi de ortadan kaybolmuştu.

Bu müthiş cinayet, iki günden beri bütün İstanbul gazetelerini yoğun bir şekilde işgal ediyordu. Akşam vakti, uşakların haberi olmadan, İspanyol'un çalışma odasına girerek

onu büyük bir gözü karalıkla öldüren ve servetinin önemli bir kısmını elegeçiren bu belalı adamlar kim olabilirdi? En garip nokta, cinayetten sonra köşkün her tarafının kilitli ve kapalı bulunmasıydı.

İspanyol zengini bekâr bir ihtiyardı. Köşkünde yalnız uşakları vardı. Tamamı da İspanya'dan gelmiş bu sadık uşakların hepsini polis müdürlüğü gözaltına alarak sorgulamışsa da yirmi dört saat sonra masum oldukları ortaya çıktığından serbest bırakılmaları gerekmişti. Bu iki zeki ve çalışkan polis dedektifi sivil memur, müdürlük tarafından özel olarak Ayastefanos'a gönderilerek soruşturma yapmak için görevlendirilmişlerdi.

Fahri ve Hakkı ismindeki bu usta memurlar, köşkte inceden inceye, kılı kırk yararcasına inceleme yaptılar. Anladılar ki, katiller köşkün arka tarafından, çayıra bakan taraftan ip merdivenle ikinci katın açık duran merdiven penceresine çıkıp oradan içeriye girmişler, İspanyol'u oturduğu odada haberi olmadan arkasından bıçakla vurmuşlardı. Sonrasında öldürdükleri adamın vücudunu yine aynı yerden çayıra çıkararak kaçırmışlardı.

Merdivenlerde kan izi yoktu. Katiller köşkün içinde iz bırakmamaya dikkat etmişlerdi. Fakat cesedi çayıra çıkardıktan sonra bu özeni göstermeye gerek duymamışlardı.

Fahri ve Hakkı efendiler, olayın ertesi sabahı çayırda kan izlerini buldular ve izlerin bittiği noktaya kadar yürüdüler.

Gerçekten de bu izler, viraneliğe benzer bir yerde son buluyor, hatta ayak izleri de orada kalıyordu.

Gündüzün, derinlemesine yapılan araştırmalar sonucunda, zeki polis dedektifleri hayretle bir şeyi anladılar. İzlerin son bulduğu noktada toprak yumuşaktı. Toprağı biraz kazdıktan sonra altında büyük bir demir mahzen kapağı gördüler. Haddinden fazla gayret gösterdikleri halde bu kapağı oynatamadılar. Zaten vakit gündüz olduğu için dikkati çekmekten de korkmuşlardı.

Geceleyin gelerek araştırmalarına devam etmeye karar vermişler ve işaret olarak oraya büyük bir taş koymuşlardı.

Fahri ve Hakkı Efendiler, öldürülen adamın cesedinin, katiller tarafından oraya getirildiğine ve mahzen kapağından içeriye atıldığına emindiler. Bu keşiflerini hiç kimseye bildirmeden araştırmaya devam etmeye karar verdiler. Acaba bu demir kapak, yeraltındaki bir mahzene mi açılıyordu? Katiller bu mahzeni ne zaman ve nasıl bulmuşlardı? Öldürdükleri adamın cesedini oraya bıraktıktan sonra kendileri nereye savuşmuştu? Eğer bir yere gitmiş olsalardı ayak izlerinin devam etmesi gerekirdi. Şu halde katillerin de cesetle beraber o yeraltındaki yere girdiklerini kabul etmek gerekiyordu.

Fahri ve Hakkı Efendiler, geceleyin oraya giderek toprağı dinledikleri zaman içeriden bir takım sesler geldiğini de işitince olağanüstü bir cinayet ocağına düştüklerini anladılar.

Fahri Efendi:

- Vay canına... Diyordu. İçeriden gerçekten de sesler geliyor. Hakkı, sen bu işe ne dersin? Bu yer altında insanlar var.

- Ben de hayret ettim. Hemen gidip bir grup polis memuruyla bizim arkadaşlara da haber verelim mi?

- Bu yeraltındaki yuvanın girişini bulamadıktan sonra baskın neye yarar?

- Adam sen de, toprağı barutla uçurur, içindekileri ya ölü ya diri ele geçiririz.

- Onların kaçacak yerleri vardır yahu...

- Sübhanallah, aklıma durgunluk gelecek. İstanbul'da hiç bu kadar acaip bir olaya rastlamamıştım. Hem bu içerideki insanlar nasıl hava alıyorlar?

- Belki dışarıya hava delikleri vardır.

- Bu hava delikleri tıkanmaz mı?

- Gece çıkıp açarlar.

- Peki, şimdi biz ne yapacağız?

- Toprağı dinleyerek yürüyelim bakalım, sesler nereye kadar devam ediyor?

İki sivil polis memuru eğildikleri topraktan ayağa kalktıkları zaman karşılarında dim dik, uzun boylu bir adam gördüler. Bu adam İngiliz kesimi paltosunun içinde son derece zarif giyinmişti.

Sivil polisler büyük bir hayret içinde, yanıbaşlarındaki bu zarif adama bakıyorlardı.

Fahri Efendi, sert bir sesle sordu:

- Kimsiniz efendi? Burada ne işiniz var?

Kibar şahış, daha emredici bir tavırla dedi ki:

- O soruyu ben size sormalıyım. Sizin burada işiniz ne?

Fahri Efendi cevap verdi:

- Biz sivil polisiz, burada araştırma yapıyoruz.

- Araştırma yaptığınız yerin sahibinden izin almalısınız.

- Buranın sahibi siz misiniz?

- Evet.

- Nereden bileceğiz?

- Belge mi göstereyim?

- Sizin bize yalan söylemediğinizi nereden bilelim?

- Ben size doğru söylediğimi ispat etmek zorunda değilim. Siz mademki polis memurusunuz, bu arazinin kime ait olduğunu bilmeliydiniz.

Kabadayılığı biraz daha fazla seven Hakkı Efendi, bilinmeyen şahsa yaklaşarak:

- Efendi, fazla ileri gidiyorsun! dedi.

Bilinmeyen şahıs, beyaz dişlerini göstererek güldü:

- Vay mini mini pehlivan... Sen bana kafa mı tutuyorsun?

İki sivil polis de son derece öfkelenmişlerdi. Gece yarısı karşılarına çıkarak üstünlük iddiasında bulunan bu adam kim olabilirdi?

Fahri ve Hakkı Efendiler ellerini ceplerine götürürken bilinmeyen adam paltosunun cebinde duran elini çıkardı, parmaklarının arasında bir revolver parlıyordu:

- Hemen buradan savuşunuz, bir daha sizi buralarda görmeyim, sonra canınız pahasına olur. Eğer bir gereksizlik yaparsanız ikinizi de vururum. Unutmayın ki bir başkasına ait arazi içinde bulunuyorsunuz.

Fahri Efendi yumuşaklık göstermek gerektiğini anladı:

- Beyefendi, lütfen...

- Haydi oradan miskin... Şimdi beyefendi diye iltifata başladı, hemen buradan defolup gidiniz.

İki sivil polis, büyük bir öfkeyle oradan ayrılıp karakola koştular ve araziyi tarif ederek kime ait olduğunu sordular.

Karakoldan bu arazinin kimseye ait olmadığı cevabı verildi. Bununla beraber Fahri ve Hakkı Efendiler, buldukları şeyi gizli tutmaya karar verdikleri için konuyu karakolda açıklamadılar.

Kendi kendilerine konuşarak tekrar çayıra doğru geldiler.

Hakkı Efendi diyordu ki:

- Bu adam katillerin koruyucusu mu?

- Anlayamadım, kötü bir insana da benzemiyordu. İhtimal civar köşklerden birinin sahibidir. Bizim orada esrarengiz bir şekilde dolaştığımızı görünce şüphelendi. Son günlerde olay da çok... Bizi karmanyolacı sandı.

- Belki...

İki arkadaş böyle konuşarak çayırda ilerliyorlardı. Hava gittikçe zifiri karanlık olmuştu. Lapa lapa Kar düşmeye başlamıştı. Uzun bir fikir alışverişinden sonra o bahsi geçen

viranelik etrafında araştırma yapmaya, sabaha kadar uykusuz kalmaya karar verdiler.

Bununla beraber tedbirli davranmaya daha fazla dikkat ederek ellerine revolverlerini almışlar, karşılarına o adam tekrar çıktığı takdirde bu defa herifi tutuklamaya karar vermişlerdi.

***

TAŞ OCAKLARINDA BİR KOVUK

Etrafta ses seda yoktu. Yalnız uzaktan gelen trenlerin homurtusu işitiliyor, bir de acı acı uluyan köpek seslerinin yankıları kulağa çarpıyordu.

İki sivil polis memuru, viraneliğin etrafında dolaşmaya başladılar. Florya yönüne doğru elli metre kadar yürüdükleri zaman önlerine küçük bir uçurum çıktı. Burası bir taş ocağı harabesine benziyordu.

Fahri Efendi:

- İnelim, dedi. İkisi de buz tutmuş olan yokuşlu bir yoldan yuvarlanmamak için bin türlü tedbirle inmeye başladılar. Burası on beş metre çapında, geniş bir daire içerisinde meydana getirilmiş büyücek bir çukurdu. Zamanında Ayastefanos polis teşkilatında çalışmış olan Hakkı Efendi'nin hatırladığına göre burası gerçekten de bir taş ocağı harabesiydi.

İki sivil polis, çukurun ta dibine kadar indiler.

Polisler, çukurun viranelik yönüne rastgelen tarafında büyük bir kovuk gördüler. Bu kovuktan kulağa, garip bir makine hırıltısı geliyordu.

Hakkı Efendi dedi ki:

- Fahri, yemin ederim ki bu kovuktan içeriye girsek katillerin yuvasına düşeceğiz.

- Ben de öyle zannediyorum.

- Kellemizi koltuğumuza alıp içeriye dalalım mı?

İki sivil polis memuru da düşünmeye başladılar. Gerçekten de bu harekette tehlike büyüktü, fakat ne olursa olsun görev aşkına bu fedakârlığa katlanmak lazımdı.

Bir aralık yanlarına polis arkadaşlarını alıp gelmeyi de düşündülerse de hem vakit geçirmemek, hem de gürültü çıkarıp dikkati çekmemek için o kovuktan içeri yalnız girmeye karar verdiler.

Hakkı Efendi öne düştü, Fahri Efendi de revolverini eline alarak cesur arkadaşını takip etti:

Bu kovuk, ancak bir insan geçecek genişlikte ilerledikçe büyük bir baca gibi düzenlenmiş uzun bir yoldu. Kovuğun içinde yüzükoyun yürüyorlardı. Yürüdükce o garip makine hırıltısı artıyordu.

Biraz daha yürüyünce yüzlerine bir rüzgâr gelmeye başlamıştı. Hakkı Efendi durdu. Geriye dönerek arkadaşına sessizce fısıldadı:

- Fahri, galiba ileride büyük bir pervane var.

- Ne pervanesi?

- Herifler yer altına hava pompalamak için kovuğun içine büyük bir pervane yerleştirmişler.

- Elektrik fenerini yak bakalım.

- Geldiğimiz çakılmasın?

- Adam sen de. Oldu olacak önüne kim çıkarsa kurşunu kafasına yerleştirirsin.

- Pekâlâ.

Hakkı Efendi elektrik fenerini yaktı ve ileriye tuttu. Gerçekten de kovuğun içinde büyük bir pervane dönüyor, müthiş bir rüzgâr oluşturuyrdu. Pervanenin sol tarafında üç insan geçecek kadar geniş bir yol açılmıştı. İki sivil polis biraz ileri gidince bu yolun üstünde taştan yapılmış düzgün

basamaklar olduğunu ve bu merdivenin karanlık bir yere indiğini gördüler.

Hakkı Efendi sordu:

- Yürüyelim mi?

- Tabii...

Fakat biraz daha ilerlemişlerdi ki pervanenin altında bulunan ve demir bir çekmeceye benzeyen yerdeki delikten kalın bir ses çıktı:

- Kimsiniz?

Hakkı Efendi hemen cevap verdi:

- Yabancı değil.

Ses:

- Ellerinizdeki revolverleri pervanenin sol tarafına bırakınız, kendiniz de soldaki merdivenden aşağı ininiz. Dediğimi yapmazsanız ikinizi de fare gibi yere sererim. Geri dönmeye de çalışmayınız yol kapalı.

Hakkı Efendi:

- Biz buraya yanlışlıkla girdik arkadaş.

- Derdinizi aşağıda anlatınız. Hem gecikmeyiniz, revolverimi nişan alıyorum.

İki sivil polis, ister istemez ellerindeki revolverleri pervanenin yanına bırakarak taş merdivenden aşağı inmeye başladılar.

Merdivenleri indikleri zaman demirden bir kapı kendi kendine açıldı ve girişte büyük, beş yüz mumluk bir elektrik lambası yandı.

İki sivil polis, duvarları yaldızlı nakışlarla süslenmiş, tavanı yüksek, uzun bir dehlizde bulunuyorlardı.

Önlerine ihtiyar ve çirkin bir kadın çıktı:

- Buraya yanlışlıkla gelenler siz misiniz? diye sordu.

Sivil polisler:

- Evet!

Diye kekelediler.

- O halde önce yardımcının yanına geliniz, sizi arasın.

İhtiyar kadın, iki arkadaşı büyük bir odaya soktu. Bu odada mükemmel bir salamandre sobası[31] yanıyordu. Köşede koltukta oturan bir adam vardı.

Bu adam, iki arkadaşı görünce ayağa kalktı, yanlarına yaklaştı, sordu:

- Buraya niçin geldiniz?

Sivil polisler cevap verdiler:

- Yanlışlıkla geldik efendim.

Sorguya çeken adam, duvarda asılı duran bir telefon aletini kulağına aldı ve konuşmaya başladı:

- Alo... Usta... Sizin rastgeldiğiniz heriflerin paltoları siyah mıydı?... Tamam... Tamam... İkisi de bir boyda... Tamam... Bir tanesi pos bıyıklı... Peki derhal.

Telefonu kapadıktan sonra ihtiyar kadına döndü:

- Bunları ustanın yanına götür. İstiyor.

Sivil polisler, ihtiyar kadını takip ettiler. Kadın onları büyük, mükellef, şahane, süslü bir odaya soktu. Bu oda öteki gibi elektriklerle aydınlatılmamıştı. Tavanın ortasında az aydınlık veren kandiller vardı. Muhteşem oda, esrarengiz bir karartı içindeydi.

Odanın köşesinde, iki basamak yüksekliğinde, tahta benzer yüksek bir yerde sedef işlemelerle süslenmiş büyük bir koltuğun içinde, sivil polislerin viranelikte rast geldikleri zarif ve kibar bir adam oturuyordu.

- Vay tilkiler vay... Ta kendileri! Diye bağırdı. Şuraya oturun bakalım.

31 Salamandre soba: Odadan odaya taşınabilen Fransız malı döküm soba.

Sivil polisler hayret ve şaşkınlık içinde ipekli kanepelerden birine oturdular.

Kibar şahıs söze başladı:

- Bu girdiğiniz yer, Fakabasmaz Zihni'nin sarayıdır, karşınızdaki adam da Fakabasmaz Zihni'nin kendisidir.

Memurlar, büyük bir hayretle birbirlerine bakıştılar. Fahri Efendi sararmıştı.

Fakabasmaz Zihni dedi ki:

- Sizin buraya gelişinizi takdir ettim. Cesur adamlarmışsınız. Fakaf üzülerek belirteyim ki sarayımda bir kural vardır. Yabancılar burada sağ kalamazlar. Sizinle tanışıklığımızın uzun süre devam edemeyeceğine çok üzgünüm.

Sivil polisler söyleyecek bir kelime bulamıyor, hayretlerinden karşılarındaki şeytana benzeyen insana bakıyorlardı.

Fakabasmaz devam etti:

- Bu sarayı iki sene önce inşa ettirdim. İstanbul'un dört yerinde böyle yeraltı evlerim vardır. Bunlardan biri Karacaahhmet'te ikisi de Boğaziçi'nde ve Erenköy'dedir. Fakat en büyük evim burasıdır. Bu yeraltı sarayını inşa ettirmek için üstümüzdeki çayırda dört tane taş ocağını açtırdım. Altı yüz işçi sekiz ay yalnız bu yeraltı boşluğunu kazmakla uğraştılar. Civardaki köşklerin dikkatini çekmemek için yakındaki köşklerin çoğunu benim adamlarım kiraladılar. Burada gördüğünüz elektrik, motor ve dinamo ile üretiliyor. Sarayda dokuz yüz elli lamba vardır. Sarayın uzunluğu otuz metredir. Yalnız inşaatına altmış beş bin lira harcanmıştır. Eşya eskiden vardı. Bizim buradaki yerimizi bu civarda keşfeden o zeki İspanyol'dur. Kendisini ortadan kaldırmak zorunda kaldık. Sizin tespit ettiğiniz gibi İspanyol'un köşküne merdivenin penceresinden girmedik. Buradan o köşkün mahzenine gizli bir yol vardır, oradan geçtik. Cenazeyi sizin de anladığınız gibi çayırdan geçirdik.

Çünkü uşaklar uyanmak üzereydiler. Kısa yoldan kaçmak zorunda kaldık. İspanyol'un çalınan servetini kırk bin lira gösteriyorlar. Eksik yazmışlar. Tam altı yüz bin liradır.

Fakabasmaz Zihni alçakça bir tebessümle gülüyor, sivil polisler hayretten birbirlerine bakışıyorlardı.

Fakabasmaz Zihni devam etti:

- Size bir soru soracağım. Ölmeden önce sarayımın bazı yerlerini gezmek ister misiniz? Ha... Şunu söyliyeyim ki yalvarmak hiç fayda etmez, siz cesur adamlarsınız, mertce konuşalım.

Fahri ve Hakkı Efendiler, kederden sapsarı kesilmişlerdi. Kekelediler:

- İsteriz.

Fakabasmaz yerinden kalktı:

- Pekâlâ... Sizin aileleriniz var mı?

- Var.

- Adreslerini yazıp veriniz. Kendilerine beşer bin lira para göndereceğim. İsterseniz uzun bir seyahate çıktığınızı, bir daha geriye dönmeyeceğinizi de yazın. Siz bilirsiniz.

Fahri ve Hakkı Efendiler, alçak hırsızın dediğini yaptılar. Birer mektupla adreslerini bıraktılar. Yazarken elleri titriyordu. Fakabasmaz tebessüm etti.

- Tamam... Bu parayı göndereceğime emin olunuz... Gözünüz arkada kalmasın. Şimdi benimle beraber geliniz...

Zavallı iki arkadaş Fakabasmaz'ı takip ettiler. Uzun koridorlardan geçtikten sonra bir odanın kapısını açtı:

- Bakınız burası fotoğraf, klişe[32], parmak izi odasıdır. Burada araştırmak istediğimiz şahıslara ait eşya için her türlü alet, büyüteçler, mikroskop vesair her şey vardır.

32 Klişe: Baskıda kullanılmak amacıyla çok sayıda aynı basımı yapmak için üstüne kabartma resim, yazı ya da şekil yapılmış madeni levha.

Fakabasmaz Zihni, aynı koridor üzerinde bir oda daha açtı.

- Burası silah ve cephane odasıdır. Ben Avrupa'da seyahat ettiğim zaman her milletin milli silahlarını topladım. Burası adeta bir müzedir. Hatta Krupp Fabrikası'nın[33] bütün imalatından burada küçük birer numune de bulunur.

Bir diğer odayı açarak açıklama yaptı:

- Bu oda kılık değiştirme, makyaj ve elbise odasıdır. Adamlarım burada insan neslinin her kılığına girebilirler. Yalnız şu kadarını söyleyeyim ki bu odanın içindeki alet ve eşya bana otuz beş bin liraya mal olmuştur.

Fakabasmaz Zihni, koridorun dibinde yerden bir kapak kaldırarak karanlık bir mahzen gösterdi.

- Burada cesetler bulunuyor. Bazılarını mumya ile saklarız. Fakat bunlar kıymetli vücutlardır. Şurasını size söylemek zorundayım ki ben adam öldürmekten nefret ederim. Fakat bazı insanlar ölümü kendi kendilerine ararlar. Mesela siz...

Fakabasmaz Zihni mahzenin kapağını kapadıktan sonra, iki arkadaşı büyük bir yemek salonuna soktu:

- Burada her istediğiniz yiyeceği bulabilirsiniz. Eğer karnınız açsa derhal işe başlamanızı tavsiye ederim.

İki arkadaş, büfelere şüpheli bakışlarla baktılar. Fahri Efendi kısık ve titrek bir sesle:

- Karnımız tok! diye mırıldandı.

Fakabasmaz Zihni ısrar etti:

- Zehirleniriz zannetmeyiniz. Bizde zehirleme geleneği yoktur. Kancıkça iş yapmayı sevmem. İsterseniz şampanya, şarap, bira, rakı, konyak, likör bulabilirsiniz. Likörlerin

33 Almanya'da 1811'de Friedrich Krupp tarafından kurulan, Birinci ve ikinci dünya savaşlarında önemli roller oynayan günümüzde de faaliyetini devam ettiren silah üreticisi firma. Osmanlı ordusunda, Plevne savunmasında, Çanakkale savaşında bu firmanın ürettiği toplar kullanılmıştır.

her türlüsü var. İsterseniz mastika içiniz. Bununla beraber benim sarayımda hiç kimse içki içmez. Ben de yalnız likör kullanırım.

Fahri ve Hakkı Efendilerin, canlarını kurtarmaktan başka endişeleri olmadığını gören Fakabasmaz Zihni daha fazla ısrar etmeye gerek görmedi.

Yemek salonundan çıktılar.

Fakabasmaz Zihni diğer bir salonu açtı. Burası misafirlere ayrılmıştı.

Fahri Efendi merakla sordu:

- Buraya sizin misafirleriniz de gelir mi?

- "Dostlarım" diyorum!

Fahri Efendi yalvaran bir tavırla dedi ki:

- Biz de sizin dostlarınız olamaz mıyız?

Fakabasmaz güldü:

- Zaten dostlarımsınız. Fakat hiçbir şey sizi ölümden kurtaramaz. Eğer benim çetemde adi birer hırsız gibi çalışmaya razı olursanız size yaşamak için bir ay daha fırsat veririm. Fakat buna da gönlüm razı olmaz. Siz namuslu ve mert adamlarsınız, ahlâkınızın lekelenmesini istemem.

Fahri ve Hakkı Efendiler susuyorlardı.

Fakabasmaz Zihni, koridorun diğer bir köşesinden üç basamak aşağıya inerek iki arkadaşı serin bir sofaya soktu. Burada adeta üşünüyordu. Fakabasmaz dedi ki:

- Burada kalorifer yoktur, görüyorsunuz ki soğuk. Burası dirilerden fazla ölülere özel bir kat olduğu için kalorifere lüzum görmedim. Mesela siz buradan hiç çıkamayacaksınız.

Fakabasmaz Zihni, bu sözleri alaycı bir dille söylüyor, zavallı memurların kanını donduruyordu.

Bu serin ve yarı aydınlık sofa üzerinde, küçük bir oda açtı. Bu odada yalnız bir tane demir koltuk vardı. Odada bir adam bekliyordu.

Fakabasmaz bu görevliye sordu:

- Akım kuvvetli mi Hüseyin?

- Hayır usta...

- Biraz çoğaltmak mümkün değil mi?

- Hayır usta.

Fakabasmaz Zihni sivil polislere dönerek dedi ki:

- Talihiniz yokmuş. Eğer olsaydı, burada elektrikli koltuğa oturur, bir saniyede ölürdünüz. Hâlbuki şimdi daha zorlu bir araca başvurmak zorundayız.

Bunu söyledikten sonra, aynı sofa üzerinde başka bir odanın kapısını açtı. Buradaki manzara korkunçtu. Tavandan yere doğru müthiş bir giyotin makinesi[34] vardı. Yerde kanlı bir sepet duruyordu. Odada iki görevli bekliyordu.

Fakabasmaz soğukkanlılıkla dedi ki:

- Bıçak keskindir, iner inmez kelleyi uçurur, acı duymazsınız. Haydi bakalım.

Hakkı Efendi'ye işaret etti:

- Haydi, başınızı bu deliğe sokunuz!

Hakkı Efendi şaşırmış, sapsarı olmuştu. Odada duran iki cellat biçareyi yakaladılar. İki dakika içinde başını deliğe soktular.

Fahri Efendi arkadaşının başına gelen şeylere saçları dim dik olmuş bir halde bakıyordu.

Fakabasmaz Zihni, elini giyotinin düğmesine götürerek Fahri Efendi'ye dedi ki:

- Tavandaki bıçağa bakınız, aşağıya düşerken göze görünmez, o derece süratli iner.

34 Giyotin: Doktor olan Joseph-Ignace Guillotin tarafından icat edilen, Fransa'da ilk kez 1792 yılında bir hırsızı idam etmek için kullanılan ve son olarak 1939 yılına kadar kulanılmasına rağmen 1981 yılında idam cezası kaldırılana kadar Fransa'nın resmi idam biçimi olarak yerini koruyan alet.

Ve düğmeye bastığı zaman, bıçak yıldırım hızıyla zavallı Hakkı Efendi'nin ensesine indi ve başını sepetin içine uçurdu. Hakkı Efendi'nin başı kandan kıpkırmızı kesilmiş ve sepetin içinde kendi kendine bir iki defa dönmüştü. Gövdesi de diğer tarafa yere yuvarlandı.

Bu manzarayı gören Fahri Efendi, üzüntüsünden bayılmıştı. Onu giyotine baygın bir halde götürdüler.

Bu şekilde mesleğinde usta iki arkadaş, görevleri uğruna hayatlarını feda ettiler.

İstanbul'un bu yeraltı mekânında ne facialarn yaşandığından hükûmetin ve polisin hiçbir haberi yoktu.

***

ÖLÜM YOLCUSU

BİR DAVET

Rahmi, yirmi beş yaşında bir delikanlı... Mülkiye Mektebi'ne[35] devam ediyordu. İstanbul'da hiç kimsesi yoktu. Annesi ve Babası Anadolu'da yaşadıkları için Rahmi eğitimini tamamlamak amacıyla Aksaray'da iki odalı bir evde oturuyordu.

Tatil zamanlarını Çengelköy'de bulunan amcasının yanında geçirmek alışkanlığı idi. Amcası, Rahmi'yi son derece seviyor, servetinin büyük bir kısmını ona bırakacağını söz düştükçe söylemekten geri kalmıyordu. Bununla beraber Rahmi amcasının ölümünü istemiyordu.

Bir gün Rahmi'nin sınavlarının en yoğun zamanında, kendisine postacı bir mektup getirdi. Bu mektup amcasından geliyordu. Amcası mektuba titrek bir elle şu satırları yazmıştı:

"Sevgili Rahmi,

Birdenbire hastalandım. Seni mutlaka görmek istiyorum. Önümüzdeki pazartesi günü altı çeyrek vapuruyla Çengelköy'e çık. Orada seni yeşil renkli, tek atlı bir araba bekleyecek, o

35 Mülkiye Mektebi: Mekteb-i Mülkiye, 1859 yılında Mekteb-i Fünûn-ı Mülkiye ismiyle kaymakam, kaza müdürü ve mal müdürü yetiştirmek üzere açılan zaman içerisinde değişim göstererek eğitime devam eden, 1934 yılında adı Siyasal Bilgiler Okulu olarak değiştirilen ve 1935 yılında Ankara'ya taşınan bu günkü Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi.

arabaya bin, doğru bana gel, ihtimal ki seni son defa olarak kucaklayacağım, çünkü kendimi pek bitkin ve hasta hissediyorum. Ne olursa olsun gel, gözlerinden öperim yavrum."

Bu mektup Rahmi'yi büyük bir üzüntüye boğdu. İlk olarak, pek sevdiği amcasının ölmesi düşüncesini hiç kabullenemiyordu. Sonra, son sınıf sınavlarını vererek diplomasını alacağı bir sırada Çengelköy'e gitmek de büyük bir talihsizlikti.

Bununla beraber, ister istemez pazartesi günü altı çeyrek vapuruna atladı ve Çengelköy'e çıktı.

Gerçekten de kendisini orada yeşil renkli, tek atlı bir araba bekliyordu. Arabaya atladı.

Amcasının evi, Beylerbeyi ile Çengelköy arasında ıssız bir yerdeydi.

Mevsim kış olduğu için yollar bataklıktı. Araba, küçüklü büyüklü su birikintilerine, çukurlara, çamurlara batarak, dalgalı denizde çalkalanan küçük bir kayık gibi yalpalayarak gidiiyordu. Hava da pek ziyade kararmıştı.

Arabacılar iki kişiydiler. Eve giden düz şose[36] yolunu bırakarak mezarlığın içine sapmışlardı. Rahmi, arabacıların bu batak yolları niçin tercih ettiklerini anlayamayarak sordu:

- Düz yoldan niçin gitmiyoruz?

Arabacının biri homurdanarak cevap verdi:

- Bu yol daha kısa da onun için!

Arabacı bu sözü söylediği zaman arkadaşına bakmış, gizemli bir tebessümle gülmüştü. Rahmi, arabacının bu tebessümünde gizli ve garip bir amaç keşfeder gibi olmuştu. Fakat cesur bir delikanlı olduğu için itiraz etmeye lüzum görmedi.

36 Genellikle taş kırıkları üzerine kum döşenip silindir geçirilerek yapılan yol.

Bununla beraber yol kısalacağı yerde gittikçe uzuyordu. Araba, dolambaçlı yollardan, ağaç altlarından, bayırlardan gidiyordu. Hava simsiyah kararmış, gece olmuştu. Pek cesur olduğu halde Rahmi'yi gizli bir korku kaplamaya başladı.

Arabacılardan birinin kolunu şiddetle çekerek sert bir sesle uyardı:

- Vakit geçiriyorsunuz, doğru yolunuza gidiniz, bozuşmayalım! Arabacılar seslerini çıkarmadılar.

Araba küçük bir bayırı aşıp kayaların yanındaki dikçe yokuştan inerken birdenbire durdu.

Rahmi telaşla sordu:

- Niçin durdunuz?

Arabacılar yine cevap vermediler.

Rahmi arabanın içinde ayağa kalkarak etrafa bakmaya başladı. Arabanın yanında orta yaşlı bir adam belirdi. Bu adam arabaya yaklaştı ve Rahmi'ye sordu:

- Rahmi Efendi siz misiniz?

- Evet, ne var?

- Benimle beraber geleceksiniz?

- Siz kim oluyorsunuz?

- Kim olduğumu sonra öğrenirsiniz. Fakat sizi götürmeye mecburum.

- Neden mecbursunuz? Ben sizi tanımıyorum, hem şunu da söyleyim ki böyle bir insanın yolunu kesmek haydutluktur, sonra size pek pahalıya oturur.

- Şimdi nutuk okumayınız. Bu hevesinizi mektebinizde sınavlarınıza bırakınız. Şimdilik benimle beraber gelemeye mecbursunuz.

Saldırgan şahıs bu sözleri söylerken Rahmi'nin kolunu yakalamış ve bir kerpeten gibi sıkmıştı.

Rahmi hiddetle bağırdı:

- Ne bu rezalet? Haydut musun be herif? Defol şuradan!

Fakat bu feryadı boşunaydı. Çünkü arabacılar da arabadan atlamışlar bu bilinmeyen adama yardıma koşmuşlardı. Üçü birden Rahmi'yi arabanın içine yatırdılar. Birisi kollarını, diğer biri ayaklarını tuttu. Sonradan gelen adam da zavallı mülkiyelinin her tarafını iplerle sıkı sıkı bağladı. Rahmi çırpınıyor, tepiniyor, kıvranıyor ve kesik kesik haykırıyordu.

Arabacılardan biri, hayvanın yem torbasından biraz saman alarak Rahmi'nin ağzına doldurdu ve ağzını da bağladılar.

Üç kişi sımsıkı bağladıkları Rahmi'yi omuzlayarak arabadan indirdiler ve bir tarladan geçirerek kulübemsi bir eve getirdiler.

Burası, bir katlı, tuğlalardan örülerek yapılmış, küçük bir evcik idi.

Saldırganlar Rahmi'yi evin bir odasına soktuktan sonra kendileri dışarı çıktılar.

Rahmi odada yalnız kalmış, hayretle etrafına bakıyordu. Çok vakit geçmeden odaya uzun boylu, temiz giyinmiş, şen bir adam girdi, Rahmi'ye yaklaştı. Bağlarını çözdü.

Rahmi serbest kalır kalmaz, karşısındaki adamın üzerine atılmak istedi. Fakat yüzüne öyle müthiş bir şamar yedi ki olduğu yerde oturakladı.

Bu gelen adam, bir sandalye çekerek oturdu ve kendisine hayretle bakan Rahmi'ye dedi ki:

- Efendi, eğer burada kabadayılık yapmaya kalkmazsanız rahat rahat oturur, yer içer keyfinize bakarsınız. Bütün ihtiyaçlarınız giderilir. Hatta mektep kitaplarınızı da getirtiriz, çalışabilirsiniz. Fakat mahalle çocukları gibi arsızlık, yüzsüzlük etmeye kalkışırsanız sizi bağlatır bodruma attırırım. Burada özgürlüğünüz elinizde değildir.

Rahmi titrek ve heyecanlı bir sesle sordu:

- Peki, burası neresidir? Beni buraya niçin getirdiniz?

- Burası Fakabasmaz Zihni'nin Çengelköy'deki kulübesidir.

- Fakabasmaz Zihni mi? Hani ya şu meşhur hırsız!

- Evet.

- Kendisi burada mı oturur?

- Ara sıra gerek gördükçe gelir.

- Fakabasmaz Zihni şimdi nerede?

- Karşınızda!

Rahmi gözlerini tavla yolu gibi açarak karşısındaki kibar tavırlı adama bakıyordu. Birdenbire sıçradı.

- Peki ama, beni buraya getirme amacınız nedir? Amcamdan gelen mektubu yazan siz misiniz?

- Hayır, mektubu amcanız gönderdi. Fakat basit bir tesadüfle bu mektubun içeriğini öğrendik. O tesadüf de amcanız postaya gönderirken benim yardımcım Cin Ali mektubu çocuğun elinden almış. Açtık, okuduk yine size yolladık. Araba sahibini kandırdık.

- Beni buraya getirmekten maksadınız ne?

- Amcanızın zengin olduğunu biliyoruz.

- Ne yapmak niyetindesiniz?

- Onu size söylemenin bize bir faydası yok.

Rahmi düşündü, dedi ki:

- Peki, bu haydutlukları yapmaktan vicdan azabı duyuyor musunuz?

Fakabasmaz Zihni, bir kahkaha kopardı.

- Ooo... Burası konferans salonu değil. Başka yerde nutuk okursunuz.

- Siz benim haklarımı çiğniyorsunuz!

- Çok konuştuk iki gözüm. Karnın aç mı senin?

Rahmi bu hakaret eder gibi davranıştan etkilenerek hiddetle ayağa kalktı ve yanındaki iskemleyi şiddetle yakaladı.

Fakabasmaz Zihni, Rahmi'nin dizine bir tekme indirdi ve çaresiz genci baygın olarak yere serdi.

Fakabasmaz adamlarından birini çağırarak emir verdi:

- Bu delikanlıyı hapsediniz.

Adamlar koşarak Rahmi'yi kaldırdılar ve sürükleyerek odadan çıkardılar.

***

ÖLÜM YOLCUSUNUN HUZURUNDA

Fakabasmaz Zihni'nin adamları Rahmi'yi hapsetmişlerdi. Ertesi sabah Fakabasmaz Zihni mahpusun yanına getirilmesini emretti. Rahmi, yüzü sapsarı, gözleri bir yumurta akı gibi bulanmış halde hırsızın karşısına oturdu.

Fakabasmaz Zihni elinde tuttuğu kâğıdı Rahmi'ye uzatarak:

- Şunu imzala, dedi. Delikanlı kâğıdı eline alarak büyük bir dikkatle okuduktan sonra, Fakabasmaz Zihni'ye:

- Bu sizin yaptıklarınız alçaklıktır, dedi. Bununla beraber kâğıdı imzaladı. Bu, Rahmi'nin ağzından amcasına yazılmış bir mektuptu. Rahmi bu mektupta amcasına son derece rahatsız olduğu için ziyarete gelemediğini, kendi yerine değer verdiği samimi arkadaşlarından birini gönderdiğini yazmış oluyordu ki bu mektubun sonunda: *"Arkadaşıma son derece güvenebilirsiniz, çok namuslu bir kişidir."* sözleri yazılmıştı.

Genç mülkiyeli, Fakabasmaz Zihni'nin yüzüne kindar bir bakış atarak dedi ki:

- Benim arkadaşım rolünü siz mi üstleneceksiniz?

- Hayır, yardımcım Cin Ali.

- Şu arabada beni karşılayan adam mı?

- Ta kendisi.

Genç mülkiyeli güldü:

- Dikkat ediniz ki amcam pek kurnaz bir adamdır. Amacınızı çabucak anlayabilir. Benim elli yaşında arkadaşım da olamaz ya...

- İlk olarak, benim yardımcım sizin amcanızdan daha kurnazdır. İkincisi, genç görünecek kadar kıyafet değiştirmesini de bilir. Üçüncüsü, unutmayınız ki amcanız ölüm döşeğinde bulunuyor. Her şeyi kolay kolay ayırt edebilecek bir durumda değil.

- Hakkınız var fakat kendisinden para istemeye kalkışacak olursanız anında kötü bir duruma düşersiniz.

Fakabasmaz Zihni güldü. Elini genç adamın omuzuna koyarak dedi ki:

- Biz bu işlerde yeteri kadar eskidik, sizin öğütlerinizi pahalıya satın alabilecek kadar toy değiliz.

- Bilmem.

Delikanlı artık bu durumdan eğlenmeye başlamıştı. İlk baştaki sinirini ve öfkesini kaybetmiş "Fakabasmaz Zihni" isminde bu şöhreti dünyalara yayılmış adamı yakından tanımaktan dolayı büyük bir zevk duyuyordu. Amcasının başına gelme ihtimali olan felaketleri aklına getirmek istemiyordu. Çünkü bunları düşündükçe dehşete düşecek bununla beraber elinden hiçbir şey gelmediği için üzüntüsü de artacaktı. Bununla beraber Fakabasmaz Zihni'nin ne yapmak istediğini anlama merakının üstesinden gelemiyordu, sordu:

- Amcamın hayatına kastetmek niyetinde misiniz?

- Cenab-ı Hak onun hayatının sonuna getirmiş. Bizim böyle bir kasıtta bulunmamıza gerek yok. Fakat sık sık soru sormanızdan anladığıma göre sizi miras meselesi endişeye düşürüyor.

Sonra bir kahkaha koparark ekledi:

- Merak etmeyiniz, biz tok gözlü adamlarız. Size de biraz bir şey bırakırız.

- Ne bulup alacaksınız ki...

- Amcanız parasını yanında taşımaz mı?

- Bilmem.

Delikanlı sustu. Fakabasmaz Zihni odadan dışarıya çıkarak kapıyı dışarıdan kapadı ve kilitledi.

Fakabasmaz Zihni yardımcısını çağırdığı zaman Cin Ali, yirmibeş, yirmialtı yaşlarında bir delikanlı gibi çok genç, oldukça zarif giyinmiş bir halde ustasının karşısına çıktı. Modern bir genç gibi şık ve çekici olmuştu.

Fakabasmaz Zihni mektubu uzattı:

- Haydi bakayım, göreyim seni, yeteneğini göster, dedi.

Cin Ali mektubu cebine sokarak, Rahmi'nin amcasının evine yollandı.

Bahri Efendi'nin evi uzak değildi. Fakabasmaz Zihni'nin kulübesinden en fazla yirmi dakika mesafede, güzel bir bahçe içinde, fes rengi boyalı, pencerelerinin etrafı beyaz çerçeveli, eski fakat güzel bir bina idi.

Cin Ali bahçeden geçti, köşkün kapısını çaldı. Bir hizmetçi kadın kapıyı açtı. Cin Ali nazik, kibar bir tebessümle gülerek konuştu:

- Bahri Efendi'yi görmeye geldim. Rahmi Bey tarafından geliyorum.

Hizmetçi kadın: "Biraz bekleyiniz!" dedi. İki dakika sonra geldi ve Cin Ali'yi içeriye soktu.

En üst katta büyük bir yatak odasına girdiler. Bu oda büyük pencerelerine ve tamamen denize bakmasına rağmen kalın ve ağır perdelerden dolayı karanlık içindeydi. Bahri Efendi, demir bir karyolaya uzanmış yatıyor, gözlerini açarak yanına yaklaşan misafire bakıyordu.

Cin Ali hastaya yaklaştı, büyük bir nezaketle elini öptü. Mektubu çıkarıp verdi. Hasta mektubu okuyunca canlandı:

- Ne, Rahmi de mi hasta, hastalığı nedir? Niçin gelmedi! Diye üst üste sorular sormaya başladı.

Cin Ali yolda uydurduğu bir hikâyeyi anlattı. Rahmi'nin hastalığı tehlikeli değilse de ateşi otuz dokuz dereceye çıktığından gelemediğini söyledi.

Bahri Efendi kendisini yatağının içine bırakarak mırıldandı:

- Vah vah. Ben galiba ölüm döşeğindeyim. Rahmi'nin beni görmesini isterdim. Bununla beraber inşallah o iyileşinceye kadar yaşarım.

Cin Ali dikkat etti, ihtiyar hakikaten zayıflamış, derisi kemiğine yapışmış, gözleri çukura kaçmıştı.

Bahri Efendi dedi ki:

- İnşallah siz beni yalnız bırakmazsınız. Bu gece burada kalacaksınız.

- Emir buyurursanız üç beş gece kalır, hizmetinizde kusur etmem efendim.

- Teşekkür ederim evladım.

Bu sırada odaya doktor girdi. Kısa bir muayeneden sonra odadan çıkıyordu. Cin Ali doktoru takip ederek sofada yakaladı:

- Doktor bey, doğru söyleyiniz, Bahri Efendi ne halde? Hayatı tehlikede mi?

- İki gün evvel tehlikedeydi. Fakat ateşi düştü, tehlikeyi kısmen geçirdi. Eğer bu akşam ateşi çıkmazsa hayatı kurtulmuş demektir. Fakat iki seneden fazla yaşamaz.

Cin Ali bu sözleri işitince derin bir düşünceye dalarak bahçeye çıktı. "Vay canına!" diyordu, ihtiyarın hayatı tehlikede değilmiş, herif yaşayacak, öyleyse benim bu evde yapacağım iş ne olur ki? Akşam olunca kendisine yemeğini getiren hizmetçinin ağzını aramak istedi:

- Efendi, Rahmi'yi ne için acele görmek istiyor?

İhtiyar hizmetçi kadın büyük bir saflıkla cevap verdi:

- Ah oğlum, zavallı adam iki gün önce ölüm tehlikesi içindeydi. İstanbul'da Rahmi Bey'den başka akrabası yok. Rahmi Bey miras yiyecek.

- Ne mirası? Efendi zengin midir?

- Zengin de söz mü oğlum? Ben diyeyim yirmi bin, sen söyle yüz bin...

- Vay canına... Zengin ha... Pekâlâ, parasını bankaya mı yatırmış?

- Otuz bin liralık taşınmaz mülkü var. Elli bin lira da bankada. Fakat zannederim ki yanında da epeyce parası var.

Cin Ali: "Ne kadar?" diye soracaktı fakat şüphe çekmek korkusuyla bundan vazgeçti. Kendi kendine hareket tarzını belirlemiş, her durumda bu evden kârsız çıkmamaya karar vermişti.

***

MÜTHİŞ BİR MÜCADELE

Gece oldu. İhtiyar hizmetçi kadın yatak odasını göstererek yatmıştı. Cin Ali yalnız kalınca ceketini ve kunduralarını çıkardı. Ayaklarına yumuşak keçe terlikleri geçirdi. Önüne küçük bir kutu aldı. Bu kutunun içinde kapıları, çekmeceleri, dolapları, sandıkları ve her türlü kilitleri açmaya yarayan aletler vardı. Fakabasmaz'ın Avrupa'dan getirdiği bu aletler son sistemde üretilmiş hassas cihazlardı.

Cin Ali'nin amacı, ihtiyarın odasına girerek servetinin saklı bulunduğu yeri bulmaya çalışmaktı.

Fakat tam odadan çıkacağı sırada, sokak tarafındaki pencerelerden birinin camı hızla vuruldu. Cin Ali şaşalamıştı. Gece vakti camı vuran kim olabilirdi? Pencereye yaklaşarak yavaşça:

- Kim o? diye sordu. Kalınca bir ses cevap verdi:

- Benim, aç.

Bu ses Fakabasmaz'ın sesiydi. Cin Ali şaşaladı:

- Usta kapıdan gel! dedi.

Fakabasmaz camın arkasından telaşla:

- Çabuk ol, geçirecek vaktimiz yok! dedi.

Cin Ali gürültü yapmadan köşkün kapısına koştu, sürgüleri çekti, kapıyı açtı. Fakabasmaz, pek nadir zamanlarda

olduğu gibi telaş içindeydi ve sık sık nefes alıyordu. İçeriye girip kapıyı örttükten sonra dedi ki:

- Yedi, sekiz dakika vaktimiz ya var, ya yok. Bizim kulübeyi polisler bastı. Biz güç kurtulduk fakat Rahmi'yi polisler kurtardılar, neredeyse buraya damlarlar. Sen burada ne yaptın?

- İhtiyar ölmedi. Ben şimdi odasına çıkıp parasını koyduğu yeri arayacaktım.

- Parası var mıymış?

- Çok.

- İhtiyarın odası nerede?

- Üst katta.

- Evin içinde kimler var?

- Bir ihtiyar hizmetçi kadın...

- Pekâlâ... Bana ihtiyarın odasını göster. Sen hizmetçinin odasının kapısında bekle. Uyanırsa icabına bakarsın. Bir de etrafa kulak ver. Buralarda kapıdan başka kaçacak yer yok mu?

- Zannetmem.

- Haydi öyleyse!

İkisi en üst kata çıktılar. Cin Ali ihtiyarın odasını ustasına gösterdi ve kendisi hizmetçinin odasını beklemeye gitti.

Fakabasmaz ihtiyarın oda kapısını kontrol etti. İçerden sürgülüydü. Cebinden bir alet çıkararak kapıyı gürültüsüzce delmeye başladı. Bir kol girecek kadar büyük bir delik açtıktan sonra elini içeriye soktu, sürgüyü çekti, kapıyı yavaşca açtı.

Odada sönük bir idare lambası yanıyordu. İhtiyarın karyolasına yaklaştı, yavaşca üzerine eğildi, hasta adam derin uykuya dalmıştı.

Cebinden hemen bir şişe çıkardı, mendile bir damla döktü, ihtiyarın burnuna tuttu. İhtiyar bir iki nefes aldıktan sonra daha derinden uyumaya başladı.

Fakabasmaz Zihni bir yıldırım hızıyla odayı araştırmaya başladı. Sandıkları, çekmeceleri, dolapları açıyor, eşyaları alt üst ediyor, ihtiyarın parasının nerede olduğunu bulmaya uğraşıyordu.

Hiçbir yerde para bulamadı. Eve geleli beş dakika olmuştu. Polislerin karakoldan eve gelmek için en aşağı sekiz dakika geçirmek zorunda olduklarını biliyordu. Üç dört dakikası vardı. Odanın etrafına son defa olarak baktı. Duvarda bir ayna gördü. Fakabasmaz Zihni eski tecrübesiyle bu aynaya yaklaştı. Bir yumruk vurarak camı ve arkasındaki tahtayı parçaladı, kolunu soktu, eline torbalar değdi. Bundan başka bir büyük çanta daha vardı. Torbaları dışarıya çıkardıktan sonra çantayı da eline aldı. Torbalar tamamen altın doluydu. Çantada da tıklım tıklım kâğıt para doluydu.

Bunları yüklenerek kapıdan çıkarken ihtiyar, yatağının içinden sıçradı. Gözleri büyümüş, saçları dimdik olmuş, yüzü eskisinden fazla sararmıştı. Elini yastığın altına sokarak bir şey arıyordu. Fakabasmaz Zihni biraz şaşalamıştı. Bu sırada ihtiyar yastığın altından bir revolver çıkardı.

- Onları bırak, kurşunu kafana yersin:

Diye bağırdı. Fakabasmaz ihtiyara doğru yürümek istese, kurşunu gerçekten de yiyecekti. Kaçmak istese yine öyle... Ömründe ilk defa ecel teri döktü ve şaşırdı. Zaten son günlerde şaşkınlığı üzerindeydi. Önce çantayı yere bıraktı:

- Aman bırakıyorum! dedi. Sonra torbaların ikisini yere koydu. Öbür torbayı yere koyar gibi yaparken ihtiyarın tam alnına nişan alarak fırlattı.

İhtiyar arka üstü yuvarlanmıştı. Elinden revolveri aldı, dipçiğiyle ihtiyarın kulağının arkasına, şah damarına

kuvvetle vurdu. İhtiyar bir iki çırpındı, sonra hareketsiz kaldı, ölmüştü!

Fakabasmaz torbaları ve çantayı alarak merdivenleri hızla indi. Cin Ali, hizmetçinin kapısında bekliyordu.

- Karı uyanmadı mı? Diye sordu. "Hayır" cevabını aldı.

- Yürü öyleyse, benim işim bitti, ihtiyarın işi de bitti.

- Öldü mü?

- Maalesef öldü.

Her ikisi birden bahçeye, oradan sokağa fırladılar. Uzaktan atlar geliyordu. Fakabasmaz mırıldandı:

- Bunlar polisler... Vah vah... Ziyafete yetişemediler. Bilseydim yarım lira da onlara bırakırdım, dedi ve yardımcısıyla beraber, gecenin koyu karanlıkları içinde mezarlıklara daldı.

***

KARANLIKLAR İÇİNDE

ESRARENGİZ BİR SON

Teşvikiye Karakolu'na üç kişi geldi. Bunlardan biri Nişantaşı mahallelerinden birinin bekçisi, diğer ikisi de ihtiyar heyetindendiler.[37] Doğruca komiserin yanına çıktılar. Birbirlerinin yüzlerine sık sık bakışmalarından ve gözlerinin parlamasından anlaşılıyordu ki bu üç kişi büyük bir telaş içindeydiler. İçlerinden en yaşlısı komiserin yanına oturarak, titrek, gamlı, üzüntülü bir sesle anlattı:

- Komiser bey, biz Çiftebakkallar Mahallesi'nin ihtiyar heyetindeniz. Mahallemizde akıl sır ermez bir mesele ortaya çıktı. Sizin acil olarak yardımınızı alarak bu meseleyi halletmek istiyoruz.

Komiser Şakir Bey, tecrübeli bir memur olduğu için bu yaşlı adamın önemli bir iş yüzünden geldiğini anladı, oturduğu koltukta doğruldu. Kaşlarını çatarak sordu:

- Ne meselesi bu?

Yaşlı adam tabakasını çıkardı, titrek elleriyle bir sigara sararak meseleyi anlattı:

- Bizim mahallede Hasan Ağa isminde fakir bir adamcağız vardır. İki katlı, küçük, eski bir evde oturur, bekârdır. Ne karısı, ne çoluk çocuğu, ne de akrabası yoktur. Mahallemizde

37 Köy veya mahalle muhtarlıklarında muhtarla beraber görev yapan karar organı kurul.

hiç kimse ile konuşmaz, kimseye kötülüğü dokunmaz, kendi başına bir adamdır. İri yarı, güçlü kuvvetli olduğu için ara sıra su taşıyarak kazandığı beş on kuruşla geçinir.

Komiser sabırsızlandı:

- Sizin Hasan Ağa'nın kim olduğunu anladık bey baba, meseleyi anlayalım!

- Biraz izin verirseniz... Mesele şu: Bir haftadan beri Hasan Ağa evinden dışarıya çıkmıyor. Onun işine hiç kimse karışmadığı için mahalleli aldırış etmedi. Fakat aradan böyle bir hafta geçince telaşa düştük, Hasan Ağa'nın başına bir felaket gelmiş olmasın dedik... Demin de arz ettim ya, güçlü kuvvetli bir adamdır. Hasta falan olduğunu zannetmem. Hem hasta olsaydı, pencereden bize ses verirdi. Parası, düşmanı da yok ki başına Allah korusun büyük bir felaket geldi diyelim. Hem böyle bir şey olsaydı mahalleli duyardı. Fakat bu gün sekizinci gün ki evinden dışarıya çıkamıyor, yüce şahsınız şeref verip buyursanız da kapısını açıp içeriye girsek...

Komiser düşündü. Vakit akşam ezanını geçmiş, yavaş yavaş gece olmaya başlamıştı. Dedi ki:

- Bu akşam vakit gecikti, yarın sabah erkenden geleyim de girelim, olmaz mı?

Üç kişi bir ağızdan:

- Olmaz! dediler.

- Neden?

- Biz buraya özellikle geç vakit geldik. Çünkü gündüzün çoluk çocuk toplanır, mahallede gürültü olur.

Komiser yine düşündü:

- Pekâlâ... Dedi. Benim bir iki saat sonra burada işim biter. Nöbeti başkasına bırakır gelirim. Şimdi karakolda yalnızım, siz beni bir iki saat bekleyebilirsiniz değil mi?

- Bekleriz. Biz orada kahvede otururuz.

Bu konuşmadan sonra üç kişi, komiser Şakir Bey'i saygıyla selamlayarak karakoldan çıktılar.

***

Aradan iki saat geçince, komiser yanına üç polis alarak Çiftebakkallar'a gitti. Artık tamamıyla ortalık kararmış, gece olmuş, yatsı ezanı okunmuştu. Mahallede acı acı uluyan, havlayan sokak köpeklerinden başka hiçbir şey ses vermiyordu. Komiser Şakir Bey kahveye uğrayarak mahalleliye:

- Haydi bakalım! dedi. Kahveci de bu konuyu pek merak ettiği için dükkânının kepenklerini indirerek bu topluluğa katıldı. Hep birden sucu Hasan Ağa'nın evinin önüne geldiler. Gerçekten de burası iki katlı, küçük, eski bir evdi. Sokağa doğru eğilmiş, yanlara yıkılmaması için iki tarafından viranelere büyük desteklerle tutturulmuştu. Pencerelerde hiç aydınlık yoktu. İçeriden ne bir ışık, ne bir ses, ne de en ufak bir gürültü geliyordu. Komiser sordu:

- Bu evin arka pencereleri yahut arka tarafta kapısı yok mu?

- Hayır.

- Öyleyse yüklenelim.

Dört polis memuru evin tahta kapı kanatlarına asıldılar. Zaten her tarafı çürümüş olan alçak kapı, yedi sekiz yerinden esneyerek çatırdayarak, kopup parçalanarak açıldı.

Sekiz kişi birden içeriye girdiler. Polis memurları kibrit çaktılar. Üç dört kibrit çöpünden çıkan miskin alevler, evin küçük taşlığını[38] aydınlattı. İkinci kata çıkan merdivenin dibinde bir küçük idare lambası vardı, onu yaktılar.

38 Taşlık: Binalarda taşla döşenmiş avlu, sofa, merdiven altı gibi yerler.

Bu topluluğa katılmış olan bekçi, kalın ve çatlak sesiyle bir kere bağırdı:

- Hasan Ağa... Hasan Ağa... Ses ver!

Cevap yoktu. Polisler mırıldandılar:

- Evde kimse yok, belli...

Önce zemin katta dar, basık tavanlı, küçük bir odaya girdiler. Burası bom boştu. Ne perde, ne halı, ne de minder gibi eşya vardı. Komiser, yaşlı adama dönerek dedi ki:

- Bu oda eskiden de boş muydu?

- Evet, evet.

Komiser Şakir Bey, eline idare lambasını alarak öne düştü, ayaklarının altında gıcırdayan eski merdivenlerden ikinci kata çıktılar. Burası ufak bir sofa idi. Ortada iki oda kapısı görülüyordu. Bunlardan sağ taraftakine girdiler. Burada sağlı sollu, karşılıklı iki yan minderiyle bir sandık vardı. Odada dikkat çekebilecek hiçbir karışıklık yoktu. Şakir Bey bekçiye sordu:

- Bu oda eskiden de bu halde miydi?

- Aha... Evet.

- İyice biliyor musun?

- Elbette...

- Eşyalar yine bu halde miydiler?

- Evet.

Oradan çıktılar. Gezecekleri bir oda daha kalmıştı. Fakat bu odanın kapısına büyük bir asma kilit asılmış, kapı dışarıdan kapanmıştı. Mahalleli ile polis memurları bu kilidi görünce:

- Allah Allah... Demek ki Hasan Ağa evini bırakıp gitmiş... Şaşılacak şey!... diye söylendiler. Komiser mahalleliye dönerek dedi ki:

- Boş yere gelmişiz, Hasan Ağa bir yere misafirliğe gitmiş olmalı. Polis memurlarından biri teklif etti:

- Kilidi açsak olmaz mı?

- Ne faydası var? Hasan Ağa'nın içeride olmadığı belli...

- Bir kere açalım bakalım.

- E, aç...

Polis memuru kasaturasının ucuyla vidalarını yerinden oynatarak kilidi çekip kopardı, oda kapısının topuzunu çevirdi. Kapıyı açtı. Komiser Şakir Bey elindeki idare lambasıyla en önden, polis memurlarıyla mahalleli arkadan içeri girdiler ve hepsi bir ağızdan:

- Aaaa... diye bağırdılar. Manzara son derece dehşet vericiydi. Odanın ortasında Hasan Ağa, yüzükoyun yerde yatıyordu. Elleri ayakları bağlanmış, sırtına, iki kürek kemiğinin arasına pembe saplı, büyük bir bıçak saplanmıştı. Siyah bir kan, biçarenin cesedinden fışkırarak pencerenin dibine kadar yürümüş, katılaşmış, pıhtılaşmış, orada kalmıştı.

Odanın eşyasında düzensizlik yoktu. Yalnız pencerelerin dibinde bir kerevet üzerinde bulunan yatak darmadağınıktı. Biçare Hasan Ağa'nın yatağından zorla kaldırılarak odanın ortasına sürüklendiği anlaşılıyordu.

Mahalleli bu manzarayı görünce titremeye başlamışlardı. Komiser Şakir Bey cesedin üzerine eğildi. Elindeki lambayı yakınlaştırarak cesedi gözden geçirdi. Elleriyle yokladı, parmağını yere akmış olan kanlara batırdı, sonra ayağa kalkarak:

- Öldürüldükten sonra beş altı gün geçmiş, dedi. Mahalleli büyük bir hayret ve dehşet içindeydi. Hiç kimse bu korkunç manzarayı göreceğini düşünmemişti. Şakir Bey içlerinden birine hitap etti:

- Bir haftadır gelip bize niçin haber vermediniz? Böyle şeylerde gecikme olur mu? O zaman soruşturma daha kolay olurdu. Şimdi katil Tuna boyuna kadar yollanmıştır. Gelin de izini siz ele geçirin bakalım...

- Aman komiser bey, siz bari böyle söylemeyiniz. Bu fukara adamın böyle dehşetli bir şekilde öldürüleceğini kim bilirdi? Bu zavallının on parası olmadığı gibi mahallede hiç düşmanı da yoktur. Biz bu manzara karşısında şaşırdık kaldık. Zavallı Hasan Ağa'nın kime kötülüğü dokundu ki onu böyle canavarca öldürdüler? Bunu akıl, havsala almaz...

Polis memurlarından biri Hasan Ağa'nın arkasına sokulan bıçağı göstererek dedi ki:

- Kamayı bir solukta saplamışlar... Belli ki katiller bir kişi değil... Ya iki, ya üç, ya daha fazla... Bir kişi adamı hem bağlayıp, hem de öldüremez.

- Evet... Hasan Ağa çok kuvvetli bir adamdı.

Komiser etrafındakilere dedi ki:

- Soruşturmaya hemen başlamak lazım! Evin her tarafını iyice araştırmalıyız. Bu zavallının ne için öldürüldüğünü pek yakın bir zamanda anlarız fakat katiller ele geçer mi, orasını bilmem. Sonra mahalleliye dönerek dedi ki:

- Siz evden çıkınız fakat çok rica ederim, hiç kimseye bir şey söylemeyiniz. Ben sabaha kadar belki burada kalırım, eğer bu cinayeti etrafa duyurursanız gerçeğin ortaya çıkarılması imkânsız hale gelir. Hatta evlerinizde eşlerinize bile söylemeyiniz.

Mahalleli ağızlarını sıkı tutacaklarına dair söz vererek derin bir keder ve ümitsizlik içinde evden çıktılar.

Komiser Şakir Bey, üç polis memurunu yanına alarak evin her tarafını dolaşmaya başladı.

Yukarı katta dikkati çekecek hiçbir şey yoktu. Bütün pencereler sıkı sıkı kapalıydı. Ne odalarda, ne de sofada hiçbir ize, belirtiye, işarete rastlamadılar. Çok fazla dikkat ettikleri halde yerlerde ayak izleri bile göremediler.

Alt kata inerek araştırmalara başladılar.

***

KARANLIK YOLLAR İÇİNDE

Alt katta da dikkati çekecek hiçbir şey yoktu. Polis memurları kömürlüğün yanında küçük bir tahta kapı görerek açtılar, buradan bodruma iniliyordu. Komiser: "Bir kere de buraya bakalım!" diye söylendi. Dört polis memuru, parmaklıkları tutuna tutuna dar merdivenlerden aşağıya indiler.

Bodruma iner inmez gördükleri manzara hepsini şaşırtmıştı. Burada on taneden fazla kazma, kürek, demirler, türlü türlü aletler vardı. Yerde ekmek kabukları; balık başları; peynir parçaları, kırık çatallar, kaşıklar, iki üç bıçak, tabak; eski, çamurlu bir ceket, beş altı tane kalıpsız, püskülsüz, kirli fes görmüşlerdi.

Polis memurlarından biri: "Aaa" diye bağırdı. Hep birden başlarını memurun gösterdiği tarafa çevirdiler. Bodrumun sol taraf duvarında; bir adam boyunda; yüksek, geniş bir yol açılmıştı. Şakir Bey lamba ile yaklaştı. Bu yol yeraltından uzanıp gidiyordu.

- Vay canına... İşin içinde iş var. Bu bodrumdan yer altında yol açılmış!

Lambayı yolun başından bir iki adım içeriye girerek tuttu. Yol dümdüz, hiçbir tarafa kırılmadan, yüz adım kadar ileriye gidiyordu. Şakir Bey polislere sordu:

- Bu yolun üstü viranelik değil mi?

- Evet.

- Viranelikten sonra kimin evi geliyor?

- Nadir Paşa'nın köşkü.

- Büyükelçi Nadir Paşa değil mi?

- Öyle ya...

Komiserin gözleri birdenbire parladı, şimdi bütün meseleyi anlamış gibiydi:

- Vay köpoğlular... Amma yaman şeylermiş ha... Gördünüz mü yaptıkları şeyi? Hasan Ağa'yı öldürüyorlar, bodrumdan Nadir Paşa'nın köşküne yeraltından yol açıyorlar, paşanın başına da mutlaka bir felaket getirmişlerdir. Adamcağız yalnızdır. Köşkünde iki Çerkez hizmetçisinden başka kimse yoktur. Ailesi Ada'ya yazlığa gittiler... Eyvahlar olsun...

Komiser telaş içindeydi. Birdenbire cebinden revolverini çıkararak yanındakilere dedi ki:

- Çocuklar, vakit geçirmeyelim, revolverlerinizi çıkarınız, bu yoldan sonuna kadar gideceğiz. Belki daha kazanacak vakit vardır.

Polislerden biri itiraz etti:

- Bu yol açılalı bir hafta olmuş, bir haftadan beri...

- Hayır, hayır. Yolun açılması daha ya dün, ya bu gün bitmiştir, baksana... Yerde taze ekmek kabukları var. Bu haydutlar bugün buradaymışlar. İhtimal ki paşanın köşküne bu gece girecekler.

- Dört kişi az değilmiyiz? Onlar daha fazlaysalar?

- Başka çare yok, karakoldan en fazla iki kişi daha getirebiliriz, fakat vakit geçer. Haydi, cesaret...

Polis memurları revolverlerini çekerek karanlık yola girdiler. Bu yol büyük bir beceriyle ve titizlikle kazılmıştı. Gerçekten de sonuna kadar en fazla yüz adımlık bir

yoldu. Komiserin elindeki idare lambası, yolu sonuna kadar aydınlatıyordu. İki kat eğilerek, düşmemek için yüz türlü tedbirle yürümeye başladılar. Şakir Bey önden gidiyor, etrafı dinlemek için ara sıra duruyordu. Yolun içinde, yerlerde sigara izmaritleri vardı.

Komiser birdenbire yere eğilerek bu sigara izmaritlerinden bir tanesini eline aldı ve arkadaşlarına gösterdi:

- Bakın bakın... Sigaranın ateşi daha sönmemiş. Demek ki beş dakika önce burada adamlar varmış... O halde bizim geldiğimizi biliyorlar. Polisler durdular. Durum çok güçleşmişti. Başlarına büyük bir kaza gelmesi ihtimali çoğalıyordu. Komiser Şakir Bey çok deneyimli ve cesur bir memur olduğu için:

- Yürüyün çocuklar; Allah bizimle beraberdir! dedi. Hep birden atıldılar; yolun sonuna geldiler.

***

KÖŞKÜN BODRUMUNDA

Bu yolun sonu yine bodruma çıkıyordu. Fakat burası geniş, tavanı yüksek, az çok düzenli bir mahzendi. Polis memurları buraya girince hayretle bakıştılar, komiser:

- Nadir Paşa'nın köşkünün bodrumundayız. Şimdi köşke girip paşayı uyandırmak lazım! Köşkün kapılarında da ikişer ikişer nöbet beklemeliyiz, haydutların kaçmasına meydan vermemeli, dedi. Bodrumun kapısına doğru yürüdüler. Fakat demir kapı sımsıkı kapalıydı. Şakir Bey bir küfür salıverdi:

- Alçaklar bizden önce davrandılar, kapıyı kapadılar...

Bu sözleri söylerken polis memurları, büyük bir hayretle anahtar deliğine bakıyorlardı. Çünkü delikten ince bir kâğıt çıkıyordu! Şakir Bey: "Bu ne" diyerek kâğıdı çekti, açtı ve okudu:

"Azizim Şakir Bey!

Takip etmekte geç kaldınız. Biz buraya sizden önce gelip bodrumun kapısını kapadık. Boş yere açmaya uğraşmayınız. Biz işimizi bitirinceye kadar orada bekleyiniz, sonra kapıyı size açarız. Sakın geldiğiniz yoldan geri dönmeye kalkmayınız. Yolda barut vardır, havaya uçarsınız. Baki Hürmet.

Dostunuz: Fakabasmaz Zihni"

Yere atarak bağırdı:

- Zaten aklımızdan geçiyordu. Alçak herif, bana dördüncü defa oyun oynuyor!

Bodrumun arkasından bir kahkaha işitildi. Ve sessiz adımların uzaklaştığı anlaşıldı. Şakir Bey devamlı küfür ediyor, ne yapacağını belirlemekte zorluk çekiyordu.

- Haydi, geriye dönüp köşkü dışarıdan kuşatalım! dedi. Polis memurları tereddüt ediyorlardı. Eğer alçak hırsız yola gerçekten de barut koydurmuşsa bir saniyede havaya uçmak işten bile değildi!

Komiser Şakir Bey, büyük bir öfke içinde:

- Peki, ne yapacağız? Biz burada tavuk gibi pineklerken onlar yukarıda assınlar, kessinler, çalıp çırpsınlar mı? diye bağırdı. Polisler tereddütten kurtulamıyorlar, birbirlerine ne yapacaklarını sorarcasına bakıyorlardı. Şakir Bey mahzenin demir kapısına yaklaştı. Yerden bir tahta parçası aldı, sürgünün duvarın içine giren demirine bu tahta parçasını takarak parmağı üzerinde oluşturduğu bir kaldırça kuvvetiyle tahtayı bastırdı, böyle üç dakika kadar uğraşınca kapının sürgüsü iyice yerinden oynayarak sonunda duvardan kurtuldu ve kapı açıldı.

Polisler, revolverlerine sarılarak köşkün alt kat sofasına henüz çıkmışlardı ki yukarı kattan keskin, acı, sert bir çığlık işitildi. Bu o kadar müthiş bir sesti ki polis memurları birdenbire afallayarak oldukları yere durdular. Şakir Bey:

- Eyvah, dedi. Paşayı da kesiyorlar. Koşun arkadaşlar!

Fakat köşk gayet büyüktü. Hangi taraftaki merdivenlerden çıkmalıydı ki paşanın yattığı daireye ulaşmak mümkün olsun? Polisler önlerine ilk gelen merdivenlerden, basamakları dörder dörder atlayarak birinci kata çıktılar. Her taraf karanlıktı. Şakir Bey lambayı bodrumda bıraktığı için hiçbir yeri göremiyorlardı. Etrafa kulak verdiler, ses yoktu. Fakat yukarı katta ayak sesleri işitiliyordu, kibrit çakarak ikinci katın merdivenlerini çıktılar. Sofanın sonundaki

odaların birinde lamba yanıyordu ve oda kapısı açıktı. Polisler buraya girdikleri zaman hayret ve dehşetle iki adım geri çekildiler. Nadir Paşa, yatağının içinde gözleri yuvalarından fırlamış, saçları dimdik, vücudunun her organı gerilmiş bir halde dönüyor, kıvranıyor, inliyordu. Polislerin yaklaştığını görünce kendini sonuna kadar zorlayarak dedi ki:

- Beni öldürdüler, yüzbin liralık mücevher dolu çekmecemi alıp gittiler...

Bu sözlerden sonra bir iki defa daha dönerek yüzüstü düştü ve kaskatı kesildi. Ölmüştü. Polisler odadan dışarı fırlayacakları sırada oda kapısı dışarıdan kapandı ve hızla kilitlendi. Şakir Bey kapının topuzunu yakalayarak sofadakilere bağırıyordu:

- Açınız alçaklar... Açınız haydutlar... Elime geçerseniz sizi ben asacağım, ipinizi kendi elimle çekeceğim.

Kapıyı tekmeliyor, bağırıyor, haykırıyordu. Dışarıdan alaycı bir ses cevap verdi:

- Şakir Bey, fazla telaş etme, Fakabasmaz'la kimse başa çıkamaz, seni amirlerin mazur göreceklerdir!

Sofadan ayak sesleri aşağı katlara doğru iniyordu. Şakir Bey oda kapısını zorluyor, açamıyordu. Odada kapının kanadını parçalayabilecek hiçbir alet yoktu. Oda, sokağın arka tarafına ve sebze bahçelerine bakıyordu. Bağırmaktan fayda çıkmazdı. Sonunda, dört polis memuru, kasaturalarını çıkararak odanın kapısını parçalamaya başladılar.

***

BİR KAMYONUN PEŞİNDE

Kapı, olağanüstü sağlam ve kalın tahtadan yapıldığı için kolayca parçalanmıyordu. Kasaturaların kapı kanadı üzerinde meydana getirdikleri tok, boğuk sesler, odanın yüksek tavanı içinde dönüp dolaşıyor ve polis memurlarının kulağında yankılandıkça sinirlerini kaldırıyordu. Sekiz on dakika kadar süren bir çalışmadan sonra kapının üst kısmı parçalandı. Polis memurları bir insan geçecek kadar geniş-ce bir boşluk açtıktan sonra sırayla dışarıya fırladılar.

Konağın içinde ses seda yoktu.

Polis memurları sofaya çıkınca oda kapısının kilidini dışarıdan açıp tekrar odaya girdiler, lambayı ellerine aldılar, köşkün kapısına koştular. Kapı kapalıydı.

Köşkün içinde her tarafı aramaya başladılar. İkinci kattaki odalardan birinden bir inilti işitiliyordu.

Komiser Şakir Bey arkadaşlarına dedi ki:

- Buraya gelin çocuklar, içeriden bir ses geliyor.

Polisler de bu sesi, açık bir şekilde işitiyorlardı. Komiser bu kapıyı şiddetle, üst üste vurdu. İçeriden zayıf, ince bir kadın sesi:

- Ne var? Kim o? diye bağırdı, Şakir Bey sordu:

- Biz polisiz, sen kimsin?

Kapıya bir ayak sesi yaklaştı ve aynı kadın sesi cevap verdi:

- Ben paşanın Çerkez kölesiyim. Evi haydutlar bastı, beni dışarıdan kilitlediler.

Polis memurları vakit geçirmek istemediklerinden içerideki biçare kadına biraz sabretmesini söylediler. Komiser tekrar sordu:

- Köşkte senden başka köle yok muydu?

- Var, Mecbure Kalfa var.

- Onun odası nerede?

- Karşı tarafta... Soldan üçüncü kapı...

Polis memurları öteki kapıya da giderek vurdular. İçeriden bir Arap kadın sesi cevap verdi:

- Kim o?

- Polisler geldi, sen orada ne yapıyorsun?

- Ayol, köşkü haydutlar bastı, siz neredesiniz? Şimdi kaçtılar. Benim odamın penceresinden sokak kapısı görünüyor. Beş dakika evvel hepsi otomobile binerek kaçtılar.

- Sen onları gördün mü?

- Gördüm. Sekiz kişiydiler! Üstüme kapıyı kapayıp beni buraya kilitlediler.

- Pekâlâ, biraz sabret, biz sonra gelir açarız.

Polis memurları hemen sokağa fırladılar. Köşkün önüne bütün mahalle halkı yığılmıştı. Yavaş yavaş sabah oluyor, şafak söküyor, horozlar ötüyordu. Ahali polis memurlarını görünce üstüste rahatsız edici sorular sormaya başladılar. Şakir Bey somurtkan bir yüzle mahalle halkının arasından sıyrılarak ekibiyle beraber Teşvikiye Caddesi'ne çıktı. Karakolun önüne geldiği zaman karakolun önünde duran polislerden birine hemen sordu:

- Demin buradan içinde yedi sekiz kişi bulunan bir otomobil geçti mi?

Uyku sersemliği içinde bulunan polis memuru cevap verdi:

- Evet, hatta bizim karakolun önünde durdu.

Polis memuru küçük bir zarf içinde Şakir Bey'e bir kartvizit uzattı. Şakir Bey zarfı hiddetle yırttı, içinden şu kartvizit çıktı:

Kartvizitin arkasında, acele kurşun kalemle yazılmış şu kelime vardı:

"Allahaısmarladık!"

***

KANLI GÖZ

SABAHLEYİN BİR OLAY

Osman Nahit Bey, Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde, büyükelçilik başkâtipliklerinde dolaşmış, senelerden beri İstanbul'a hiç gelmemişti. Bundan üç ay önce memuriyetinden istifa etti ve Kandilli'deki köşkünde oturmaya başladı.

Esasen zengin bir adamdı. İstanbul'da evi barkı, köşkü, konağı vardı. Viyana Büyükelçiliği'nde bulunduğu sırada bazı vagon dalaverelerine de karışmış, yeniden birçok para yapmıştı.

Kandilli'deki köşkünde yalnız değildi. Karısı ve çocukları da yanındaydı. İstanbul tarafıyla fazla teması yoktu. Gazeteleri dikkatle okumuyor, siyasetle ve iç meselelerle ilgilenmiyordu.

Bir gün posta dağıtıcısı kendisine bir mektup getirdi. Açtı, okudu:

"Muhterem Osman Nahit Bey,

Özel yaşantınızı tam olarak biliyorum. Avrupa'da, özellikle Viyana'da hangi kanun dışı yollarla servet edindiğinizi biliyorum. Esasen mesleğim, kanun dışı ve vicdanın kabul etmeyeceği yollarla servet edinenleri cezalandırmak olduğundan size de doğrudan doğruya başvuruyorum. Bir kısmı benim emrim altında bulunan fakirlere ve acizlere dağıtılmak üzere birkaç gün sonra sizi ziyaret ecedek olan özel görevlendirdiğim adamıma

yirmi bin lira teslim etmeniz gerektiğini ihtar eder saygılarımı sunarım efendim.

Fakabasmaz Zihni"

Osman Nahit Bey, mektubu okuyunca güldü. Daha "Fakabasmaz Zihni" ismini hiç işitmemişti. Kendi kendine dedi ki:

- Bu memlekette ne acaip insanlar var. Bir mektupla beni korkutarak yirmi bin lira alabileceğini zanneden sersemler de bulunuyormuş!

Osman Nahit Bey çok cesur bir adamdı. Hayatında birçok tehlikeler atlatmıştı. Bu gibi tehditleri kurusıkı kabul etmekten kendini alamadı. Mektubu çalışma masasının bir köşesine attı. Polise başvurmaya tenezzül bile etmedi. Fakat bu cesaretin kendisine pahalıya patlayabileceğini hiç tahmin etmiyor, çünkü Fakabasmaz Zihni'yi tanımıyordu.

Aradan beş gün kadar geçmişti. Bir sabah Osman Nahit Bey yatağından henüz kalkmış, karısıyla birlikte sabah kahvaltısını yapmak için denize bakan balkona oturmuştu.

Küçük hizmetçi kız koşarak geldi:

- Beyefendi, dedi. Bir bey geldi sizi görmek istiyor.

Osman Nahit Bey biraz düşündükten sonra:

- Peki, buraya gelsin! dedi. Karısına balkonu biraz terk etmesini rica etti.

Biraz sonra, balkona uzun boylu, pembe yüzlü, burnu ve ağzı küçük, fakat çenesi güçlü kişiliğe sahip olanlara has bir yapıya sahip, gözleri parlak bir kişi geldi. Osman Nahit Bey'i saygıyla selamladıktan sonra bir sandalye çekti, oturdu.

Osman Nahit Bey sordu:

- Kiminle şereflenıyorum?

Yeni gelen ziyaretçi, dudaklarında gizem dolu bir tebessümle cevap verdi:

- Faka... basmaz... Zihni!

Osman Nahit Bey kendine gönderilen mektubu anında hatırlamış ve karşısındaki adamın cüretine şaşmıştı.

Fakabasmaz Zihni ismini duyunca, Osman Nahit Bey yüzünü buruşturdu, sert bir sesle dedi ki:

- Sizin mesleğiniz hırsızlık mıdır?

- Evet.

- Ne zamandan beri bu meslektesiniz?

- On iki seneden beri.

- Tahsiliniz var mıdır?

- Fransa'nın Sorbonne Üniversitesi'nden[39] mezunum. Altı yabancı dil bilirim.

- Bu mesleğe nereden heves ettiniz?

- Fransa'da iken Maurice Leblanc'ın "Arsen Lupen" [40] ismindeki hayal ürünü romanlarını okudum. Sonra yazarıyla da dost oldum. Hâlâ mektuplaşırız, bazen o, kendi romanlarına benim olaylarımı yazar.

- Peki ama, sizin bu gözükaralığınız pahalıya patlayabilir. Mesela şimdi ben polise telefon etsem, iki dakika sonra köşkü kuşatarak sizi tutuklayabilirler.

Fakabasmaz güldü:

- Bir deneyiniz bakalım.

Osman Nahit Bey balkonun pencerelerinden birini açtı, kolunu uzattı, salonda duran telefonu balkona çıkardı ve ahizeyi kulağına alarak:

---

39 Sorbonne Üniversitesi: Tarihi ortaçağa kadar uzanan Paris'te bulunan Fransız üniversitesi.

40 Maurice Leblanc ve Arsen Lüpen: Maurice Leblanc, 1864-1941 yılları arasında yaşamış daha çok oluşturduğu "Kibar Hırsız" Arsen Lüpen (Arsene Lupin) karakteriyle tanınan Fransız öykü ve roman yazarıdır. Yazar, bu karakteri oluştururken ünlü Fransız anarşist ve akıllı bir hırsız olan Marius Jacob'dan esinlenmiştir. Cingöz Recai, Fakabasmaz Zihni gibi karakterlerin esin kaynağı da Arsen Lüpen'dir.

- Alo... Matmazel... diye bağırdı. Cevap yoktu.

Fakabasmaz Zihni kahkahalarla gülüyordu. Dedi ki:

- Telefon benim hem dostum, hem düşmanımdır. Bunu bildiğim için aleyhime sonuç çıkmasına izin veremem.

Hafifçe öfkelenmiş olan Osman Bey, telefonu yerine koyarak soğukkanlılıkla dedi ki:

- Telleri kestiniz demek!

- Evet.

- Beni ziyaretinizin amacı nedir?

- Mektubumda bildirmiştim.

- Yirmi bin lira mı istiyorsunuz?

- Evet.

- Vermezsem ne yaparsınız?

- Hayatınız tehlikeye girer.

- Siz önce kendi hayatınızı kurtarınız!

Osman Nahit Bey, bu sözleri söyledikten sonra balkondan aşağıya eğildi, bahçede çalışmakta olan Arnavut bahçıvan Hasan Ağa'ya seslendi:

- Hasan Ağa, çabuk karakola koş! İki polis memuru al gel. Çabuk burada bir hırsız var.

Osman Nahit Bey böyle bağırınca evin içinde herkes telaşa düştü. Çocuklar bağrışmaya başladılar. Osman Nahit Bey'in karısı balkonun kapısına gelerek:

- Ne var, ne oluyor?

Diye sordu. Osman Nahit Bey cevap verdi:

- Bu efendi, geçen gün bana mektup gönderen adammış. Fakat sen çekil oradan, dedi. Kadın elleriyle yüzünü kapayarak balkonun kapısından kaçtı.

Fakabasmaz Zihni ayak ayak üstüne atarak oturuyor, daima gülüyor, sigarasını tüttürüyordu.

Osman Nahit Bey dedi ki:

- Telefonun tellerini kestiniz ama bahçıvan şimdi iki polis alıp gelecek. Ne yapacaksınız bakalım?

- Polisler gelsin de o zaman düşünürüz. Şimdilik rica ederim, emir veriniz de bana bir kahve pişirsinler.

Bu yüzsüzlüğe son derece hiddetlenen Osman Nahit Bey birdenbire ayağa kalkarak bağırdı:

- Eee, çok oldun artık!

Fakabasmaz Zihni, Osman Nahit Bey'i tepeden tırnağa kadar süzerek dedi ki:

- Bu hiddet, şiddet ne böyle? Seni gören kudurmuş çoban köpeği zanneder!

Osman Nahit Bey büsbütün hırslandı:

- Köpek sensin, ben sana şimdi gösteririm!

Bunu söyleyerek balkondan eğildi. Fakat aşağıdan çocuklar bağırdılar:

- Bey baba, bey baba, bizim bahçıvanı köşkün dışarısında üç kişi çevirmiş, dövmüşler... Zavallı adamın başını yarmışlar, karakola gidememiş!

Bu haber üzerine Osman Nahit Bey, öfkesinden tir tir titreyerek:

- Arabacı Mahmut'u yukarıya gönderin! diye bağırdı. Bunun üzerine arabacı Mahmut önde, bütün ev halkı arkada yukarıya çıktılar. Arabacı balkona girdi, ev halkı, kadınlar, salonda durarak pencereden balkonu seyretmeye başladılar. Osman Nahit Bey'in karısı:

- Eyvah bir olay olacak! diye telaş etmeye başlamıştı.

Fakabasmaz Zihni, bu gürültüleri işitmiyormuş gibi sakin, uysal, kendi halindeydi.

Arabacı Mahmut balkona gelince Osman Nahit Bey sert bir şekilde emir verdi:

- Mahmut, bu hırsızı kapı dışarı atacaksın.

Arabacı Mahmut, kollarını kabartarak, bir kabadayı tavrıyla Fakabasmaz'ın karşısına geçti. Fakabasmaz, yan gözle Arabacı Mahmut'un yüzüne bakınca bir kahkaha salıverdi:

- Vay, senmisin?... Katil İbrahim... Nereden çıktın be?... Polis seni arıyor. Burada olduğunu bilseler enselerler.

Gerçekten de, Arabacı Mahmut'un gerçek ismi İbrahim'di. Vaktiyle üç kişiyi öldürmüştü. Polis tarafından aranıyordu. Fakabasmaz'ın kendisini tanıdığını görünce arabacının eli ayağı titremeye başlamıştı.

Osman Bey, bu manzara karşısında afalladı, arabacıya dedi ki:

- Eğer bu edepsizi kapı dışarı atarsan sana elli lira veririm!

Arabacının gözleri açıldı. Fakabasmaz'a doğru ilerleyerek dedi ki:

- Haydi bakalım, buradan kirişi kır, başka bela arama, yoksa kafanı parçalarım.

Arabacı İbrahim bu sözleri söylerken, belinden bir uzun bıçak çekti.

Fakabasmaz Zihni, hiç önem vermeyerek gazetesini okumaya devam etti.

Arabacı İbrahim, Fakabasmaz'a biraz daha yaklaşarak elindeki bıçağı havaya kaldırdı. Salonda duran ev halkı bağırıştılar. Arabacı, bir elini Fakabasmaz'ın omuzuna koyarak tekrar etti:

- Hemen buradan çıkacak mısın?

Fakabasmaz Zihni, başını bile çevirmeyerek dedi ki:

- Ulan İbrahim... Seni burada fare gibi ezerim. Zaten mahkeme tarafından idama mahkûm edilmiş bir adamsın!

Bu sözler, arabacıyı kızdırdı. Herif öfkeden köpürerek Fakabasmaz'ın üzerine bıçağı salladı. Fakat bıçak havaya kalkar kalkmaz, Fakabasmaz Zihni yerinden sıçrayarak yengeç gibi kuvvetli parmaklarıyla arabacının bileğini yakaladı, damarını sıktı, bıçak yere yuvarlandı. Fakabasmaz, arabacının karnına bir yumruk indirerek herifi yüzükoyun yere düşürdü. Dizini sırtına bastırarak sağ eliyle yerdeki bıçağı aldı, sapına kadar arabacının ensesine sapladı. Kanlar fışkırarak balkonu kıpkızıl bir renge boyadı. Bu manzarayı gören ev halkı salondan bir feryat koparmışlar, Osman Nahit Bey bu halin kendi başına da gelebileceğini düşünerek balkondan dışarı fırlamış, salonu geçmiş, merdiven başına kadar koşmuştu ki Fakabasmaz Zihni, elinden bıçağı atarak merdivenlerden aşağıya kaçan Osman Nahit Bey'in arkasından koştu. Taşlıkta onu yakaladı, hemen boğazına atılarak yere yatırdı.

Osman Nahit Bey, Fakabasmaz Zihni'nin dizleri altında didiniyor, çırpınıyor, bağırıyordu. Köşkün içinde hiç kimse yoktu. Bahçıvan Hasan odasında hasta yatıyor, Arabacı İbrahim balkonda can çekişiyordu. Ev halkı ise salonda mahpus kalmışlar, avaz avaz haykırıyorlardı.

Fakabasmaz Zihni, Osman Nahit Bey'i arka üstü yere serdikten sonra, biçare ev sahibinin üzerine çıktı. Dizleriyle ve sol eliyle Osman Nahit Bey'i tutarak serbest kalan eliyle cebinden küçük bir şişe çıkardı. Bu şişenin içinde beyaz, berrak, şeffaf bir su vardı. Bu suyu Osman Nahit Bey'in bıyıklarının üzerine döktü.

Osman Nahit Bey kurtulmak için çırpınıyor ve çırpındıkça derin derin nefes alarak bıyıklarının üzerine dökülen bu sıvıyı soluyordu. Üç dakika sonra uyumaya başladı. Bir dakika daha geçince tamamıyla bayıldı.

***

CANLI PAKET

Fakabasmaz Zihni, Osman Nahit Bey'in uykuya daldığına emin olduktan sonra köşkün kapısına koştu, kapıyı açtı:

- Ali... Ali... Diye bağırdı.

Çalılıkların arasından bir adam sıçrayarak geldi. Bu adam Fakabasmaz'ın yardımcısı Cin Ali'ydi. Fakabasmaz sordu:

- Etrafta tehlike yok mu?

- Hayır.

- Araba nerede?

- Sokağın içinde.

- Getirin arabayı.

Araba Fakabasmaz Zihni ile adamlarını da alarak köşkten hızla uzaklaştı. Anadolu Hisarı'nın tepelerinde bir evin önüne gelip durdu. Adamlar atlayarak Osman Nahit Bey'i omuzladılar, evin içine soktular.

Fakabasmaz Zihni'nin adamları Osman Nahit'i en üst kattaki ustalarının yattığı odaya götürdüler, bir şezlongun üzerine bıraktılar.

Fakabasmaz Zihni, üzerindeki kanlı elbiselerini çıkardı, iyice yıkandı, traş oldu, bir kat yazlık ve zarif kostüm giydi, kendisine çeki düzen verdi, yemek yedi, bir tane "Havana" sigarası tellendirerek bahçeye çıktı, dolaştı.

Osman Nahit Bey, yarım saatten beri uyuyordu. Kendisine koklatılan sıvıyı Fakabasmaz Zihni Londra'dan getirmişti. Londra hastahanelerinde ameliyat olacak hastaları bununla uyutuyorlardı.

***

KANLI GÖZ

Osman Nahit Bey'i uyandırarak yanına getirdikleri zaman zavallı adamın çehresi sapsarıydı. Etrafına güvensizlik içinde bakıyordu. Fakabasmaz'ı görür görmez dişleri gıcırdadı:

- Ah, alçak! diye homurdandı. Fakabasmaz Zihni, Osman Nahit Bey'i karşısına oturtarak dedi ki:

- Eee... Şimdi ne diyeceksin bakalım? Yine polis çağırmaya teşebbüs edecek misin?

Osman Nahit Bey, olağanüstü cesur bir adam olduğu için duruşunu devamlı koruyarak dedi ki:

- Ne yapsan boş... Benden on para alamazsın.

- Beni uğraştırdığın için senden otuz bin lira istiyorum!

Osman Nahit Bey tekrar etti:

- On para alamazsın.

- Seni öldürür ailenden alırım.

- Ailemden belki alırsın, fakat benden alamazsın.

Osman Nahit Bey'in kararı o kadar kesin görünüyordu ki Fakabasmaz Zihni kendisinde adeta zayıflık hissetti. Son zamanlardaki fikrine göre elinde tuttuğu zavallılara işkence yapmak istemiyordu. Osman Nahit Bey'i korkutmak da mümkün değildi.

Ayağa kalktı, Osman Nahit Bey'in yanına geldi. Elini emredici bir tavırla omuzuna koyarak dedi ki:

- Vakit geçirmekten sana da bana da fayda yok. Çek defterinle mühürünün nerede olduğunu söyle, muavinlerimden biri köşke gidip getirsin.

- Köşkte şimdi kıyamet gibi polisler vardır.

- Olsun, benim adamlarım her şeyi yapar. Sen yalnız tarif et. Bak şunu söyleyeyim ki yalan yanlış tarifte bulunur da vakit geçirtirsen buradan sağ çıkmazsın.

Osman Nahit Bey, oturduğu yerden birdenbire ayağa kalkarak son dereceye gelen kızgınlığıyla bağırdı:

- Tekrar söylüyorum. Benden on para alamazsın.

Fakabasmaz Zihni, karşısındaki zavallı hiddetlendikçe sakinliğini koruyordu:

- Bre yavrum, dedi. Bilirsin ki bizim gibi adamlara hiddet, şiddet aksi tesir yapar. Ben şimdi adamlarımı çağırır, seni buraya yatırır, tavuk gibi gırtlağını ayırırım. Ben seni üzmemek için kibar davranıyorum. Çünkü ailen, çoluğun, çocuğun var. Bundan sonra da yaşar memlekete, insanlığa hizmet edersin. Fakat bu aksiliğinde devam edersen hakkında hiç hayırlı olmayacak.

- Hayırlı olmayacak da ne olacak?

Osman Nahit Bey bu sözleri söylerken, birdenbire yanında duran sigara iskemlesini kaptı. Ansızın havada savurarak Fakabasmaz'ın kafasına indirdi. Sigara iskemlesinin köşeleri demirliydi. Demirli taraflar Fakabasmaz'ın yanağına gelerek gözünün kenarını yırttı ve kanattı.

Fakabasmaz'ın adamları odaya koşarak Osman Nahit Bey'in üzerine atılmak istemişlerdi. Fakat Fakabasmaz Zihni:

- Siz onu bırakınız, biz kozumuzu yalnız başımıza paylaşalım, dedi. Adamlar dışarıya çıkarlarken Fakabasmaz

Zihni Osman Nahit Bey'in üzerine bir boğa gibi atılarak onu yere yatırdı. Bu boğuşma sırasında Fakabasmaz'ın yüzünden kanlar damlıyordu. Osman Nahit Bey'i yere yatırdı. Adamlarını çağırdı.

- Şunu bağlayın! dedi. Derhal bağladılar.

Fakabasmaz Zihni, cebinden keskin bir çakı çıkardı, çakıyı Osman Nahit Bey'e göstererek dedi ki:

- Bu güne kadar hiç kimse benim yüzümü kanatmadı. İlk defa olarak sen benim yüzümde iz bıraktın. Ben de senin yüzünde öyle bir iz bırakacağım ki ölünceye kadar hatırından çıkmasın. Sana bir göz yetişir.

Bunu söyler söylemez, elindeki çakıyı sinirle Osman Nahit Bey'in sol gözüne yaklaştırdı. Ucunu iki milimetre kadar zavallının gözbebeğine soktu. Osman Nahit Bey kesilen bir inek gibi bağırdı, göz bebeği delinmiş, oradan ince bir kan fışkırmıştı.

Osman Nahit Bey bayıldı. Biçarenin sol gözü artık kör olmuştu.

Fakabasmaz Zihni, çakıyı öfkeyle yere atarak:

- İnsanı zorla katil yaparlar, dedi.

***

Osman Nahit Bey akşama kadar gözünün ızdırabından bağırdı, çağırdı, ağladı, sızladı. Akşamüzeri Fakabasmaz Zihni'nin emri üzerine gereği gibi pansuman yapıldı, kendisine afyon verildi, uyutuldu.

Ertesi sabah, tek gözünü açtığı zaman, Osman Nahit Bey'e:

- Parayı vermeye razı mısınız? Razı değilseniz, öteki gözünüzü de feda edeceksiniz!

Bu söz, Osman Nahit Bey'i titretmişti. Kâğıt kalem istedi. Karısına uzunca bir mektup yazdı. Bu mektupta başından geçen olayları anlatıyor kâğıdı veren adama parayı teslim etmesini rica ediyor, eğer polise başvurursa kendi hayatının tehlikeye düşeceğini yazıyordu.

Mektubu Fakabasmaz Zihni de okudu, uygun buldu, Cin Ali'ye vererek köşke gönderdi.

Bir saat sonra Cin Ali yirmi bin lirayı alarak geri döndü. Osman Nahit Bey'e dedi ki:

- Karınız zaten sizin tarafınızdan böyle bir mektup gönderileceğine eminmiş. Parayı hazırlamış. Çünkü dün çok korkmuşlar... Gözünüzün başına gelenleri okuyunca ağladı.

Osman Nahit Bey, Fakabasmaz Zihni tarafından kendisine verilen bir kat yeni elbiseyi giyerek, sol gözünde siyah bir sargı ile sokağa çıktı.

Fakabasmaz Zihni pencereden sarkarak Osman Nahit Bey'e seslendi:

- Sakın beni yine polise teslim etmeye kalkışma! Bir yirmi bin lira daha verir, öteki gözünü de kaybedersin!

***

İLK SORUŞTURMA

İstanbul tarafı, soygun haberini alır almaz, büyük bir telaşa merkez olmuştu. Herkes dişleriyle dudaklarının uçlarını ısırarak birbirlerine:

- Vay canına! Bu yaşa geldim, böyle kasa hırsızlığı ne gördüm, ne de işittim! Diyorlardı.

Gerçekten de bir gece içinde Mardiros Hanı'ndaki yazıhanelerde bulunan dokuz tane büyüklü küçüklü kasa kırılmış, altmış bin liradan fazla para ile bir sürü mücevherat, altın ve gümüş eşya çalınmıştı.

Handa yazıhaneleri olup kasaları kırılan tacirler, karakola koşarak geceleyin handa meydana gelen hırsızlığı, yana yakıla anlatmışlar:

- Bu ne müthiş hırsızlık! Bu ne yaman haydutluk! Eşkıya mıdırlar, nedirler? Dokuz kasayı birden nasıl da kırıp, parçalayıp, soyup soğana çevirdiler! Allah aşkına, bu hırsızlığı meydana çıkarınız, yoksa bu kadar tüccar iflasa sürüklenecek!... diye bağırmışlardı. Olay üzerine hanın kapısına ve iç avlusuna halktan yüzlerce kişi dolmuş, bir mesire yerinde gülüp eğlenenler gibi şakalaşıyorlar:

- Herifler yamanmış be! diye söyleşiyorlardı.

Polisler bütün bu kalabalığı derhal dağıttı. Olayı haber alıp soruşturma amacıyla gelen komiser muavini beraberinde getirdiği sivil polislere gizlice:

- Halkın arasında dolaşınız, şüpheli olanları gözden kaçırmayınız, dedi.

Sonra birer birer kasaları kırılan odaları dolaşmaya başladılar. Bu kasaların bazıları Alman malı olduğu için demirleri, kızdırılmış aletlerle delinerek açılmıştı. İngiliz kasaları ise buna da gerek kalmadan özel aletlerle kilitleri açılmak suretiyle soyulmuştu.

Kasaların birinden yirmi beş bin liralık Osmanlı kâğıt parası çalınmıştı. Bir diğerinden on bin lira değerinde Avusturya Kronu, dört tanesinden üçer beşer bin liralık çeşitli yabancı devletletlerin paralarıyla Osmanlı kâğıt parası, bir tanesinden sekiz bin lira kıymetinde parça parça gümüş ve altın eşya, iki tanesinden altı yüz ve bin liralık Fransız altını çalınmıştı.

Hırsızlık şu şekilde meydana gelmişti:

Gece vakti hanın içinde gizlenen hırsızlar, hanın kapıları iyice kapandıktan sonra bekçilere saldırmışlar, hepsini kloroform ile uyutup bağlamışlar, hanın içinde serbest kalınca yazıhanelerin kapılarını maymuncuklarla açmışlar, her kasa için gereken özel aletlerle kasaları kırmışlar, içindekileri çaldıktan sonra, sabaha yakın büyük kapıdan sırra kadem basmışlardı.

Hırsızların firarının arkasından, kloroformun etkisi ortadan kalktığı için hanın bekçileri uykularından uyanıp birbirlerinin bağlarını çözmüşler ve hemen merkeze koşarak hırsızlığı ihbar etmişlerdi.

Fakat bekçilerin ifadeleri de delile dayanmayan sözler olmaktan kurtulacak gibi değildi. Hırsızlarla ortak çalışmadıklarını gösterir bir belirti yoktu. Söyledikleri şeyler tamamen yalan da olabilirdi. Bundan başka, bekçilerin haberi ve bilgisi dışında, hırsızlar nasıl olup da handa gizlenebilirlerdi? Bununla beraber, olayın oluş şekli de dikkate alınırsa, şüpheli olan bekçileri açıkça suçlayacak hiçbir delil ve iz yoktu.

Muavin, ikinci katın 36 numaralı odasını gezerken yanına o yazıhanede oturan tacir Muhsin Bey gelmişti. Diyordu ki:

- Hayret olunacak şey!... Ben bu kasayı Viyana'dan getirmiştim, son sistemdir, hiçbir aletle kilidi açılamaz, bu haydutların kasayı hangi aletle açtıklarını öğrenmek için hayatımın yarısını feda ederim. Sonra da düşününüz, eğer kasası açılan tacir yalnız ben olsaydım, düşmanlarımdan birinin bu işi yaptığına hükmetmek de mümkün olabilirdi. Mesela bendeki kasa anahtarının bir taklidini yaptırmak suretiyle... Hâlbuki kasası açılan yalnız ben değilim.

Altı saatten fazla inceden inceye süren soruşturmada belli başlı hiçbir iz elde edilemedi.

Han kasalarını soyan haydutların birkaç kişi olduğu anlaşılıyorsa da bu alçakların müthiş bir elebaşı tarafından yönetildiğine de şüphe yoktu. Bütün bu hırsızlık olayı, büyük bir el çabukluğu, tecrübeli bir hırsızın zekâ ve yeteneğiyle planlanmış, her türlü delil ve izin ortadan kaldırılması için de hiçbir tedbir ihmal edilmemişti.

Komiser muavini, akşamüzeri karakola döndüğü zaman büyük bir ümitsizlik içindeydi. Hiddetinden ekibindeki memurlara sitem ediyor, onları sebepsiz olarak azarlamaktan zevk alıyordu.

O sırada odaya, kasası kırılan tacirlerden Muhsin Bey girerek muavini nezaketle selamladı ve dedi ki:

- Bu kazaya uğrayan bütün arkadaşlarım adına sizi rahatsız ediyorum. Bu hırsızlığı yapanların bir an önce yakalanmasını istiyoruz. Aksi takdirde bize büyük haksızlık yapılmış olacak. Bütün polis memurlarını teşvik etmek ve cesaretlendirmek için kendilerine ikramiye vermeye karar verdik. Eğer hırsızlığı yapanlar ele geçerse ben, kendi adıma beş bin lira ödül vereceğim. Arkadaşlarım da ortaklaşa beş bin lira verecekler. Şimdiye kadar polis memurlarına

on bin lira nakit ödül vadeden olmamıştı zannederim. Bu önemli ödül ümit ederim ki polis memurlarımızı teşvik edecektir.

Komiser muavini, Muhsin Bey tarafından gösterilen bu cömertlikten çok duygulandı. Hırsızlığı yapanları ele geçirmek için bütün gücüyle çalışmak her polis memurunun borcu olduğu halde, bu ödül vaadi üzerine bütün polisin harıl harıl faaliyete girişeceklerini söyledi. Muhsin Bey'in hararetle elini sıktı.

Muhsin Bey, otuz yaşını geçkin, uzun boylu, zarif, çok nazik ve kibar bir adamdı. Her haliyle iyi niyetini gösteriyordu. Odadan çıktığı zaman, komiser muavini karakolun memurlarını yanına toplayarak hepsine küçük bir nutuk atma ihtiyacı duydu. Tacirler tarafından vadedilen ödülü de onlara anlatacaktı.

Fakat bu sırada odaya polislerden bir efendi girdi. Doğru muavine yaklaştı, yanındaki sandalyeye oturdu, gizemli bir tavır alarak dedi ki:

- Muavin bey, bu hırsızlık olayını yalnız bendenize veriniz, ben tek başıma suçluları yakalayacağım.

Muavin, yaylı koltuğunda sallanarak güldü:

- Nasıl olur Necati Efendi? Gerçi siz bizim eski memurumuzsunuz, yeteneğinizden eminiz fakat kasa sahipleri bütün polisin ortak çalışmasını istiyorlar, hatta nakit olarak ödül bile vaad ediyorlar; on bin lira...

- Bunu size kim söyledi?

- Muhsin Bey, kasası kırılan, Avusturya kronları çalınan zat...

Polis memuru efendi biraz düşündü, sonra devam etti:

- Fakat emin olunuz ki muavin bey, benden başka hiç kimse suçluları ele geçirmeyecek.

- Pekala canım, siz de çalışınız.

- Başkaları işe karışırsa soruşturmam alt üst olacak.

- Neden?

- Hakiki suçluyu buldum!

Muavin, sivil polisin yüzüne bakıyordu. Onun ciddi konuştuğuna inanmayarak sordu:

- Suçluyu buldunuz mu?

- Evet.

- Kim?

- Fakabasmaz Zihni.

Bu isim, polis genel müdür yardımcısını[41] hayrete düşürmedi. Aksine muavin omuz silkmişti:

- Bu kadarından ben de emindim, bu hırsızlığın Fakabasmaz'ın işi olduğu açık... Bunu keşfetmek önemli bir şey değil... Fakat Fakabasmaz'ı ele geçirmek güç iş. Bunu siz de takdir edersiniz ya...

Polis memuru, muavinin kulağına eğilerek mırıldandı:

- Fakabasmaz da ele geçecek.

- Nasıl geçecek?

- Pek kolay.

- Amma yaptınız ha...

- Pek kolay diyorum.

- Nasıl, ne şekilde?

- Siz bu işi bana veriniz, başaramazsam beni hapsettiriniz.

41 O zamanın Emniyet Genel Müdürlüğü (Emniyet-i Umumiye Müdürlüğü) ile İstanbul Valiliği arasında çıkan sürtüşmeler sebebiyle, 1911 yılında çıkarılan bir kanunla başkentin polis hizmetlerine ilişkin işleri Emniyet-i Umumiye Müdürlüğünden alınmış ve doğrudan İçişleri Bakanlığı'na (Dahiliye Nezareti) bağlı olarak oluşturulan İstanbul Polis Genel Müdürlüğü'ne (İstanbul Polis Müdüriyet-i Umumiyesi) verilmiştir. (https://www.egm.gov.tr/tarihce)

- Buna güvenemem. Ne düşündüğünüzü bana anlatırsanız, beni ikna ederseniz, o zaman belki... Önemli bir iz elde ettiniz mi?

- Çok önemli bir iz ele geçirdim.

- Nasıl bir iz?

- Fakabasmaz'ın kendi izi.

- Fakabasmaz olduğuna emin misiniz?

- Yüzde yüz eminim.

- Fakabasmaz'ı takip ettiniz mi?

- Evet!

- Kendisi şimdi nerede?

- Demin buraya geldi.

- Buraya mı?

- Evet muavin bey.

Komiser muavini, polis memurunun yüzüne hayretle bakıyordu. Memur ciddiyetini hiç bozmamıştı. Muavin dedi ki:

- Fakat söylediğiniz lafları işitiyor musunuz? Fakabasmaz Zihni buraya ayağını nasıl atabilir?

- Hem de sizin yanınıza girdi.

- Ne zaman?

- On dakika önce.

- Kim?

- Fakabasmaz Zihni? Diğer adıyla Muhsin Bey!

Polis memuru, muavin bey'in çok fazla hayret içinde olduğunu görünce anlattı:

- Bu tüccar Muhsin Bey, Fakabasmaz Zihni'nin kendisidir muavin bey. Ben bunu bugün öğrendim. Siz beni halkın arasına göndermiş, şüpheli görülen kişileri gözetlemekle görevlendirmiştiniz. Hanın kapısında dolaşıyordum. Bu Muhsin Bey yanımdan geçti, on adım ötemde durdu,

denizci kıyafetinde bir adamla yavaşça konuşmaya başladı, fakat o kadar gizli konuşuyorlardı ki dikkatimi çekti. Kapının yanındaki kahveci kulübesine yavaşca girdim. Kapının menteşelerinin yanındaki aralığa kulağımı koydum, ne konuştuklarını işittim. Bahriyeli diyordu ki: *"Usta, Cin Ali karakolun kapısını bekliyor, Mehmet'le ben buraya geldik, iki saattir buradayız, önemli bir şey yok."* Bunun üzerine Muhsin Bey şu cevabı verdi: *"Buralarda çok dolaşmayınız, çünkü polis memurları var, bir budalalık eder, yakayı ele verirsiniz, içinizden biriniz Kumkapı'ya evime kadar gidiniz, Mariya'ya söyleyiniz, akşama yemek hazırlasın, bu gece İstanbul'da kalacağım."* Dedi. Denizci kıyafetindeki herifler, Muhsin Bey'i saygıyla selamlayıp ayrıldılar. Ben o zaman Muhsin Bey'in eşkâline yakından, büyük bir dikkatle baktım. Yüzü, boyu, posu, burnu, gözleri noktası noktasına Fakabasmaz'a benziyordu. Yalnız bıyıklarını boyamış, yandan saçlarını kıvırmış, gözüne gözlük takmış... Bu herif kılık değiştirmeyi hepimizden iyi biliyor.

Muavin, polis memurunun yaptığı açıklamaları can kulağıyla dinlemişti, sordu:

- Bu Muhsin Bey hana geleli ne kadar olmuş?

- Bir buçuk ay. Avusturya ile ayakkabı boyası işleri yapan bir tüccar diye kendini tanıtmış. Handa bulunan diğer tacirlerin ve komisyoncuların olağanüstü güvenini kazanmış, haftalarca onlarla beraber düşüp kalkmış, servetlerinin miktarını, kasalarında bulundurdukları parayı, kasalarının şeklini, hangi firmanın malı olduğunu hep öğrenmiş. Bekçileri de kandırarak bir gece hanın içinde kalmış. Adamlarını da içeriye alarak kasaları soymuş. Fakat herifteki küstahlığa, cesarete bakınız ki hırsızlığı gerçekleştirdikten ortadan savuşacağı yerde sizin odanıza kadar geliyor!...

Komiser muavini, büyük bir heyecana düşmüştü. Polis memurunun yaptığı açıklamalar, adeta sinirlerini oynatmıştı. Fakabasmaz Zihni'nin odasına kadar geldiğini,

karşısında oturduğunu, elini sıktığını, eski bir dost gibi konuştuğunu düşündükçe zihnine fenalık geliyordu. Bu alçak, küstah, cüretkâr hırsızı yakalamak için damarlarında adeta bir kararlılık ve istek kıvılcımının dolaştığını hissetti. Birdenbire çalışma masasının üstüne yumruğunu vurarak, polis memuruna dedi ki:

- Pekâlâ... Bu konuyu yalnız siz takip ediniz, becerinizi göreyim... Yarın bu herif, Muhsin Bey rolünü yapmak için hana yine gelir.

Biraz düşündükten sonra dedi ki:

- Ya gelmezse?

Polis memuru, kendinden emin bir tavırla ayağa kalktı:

- Ben onu bu geceden başlayarak takip edeceğim.

- Nereye gittiğini biliyor musun?

- Kumkapı'ya.

- Kumkapı'nın neresinde?

- Ben denizcilerden birini Kumkapı'ya kadar takip ettim. Ermeni kilisesinin yanında, mavi boyalı bir eve girdi. Demek ki Fakabasmaz da gece oraya gidecek. Öyle konuşmuşlardı.

- Aşkolsun denizciyi takip ettiniz ha... Yetenekli adamsınız vesselam. Bu iş beni pek sarsıyor. İsterseniz beraber takip edelim.

- Peki, muavin bey...

Bu karardan sonra, amir ve memur iki usta polis gece Çemberlitaş'da bir kahvede buluşmak üzere sözleştiler. İkisi de kılık değiştireceklerdi.

***

MAVİ EVİN ETRAFINDA

Muavinle polis memuru efendi, Çemberlitaş'da, Diyarbakır Kıraathanesi'nde buluştular. İkisi de sıfır numara kalıplı siyah fes, önü açık mintan, dizden paçalara doğru genişleyen bol pantolon, yeleğin altından görünen kırmızı trablus kuşağıyla tam birer külhanbeyi[42] kıyafetindeydiler. İkisi de heyecanlıydı. Fakabasmaz Zihni gibi ismi dünyayı tutan bir kötülük kaynağını ele geçirmek için çalışacaklardı. Duraksamadan kahveden çıktılar. Kadırga yoluyla Kumkapı'ya geldiler. Mavi ev, Ermeni kilisesinden itibaren üçüncü kârgir bina idi.

İki polis memuru, sarhoşlar gibi sallanarak evin önünden geçtiler. Hava iyice karardığı, gece olduğu halde evin içinde hiç ışık yoktu.

Polis memurları, yolun üstünde bulunan büyük bir yabani kestane ağacının arkasına saklanarak beklediler.

Üç dakika ya geçmiş, ya geçmemişti, evin içinde bir lambanın odadan odaya dolaştığı görüldü. Işık tekrar kayboldu.

Polis memurları hep kapıyı gözetliyorlardı. Evin başka kapısı olmadığı için Fakabasmaz'ın girip çıktığı görülecekti.

42 Külhanbeyi: Geceleri genellikle hamamların külhanlarında yatıp kalkan, kendilerine özgü giyinişleri ve konuşma biçimleri olan, başıboş ve haylaz takımından kimseler, kabadayı.

karşısında oturduğunu, elini sıktığını, eski bir dost gibi konuştuğunu düşündükçe zihnine fenalık geliyordu. Bu alçak, küstah, cüretkâr hırsızı yakalamak için damarlarında adeta bir kararlılık ve istek kıvılcımının dolaştığını hissetti. Birdenbire çalışma masasının üstüne yumruğunu vurarak, polis memuruna dedi ki:

- Pekâlâ... Bu konuyu yalnız siz takip ediniz, becerinizi göreyim... Yarın bu herif, Muhsin Bey rolünü yapmak için hana yine gelir.

Biraz düşündükten sonra dedi ki:

- Ya gelmezse?

Polis memuru, kendinden emin bir tavırla ayağa kalktı:

- Ben onu bu geceden başlayarak takip edeceğim.

- Nereye gittiğini biliyor musun?

- Kumkapı'ya.

- Kumkapı'nın neresinde?

- Ben denizcilerden birini Kumkapı'ya kadar takip ettim. Ermeni kilisesinin yanında, mavi boyalı bir eve girdi. Demek ki Fakabasmaz da gece oraya gidecek. Öyle konuşmuşlardı.

- Aşkolsun denizciyi takip ettiniz ha... Yetenekli adamsınız vesselam. Bu iş beni pek sarsıyor. İsterseniz beraber takip edelim.

- Peki, muavin bey...

Bu karardan sonra, amir ve memur iki usta polis gece Çemberlitaş'da bir kahvede buluşmak üzere sözleştiler. İkisi de kılık değiştireceklerdi.

***

MAVİ EVİN ETRAFINDA

Muavinle polis memuru efendi, Çemberlitaş'da, Diyarbakır Kıraathanesi'nde buluştular. İkisi de sıfır numara kalıplı siyah fes, önü açık mintan, dizden paçalara doğru genişleyen bol pantolon, yeleğin altından görünen kırmızı trablus kuşağıyla tam birer külhanbeyi[42] kıyafetindeydiler. İkisi de heyecanlıydı. Fakabasmaz Zihni gibi ismi dünyayı tutan bir kötülük kaynağını ele geçirmek için çalışacaklardı. Duraksamadan kahveden çıktılar. Kadırga yoluyla Kumkapı'ya geldiler. Mavi ev, Ermeni kilisesinden itibaren üçüncü kârgir bina idi.

İki polis memuru, sarhoşlar gibi sallanarak evin önünden geçtiler. Hava iyice karardığı, gece olduğu halde evin içinde hiç ışık yoktu.

Polis memurları, yolun üstünde bulunan büyük bir yabani kestane ağacının arkasına saklanarak beklediler.

Üç dakika ya geçmiş, ya geçmemişti, evin içinde bir lambanın odadan odaya dolaştığı görüldü. Işık tekrar kayboldu.

Polis memurları hep kapıyı gözetliyorlardı. Evin başka kapısı olmadığı için Fakabasmaz'ın girip çıktığı görülecekti.

42 Külhanbeyi: Geceleri genellikle hamamların külhanlarında yatıp kalkan, kendilerine özgü giyinişleri ve konuşma biçimleri olan, başıboş ve haylaz takımından kimseler, kabadayı.

Fakat yirmi dakikadan fazla zaman geçtiği halde evin içinde hiçbir ışık, hiçbir hareket yoktu.

Muavin sordu:

- Hep burada mı bekleyelim?

- Öyle ya...

- Niçin?

- Kapıdan ayrılmaya gelmez.

- Peki ama herif sabaha kadar evde yatacaksa hiç sokağa çıkmaz.

- Zannetmem muavin bey, Fakabasmaz'ın bir işi olmasaydı bu eve gelmezdi.

- Ne işi olabilir?

- Benim düşünceme göre, onlar handan çaldıkları parayı ve eşyayı bu eve taşıdılar.

- Eee?...

- Bu gece eşyayı başka yere taşıma ihtimali vardır. İhtimali var değil, muhakkak... Çünkü denizcilere verdiği emirlerde buna benzer bazı kelimeler kulağıma çalınmıştı.

- Denizciler acaba gerçek denizci midirler?

- Olabilir... Çünkü bu Fakabasmaz Zihni'nin her tür meslek erbabından adamları olduğunu bilirsiniz.

- O halde eşyayı deniz yoluyla taşıyacaklar.

- İyi buldunuz... Burası da sahil...

- Fakat bak, köşeden bir adam geliyor... Görüyor musun? Hem de bir denizci...

- Evet, tam da bu tarafa doğru geliyor!...

- Senin gördüğün adam mı?

- Yaklaşmayınca tanıyamam.

- Fakat herif burada bizi görürse?...

- Abdest bozar gibi yaparız. Burada sarhoşlar çoktur.

- Geliyor.

Gerçekten de, denizci elbisesiyle, kısa boylu, tıknaz, siyah bıyıklı bir adam, yanlarından geçerek mavi evin kapısına geldi. Kapı çalmadan açıldı. İçeriden elinde idare lambasıyla uzun boylu bir adam göründü.

Sivil polis memuru, muavin beyin kolunu tuttu:

- Kapıyı açan o...

- Kim?

- Fakabasmaz.

Sokakta kimseler yoktu. Hava karanlık ve bulutlarla dolu olduğu için polis memurları gizlendikleri yerde göze çarpmazlardı. Mavi evin aralık duran kapısından, elindeki lambanın sarı ışıkları altında, Fakabasmaz Zihni'nin ince uzun siması, parlak gözleri, güçlü bir yaratılışa işaret eden dikdörtgen çenesi görünüyordu. Üzerinde karakola geldiği zaman giydiği siyah, şık bir kostüm vardı.

Denizciye hitaben sordu:

- Ne haber?

- Motor geldi.

- Sandığı yerleştirdiniz mi?

- Yerleştirdik.

- Cin Ali geldi mi?

- Motoru o kullanıyor.

- Ahmet nerede?

- Hastalanmış. Dün gece 32 numaranın kasasını açarken kaynak demirinin elektriği elini yakmıştı.

- Biliyorum, ben yanındaydım.

- Yara büyümüş, ağrı yapıyor, yatağa girdi.

- Hay yüreksiz çocuk...

- Biraz da kuruntu...

- Pekâlâ, motorda başka kim var?

- Kimse yok. Fakat isterseniz Yenikapı'ya uğrayalım, iskelede Hüseyin ile Hayriye bekleyecekler.

- Sandığı motora koyarken sarsmadınız ya? İçinde porselen vazolar vardır, antikadır, kırılırsa üç dört bin lira gitti demektir.

- Sarsmadık usta.

- Pekâlâ, sen biraz bekle, yukarıdan pipomu alıp geleyim, beraber çıkarız.

Bu konuşmayı polis memurları tam olarak işitmişlerdi. Muavin dedi ki:

- Bunlar şimdi yanımızdan geçer, bizi görürlerse...

- Buradan geçmezler, denize doğru gidecekler.

- Doğru...

Biraz sonra, Fakabasmaz Zihni ile denizci evden çıktılar, kapıyı yavaşça kapadılar. Gerçekten de sahile doğru yürüdüler.

Muavin ile polis memuru da hemen gizlendikleri yerden çıkarak arkalarından yürüdüler. Yürürken sallanıyorlar, homurdanıyorlar, meyhaneden yeni çıkmış fitil gibi iki sarhoş numarası yapıyorlardı.

Polis memuru Necati Efendi dedi ki:

- Şimdi yanımıza polis alsak hem vakit geçer, hem de takibi çaktırma ihtimali çoğalır. Bunlar üç kişiymişler, nasıl olsa çalımına getirir, enseleriz.

- Fakat Fakabasmaz domuzu üç kişiye bedeldir.

- Siz onu bana bırakınız... Zaten ötekilerle alışverişimiz az... Onlar nasıl olsa ele geçerler... Biz yalnız Fakabasmaz'la uğraşalım.

- Şimdi onlar motora gidiyorlar, motora atlamadan gırtlaklarına basmalıyız.

- Tabi...

Polis memurları, bu karardan sonra daha büyük bir kararlılık ve istekle müthiş hırsızın arkasından yürümeye başladılar.

Fakabasmaz Zihni ile denizci, sakin ve rahat adımlarla yürüyorlardı. Sokağın karanlığı içinde, yalnız gölgeleri görünüyordu.

***

DENİZ KENARINDA BİR MÜCADELE

Fakabasmaz Zihni ile arkadaşı, deniz hamamlarına[43] giden köprünün önüne kadar geldiler.

Mevsim kış olduğu için deniz hamamları kapalıydı. Köprünün altından sahile çıkılıyordu.

Köprünün bulunduğu uzun sokak tenhaydı. Uzaklardan keskin, kısa tren düdükleri işitiliyordu.

Fakabasmaz Zihni ile denizci, köprünün merdivenlerini ağır ağır indiler.

Polis memuruyla muavin, avlarının birdenbire ellerinden kaçması ihtimaliyle çabuk yürüyerek köprüye geldiler ve denizi seyretmek isteyen iki sarhoş gibi onlar da merdivenlerden indiler.

Burası, beş metre uzunluk ve iki metre genişlikte dikdörtgen şeklinde bir rıhtımdı. Üzerinden tren geçiyor, yukarıya bakıldığı zaman demiryolları görünüyordu.

Rıhtımda Fakabasmaz Zihni ile denizci ve iki polis memuru yarımşar metre ara ile yanyana gelmişlerdi.

Polis memurları, devamlı sarhoş rolü yaparak, yayvan ağızlarla şarkılar mırıldanıyorlar ve Fakabasmaz Zihni ile arkadaşına dikkat etmiyormuş gibi denize bakıyorlardı.

43 Deniz Hamamı: Genellikle mevsimlik olarak kurulan etrafı kapalı, kadınlar ve erkekler için ayrı kısımları bulunan denizegirme yerleri.

Rıhtıma bir motor yanaşmıştı. Motorun içinde bir adam, makine ile uğraşıyor, başını dışarıya çıkarmıyordu.

Fakabasmaz Zihni, sarhoşların varlığına hiç önem vermeyerek motordaki adama seslendi:

- Ali... Biz geldik... Daha hazır değil mi?

Motorun içindeki adam, bir kavuna benzeyen yandan basık kafasını dışarıya çıkardı:

- Geldiniz mi usta... Aksiliğe bak... Pervaneye giden demirin dişlerine birşey takılmış, pervane dönmüyor.

- Amma yaptın ha...

- Vallahi usta, pek kötü aksilik... On dakikadır uğraşıyorum.

Fakabasmaz'ın yanındaki denizci sordu:

- Yardıma geleyim mi?

- Gel bakalım.

Bahriyeli motora atladı. İki adam üç dört dakika uğraşınca bağırdılar:

- Usta, bunun yapılması en aşağı bir çeyrek saat sürer. İsterseniz siz eve dönünüz.

- Beklerim.

- Beklemeniz iyi değil, geriye dönseniz daha uygun olur.

- Niçin?

- Buraları tekin değildir.

- Aldırma...

Bu esnada, komiser muavini, motordakilere hitaben külhanbeyi şivesiyle seslendi:

- Ağabeyler... Ben de size yardım edeyim mi? Biz de denizcilikten yetiştik, makineden anlarız!

Fakabasmaz Zihni, birdenbire polis memurlarına dönerek muavin beye hitab etti:

- Beyefendi, sizin eliniz böyle şeylere yaraşmaz; polis memurluğu, komiser muavinliği başka, makinecilik başka... Ne Necati Efendi'nin, ne de sizin böyle şeylere aklınız ermez, erseydi beni bu kadar budalaca takip etmezdiniz. Evin önünde sırık gibi durursunuz da ben çakmaz mıyım?

Fakabasmaz Zihni, kahkaha ile gülüyor, elindeki revolveri polis memurlarının yüzlerine tutuyordu:

- Bir akıllılık daha edip de üzerime atılmaya kalkınız bakalım, iki kurşunda sizi şuraya sereyim.

Polis memurları, yıldırımla vurulmuş gibi hareketsiz duruyorlardı.

Fakabasmaz Zihni dedi ki:

- Bu gün Necati Efendi'nin bizim Ahmet'i takip ettiğini bana söyledikleri zaman gülmüştüm. Hâlâ eski takip yöntemleriyle benim gibi adamları yakalayabileceğinizi zannediyorsunuz. Biraz Avrupa'da seyahat etseniz; bu gibi yöntemlerin eskidiğini ve hiçbir işe yaramadığını öğrenirsiniz. İzler, deliller, belirtiler, takipler, kılık değiştirmeler... Bunlar hep işe yaramaz hale geldi! Hem de...

Sözünü bitirmemişti ki polis memuru efendi Fakabasmaz'ın revolver tutan elini yengeç gibi yakaladı ve birdenbire aşağıya çekti. Bu durumu gören motordaki adamlar, hemen sahile çıkmak istediler fakat komiser muavini cebinden revolverini çekerek bağırmıştı:

- Kımıldarsanız kafanızı parçalarım!

Fakabasmaz Zihni ile polis memuru tutuştular. Polis memuru, polis teşkilatının senelerden beri bu alçak hırsıza karşı hissettiği kini kendisinde hissederek hırsızın üzerine kaplan gibi yüklendi ve Fakabazmaz'ı yere yuvarladı.

Fakabasmaz, Necati Efendi'nin altında kalmıştı. Fakat bir boğa gibi kuvvetli olan hırsız, yüzükoyun yerde yatarken, sahile kadar sürüklendi ve birdenbire öyle müthiş

silkindi ki sivil memur dengesini kaybederek denize yuvarlandı.

Muavin, arkadaşının denize gittiğine bakarken karnının üstüne bir yumruk yiyerek rıhtıma arka üstü düştü.

Fakabasmaz motora atladı, o zamana kadar tamiri bitmiş olan motor hızla sahilden uzaklaştı ve bir siyah nokta kadar küçülerek gözden kayboldu.

Muavin kendine geldiği zaman karakola koştu. Polisler yetiştiler Necati Efendi'yi denizden çıkardılar, fakat biçare polis memuru yaşamıyordu.

Fakabasmaz Zihni ise kırklara karışmıştı.

***

KANLI İZLER PEŞİNDE

KARMANYOLACILIĞA[44] BENZEMİYOR

Cihangir yangın yerinde[45], otuz yaşlarında kadar kibar bir kişi, bilinmeyen biri tarafından bacağından bıçaklanmış, yaralı olarak yere serilmiş, bu yaralamanın kimin tarafından yapıldığı anlaşılamamıştı. Gazeteler polis haberleri kısmında yazdılar.

Yaralı adama, düşmanı olup olmadığı sorulduğu zaman:

- Hayır, düşmanım yok, cevabını verdi. Bu yaralamanın hırsızlık amacıyla yapıldığı gün gibi açıktı.

Aradan günler geçti, Memduh Bey ismindeki yaralının yarası iyi oldu. Tedavi için yatırıldığı hastahaneden çıkarıldı. Yaralanan Memduh Bey, polise başvurarak dedi ki:

- Eğer benim yanıma iki sivil polis verirseniz, beni yaralayan adamı yakalayacağım.

Bu iddia, oldukça garip ve anlamsızdı. Cihangir yangın[46] yerinde, herhangi bir karmanyolacı tarafından yaralan Memduh Bey, aradan günler geçtikten sonra, kendisini yaralayanı hangi yolla yakalayabilirdi?

44 Karmanyolacılık: Şehirde ıssız yerlerde insanları sıkıştırarak silah zoruyla soyma.

45 Daha önce de yer yer yangınlara maruz kalmış olan Cihangir'de 1916'da çıkan yangında tüm ahşap binalar kül olmuş, kâgir binalar da hayli hasar görmüştü. O tarihten sonra semtte bir daha ahşap bina yapılmamıştır.

46 Dizgi hatası sonucu unutulduğu düşüncesiyle "yangın" kelimesi cümleye eklenmiştir.

Polis tarafından bu soru kendisine sorulduğu zaman, Memduh Bey, manidar ve esrarengiz bir tebessümle gülerek anlattı:

- Bu olay, zannettiğiniz kadar basit ve sade bir karmanyolacılık olayı değildir. Beni Cihangir yangın yerinde yaralayanlar, bir aydan fazla zamandan beri takip ediyorlar, öldürmek istiyorlardı. Bakınız Nasıl? Biliyorsunuz ki ben Macar Bankası'nda çalışıyorum, bundan yirmi beş gün önce, bir pazartesi günü, bankadan çıktığım zaman, yanıma uzun boylu, temiz giyinmiş, kibarca bir adam yaklaşarak sigaramdan sigarasını yakmak istedi. Ateşimi hemen uzattım, teşekkür edip uzaklaştı. Fakat ben yapı olarak çok vesveseli bir adam olduğum için böyle üstü başı temiz bir adamın gelip benden sigarasını yakmasından şüphelendim. O adamı gözümden kaçırmadım. O gün ben Tünel[47] yoluyla Beyoğlu'na, oradan Cihangir'deki evime gelmiştim. Bu adamın beni sokağımın başına kadar, uzaktan takip ettiğini hayretle gördüm.

Ertesi gün aynı durum tekrar etti. Bu defa, daha kılıksız bir adam, yine bankanın önünden sokağımın köşesine kadar peşime takıldı. Daha ertesi gün hiç kimse gelmedi fakat o günün gecesi, penceremden baktığım zaman, evimin önünde iki kişinin nöbet değiştirerek dolaştıklarını hayretle gördüm. Karıma ve çocuklarıma durumu anlattım, çok fazla korkmaya başladılar. Hatta küçük kızım ağladı, karım derhal size, polise başvurmam gerektiğini söyledi. Ben bu düşüncesine katılmadım. Polisin bu konuda bana nasıl yardım edebileceğini kestiremiyordum. Kendi kendime cesaretimi toplayarak, bu takip işinin sonucunu beklemeye karar verdim.

47 Tünel: 1863 yılında Londra'da hizmete giren metro hattından sonra dünyanın ikinci metro hattı olarak İstanbul'da 1871'de yapımına başlanan ve 1875 yılında hizmete giren, Karaköy ile Beyoğlu arasında hizmet veren, 573 metrelik metro hattı.

Aradan bir hafta geçti. Bu hafta içinde takiplerden ve evimin önünde tutulan nöbetlerden eser kalmamıştı. Fakat iki gün geçince daha garip bir olay oldu. Bankadan çıktığım zaman, Galata dörtyol ağzında, yanıma bir otomobil yanaştı. Ben ağır ağır yürüdükce, o da yanıma geliyor, ben hızlandıkca o da hızlanıyordu. Tünel'in önüne kadar otomobil beni takip etti. Otomobilin içinde şoförüyle çırağından başka hiç kimse yoktu. Tünel'in önüne gelince şoför otomobili durdurdu. İçinden atlayarak yanıma yaklaştı:

"- Beyefendi" dedi. "Müşterimiz yok, paraya çok fazla ihtiyacımız var, lütfen otomobilimize binerseniz dörtte bir fiyatla sizi istediğiniz yere kadar götürürüz!"

Şoförün yüzüne baktığım zaman hayretten iki adım geriye sıçrayacaktım. Fakat kendimi tuttum Hayretimi gizledim. Çünkü bu adam on gün evvel benden sigarasını yakan kişiydi. Şimdi bu şoför elbisesi ve kasketiyle karşıma çıkmıştı.

Size şunu da söyleyeyim ki ben son derece cesur bir adamım. Bu heriflerin bana ne yapabileceklerini pek merak ediyordum. Düşüncemi açığa vurmadan otomobile atladım:

"- Cihangire gideceğim!" dedim. Otomobil hızla Beyoğlu'na çıktı, Galatasaray'ı geçti, Taksim'e geldi. Taksim'i de geçip Harbiye'ye doğru yol aldı.

Pencereyi vurarak şoföre seslendim:

"- Heeyyy... Cihangir geride kaldı. Nereye böyle?"

Şoför hemen geriye dönerek cevap verdi:

"- Bizim arkadaşı, Şişli'de tramvay garajına bırakıp döneceğiz."

Bunu söyledikten sonra, benim rızamı almaya bile gerek duymadan, alabildiğine hızlı bir şekilde Şişli'ye doğru gitti. Otomobil garajın önünde durmadı. Hürriyet-i Ebediye Tepesi'ne doğru yürüdü. Ben bu sefer büsbütün hiddetle-

nerek cama şiddetle vurdum, şoförü çağırdım! Şoför, tenha yollarda, otomobile öyle müthiş bir hız verdi ki yollardaki ağaçlar, insanlar, evler, büyük duvarlar titreyerek uçuyorlar ve göze görünmez oluyorlardı. Derhal büyük bir tehlikeye doğru gittiğimi anladım. Şoförü korkutmak için bir yumruk vurarak camı kırdım:

"- Hey... Ya motoru durdur, ya da kafanı patlatırım!" diye bağırdım. Şoförün dudaklarında kibirli ve zafer kazanmışçasına bir tebessüm vardı. Söylediğimi hiç işitmemiş göründü. Camın gürültü ile kırılıp elbisesinin üzerine büyük cam parçalarının düşmesi bile şoförü şaşırtmamıştı. Otomobil, aynı hızla Hürriyet-i Ebediye Abidesi'ni[48] geçti. Kâğıthane'ye inen yola girdi. Etraf tamamıyla tenhalaşmıştı, Tehlikenin tamamıyla büyüdüğünü hissedince cebimden revolverimi çıkardım, şoförün çenesine yaklaştırarak bağırdım:

- Dur, yoksa ateş ediyorum.

- Şoför gülerek cevap verdi:

- Çek tetiği bakalım!

Bu cevap, beni yıldırımla vurulmuşa döndürdü. Birdenbire afallamıştım. Bir saniye içinde ne yapacağımı şaşırdım, etrafıma bakındım. İçeriye çekilerek pencereden başımı uzattım. Yollarda kimseler yoktu.

Dışarıya bakarken, gözlerime otomobilin tekerlekleri ilişti ve mükemmel bir şey aklıma geldi. Hemen revolverimi öndeki sağ tekerleğe tutarak, arka arkaya altı defa ateş ettim.

Şoför bunu görünce, bir küfür salıverdi:

- Aşk olsun, iyi akıl etti! diye bağırdı. Gerçekten de, revolverden çıkan kurşunlar, otomobilin lastiğini delmiş ve patlatmıştı. Doğal olarak otomobil bu patlak lastikle

48 Hürriyet-i Ebediye Abidesi: Diğer adıyla Abide-i Hürriyet, 31 Mart Vakası'nda ölenlerin anısını yaşatmak üzere İstanbul'un Şişli ilçesinde Hürriyet-i Ebediye Tepesi'ne 1909-1911 yılları arasında inşa edilmiş olan anıt.

gidemezdi. Yavaşlamaya başladı. Otomobil durursa bu iki herifin beni bu tenha yerde kıskıvrak yakalayabileceklerini düşündüğüm için otomobil durmadan önce kapısını açtım, yere atladım ve tekrar tepeye doğru alabildiğine koşmaya başladım. Şoförle arkadaşı da otomobili durdurarak beni yaya olarak takip etmeye ve peşimden aynı hızla koşmaya koyulmuşlardı. Fakat ben kırk adım kadar ileride olduğum için yetişemeyeceklerine emin olarak koşuyordum.

Bu takip çok devam etmedi. Tepeye yaklaşınca, yolda üç Fransız askerine rast geldim.[49] Durdum, meseleyi onlara açıklamak üzereyken şoförle arkadaşı geriye dönüp geldikleri yöne doğru kaçmaya başladılar.

Vakit akşamdı, güneş tepenin arkasında, kâğıthane istikametine doğru batıyordu. Hemen Pangaltı polisine haber vermek için Şişli'den bir arabaya atladım. Fakat arabada iken aklıma bir şey geldi. Ya bu haydutların amacı beni evimden ayırarak, ailemin başına bir felaket getirmek, ya da evimi soymaksa!... Şu halde hiç vakit geçirmeden doğruca eve gitmek lazım geliyordu. Arabacıya:

- Cihangire çek! dedim.

Beyefendi! Tahminimde son derece isabet etmişim... Araba evimin kapısına geldiği zaman, karımın, çocukların ve hizmetçinin evden çıkmak üzere olduklarını gördüm.

Beni görünce şaşırdılar:

- Aaa... Vaz mı geçtin?...

Diye sordular. Ben hayret içinde kekeledim:

- Neden vaz mı geçtim?

- Bu akşam Fatih'e gitmeyecek miydin?

49 Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı İmparatorluğu'nun yenik sayılması nedeniyle 30 Ekim 1918 de Mondros Ateşkes Anlaşması'nın imzalanmasından sonra 13 Kasım 1918 yılında İstanbul, itilaf devletleri tarafından işgal edilmiş 16 Mart 1920 yılında yönetime de el konulmuş ve bu durum 4 Ekim 1923 yılına kadar sürmüştü. Olayın işgal yıllarında geçtiği anlaşılmaktadır.

- Kim demiş?

- Bizim eve kâğıt göndermedin mi?

- Hayır!

- Alay etme canım.

- Alay değil, ciddi söylüyorum ki hayır!...

- Aaa... Bu tuhaf işte...

Karım sonu gelmez bir hayret içindeydi. Dedi ki:

- Senin imzanla eve bir kâğıt geldi. Bu kâğıtta sen yazıyorsun ki: *"Bu gece Fatih'te, büyük annemin evindeyim, hizmetçi ve çocuklarla beraber oraya gel..."*

- Nerede bu kâğıt?

- Bilmem, evde galiba...

Hep birden eve döndük, kâğıdı gördüm. Gerçekten de mükemmel bir benzerlikle yazım taklit edilmiş ve imzam atılmıştı. O zaman, günlerden beri beni takip eden haydutların amacını anladım. Beni otomobille evimden uzaklaştıracaklar, ailemi de evden çıkardıktan sonra, evimi soyacaklardı.

Evde hızla yemeğimi yedikten sonra bu meseleyi polise haber vermek için evden çıktım. Yangın yerinden geçerken, yolumu bekleyen haydutlardan bir kısmı bildiğiniz gibi beni çevirerek yaraladılar ve hatta hiç olmazsa cüzdanımı alıp kaçmakla yetindiler.

Memduh Bey'in bu ifadesinden sonra memur bey kendisine sordu:

- Pekâlâ... Bu kadar önemli bir olay meydana gelmiş de bunu bize yaralandığınız günlerde niçin anlatmadınız?

Memduh Bey cevap verdi:

- Gerek görmedim. Bu haydutların bir daha beni tehlikeye koyamayacaklarına emindim.

- Fakat yapacağınız açıklamalar üzerine biz bu alçakların takibine daha önceden başlardık.

- Ortada bir delil yok ki...

Memur düşündü:

- Peki... Size iki sivil polis verirsek haydutları yakalayacağınızı söylüyordunuz...

- Evet... Bunu da dün anladım. Çünkü hastahaneden çıkarken evimin önünde dolaştığını söylediğim heriflerden birinin kaldırımda oturduğunu gördüm.

- Amma yaptınız ha...

- Ciddi söylüyorum. Herif hâlâ evimin önünde dolaşıyor.

- İşte bu mükemmel...

Memur bey, bu olay hakkında hiç kimseye bir şey söylememesini Memduh Bey'den rica etti.

Merkez tarafından haydutların takibi için ciddi ve esaslı bir takip yapılmasına karar verildi.

***

KARANLIKTA DOLAŞANLAR

Memduh Bey'in yaptığı açıklamalar, polisin çalışma isteğini arttırmıştı. En seçkin, en tecrübeli, en zeki sivil polislerden iki kişinin Memduh Bey'le birlikte çalışması uygun görüldü.

Hüsnü ve Nurettin Efendi'ler, Memduh Bey'le birlikte, bu gözükara haydutluk izlerini takip edeceklerdi. O günün akşamı, her üçü de tedbiri elden bırakmamak için farklı yollardan yürüyerek, Memduh Bey'in Cihangir'deki evinde toplandılar.

Memduh Bey, sivil polislere nefis bir akşam ziyafeti çekti. Kadehler yuvarlanırken:

- Bu kadehler nasıl elimizde ise, o alçaklar da elimize geçecekler! Diye bağırıldı. Akşamüzeri eve gelirken her üç erkek de yollarda şüpheli insanlar görmemişlerdi.

Memduh Bey diyordu ki:

- Burada birkaç gece beklemeliyiz ki onların geldiklerini görelim. Evimde erkek misafir olduğunu gördülerse gelmemeleri ihtimali vardır.

Yemekten sonra bu garip haydutların ne amaçla Memduh Bey'i takip ettiği düşünüldü. Bir düşmanlık olmadığı muhakkaktı. Para içinse Memduh Bey çok zengin bir adam değildi. Bundan başka, elindeki paralarının hepsini,

bulunduğu bankaya yatırmıştı. Bir aydan beri, adeta düzenli olarak devam eden olaylara bakılırsa, Memduh Bey'in evinin etrafında önemli bir kumpas kurulmuş demekti. Suya düşen ilk plan da ne kadar önemliydi?

Memduh Bey, bir otomobille kâğıthane taraflarına götürülüp orada hapsedilecek, ailesi sahte bir mektupla evden çıkarılacak ve bu haydut çetesi, Memduh Bey'in evinde aradıkları şeyi ele geçireceklerdi. Fakat bu aradıkları şey neydi? Ne olabilirdi? Burasını anlamak değil, tahmin etmek bile mümkün olamıyordu.

Evin en alt katında, küçük demir parmaklıklı pencerelerinden sokağın üç köşesini de tamamıyla gören bir uşak odası vardı.

Memduh Bey'le iki sivil polis memuru, lambayı söndürerek bu küçük odaya girdiler ve pencerelerden sokağı dikkatle gözetlemeye başladılar.

Yoldan beşer dakikada bir, tek tük adamlar geçiyor, hızlı hızlı yürüyerek kayboluyorlardı. Bunların içinde şüphe çekebilecek hiçbir insan yoktu.

Bir saatten fazla, böylece pencerelerin önünde beklediler. Hüsnü Efendi:

- Bu akşam gelmeyecekler galiba... dedi. Memduh Bey, karanlık içinde, hareketsiz bir heykel gibi, kaşları çatık, yüzü buruşmuş, bununla beraber daima soğukkanlı ve vurdumduymaz bir tavırla bekliyordu. Dedi ki:

- Mutlaka gelirler!

Gerçekten de yirmi dakika daha geçtikten sonra, sokağın köşesinde iki kişi durdu. Bunlardan bir tanesi, kısa boylu fakat iri yapılı, ayağında çizme bulunan, başı açık bir adamdı. Yanındaki ise bilakis zayıf, uzunca boylu ve çelimsiz görünüyordu. On dakika kadar köşe başında konuştular ve beş altı kere Memduh Bey'in evine dikkatle baktılar.

Memduh Bey yavaşça arkadaşlarına dedi ki:

- İşte... Şu kısa boylu herif her zaman gelir. Ötekini tanıyamıyorum, hava karanlık...

Sivil polisler büyük bir dikkat içinde, köşe başında bekleyen herifleri inceliyorlardı.

Nurettin Efendi, oda kapısına doğru yürüyerek dedi ki:

- Ben bu kerataları tutuklayacağım.

Memduh Bey müdahale etti:

Aman Nurettin Efendi, sırası değil... Yol üzerinde duran iki kişiyi tutuklamaktan nasıl bir fayda sağlanır?

- Şu sansarları bir ele geçirsek, ötekileri de yakalarız. Hüsnü Efendi de Memduh Bey'e hak verdi:

- Bırak canım... Heriflerin aleyhinde hiçbir delil yok... Tutuklamak bile hakkımız değil... Bekle biraz... Bakalım ne yapacaklar?

Burunlarını pencerenin camına yapıştırarak, derin bir merak ve istekle gözetlemeye devam ettiler.

Köşe başında duran iki herif, yavaş yavaş yürüyerek, evin önüne, Memduh Bey'le arkadaşlarının bulundukları pencerenin dibine kadar geldiler.

Nurettin Efendi yavaşça fısıldadı:

- Aman... Konuşmayalım!

Üç kişi de susuyorlardı. Herifler pencerenin dibine gelince durdular, hiçbir şey konuşmadılar. Sakince bir şey bekliyor gibiydiler. Kısa boylusu saatini çıkardı, öteki eliyle de bir elektrikli cep feneri yakarak saate baktı:

- Beş dakika var! diye mırıldandı. Bu sözü bir fısıltı gibi, gayet yavaş telaffuz ettiği halde, Memduh Bey ve arkadaşları işitmişlerdi. Çünkü herifler pencereye son derece yakın duruyorlardı.

Bu esnada Memduh Bey de saatini çıkararak, beş dakikanın bitmesini beklemeye başladı.

Beş dakika tamamlanınca, kısa boylu adam, şehadet ve orta parmaklarının eklem yerlerini dişlerinin arasına sokarak keskin bir ıslık çaldı. Uzaklardan bir ıslık sesi buna cevap verdi. İki üç dakika daha geçmişti ki sokağa üç kişi daha geldi. Bunlardan bir tanesinin gözünde siyah gözlük vardı.

Beş haydut yanyana gelince, komşulara görünmemek için Memduh Bey'le arkadaşlarının bulunduğu pencerenin dibine sokuldular ve konuşmaya başladılar.

Kısa boylu adam dedi ki:

- Bu akşam Memduh Bey'in misafirleri var. Kavga büyüyecek. Öteki köşke gitsek daha iyi ederiz.

Yeni gelenlerden biri bu düşünceyi onayladı:

- Evet, evet... Ötede paşa yalnız... Bir uşağı var... Cin Ali oradaydı... Bize telefon etti... Mutlaka geliniz diyor.

Kısa boylu adam sordu:

- Otomobil var mı?

- Var.

- Nerede bekliyor?

- Caddede.

- Sen benim bıçağımı getirdin mi?

- Bulamadım. Konsolun alt gözünde yoktu. Fakat Ahmet'in bıçağını aldım, daha iyi...

- Ver bakayım!

Haydut, cebinden bir bıçak çıkararak kısa boylusuna uzattı. Kısa boylu herif:

- Haydi, hazırız değil mi? dedi.

- Evet.

- Yürüyün.

Memduh Bey, odanın ortasına gelerek arkadaşlarına seslendi.

- Haydi arkadaşlar... Bu alçak herifler başka bir kötülük yapacaklar. Bir "paşa"dan söz ediyorlar... Peşlerinden ayrılmayalım.

Görev aşkıyla duyguları kabarmış olan sivil polisler hemen pencerenin önünden ayrıldılar.

Üç erkek hızla sokağa fırladılar.

Haydutlar gözden kaybolmuşlardı. Memduh Bey dedi ki:

- Caddede otomobile binecekler... Biz de bir otomobil bulmalıyız.

- Buluruz!

Haydutlara görünmemek için yüz türlü tedbirle, üç takipçi en kısa yoldan caddeye çıktılar. Gerçekten de siyah bir otomobil, lokantalardan birinin kapısında bekliyordu. Nurettin Efendi:

- Biz haydutlardan daha önce caddeye çıktık, dedi. Etrafına bakındı, aşağıdan gelen boş bir otomobili durdurdu. Şoföre yaklaşarak dedi ki:

- Vay Aleko, sen misin?... Rast geldiğimiz iyi oldu. Boşsun değil mi?... Çok iyi. Şu siyah otomobili görüyor musun? Bunu çaktırmadan takip edeceksin.

- Kolay.

- Ne istersin?

- Yabancı değiliz, uyuşuruz.

Üç erkek otomobile atladılar. Memduh Bey bir sigara yaktı. Otomobilin ön penceresinden, öndeki siyah otomobile bakıyorlardı. Az sonra beş haydut sokağın köşesinden çıkarak hızla otomobile atladılar. Kısa boylu adam şoförün yanına bindi.

Siyah otomobil Şişli'ye doğru hareket etti.

Memduh Bey'le arkadaşlarının bulunduğu otomobil de onu takibe başladı.

Siyah otomobil, orta hızda gidiyordu. Şoför acemi olduğu için tramvaylar, arabalar karşısına çıktıkça arabayı yavaşlatıyor, bazen de durduruyordu.

Siyah otomobil Şişli tramvay garajını geçti. Sağdaki yoldan yürüdü. Akıl ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nin[50] önünden geçtikten sonra sol tarafta, büyük bahçeli bir konağın önünde durdu. Haydutlar arabadan atladılar.

Memduh Bey'in bulunduğu otomobil, daha geride durarak haydutlardan gizlendi. Üç arkadaş otomobilden atladılar. Memduh Bey şoföre on lira verdi:

- Hemen dön! dedi. Memduh Bey ve iki sivil polis memuru, kırk elli adım uzakta bulunan konağa doğru yürüdüler. Fakat işin garip tarafı şuydu ki haydutlar gözden kaybolmuşlardı. Sivil polis Nurettin Efendi, konağı gözden geçirerek dedi ki:

- Burası Ali Paşa'nın konağı, buralarda başka konak yok... Haydutlar buraya gelmiş olacaklar, fakat neredeler?

Memduh Bey dedi ki:

- İçeriye girmişlerdir.

- Ne zaman?

- Şimdi.

- Nasıl olur? Otomobilden ineli beş dakika olmadı.

- Girebilirler.

Ortada haydutlardan eser olmadığı için içeriye, hiç olmazsa konağın bahçesine atladıklarına şüphe kalmıyordu.

Memduh Bey dedi ki:

50 Burada bahsedilen Akıl ve Sinir Hastalıkları Hastanesi "Emraz-ı Akliye ve Asabiye Hastanesi" bugün Şişli'de Büyükdere Caddesi üzerinde yer alan Özel Fransız Lape Hastanesi olsa gerektir. 1858 yılında kurulan hastaneye Birinci Dünya Savaşı'nda Fransızların Osmanlı'ya karşı savaşması nedeniyle el konulmuş ve Başhekimliğine Mazhar Osman atanmış Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra hastane tekrar Fransızlara geçmiş ise de Mazhar Osman vefat ettiği 1951 yılına kadar hastanenin başhekimliğini yürütmüştür.

- Bunun kolayı var. Konağın kapısını çalalım. Paşayı uyandıralım. Siz kimliklerinizi bildiriniz. Kendisini tehlikeden haberdar edince geriye döneriz.

Bu düşünceyi polis memurları da uygun buldular. Üç kişi bahçe kapısının elektrik ziline bastılar.

Konağın içinde, uzaktan, ince, zayıf bir zil sesi kulaklarına geldi. Nurettin Efendi dedi ki:

- Haydutlar bahçede iseler kaçmışlardır.

Hüsnü Efendi bahçenin duvarlarına baktı:

- Kaçamazlar, duvarlar yüksek.

- Peki, içeriye nereden girdiler?

- Maymuncukla bu kapıyı açmışlardır.

- Ne çabuk?

- Biz gerideydik, konağın önünde onları görmüyorduk. Hırsızlar işlerini kolay yaparlar.

- Ne acaip şey... Bir gecede iki hırsızlık mı yapacaklardı?

Gerçekten de konunun mantığa uymayan tarafları vardı. Fakat üç erkek bunu analiz edecek vaziyette değildiler. Aradan beş dakika geçti. Beyaz entarili bir uşak, elinde bir fenerle bahçeyi geçerek gelip kapıyı açtı ve bu gece ziyaretçilerinin yüzüne hayretle baktı.

Nurettin Efendi, uşağa dedi ki:

- Paşa hazretlerini hemen uyandırınız. Polis memurlarının geldiğini söyleyiniz, konak tehlikede.

Uşak:

- Kimsiniz? dedi.

- Biz polis memuruyuz. Vakit geçirme haydi.

Uşak kapıyı yüzlerine kapayarak içeriye koştu.

Yine dört beş dakika sonra, beyaz sakallı, ihtiyar bir adam, uşakla beraber kapının önüne kadar geldi, ziyaretçilerin yüzlerine dikkatle baktı:

- Siz polis misiniz?

- Evet.

- Ne var?

- Bahçenize hırsız girdi.

- Ne zaman?

- Beş dakika önce...

Hüsnü ve Nurettin Efendiler, kimliklerini çıkarıp gösterdiler ve devam ettiler:

- Biz bu hırsızları gündüzden beri takip ediyorduk.

Paşa kaşlarını çattı, düşündü, sordu:

- Ne yapmak istiyorsunuz?

- Bahçeyi arayacağız.

- Ben konağın kapısını da açık bıraktım, çabuk içeriye giriniz.

Bahçeye girince paşa konağın kapısına doğru yürüdü.

Memduh Bey paşaya yaklaştı:

- Paşa hazretleri, konakta kimse var mı?

- Bu akşam yok.

- Odanızda kıymettar eşyanız var mı?

- Var ya... Sedefli çekmecemi alırlarsa mahvoldum.

- Siz odanıza çıkınız.

- Ben yalnız başıma ne yaparım?

Memduh Bey sivil memurlara döndü, dedi ki:

- Biz paşa hazretleriyle içeriye gireceğiz. Siz arayınız.

Sivil memurlar revolverlerini çıkarmışlardı:

- Pekâlâ... dediler. Hepsinin yüzlerinde, açık bir telaş ve heyecan belirtisi vardı. Memduh Bey, önde yürüyen paşayı takip etti. İkisi de konağa girdiler. Kapıyı kapayıp kilitlediler. Paşa hem yürüyor, hem de söyleniyordu:

- Yanlışınız olsa gerek... Bizim bahçeye kolay kolay girilmez. Hem girilse uşak duyardı. Hassas bir adamdır.

- Paşa hazretleri, takip ettiğimiz haydutlar pek alçak adamlar... Konağınızın kapısına otomobille geldiler. Biz de kendilerini otomobille takip ettik. Bahçenin önünde kayboldular.

Paşa, etrafından kuşkulanarak hızla merdivenleri çıkıyordu. İkinci katta, pembe yağlı boyalı bir kapıyı açtı. Burası paşanın yatak odasıydı.

Memduh Bey de içeriye girdi. Paşa, yorgun argın kanepeye oturdu. Memduh Bey oturmamıştı, etrafına merakla bakarak dedi ki:

- Köşkte yalnız kalmanız zaten tehlikeli...

- Yalnız değilim... Bu akşam ailem Çamlıca'ya gittiler, bu gecelik yalnız kaldım. Bununla beraber ara sıra böyle yalnız kalıyorum. Fakat tehlike olmuyor.

- Hiç olmazsa kıymetli eşyanızı bankaya bıraksanız?

- Kıymetli eşyam zaten Kapalı Çarşı'da durur. Burada, şu konsolun üstünde gördüğünüz sedef çekmece var. İçinde iki üç bin lira para ile değerli taşlarla süslü altın saat var. Saat çok kıymetlidir, antikadır. Kırk bin lira verdiler vermedim. Fakat ara sıra kullandığım için bankaya vermiyorum

Paşa böyle söyledikten sonra pencereye yaklaştı. Perdeleri açtı, camdan bahçeye bakarak mırıldandı:

- Ne yapıyorlar acaba?... İz bulabildiler mi? Eyvah... Silah falan atacaklar mı?

Paşa bahçeye bakarken, Memduh Bey, birdenbire pantolonunun cebinden büyük bir bıçak çıkardı ve kolunu uzanabildiği kadar havaya kaldırarak bıçağı paşanın sırtına sapladı.

Zavvallı adam, hiç ses çıkarmadan, olduğu yere yıkıldı. Memduh Bey adamın yüzükoyun yere düştüğünü görünce

çirkin bir kahkaha attı. Sonra kendisini toplayarak ceviz çekmeceye koştu. Cebinden çıkardığı küçük aletlerle çekmeceyi açtı. İçindeki paraları ve saati cebine attı. Arkasından sofaya fırladı, yatak odasının kapısını dışarıdan kilitleyerek anahtarı sofaya fırlattı. Sonra sofadaki, tavandan asılı lambanın altındaki masaya gelerek bir katvizit üzerine, ince ince satırlarla, acele acele bir şeyler yazdı. Kartviziti yatak odasının kapısına, göze görünecek yere koydu.

Hızla merdivenleri indi, bahçeye çıktı. Sivil polislerle uşağı buldu. Bunlar ellerindeki fenerle, hiç kimseyi bulamadan bütün bahçeyi aramışlardı. Nurettin Efendi dedi ki:

- Kimseler yok. Şimdi de konağı arayalım.

Sivil polislerle uşak konağa girdikleri sırada, Memduh Bey:

- Arkanızdan geliyorum! diyerek bahçede kaldı. Bir dakika sonra gözden kayboldu.

Sivil polislerle uşak, yatak odasının önüne geldikleri zaman, Memduh Bey'in bıraktığı kartviziti alıp okudular:

"Bu konağa bir seneden beri girmek istiyordum. Paşanın antika saatinde gözüm kalmıştı. Fakat konak çok sağlam inşa edildiği için başarılı olamadım. Buraya ancak polisleri kullanarak girilebileceğine kanaat getirdim. Sizi yanımda getirmek için, Cihangir yangın yerinde yaralı bir adam rolünü oynadım. Hâlbuki bacağımı çakı ile kendim yaralamıştım. Amaca ulaşmak için her şey yapılır. O gördüğünüz haydutlar, hep benim adamlarımdır. Amaç bu konağa girmekti, o da oldu. Dostluğumuz bakidir.

Memduh Bey ya da Meşhur Hırsız
Fakabasmaz Zihni.

***

SİSLERDE BİR SİYAH NOKTA

BİR ÇATANA GEZİNTİSİ

Son günlerde Fakabasmaz Zihni, Ada'daki kulübe sıkça devam ediyordu. Hemen hemen her gece, zevâli saat[51] on bir buçuğa doğru kulübe giriyor, iki üç saat aralıksız salonlarda dolaşarak, bakara ve poker oynayanlardan hiç birini gözden kaçırmıyordu.

Kendisi kumarbaz değildi. İskambil kâğıtlarından nefret eder, hatta pek gariptir ki, bunlara elini bile sürse, elektrikli bir tele dokunmuş gibi titrerdi.

Fakabasmaz en fazla bilardo, tenis, dama ve satrançtan zevk alırdı. Bilardoyu Marsilya'da, meraklı Fransız gençlerinden öğrenmişti. Tenise İngiltere'de merak sarmıştı. Bu zarif oyunu o kadar iyi oynardı ki Oxford Üniversitesi'nin teniscileriyle yapılan büyük bir yarışmada altmış bin İngiliz tarafından on dakika süren büyük bir alkış kazandı.

51 Zevalî Saat: Güneş merkezinin tam bulunulan boylam üzerine geldiği öğle zamanını saat 12:00 olarak kabul eden ve günü öğle zamanı başlatan saat sistemidir. Günün öğle zamanı başlaması karışıklıklara yol açtığından başlama anı on iki saat önceye yani gece yarısına alınmıştır. Bu gün kullandığımız saat sistemi olup alafranga saat de denmektedir. Osmanlı'da öncesinde gurubi, ezani veya alaturka saat olarak isimlendirilen güneşin battığı anın saat 12:00 olarak kabul edildiği sistem kullanılırken 1912 yılında orduda ve bütün vilâyetlerdeki resmî dairelerde zevâli/alafranga saatin kullanılması zorunlu kılınmıştır.

Dama ve satrançtaki ustalığı yüzünden de Paris'te şöhret kazandı. Düzenlediği açmazlar, o kadar usta işi hatta deha ürünü idi ki meşhur gazeteler bu oyunları "Zihni Açmazı" diye ilan etmişlerdi.

Kumardan nefret eden Fakabasmaz, oynayanları seyretmeye bayılırdı.

- İlk Çağ'da dünyaya gelseydim Truva savaşları bile beni bu kadar heyecanlandıramazdı! derdi.

Fakat sanılmamalı ki Fakabasmaz Zihni, Ada'daki kulübe sırf kumar seyretme zevki yüzünden devam ediyordu. Onun bu kulüpte gözden kaçırmak istemediği bir avı vardı. Hatta kulüpte tanınarak yakayı polise kaptırma tehlikesini bile göze alıyordu.

Kulüpte kendisini Mısırlı bir mühendis diye tanıtmıştı. Gerçekte rengi beyaz ve saçları sarı olan Fakabasmaz Zihni, kulübe girerken yüzünü ve ellerini tatlı bir esmer renge boyuyor, saçlarını siyahlaştırıyor, çenesinin kenarlarına doğru hafifce sarkan, gür bir bıyık takıyor; koyu gümüşi, etekleri uzunca bir redingotla[52], başından hiç çıkarmadığı tablalı kıpkırmızı bir fes giyiyordu.

İtibarı da son derece yerindeydi. Çünkü parası biten bazı zenginlere ödünç para veriyor, hiç faiz istemiyor, borçlularını sıkıştırmıyordu.

Fakabasmaz'dan sık sık ödünç para alan zenginlerden biri de Mahir Bey'di.

Mahir Bey, kırk yaşlarında, gayet zeki, zorlu bir mirasyedi idi. Ada'da dört tane köşkü, Beyoğlu'nda apartmanları vardı. Fakat kumarda şansı genellikle ters gittiği için parasız kalıyor, borçlanmak zorunda kalıyordu.

52 Redingot: kelime olarak adını İngilizce "ridding coat" kavramından alan, önü yakaya kadar düğmeli, kimi zaman vücut hatlarını saran kimi zaman da biraz bolca giyilebilen, dize kadar inen arkası yırtmaçlı ceket.

Mahir Bey, Fakabasmaz Zihni'nin gerçek kimliğini bilmeyerek, onunla dost olmuştu. Fakabasmaz'ı o kadar seviyordu ki kulüpte herkese:

- Bu adam, Türkiye'de bir tanedir! diyordu. Elinden gelse, Fakabasmaz Zihni'yi diktatör ilan edecekti.

Şunu da söylemek gerekir ki Mahir Bey'le Fakabasmaz Zihni'nin dostluğu adeta bir rastlantıya dayanmaktaydı. Fakabasmaz'ın arzusuyla olmuş bir şey değildi. Ada Vapurunda, Mahir Bey, çakmağının benzini bittiği için, yanında oturan Fakabasmaz'ın sigarasından, kendi sigarasını yakmış ve uzun süren vapur yolculuğu, bu iki adamı birbirine dost etmişti.

Fakat Fakabasmaz Zihni'nin Mahir Bey'e karşı pek fazla iyi niyeti yoktu. Kulübe sık sık devam edişinden anlaşılabilir ki, bazı kötü amaçları da vardı. Bunun sebebi de, Fakabasmaz Zihni'nin ayrım yapmaksızın her zengine karşı gizli bir kin beslemesidir. Hiçbir zenginin elinden kurtulmamasını ister. Yapısı bu ya... Şimdiye kadar elinden kurtulan zengin de yoktur.

Yalnız, garip bir noktaya işaret etmek lazım gelirse, Fakabasmaz Zihni, Mahir Bey'e karşı küçük bir korku hissediyordu. Bu adamı kolay kolay kafese koyamayacağını anlamıştı. Gerçekten de Mahir Bey, çok zeki, olağanüstü kurnaz ve hilekâr bir adam olarak tanınıyordu. Fakabasmaz Zihni, o zamana kadar yüz elli kişiden fazla zengini dolandırdığı halde bu kadar zeki ve kurnaz bir adama hiç rastgelmemişti.

Kulüpte beraber bulundukları son akşam, Mahir Bey pokerde bin sekiz yüz lira kazandı. Neşesi o derece yerindeydi ki yanındaki koltuğa uzanarak kalın bir Havana sigarasının dumanları arasında hayallere dalmış olan Fakabasmaz Zihni'ye hitaben dedi ki:

- Bu akşam delilik yapmak istiyorum. Eve gitmeyeceğim. Sen zeki bir adamsın, yapacak bir şey bul da yapalım.

Fakabasmaz Zihni, uzandığı koltukta hiç kımıldamadı. Mahir Bey'in yüzüne bile bakmadı. Havana sigarasından derin bir nefes çekerek cevap verdi:

- Bu gece mehtab var. Ben çatanamla[53] sabaha kadar dolaşacağım. Zaten seni de birkaç gecedir davet ediyorum, gelmiyorsun. Bu gece gel... İzmit'e kadar açılırız.

Mahir Bey, birdenbire yerinden fırlayarak ellerini çırptı:

- All right![54] Aşk olsun! Hemen kalkalım.

Fakabasmaz Zihni, istifini bozmadan cevap verdi:

- Acele etme... Benim biraz işim var. Onbeş dakika burada beni beklersin değil mi?

- Tabi.

Fakabasmaz Zihni, bir keçi kadar çeviklikle koltuktan kalktı, bir saniye zarfında kulüpten çıktı, çamlıklara doğru yürüyerek keskin bir ıslık çaldı.

Karanlıkların içinden iki adam, Fakabasmaz'a yaklaştılar.

- Ne var usta?

- Koşup Cin Ali'yi uyandırınız. Çatanaya on beş kişi alıp gelsin. On beş kişi ambarda gizlenmeli. Silah almayı hiç biri unutmasın.

- Çatanayı kim idare edecek?

- Cin Ali.

İki adam, tekrar çamlıklarda kayboldular. Fakabasmaz Zihni'nin "Cin Ali" dediği adam, yardımcısıydı.

Bu uyarılarda bulunduktan sonra, bir Havana daha yakarak kulübe döndü.

Fakabasmaz Zihni, dört geceden beri Mahir Bey'i bu çatana gezisine çıkmaya davet etmiş, fakat ilk defa bu gece kabul ettirmeyi başarabilmişti.

---

53 Çatana: Filika büyüklüğünde, buhar makinesiyle çalışan deniz teknesi, küçük vapur, istimbot.

54 All right: Pekâlâ, harika, çok iyi, işte bu, gibi anlamlara gelen İngilizce kavram.

Kulübe geldiği zaman, Mahir Bey kapıda duruyor, rugan iskarpinlerinin tozlarını aldırıyordu.

Fakabasmaz gülerek dedi ki:

- Gece yarısı süslenmeye gerek var mı? Saat onikiyi geçiyor. Mahir Bey kapıdaki portmantonun aynasında kravatını düzelterek cevap verdi:

- Bizim Ayda'yı da beraber alalım.

Ayda Mahir Bey'in metresiydi. Fakabasmaz bir kahkaha koyuverdi:

- Sen adamakıllı gece safası yapmak istiyorsun ha...

- Ne yapalım, ihtiyarlık yakın...

İki arkadaş, Mahir Bey'in arabasına atladılar. Çok sürmeden evine geldiler. Mahir Bey metresini çağırdı:

- Ayda, derhal hazırlan.

Kadın, çatana ile uzak yerlere kadar gezinti yapılacağını öğrenince, sevincinden zıplayarak koştu ve beş dakika sonra hazırlanarak geldi.

Araba, tenha yollardan Dil'e[55] doğru yürüdü. Çatana Dil'de duruyordu. Uzaktan, beyaz bacasından çıkan hafif bir duman, mehtapta gümüş bir alev gibi parlıyordu. Araba sahilde durdu.

Fakabasmaz arabadan önce atladı, çatanaya yaklaştı, küçük güvertenin üstünde mavi bir gömlek ve elinde büyük bir pipo ile bekleyen Cin Ali'yi çağırdı:

- Ali Bey, çatanamız hazır mı?

- Hazır.

- Hiçbir eksik yok mu?

- Hiç.

- Arkadaşlarınız tamam mı?

- Tamam.

55 Büyükada'da Dilburnu denilen yer.

- Çok iyi!

Dört kişi, ensiz dar iskeleden çatanaya geçtiler.

Mehtap, Büyük Ada'nın sakin sularını ince ışık çizgileriyle parlatırken çatana, yavaş yavaş sahilden ayrıldı.

***

SİSLER İÇİNDE BİR SİYAH NOKTA

Çatana, Ada'dan epeyce açılmıştı. Denizin rüzgâr olmadığı için hiç kımıldamayan sularını yararak ve etrafa beyaz köpükler saçarak gidiyordu.

Güvertenin ucunda duran Ayda, Mahir Bey'in metresi, ellerini yukarıya kaldırarak:

- Ne güzel gece, şarkı söylemek istiyorum! diye bağırdı. Güvertenin hasır sandalyelerinden birine, ata biner gibi oturan Fakabasmaz Zihni:

- Biz de sizden bunu rica edecektik dedi.

Matmazel Ayda, berrak ve billur gibi sesiyle, *"Dalgalar Üstünde"* isimli bir şarkı söylemeye başladı.

Mahir Bey, hasır koltuklardan birine sırtüstü yatmış, gözlerini kapamıştı. Metresinin söylediği şarkıyı dinlemekten ziyade, kendi kendine önemli bir şey düşünüyor gibiydi.

Fakabasmaz Zihni, oturduğu yerden kalkarak, kadının yanına yaklaştı, gözlerinin içine bakarak:

- Sesiniz çok güzel, tebrik ederim! dedi.

Kadın, koyu yeşil, etrafı siyah ve gür bir kirpik kuşağıyla çevrili, tatlı gözlerini yumarak:

- Belki... dedi ve Fakabasmaz'ın ricası üzerine yeni bir şarkı daha söylemeye başladı.

Bu şarkı bittikten sonra, Fakabasmaz kadına yavaşça:

- Size önemli bir şey söylemek istiyorum, benimle biraz gelir misiniz? dedi. Kadın, güvertenin köşesindeki koltukta, sırtüstü uyur gibi yatan Mahir Bey'e:

- Mahir, ben biraz gemiyi dolaşacağım, sen otur. Diye bağırdı. Mahir Bey hiç yerinden kımıldamadı.

Fakabasmaz Zihni ile Ayda, geminin güvertesindeki küçük merdivenden alt kata, kamaraya indiler.

İçeriye girerken Fakabasmaz'ın kaşları çatılmıştı.

Kadına dönerek, kamaranın kanepelerini gösterdi ve emredici bir sesle:

- Buraya oturunuz! dedi. Kadın, hiçbirşey anlamaksızın Fakabasmaz'ın yüzüne bakıyordu. Usta hırsız tekrar etti:

- Buraya oturunuz!

- Niçin?

- Oturunuz!

Kadın oturdu.

Fakabasmaz Zihni, aynı emredicilikle tekrar etti:

- Ellerinizi uzatınız! Eğer söylediklerimi yapmazsanız bu kamaradan sağ çıkamazsınız. Mahir Bey gelmeden sizi öldürürüm.

Hırsız, bu sözleri o kadar kendine güven ve zorbalıkla söylüyordu ki Ayda, karşısında pek müthiş bir adam olduğunu anladı. Heyecanlı bir sesle:

- Siz katilmisiniz? diye sordu.

- Evet. Mahir Bey'le görülecek bir hesabımız var. Emin olunuz ki sizin de onun da hayatınız tehlikede değildir. Fakat şimdi bana itaat etmeniz lazım.

Bu sırada yukarıdan bir ses:

- Usta, arkadaşınız geliyor! diye haber verdi. Fakabasmaz Zihni, hemen kamaranın kapısına koştu. Kapıdaki adama:

- Hüseyin, dedi. Kamaraya gir, kadını hızla bağla, ambara indir. Gürültü olacaksa yanına iki kişi daha al.

Bu emri verir vermez, herif kamaraya seğirtti. Fakabasmaz Zihni, gülerek dar merdivenden inmeye çalışan Mahir Bey'in yanına koştu:

- Canınız mı sıkıldı?

- Hayır, çatanayı gezmek istedim.

- Haydi gezelim.

- Bizim Ayda nerede?

- Kamarada bir kitap buldu, okuyor.

- Biz de kamaraya inelim.

- Çok sıcak.

- Mahir Bey itiraz etmedi. İki arkadaş vapurun arka tarafındaki buruna doğru çıktılar. İkisi de susuyorlardı. Fakabasmaz Zihni, bir iki defa laf açmak istedi, fakat Mahir Bey cevap vermedi.

Geminin arka tarafına geldikleri zaman, Fakabasmaz Zihni, etraflarında alabildiğine uzanan denizin uzaklıklarına dikkatle bakmaya başladı. Gözleri son derece keskin olduğu halde, sisler içinde küçük siyah bir noktanın ne olduğunu anlayamıyordu. Kamaradan dürbünü getirtti, ayar edip baktı:

- Acaip şey... Diye mırıldandı.

O zamana kadar, kurnaz bir tebessümle sessiz duran Mahir Bey, dürbünü Fakabasmaz'ın elinden alarak sordu:

- Acaip olan şey nedir?

- Fakabasmaz'ın gözleri hâlâ o denizdeki siyah noktadaydı. Mırıldandı:

- Şu gemi, bir saatten beri arkamızdan geliyor!

Mahir Bey, uçları sivri, ince küçük bıyıkları altından gülerek, dürbünle denize baktı, sonra ay ışığıyla parlayan siyah gözlerini Fakabasmaz'a dikerek sordu:

- Bizi takip mi ediyor dersiniz?

Fakabasmaz Zihni'nin kaşları yine çatılmıştı. Mahir Bey'in yüzüne bakmadan cevap verdi:

- Ben ihtiyarladım galiba... Kesinlikle bu gemi bizi takip ediyor.

Mahir Bey sürekli gülüyordu:

- Sebep ne olabilir?

- Fakabasmaz Zihni, cevap vermeyerek, kaptan köşküne seslendi:

- Ali... Tekneyi durdur bakalım!

İki dakika geçmeden, çatana durdu. Fakabasmaz Zihni, arkadaki geminin biraz yaklaşmasını istemişti. Fakat çatana durunca, öteki gemi de durdu.

Mehtapta parlayan gümüş rengi sisler arasında, öteki gemi, siyah bir gölge halindeydi. Nasıl bir şey olduğu iyice görülmüyordu. Fakabasmaz Zihni dürbünü çevirip, o geminin de durduğunu görünce mırıldandı:

- Muhakkak bizi takip ediyorlar. Neden acaba?

- Şüphelenmiş olacaklar... Zaten fazla açıldık... Bu sularda dolaşan gemiler hep şüphe çeker.

Fakabasmaz Zihni dürbünü tekrar gözlerine götürdü. Bütün dikkatiyle bakıyordu. Çehresi iyice çatılmış, gözleri büyümüş ve canı sıkılmaya başlamıştı. Kendi kendine söylendi:

- Hah... İşte... Gemi harekete başladı... Tam üzerimize doğru geliyor. Şimdi... bacası... güvertesi... teknesi iyice görünüyor... Yalnız içindekileri seçemiyorum.

Sonra daha fazla ilgilenerek, sanki güvertenin parmaklıklarından daha ileriye uzanacakmış gibi bakmaya başladı:

- Vay, vay, vay... Mahir Bey... Güvertede bir komiser... Öyle ya... Yanındaki polis... Siz görmüyor musunuz? Bir polis de şimdi geldi... Gemi hızlı geliyor... Yalnız... Artık siz de

görüyorsunuz değil mi? Komiser, parmağıyla beni gösteriyor... Ooo... Görüyorsunuz değil mi?

Fakabasmaz Zihni, dürbünü bırakarak Mahir Bey'e baktı. O sürekli gülüyordu.

Usta hırsız elini birdenbire Mahir Bey'in omuzuna koydu:

- Ne o öyle?... Gülüyor musunuz?

Mahir Bey'le usta hırsız göz göze geldiler. İkisinin de bakışlarında şimşekler çakıyordu. Mahir Bey, gecenin derinliklerinde yankılanan bir kahkaha koyuvererek dedi ki:

- Geceniz hayrolsun, Fakabasmaz Zihni Bey! Sonunda, adalet yakanıza sarılıyor... Siz kendinizi bana nasıl Mısırlı bir mühendis diye tanıttınızsa ben de size kendimi mirasyedi Mahir Bey diye tanıttım. Siz Ada'ya beni soymak için geldiniz, ben de sizi tutuklamak için geldim. Benim ismim size yabancı değildir: Amanvermez Kadri... Eski sivil polislerden... Senelerden beri peşinizde dolaşıyordum. Beş defa elimden kurtuldunuz. Bu defa... Görüyorsunuz ya kuşatma mükemmeldir. Üç gecedir beni çatana gezmesine niçin davet ettiğinizi biliyordum. Fakat ben hazır değildim. İşte bu gece herşey mükemmel.

Polisin takip gemisi, çatanaya hayli yaklaşmıştı. Fakabasmaz Zihni, elindeki dürbünü yere atarak, ön tarafdaki hasır koltuklardan birine uzandı, hemen Havana sigaralarından birini tüttürdü, dumanlarını Amanvermez'in yüzüne savurarak:

- Hicazkâr-ı kürdiden[56] bir gazel söyler misiniz? dedi.

***

56 Hicazkâr-ı Kürdi: Büyük bestecilerimizden Hacı Arif Bey'in yaklaşık 1855 yıllarında düzenlediği ve yaygın olarak kullanılan Türk Sanat Müziği makamı olan Kürdilihicazkâr Makamı'nın eski adı. Kürdilihicazkâr Makamı'nın, Birleşik Kürdilihicazkâr adı verilen versiyonu için de bu isim kullanılmaktadır.

SON DAKİKALAR

Cin Ali kaptan köşkünden bağırdı:

- Usta, kuşatıldık, gemiye hız vereceğim.

Fakabasmaz Zihni, oturduğu yerden cevap verdi:

- Ali... Gemiyi yerinden oynatma... Gelsinler bakalım...

Amanvermez'e hitab ederek dedi ki:

- Ben külhanbeyi herifim... Bana böyle şeyler vız gelir... Geminin bir köşesinde cephane var... Bir ateşledikmi hep birden havadayız.

Amanvermez güldü:

- Zihni Bey... Havaya cephaneyle değil, tayyareyle çıkılır. Her durumda ben seni sapasağlam Hapishane-i Umumi'ye[57] tıkacağım merak etme.

Fakabasmaz Zihni cevab vermeden ayağa kalktı. Bir sıçrayışta merdivene koştu, aşağıya, kamaraya girdi. Avını elinden kaçırmak istemeyen Amanvermez Kadri de arkasından koştu, kamaraya o da girdi.

Fakabasmaz, kamaranın içinde şiddetli bir ıslık çaldı. Derhal etraftan gürültülü ayak sesleri duyuldu. On kişi kadar kamaraya girdiler. Bunlar hep Fakabasmaz'ın adamlarıydı.

57 Hapishane-i Umumi: 1831 yılında Sultanahmet'te kurulan modern anlamdaki ilk cezaevi.

Fakabasmaz emir verdi:

- Şu adamı sıkı tutunuz. Bağırtmadan bütün elbiselerini soyunuz, çabuk.

Fakabasmaz'ın adamları, Amanvermez'in üzerine kaplan gibi atıldılar. Birkaçı derhal sivil polisin ağzını tıkadılar. Diğerleri de pantalonunu ve ceketini çekmeye başladılar.

Amanvermez çabucak soyulmuştu. Bu esnada, Fakabasmaz da kendi elbiselerini çıkarıyordu. Derhal Amanvermez'in elbiselerini giydi. Kendi elbiselerini de sivil polise giydirdi. Sonra cebinden bir kelepçe çıkararak:

- Bana takacağı kelepçeyi ona takınız! Ağzını tıkayınız! dedi. Söylediğini derhal yaptılar. Fakabasmaz tekrar emir verdi:

- Şimdi hepiniz, polis gemisine görünmeden tekrar ambara giriniz. Hiç gürültü yapmayınız; ambar kapaklarını içeriden kapayınız, ben çağırmadan ortaya çıkmayınız, çabuk!

Fakabasmaz'ın adamları kuş gibi kayboldular. Fakabasmaz, eline Amanvermez'in revolverini alarak güverte katına çıktı, polis gemisi yaklaşmıştı, güvertenin parmaklığına geldi, gemiye bağırdı:

- Komiser bey... Fakabasmaz'ı kelepçeledim, çabuk geliniz...

Öteki gemiden: *"Yaşasın polis!"* diye bir sevinç narası yükseldi. Fakabasmaz, hemen kaptanın yanına çıktı, cebinden bir kelepçe çıkardı, polis gemisinden işitilecek şekilde Cin Ali'ye bağırdı:

- Haydi bakalım, kaptan efendi, uzat ellerini... Ustanı yakaladık, seni de görelim.

Polis gemisinden herkes Cin Ali ile Amanvermez zannettikleri Fakabasmaz'a bakıyorlardı.

Cin Ali önce anlamadı, fakat ustasının kaşlarıyla bir işareti üzerine ellerini uzattı. Fakabasmaz kelepçeyi geçirdi, polis gemisinde bir alkış koptu.

İki gemi birbirine bitişmişti. Komiserle polisler çatanaya doldular. Fakabasmaz bağırdı:

- Aman kimse ışık yakmasın. Gemide patlayıcı madde var, hepimiz havaya uçarız. Alçak hırsız bizi havaya uçurmak istiyor.

Fenerler söndürüldü. Fakabasmaz, komiserle polisleri kamaraya soktu, kanepede yatan Amanvermez'i gösterdi:

- İşte... Sonunda yakayı ele verdi. Fakabasmaz derken, faka bastı.

Polisler sevinçle Amanvermez'in üzerine atıldılar. Sivil polisi bir paket gibi omuzladılar.

Fakabasmaz Zihni komiserlerle beraber güverteye çıktı. Polisler Amanvermez'i beraberlerinde getirmişlerdi.

Fakabasmaz komisere dedi ki:

- Aman hiçbir tarafı çözülmesin, müthiş adamdır bilirsiniz... Hemen sizin gemiye götürünüz. Komiser bey, siz de başlarında bulununuz. Bana buraya iki polis verseniz yetişir... Arkanızdan Ada'ya kadar geliriz.

Komiser beyin, başarının neşesinden başı dönmüştü. Dedi ki:

- Kadri Bey... İstanbula kadar gideceğiz.

- Çok güzel.

Komiserle polisler, Fakabasmaz'ı taşıyoruz zannederek, az görülen bir sevinçle Amanvermez'i öteki gemiye taşıdılar.

Fakabasmaz güverteden bağırdı:

- Çabuk hareket ediniz... Vakit geçirmeyiniz.

Polis gemisi uzun bir zafer düdüğü çalarak hareket etti.

Fakabasmaz'ın çatanasında iki polis kalmıştı.

Fakabasmaz, neşeli gözlerle polis gemisinin uzaklaştığını görünce kaptan köşküne çıkarak Cin Ali'nin kelepçesini çıkardı. Cin Ali uzun bir kahkaha salıvererek:

- Usta, yaman adamsın vesselam! dedi.

İki polis güvertede geziniyordu. Fakabasmaz Zihni ile Cin Ali polis efendilerin konuşmasına kulak verdiler.

Bir tanesi diyordu ki:

- Aşk olsun şu Amanvermez'e... Herifi elma çuvalı gibi bağlamış, tortop etmiş be...

- Ben sana Amanvermez'den başka bu işi kimse yapamaz demiyor muydum?

Fakabasmaz'la Cin Ali, bu konuşmaya güldüler. Fakabasmaz, elini cebine atarak Amanvermez'in cüzdanını buldu, içini açtı, bir yığın kâğıt para çıkardı:

- Herif zenginmiş... Bu akşam kumarda da kazandı... Fakat aşk olsun... Az kaldı beni enseliyordu.

Sonra güvertede dolaşan polisleri yukarı çağırdı. Polis efendiler saygıyla geldiler.

Fakabasmaz:

- Şu revolverlerinizi bana verin! dedi.

Polis efendiler, dediğini yaptılar.

Fakabasmaz bu revolverlerden birini eline alarak sordu:

- Siz yüzme bilir misiniz polis efendiler?

Polislerin ikisi aynı zamanda cevap verdiler:

- Hayır Kadri Bey...

Fakabasmaz, kaşlarını çatarak dedi ki:

- Evvela, benim ismim Kadri değil, Zihni'dir. Fa... ka... bas... maz... Zihni!

Polis efendiler hayretle bakıştılar. Fakabasmaz, revolveri doğrultarak devam etti:

- Size nasihatim olsun. Yüzeysel iş görmeyiniz. Böyle cezasını çekersiniz. Fakabasmaz diye gemiye aldıkları bağlı

adam, Amanvermez Kadri'nin kendisidir. Birbirimizin elbiselerini giydiğimiz için durum anlaşılmadı. Amanvermez'in hım hım sesini taklit ettiğim için sesin de farkına varamadılar. Geminin içinde fener yaktırmadığım için yüzlerimizi de mehtapta seçemediler. Bu birincisi... İkincisi de, yüzme bilmeden polis mesleğine girmeyiniz. Nitekim şimdi sizi denize attıracağım. Yüzme bilseydiniz kurtulurdunuz. Hâlbuki buradan sahile bir kilometreden fazla var. Bundan dolayı ölüme mahkûmsunuz.

Polis efendiler Fakabasmaz'ın üzerine atılmak için hiddetle hareket etmek istediler. Fakat Fakabasmaz, revolveri gözlerine yaklaştırdı:

- Çok gereksiz bir hareket!... Denizde kurtulma ihtimaliniz biraz var fakat revolverden kurtulma ihtimaliniz yoktur.

Bu sözleri söyledikten sonra, keskin bir ıslık çaldı. İlk ıslıkta, aşağı kattan on onbeş kişi merdivenlere koştu.

Fakabasmaz Zihni, gelen memurlara kısa bir işaret yaptı. Kuvvetli kollar, polis memurlarını bir hamlede denize yuvarladılar.

Fakabasmaz Zihni Cin Ali'ye:

- Sür! dedi. Gemi Maltepe yönüne doğru yol aldı. Fakabasmaz Zihni, polis memurlarının denizde çırpındıklarını görüyordu. Zavallılar, biraz sonra suların altında kayboldular. Fakabasmaz bir sigara yaktı.

Dumanlarını savururken, Fakabasmaz'ın adamlarından biri gülerek yaklaştı.

- Kadını unuttunuz!

Fakabasmaz Zihni bir kahkaha salıverdi:

- Tamam... Matmazel Ayda'yı görmenin sırası... Getirin bakalım!

***

FAKABASMAZ ZİHNİ NASIL ADAMDIR?

Otuz yaşını geçkindir. Uzun boylu, sarışın, küçük ve bir kesme cam gibi parlak gözlü, son derece zeki bakışlıdır. Yüzü zayıf, burnu uzun ve kemikli, çenesi üç köşedir.

Yalnız İstanbul'da değil, Avrupa şehirlerinde de dolaşır. Fransa'nın büyük kulüplerine üyedir. İyi bilardo, tenis, dama ve satranç oynar. Londra'da iki spor kulübünün üyesidir. İngiliz apaşlarıyla, karmanyolacılarıyla beş sene beraber çalışmış, hepsine başkanlık yapmıştır. Kasaların türlerini, kilitlerin, sürgülerin türlü çeşitlerini, demir yakmasını, çelik eritmesini, tahta oymasını, uyutmayı, bayıltmayı, yumrukların ve çelmelerin çeşitlerini hep Londra'da öğrenmiş ve uygulamıştır. Almanca, Fransızca ve İngilizce'yi ana dili gibi konuşur. Gayet zarif ve son moda giyinir. Fakat en fazla hoşlandığı şey külhanbeyi kıyafetinde gezmektir.

İkramı, iltifatı, misafirperverliği pek sever. En fazla hain zenginlerin servetlerine düşmandır. Çaldığı paranın bir kısmını muhtaçlara dağıtır. Adam öldürmekten nefret ettiği halde bu güne kadar kırksekiz kişiyi öldürmek zorunda kalmıştır!

Yüksek eğitimini tamamlamıştır. Okulda iken sık sık polis romanları okumuş, günün birinde:

- Bu yazar olacak herifler, hırsızlık nasıl olur bilmiyorlar, ben yapayım da görsünler! deyip Avrupa'ya gitmiş, serve-

ti de yeterli olduğu için her memleketin hırsızlarıyla tanışarak beraber yaşamış, sonunda becerisini denemek için İstanbul'a gelmiştir.

***

OTOMOBİLDEKİ CİNAYET

KÂTİP ETHEM EFENDİ KİM?

Tüccar Kalkapçıyan Efendi, o gün pek memnundu. Avusturya'dan getirdiği üç bin denk fesi, gümrükten ucuza çıkarttırmıştı. Bu konuda, yanındaki kâtibinin çok yardımı dokunmuştu. Çünkü bu ateş gibi aktif adam, üç dört gün süren bir çalışmayla malların ithal edilmesine ait bütün işlemleri el altından yürütmüştü.

Kalpakçıyan Efendi, Sultan Hamamı'ndaki ticarethanesinin üstünde bulunan yazıhanesinde, uzun koltuğuna yaslanarak kâtibi Ethem Efendi'ye dedi ki:

- Gayretinizden memnunum. Şimdiye kadar hiçbir gümrük komisyoncusu sizin becerinizi gösterememişti. Bana binlerce lira kazandırdınız. Size komisyondan başka ayrıca ödül de vereceğim.

Kâtip Ethem Efendi, utangaç bir tavırla eğilip teşekkür etti. Kalpakçıyan Efendi, büyük fes rengi kasasını açarak, birkaç deste ellilik banknot çıkardı, bunların içinden üç yüz lira ayırarak Ethem Efendi'ye uzattı:

- Alınız.

Ethem Efendi paraları alıp ceketinin cebine yerleştirirken tekrar teşekkür etti.

Tüccar kasayı kapadı. Anahtarı üç dört defa döndürerek iyice kilitledi, sonra ayağa kalktı:

- Ben bu gün çiftliğe gideceğim biliyorsunuz. Akşama saat sekizden evvel buraya gelemem. Yazıhaneden ayrılmayınız. Kapıyı iyice kapayınız. İçeriye hiç kimseyi kabul etmeyiniz. Telefon eden olursa bir tarafa yazar, gelince bana haber verirsiniz.

- Merak etmeyiniz.

- Tekrar söylüyorum. Size çok güveniyorum. Hizmetinizden memnunum. Siz bana dört beş sene önce gelmiş olsaydınız, sizinle çok iş yapardık.

- Kısmet bugüne imiş...

- Söylediklerimi unutmayınız, yazıhaneyi size teslim ediyorum. Düşününüz ki kasada kırk bin liradan fazla para var.

Kâtip Ethem Efendi, tekrar güvence verdikten sonra tüccarı kapıya kadar uğurladı.

Kalpakçıyan Efendi odadan çıktıktan sonra merdivenlerde acele acele inen adımlarının sesi işitildi.

Kâtip Ethem Efendi, yazıhanede yalnız kalınca, ellerini oğuşturdu. Cadde üstündeki pencereye gitti, sokağa baktı. Sonra yavaşça perdeleri indirdi. Oda kapısına geldi, kapıyı sıkı sıkı kapayıp içeriden kilitledi.

Bu işleri yaptıktan sonra, Kalpakçıyan Efendi'nin çalışma masasının başına geldi, bol pantalonunun arka cebinden büyük bir kutu çıkardı. Masanın üzerine koydu. Bu kutu, siyah cevizden yapılmıştı. Kapağı parıl parıl parlıyordu.

Ethem Efendi, kutunun kapağını yavaşça açtı, içinden bir makine çıkardı. Masanın üstünde duran bir büyüteçle makineyi iyice inceledi ve güldü.

Ceketinin yan ceplerinden uzun bir elektrik teli de çıkardı. Bu teli, önce makinenin sol tarafında, dişli bir çarkın altında küçük bir düğmeye bağladı, sonra sağındaki duvara yürüdü, bir bıçakla duvardaki elektrik tellerinin üzerinde

bulunan kurşun boruyu söktü, elindeki telin bir ucunu da duvardaki elektrik teline bağlayarak telden kuvvetli bir akım geçirdi.

Makinenin başına gelince, küçük bir vidaya dokundu, duvarda bulunan elektrik telinden geçen akım, makineyi anında çalıştırmaya başladı. Dişli çark, kuvvetle dönüyor ve makinenin önünde bulunan ucu sivri bir çelikten, adeta küçük küçük kıvılcımlar yayıyordu.

Ethem Efendi, makineyi eline alarak kasaya yaklaştı. Ucundan kıvılcımlar sıçrayan kızgın çeliği kasanın kapağına yapıştırdı. Sonra tekrar makinenin bir vidasına basınca bu sivri çelik kasanın kapağını yavaş yavaş delerek dönmeye başladı. Bu işlem sırasında odanın içini uzun ve garip bir makine gürültüsü dolduruyordu.

Ethem Efendi, kasanın önünde, bir saat kadar uğraştı. Sonunda kasanın kapağında, on santimetre çapında daire şeklinde bir delik açıldı.

Ethem Efendi, hemen sağ elini bu delikten içeriye sokarak bir deste banknot çekip çıkardı ve yirmi dakika kadar uğraşarak, kasanın üst gözünde bulunan bütün banknot destelerini, birer birer dışarıya çekti.

Bu işleri yaparken büyük bir soğukkanlılıkla hareket ediyor, hiç sinirlenmiyordu. Paraları deste deste saydı. Her destede yüzer tane ellilik banknot yani beşer bin lira vardı. Dışarıya çekebildiği desteler de yedi taneydi. Şu halde otuzbeş bin lira çıkarmış demekti.

Bu paraları hemen ayrı ayrı iki gazete kâğıdına sararak birer sağlam paket yaptı. İplerle bağladı. Sonra çalışma masasının başına geçip telefonu açtı. Feriköy'de bir numara söyledi:

- Alo... Alo... Ali orada mı? Ha... Sen misin Ali?... Ben Kalpakçıyan'ın yazıhanesindeyim. İş bitti... Makine güçlüymüş... Bir saatten fazla yormadı. Kasanın çeliğini parça

parça etti. Evet... Sen hemen gel... Yanına bir şişe kloroform, uzun bir ip, bir de bıçak al... Doğru yazıhaneye gel... Bekliyorum.

Yarım saatten fazla bir süre sonra, yazıhanenin kapısı vuruldu, kâtib Ethem Efendi, kapıyı açtı, gelen adamı gülerek karşıladı:

- Ali, bana Fakabasmaz Zihni derler, elimden hiçbir şey kurtulmaz.

- Usta, kasayı ne çabuk deldin?

- Gel bak...

Kâtib Ethem Efendi ya da gerçek ismiyle Fakabasmaz Zihni, yardımcısı Cin Ali'yi odaya sokarak kasanın başına götürdü, kasayı gösterdi:

- Mükemmel değil mi?

- Mükemmel... Fakat usta, sen iple bıçağı niçin istedin?

- Getirdin mi?

- Getirdim.

Fakabasmaz Zihni, pek büyük bir neşe içinde idi:

- Bu iş benim hoşuma gidiyor. Katib Ethem Efendi rolünü mükemmel yaptım. Benim komisyonculuğa yeteneğim varmış. Kalpakçıyan'ın mallarını gümrükten öyle bir beceriyle geçirdim ki herif yirmi bin lira kâr yaptı. Yani benim şimdi kasadan aldığım paranın yarısını çıkarmış demektir.

- Usta sen kırk bin lira mı aldın?

- Ona yakın bir şey, işte paketler!

Fakabasmaz Zihni, ince uzun parmağını dikerek, yazıhanenin üzerinde duran iki büyük paketi Cin Ali'ye gösterdi, dedi ki:

- Oyunumuz daha tamam olmadı. Polisi iyice şaşırtmak istiyorum.

- Ne yapmak niyetindesin?

- Sen şimdi, getirdiğin iple beni burada sıkı sıkı bağlayacaksın, burnuma kloroform koklatarak beni uyutacaksın, buradan makine ile paraları alıp gideceksin. Kalpakçıyan gelince, beni burada bağlanmış ve bayılmış görecek, şüphesiz hiçbir şeyden şüphelenmeyecek.

- Peki ama usta, bence bu oyuna gerek yok, şimdi biz buradan sıvışsak ne olur?

- Canım ben Kalpakçıyan gibi milyonlarla oynayan bir adamın yanından ayrılmak ister miyim? Günün birinde onu yine bir faka bastırır, otuz kırk bin lira daha vururum.

Cin Ali, ustasının bu soğukkanlılığına hem gülüyor, hem de hayret ediyordu:

- Hakkın var, dedi.

- Öyleyse işe başlayalım.

Fakabasmaz Zihni hemen yüzükoyun yere yattı, ellerini arkasına uzattı:

- Önce ellerimi bağla! dedi.

Cin Ali, çok fazla alışık olduğu bu işi çabucak yaptı. Ustasının ellerini sımsıkı bağladı. Bu sırada Fakabasmaz gülerek mırıldanıyordu:

- Vay canına... Bağlanmak güç şeymiş be... Bizim bağladığımız adamlar pek sıkıntı çekiyorlarmış ha...

- Elbette.

Cin Ali, ustasının ellerini bağladıktan sonra, ayaklarını ve bacaklarını da iyice bağladı. Artık Fakabasmaz Zihni, hiç kımıldanamayacak bir hale gelmişti. Dedi ki:

- Şimdi nefesimi kesmeyecek kadar küçük bir bez tıkacı yap, bu tıkacı ağzıma sok, bağla, fakat dikkat et, nefesim kesilmesin. Sonra, kloroformu yavaş yavaş koklat, şişenin sekizde birine kadar koklatsan yeterlidir. Çünkü tamamen bayılmak istemem.

Cin Ali, hemen cebinden temiz bir mendil çıkardı, yarısını yırttı, küçük bir tıkaç yapıp bu tıkacı ustasının ağzına soktu, nefes alması için yer bıraktı ve sordu:

- Nefes alabiliyor musun?

Fakabasmaz Zihni, gözleriyle tasdik etti. Sonra kloroform şişesini yavaşça açarak sıvıyı mendilin geri kalan parçasına döktü, mendili ustasının burnuna götürdü. Fakabasmaz Zihni, gözlerini kapayarak yavaş yavaş nefes almaya başladı.

Beş dakika geçince uyumuştu.

Cin Ali hemen makineyi ve paketleri aldı, oradan dışarıya fırladı.

***

BİLİNMEYEN KASA HIRSIZLARI

Kalpakçıyan Efendi, akşam saat sekiz buçukta, yorgun argın yazıhanenin merdivenlerini çıkıyordu. Fakat hava epeyce kararmış olduğu için, Ethem Efendi'nin merdivendeki elektrik lambalarını yakmayı düşünemediğine canı sıkılmıştı. Uşak Hamparsum da, o gün tesadüfen izinli bulunuyordu.

Kalpakçıyan Efendi, yazıhane odasının kapısına gelince, içgüdü ile içeriye kulak verdi. Üç dört dakika kadar bekledi. Hiçbir ses işitmeyince kendi kendine:

- Galiba Ethem Efendi dışarıya çıkmış! Diye düşündü. Hemen kapının topuzunu çevirdi.

Odaya girdiği zaman hiçbir şey göremedi. Çünkü oda karanlıktı. Kapının kenarında bulunan elektrik düğmesini çevirdi. Fakat odanın içine ilk göz attığı zaman yerde yüzükoyun yatan Fakabasmaz'ı hayret ve dehşetle gördü. Gözleri büyüyerek iki adım geriye sıçradı.

Bu manzara Kalpakçıyan Efendi'yi yıldırımla vurulmuşa döndürmüştü. Oda gözlerinde kararmıştı. Hemen kâtibin üstüne atıldı, çakısıyla hızla iplerini kesti, ağzından tıkacını çıkardı. Kâtip Ethem Efendi nefes alıyor fakat gözlerin açmıyordu.

Kalpakçıyan Efendi, kâtibinin yüzüne su serpmek için yazıhanenin yanındaki sehpada duran sürahiye doğru yürüdü. Bu defa gözleri kasaya ilişti, büyük deliği gördü:

- Ne?... Soyulmuşuz! diye bağırarak sürahiyi yakaladı, içindeki suyu Kâtip Ethem Efendinin yüzüne birdenbire boşalttı. Ethem Efendi, soğuk suyun bu ilk teması üzerine gözlerini açtı. Kalpakçıyan Efendi, kâtibini kolundan tutup sarsarak:

- Kalk, kalk be, bu ne hal? diye haykırdı.

Kâtip Ethem Efendi, sendeleyerek ayağa kalktı. Elleriyle gözlerini oğuşturarak bir aralık şaşkın şaşkın baktı. Kalpakçıyan Efendi kâtibi hâlâ kolundan tutup sarsmakta devam ediyordu.

- Söylesene... Soyulduk mu?

Kâtip Ethem Efendi, iskemlelerden birine yürüyerek kendisini attı:

- Offf... dedi, sonra:

- Ben burada yapayalnız oturuyordum. Kendime göre bazı hesaplarla uğraşıyordum. Birdenbire kapı açıldı, kim olduğunu anlamak için hemen ayağa kalktım, paravananın önüne doğru iki adım ya atmış, ya atmamıştım ki üstleri başları temizce, biri lacivert, öteki siyah elbiseli iki kişi, hemen kapıyı kapayarak üzerime atıldılar. Bağırıp çağırmama meydan vermeden ağzımı tıkadılar, beni yere yatırdılar, bağladılar. Siyah elbiseli adam, cebinden bir şişe ve bir mendil çıkardı, içine bir su döktü, bu suyu burnuma yaklaştırdı. Nefes almak istedim, mümkün olmadı. Mendili her koklayışımda gözlerim bulanıyor, beynim uğulduyor, şakaklarım ağrıyordu. Az sonra bu adamların odanın içinde dönüp dolaştıklarını, kasaya doğru gittiklerini görür gibi oldum. Kımıldamaya çok çalıştım. Fakat büsbütün baygın halde yere serildim. Başka bir şey bilmiyorum.

Kalpakçıyan Efendi, hemen telefona koştu. Hem merkeze, hem de polis müdürlüğüne telefon etti. Sonra kasasının anahtarını buldu, kasayı açtı, derhal bütün paralarını ve evrakını gözden geçirmeye başladı. Paralarını deste deste saydıkça elleri titriyordu:

- Eyvah, çalınan para otuz bin liradan fazla! diye bağırdı. Fakabasmaz Zihni, çok ustaca bir rolle kendini masum göstermeyi başarıyor:

- Ah... Ne uğursuz, ne kötü bir günmüş... Ben şimdi ne yapacağım? Ekmeğimi nasıl kazanacağım, bir daha sizin yüzünüze nasıl bakabilirim? diyor, hatta mendilini gözlerine tutarak ağlar görünüyordu.

Kalpakçıyan Efendi, şaşırınca bütün bütün Ermenileşen bir şive ile:

- Ağnamıyorum, ağnamıyorum, acaip iş! diye söyleniyordu. Yirmi dakika geçmeden merkezden polis memurları, başkomiser, polis müdürlüğünden de meşhur bir sivil polis memuru geldi. Fakabasmaz Zihni, bu sivil polis memurunu çok iyi tanırdı.

Amanvermez Kadri! Hatta Ada'daki çatana olayında bu zeki sivil polis memurunun elinden kurtulalı henüz iki ay bile olmamıştı.

Amanvermez Kadri, kendisini hem merkezin polis memurlarına, hem de Kalpakçıyan Efendi'ye tanıttı. Kalpakçıyan Efendi meseleyi ayrıntılarıyla inceden inceye anlattı.

Amanvermez Kadri, Fakabasmaz Zihni'nin yüzüne şüpheli bir bakış fırlattıktan sonra, Kalpakçıyan Efendi'ye sordu:

- Bu kâtibinizi ne zaman yanınıza aldınız?

- İki ay önce.

- Size kim tavsiye etti?

- Yabancı tüccarlardan biri...

- Kâtibinize yazıhaneyi ilk defa mı emanet bıraktınız?

Kalpakçıyan Efendi biraz düşündü:

- Hayır, ilk defa değil. İki aydan beri beş ya da altı defa...

- O zaman hiçbir olay olmadı değil mi?

- Hiç.

- Kâtibinize niçin güveniyordunuz?

Kalpakçıyan Efendi biraz hiddetlendi:

- Canım Kadri Bey, boş sorular soruyorsunuz. Bu biçare adamdan şüphelenecek zaman mı? Hırsızlar zavallıyı az kalsın öldürüyorlarmış. Öyle ya, ben yazıhaneye gelmeseydim, zavallı Ethem Efendi, belki de sağ kalmayacaktı. Sonra bu kâtip efendi bana çok hizmetler etti. Doğrusu ya, kendisinden memnunum, hatta başına böyle bir felaket geldiği için kendi felaketimi unutarak ona bir ikramiye vereceğim. Niçin güveniyormuşum?... Fedakârlıklarını ben biliyorum...

Kalpakçıyan Efendi kendisini savunurken, Fakabasmaz Zihni, başını önüne eğiyor, kendi kendine:

- Acaba Kadri beni tanıdı mı? diye düşünüyordu. Amanvermez Kadri, Fakabasmaz'a yönelerek dedi ki:

- Görüyorsunuz ya, efendiniz sizi savunuyor. Fakat meslek gereği biz sizi derinlemesine sorgulamak zorundayız, sorularıma cevap verir misiniz?

Fakabasmaz Zihni, sanki yaşlanmış görünen gözleriyle Amanvermeze bakarak cevap verdi:

- Peki... Sorunuz... Ben fakir bir adamım, evde çoluğum çocuğum var, üzerinize afiyet eşim hasta... Beni Yeşil Tulumba'da herkes tanır. Ethem Efendi deyiniz herkes bilir.

Amanvermez, Fakabasmaz'a büsbütün yanaşmıştı. Adeta gözlerinin içine bakarak sordu:

- Kaç yaşındasınız?

- Otuz sekiz.

- Eğitiminiz var mı?

- İlkokulu bitirdim.

- Hesap yapmayı nereden öğrendiniz?

- Çiçek pazarında gece dersleri aldım.

- Buraya gelmezden önce ne iş yapıyordunuz?

- Karahisar'da yazı işleri müdürlüğündeydim.

- Kimlik belgeniz var mı?

- Var, işte...

Fakabasmaz Zihni, cebinden o haliyle çıkmış bir fotoğrafı içeren, bir belge çıkardı. Bu belgeyi ne olur ne olmaz diye zamanında kendisi yazmış, bütün damga ve mühürlerini sahte olarak yaptırmıştı. Anlaşılmasına imkân yoktu.

Amanvermez Kadri, belgeyi hızla gözden geçirerek Fakabasmaz'a geri verdi ve sordu:

- Size saldıranları görseniz tanır mısınız?

- Niçin tanımayayım? Elbette...

- Resimlerini görseniz?...

- Tanırım.

Amanvermez Kadri, cebinden birçok fotoğraflar çıkardı. Bunlardan bir tanesini çabucak ayırarak Fakabasmaz'a verdi. Bu resim Fakabasmaz'ın kendisinin resmiydi. Fakabasmaz duruşunu hiç bozmayarak resme dikkatle baktı, dedi ki:

- Siyah elbiselisi bu adama biraz benziyor.

- Bu resim, biraz size de benziyor!

- Bana mı?

- Size.

- Ne münasebet!

- Benziyor işte...

Komiser, polisler ve Kalpakçıyan Efendi resmi gözden geçirdiler, Ethem Efendi'ye de baktılar. Amanvermez Kadri, Kalpakçıyan Efendi'ye dedi ki:

- Kalpakçıyan efendi, ben kâtibinizi tutuklamak zorundayım, kendisinden şüphe ediyorum.

Kalpakçıyan Efendi itiraz etti:

- Yanılıyorsunuz.

- Belki yanılıyorum, fakat belki de yanılmıyorum.

- Yanıldığınıza şüphe yok. Siz burada masum insanlar hakkında kötü şeyler düşünürken, gerçek hırsızlar kaçıp gidecekler...

- Kâtip Ethem Efendi müdahale etti:

- Bırakınız Kalpakçıyan Efendi. Ben tutuklanmaya razıyım, yalnız bu efendiden bir ricam var. Yanıma beş on memur katsın, Sarıyer'e kadar gideyim, orada hasta eşim var, onu göreyim. Gitmezsem kadın merakından büsbütün fenalaşır.

Kalpakçıyan Efendi, Amanvermez'e dedi ki:

- Artık buna itiraz etmeyiniz, hem de kâtibimin kimliği hakkında bilgi almış olursunuz. Kendi otomobilimi tahsis ederim.

Amanvermez kabul etti:

- Pekâlâ, ben kendisinin yanından ayrılmam, onu bırakmamaya mecburum. Polis memuru efendilerden bir kaçını da yanımıza alırız. Haydi!

Başkomiser buna itiraz etti. Kâtip Ethem Efendi, mağdur konumunda bulunduğu için kanuna göre tutuklanmasının hukuka uygun olamayacağını söyledi. Kalpakçıyan Efendi de bu fikri doğru buluyordu. Fakat kâtip Ethem Efendi, tutuklanmayı kabul ediyor, Amanvermez de sorumluluğu üzerine alıyordu. Otomobile atlamak üzere hep birden aşağıya indiler.

***

OTOMOBİLDE

Adamakıllı gece olmuştu. Yazıhane dairesinin kapısı önünde siyah bir otomobil bekliyordu. Kalpakçıyan Efendi şoföre dedi ki:

- Beylerle beraber Ethem Efendi'nin Sarıyer'deki evine gideceksiniz.

- Başüstüne efendim.

Şoför arabayı hazırladı. Polislerden biri şoförün yanına bindi. Fakabasmaz'la Amanvermez de içeriye girdiler. Kapıları kaparken Amanvermez Fakabasmaz'a:

- Şöyle karşıma otur bakalım! dedi. Kısa selamlardan sonra otomobil hareket etti. Büyük bir hızla yol almaya başladı.

Amanvermez'le Fakabasmaz Rumeli Hisarı'na kadar bir kelime konuşmadılar. Otomobil tenha şoseye girince Fakabasmaz dedi ki:

- Kadri Bey, doğrusunu söyleyeyim mi, size acıyorum.

Amanvermez, oturduğu yerden doğruldu:

- O neden?

- Öyle ya... Boş yere uğraşıp duruyorsunuz...

- Ne için?

- Kalpakçıyan'ın kasa hırsızları ele geçer mi zannedersiniz?

- Muhakkak.

- Yanlışınız var.

- Hiç yanlışım yok... Ben bu hırsızı tanıyorum. Alman kasalarını delebilecek son sistem makine, İstanbul'da bir kişinin elindedir.

- O kim?

- Fakabasmaz Zihni...

- Öyle olsun. Fakat bu herifi ele geçirmek meseledir.

- Ethem Efendi, Fakabasmaz'ı ele geçmiş say...

Otomobil tenha şosede normal bir hızla gidiyordu. Ethem Efendi elini bıyıklarına götürdü, parmaklarıyla kılları aşağı çekti, takma bıyık yerinden söküldü, Fakabasmaz Zihni kendi yüzüyle ortaya çıktı.

Amanvermez Kadri, hiç hayret etmeden, rakibinin yüzüne tebessümle bakıyordu. Fakabasmaz dedi ki:

- Sen beni daha Kalpakçıyan'ın odasındayken tanıdın.

Amanvermez beğendiğini gösteren bir ifade ile dedi ki:

- Bununla beraber hâlâ içimde bir şüphe vardı. Kendini o kadar yezitçe gizleyip, değiştiriyorsun ki bazen insan şüphe ediyor.

Fakabasmaz ciddileşti:

- Bence kılık değiştirmenin benim mesleğimde olağanüstü bir rolü yok. Artık bu da eski moda oldu.

- Öyle ama bu işte pek başarılı oluyorsun.

Amanvermez pencereden dışarıya bir göz atarak ekledi:

- Eee... Şimdi Büyükdere'ye kadar gitmeye gerek yok. Yakın merkezlerden birine giriverelim.

- Ne merkezi?

- Çakmazlıktan gelme... Dalgayı pekâlâ anlarsın... Tahtakozdan bahsediyorum.

- Tahtakoz ne demek? Ben kibar hırsızım. Külhanbeyi kavramlarını bilmem.

- Tahtakoz, polis demektir. Şimdi burada biz iki kişiyiz. Sen yalnızsın. Boş yere kurşun harcamayalım. Zaten canına yazık olur. Ben seni polis merkezlerinden birine tıkayım, istersen oradan tüyer, ipi kırarsın.

Fakabasmaz bu sözlere güldü:

- Vallahi sevgili dostum, seni görevinden alıkoymak istemem. Elinden geleni yap, meydan geniş... Fakat bana kalırsa seninle Büyükdere'de birer şişe ispatin[58] çeksek de gevezelik etsek daha iyi... Benim dostluğum, düşmanlığımdan daha iyidir.

Amanvermez de aynı sakinlikle cevap verdi:

- Senin muhabbetine doyum olmaz. Hoş bir adamsın Fakat elime geçmişken seni koyuvermek aklımdan geçmez... Bilirsin ki bütün İstanbul'un benden beklediği hizmet budur.

- Bütün İstanbul'un değil, bütün Türkiye'nin...

- Öyleyse izin ver...

Amanvermez camı vurdu, şoföre seslendi:

- Hey... Yavaş ol... Dur!

Şoför başını çevirdi. Fakabasmaz'a baktı. Usta hırsız şehadet parmağıyla şoföre küçük bir işaret yaptı. Otomobil bütün hızıyla yukarılara doğru çıkmaya başladı. Amanvermez, şoförün yanında oturan polise bağırdı:

- Ahmet Efendi, şu kerataya söyle, otomobili durdursun, yoksa kurşunu beynine yiyecek.

58 İspatin: Bir içki türü olduğu anlaşılıyor.

Amanvermez telaş içindeydi. Otomobil müthiş bir hızla gidiyordu. Fakabasmaz dedi ki:

- Ayol, telaş etme... Ben işlerimi tam yaparım. Kalpakçıyan Efendi'nin şoförü benim adamlarımdan biri olmazsa iş neye yarar... Vazgeç...

Amanvermez, polise ikinci defa bağırdı. Fakat polis henüz kolunu kaldırmak üzereyken şoförün avucunda parlayan bıçak zavallı polis memurunun göğsüne girdi. Karanlıklarda acı bir feryat kopardı ve biçare olduğu yerde, başı öne düşerek hareketsiz kaldı.

Amanvermez hiddetle otomobilin kapısını açmıştı. Revolverini aramış, bulamamıştı. Fakabasmaz elindeki revolveri Fakabasmaz'ın burnuna tutarak dedi ki:

- Senin revolverin bende! Yankesici olduğumu bilirsin. Demin bir saat gevezelik ederken revolver senden bana geçti. Bu işin eğitimini İngiltere'de aldığımı unuttun mu?

Amanvermez, kızgın bir öfke içinde, usta hırsızın üzerine atlamak istedi, fakat revolverin tehdit edici namlusu, karanlıkta ateş böceği gibi parlıyordu.

Fakabasmaz'ın emri üzerine otomobil durdu. Yolda kimseler yoktu. Zaten burası Boğaziçi'nin üst taraflarında, Emirgân ormanlarının arka taraflarında, dar bir şose idi. Şoför otomobilin içine geldi. Amanvermez'i hemen yere yatırdılar, her tarafını sıkı sıkı bağladılar.

Önce cesedi bir ağaç altına yatırdılar. Sonra Amanvermez'i o ağaca iyice bağladılar. Ağzını tıkamayı da unutmadılar. Fakabasmaz cebinden bir kâğıt çıkardı. Otomobilin fenerleri altında kâğıda şu satırları yazdı:

"Fakabasmaz Zihni ile uğraşanların sonu budur!"

Bu kâğıdı, önce Amanvermez'e okudu. Sonra bir iğne ile sivil polisin yeleğine iliştirdi. Sabah olunca yoldan geçenler bu kâğıdı okuyacaklar, polise haber verecekler, gazetelerine:

"FAKABASMAZ'IN YENİ BİR MACERASI!" diye büyük harflerle bu haberi yazacaklardı.

Fakabasmaz şoföre emir verdi:

- Haydi bakalım Cevat, Şişli'ye doğru sür, orada bir randevum var, saat ikiye doğru mutlaka yetişmeliyiz. Yoksa nefis bir kadın kaybederim! dedi.

Ve otomobil, canavar gibi homurdanarak, karanlık yollarda hızla yol aldı...

***

CİN ALİ'NİN TUTUKLANMASI

SİMPLON SÜRAT KATARI'NIN[59] SOYULMASI

Saat on buçuk... Yarım saate kadar Simplon Sürat Katarı gelecek... Sirkeci İstasyonu'nda alışılmışın dışında bir kalabalık, bir hareket var... Kimsenin içeri girmesine izin verilmiyor. Hat boyunda sivil polisler dolaşıyor. Bütün kapılar resmi polisler tarafından işgal edilmiş. Polis dedektiflerinin övünç kaynağı istasyon müdürünün odasında düşünceli kafasını, sinirli avuçları içinde endişeyle sıkıyor, sigarasını derin derin çekiyor. İstasyon müdürü ikide bir telgrafhaneye gidip geliyor ve her defasında Amanvermez'e bir telgraf getiriyor veya bu ünlü polis dedektifinin bir emrini telgrafhaneye götürüyor.

Sık sık gelen ve giden sivil polis memurları Amanvermez'e önlemlerin mükemmel bir şekilde alındığını haber veriyorlar.

Bütün bu telaş ve endişeler Polis Genel müdürlüğünün sınırdaki merkezinden aldığı bir telgraf üzerine gerçekleşmekteydi. Telgraf şuydu:

59 1887-1977 yılları arasında Paris-İstanbul arasında sefer yapan daha çok Orient Express (Şark Ekspresi) olarak bilinen tren. 1905 yılında açılan Simplon Tüneli'ni kullanarak yolculuk yapması nedeniyle "Simplon Orient Express" ya da burada geçtiği gibi "Simplon Sürat Katarı"olarak anılmaya başlanmıştır.

"Simplon Sürat Katarı Edirne'den gece yarısı hareket etmiş ve sabaha karşı sınırımıza ulaşmıştır.[60] *Bütün yolcular sınıra gelince gece yarısından sonra istisnasız tamamen soyulmuş olduklarını görmüşlerdir.*

Çalınan tutarın toplamı yüz seksen bin lirayı aşmaktadır. Ekspresten kimsenin inmesine izin verilmemiştir.

Tren hiçbir istasyonda durmayacak, doğruca Sirkeci'ye gelecektir. Bilgi amacıyla arz olunur."

Polis müdürlüğü bu telgrafı alır almaz gerekli önlemleri almaya başlamış ve gördüğümüz gibi Amanvermez Kadri'nin yönetiminde birçok sivil ve resmi memurlarla istasyonu abluka altına aldırmıştı.

Amanvermez, bilgi ve zekâsına dayanarak hazırladığı plan sayesinde kesinlikle hırsızı yakalayacağı kanaatindeydi.

İstasyon müdürü ekspresin makastan içeri girdiğini haber verdi. Amanvermez dışarı çıktı. Lokomotifin çelik gövdesi ağır ağır ilerliyor ve arkasında beş vagondan ibaret soygun kafilesini getiriyordu. Vagonların pencerelerinden uzanan endişeli bakışlar, meydana gelen hırsızlığın herkesi kapsadığını ve önemli olduğunu ispat ediyordu.

Ekspres keskin ve acı bir düdükle seyahatinin son aşamasına ulaştığını bildirdi. Birçok başkentlerden, memleketlerden dağlar ve nehirlerden geçen bu medeniyet bağlantısı şimdi Sirkeci İstasyonu'nda bütün yorgunluklarını dinlendiriyordu. Vagonlardan kimsenin inmesine izin verilmedi.

Memurlar treni abluka altına aldılar. Amanvermez birer birer vagonları denetlemeye ve yolcuları incelemeye ve sorguya çekmeye başladı.

60 Anlaşıldığı kadarıyla hikâye Edirne'nin düşman işgali altında olduğu yıllarda geçmektedir. Edirne 1912-1913 yıllarında Bulgar işgaline maruz kalmış, 1920 yılında da Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. 25 Kasım 1922 tarihinde nihai olarak tekrar egemenliğimiz altına alınmıştır. Hikâye de 1920-22 yılları arasında geçmektedir.

Birden Amanvermez'in yanında sırmalı şapkası ve lacivert üniformasıyla uzun boylu bir memur göründü.

Amanvermez sordu:

- Siz kimsiniz?

Memur Fransızca cevap verdi:

- Ekspresin şefiyim. Size trenin düzeni hakkında arzu ederseniz bilgi verebilirim.

- Gerek yok. Ekspres hakkında tam olarak bilgim var. Sizin rehberliğinize ihtiyacım yok.

- Pekâlâ...

Şapkalı memur uzaklaştı. Amanvermez ile Fransızca konuştuğunu uzaktan gören sivil polisler bu ekspres üniforması giyinmiş adamın vagondan inmesine karşı çıkmadılar. Ekspres şefi istasyonda sağa sola gidip geldi. Bazı sivil polislere hırsızın kaçma ihtimali olan yerleri göstererek fazla dikkat etmelerini tavsiye etti. Sonra büyük girişe doğru yönelerek dışarı çıktı.

Hiçbir engelle karşılaşmadan tramvay yolunda bulunuyordu. Yere eğilerek çözülmüş olan kunudurasını bağladı, doğruldu. Tam bu esnada Bab-ı Ali'den hızla inip önünde duran kapalı otomobile atladı. Bir saniye içinde Galata Köprü'sü yönünde gözden kayboldu.

***

CİN ALİ'NİN TUTUKLANMASI

Bu olay kimsenin dikkatini çekmemişti. Yalnız, karşı tarafta, köşedeki saatçinin önünde gazete satan bir dağıtıcı, ekspres memuruyum diyen ve otomobil ile adeta kaçarak giden bu adamın hareketlerine ilgisiz kalmamıştı. Nitekim hemen karşıya geçti. Yerden, atılmış veya bilerek bırakılmış boş bir kibrit kutusunu aldı. Önemsememiş gibi cebine koyarak yoluna devam etti. Yan sokaklardan birine saptı. Tamir edilmekte olan bir evin kurulmuş iskeleleri altına oturdu. Tabakasını çıkararak kalın bir sigara sardı. Yakmak için cebinden kibriti aldı.

Kutuyu açınca içinden kibrit yerine sekize katlanmış bir kâğıt çıktı:

"Ali, ekspresi zahmetsizce soydum. Çok şükür kimsenin burnunu kanatmak zorunda kalmadım. Amanvermez dostumuza istasyonda rast geldim. Kendisine yardım etmek istedimse de kabul etmedi. Ekspreste elde ettiğim tutar yüz doksan altı bin dörtyüz seksen beş buçuk liradır.

Biliyorsun ki bu miktar benim yapmak istediğim düğünüm için pek azdır. En aşağı yarım milyon lira olmalıdır. Ciğercinin düğünü benim düğünümün yanında önemsiz kalmalıdır. Bunun için vakit kaybetmeden hemen ikinci bir işe

başlıyorum. Beyoğlu'nda, Sultani Mektebi[61] *civarında Bertaryan Apartmanı'nın dördüncü katında oturan müteahhit Sardonoğlu'nun kasasını temizlemeye gidiyorum. Kasasının anahtarını ele geçirdim. İki dakikalık bir iştir. Her durumda saat üçte Tokatlıyan'ın*[62] *önünde bulun."*

"Fakabasmaz Zihni"

Cin Ali (gazete dağıtıcısının Cin Ali olduğunu okuyucularımız şüphesiz anlamışlardır) üstadının yazdığını okuyunca hemen kalktı. Doğruca Beyoğlu'na çıkacak, aldığı emre göre hareket edecekti.

Fakat... İşin Fakabasmaz Zihni'nin planladığı gibi yürümesi kaderde yokmuş...

İskelenin üstünde çalışan acemi bir işçinin elinden kazayla kurtulan bir kalas parçası Cin Ali'nin başına düştü. Cin Ali can acısından doğan kısa bir çığlıktan sonra olduğu yere düşüp bayıldı.

Fakabasmaz'ın mektubu, sımsıkı kapadığı avucunda kalmıştı.

Etraftan koşuştular. Yetişen bir iki polis Cin Ali'nin avucunun içindeki kâğıdı güç hal ile aldılar okudular... Gözleri fal taşı gibi açıldı. Cin Ali'yi hemen Eminönü Merkezi'ne götürdüler. Ve hâlâ ekspres içinde hırsızı aramakla meşgul olan Amanvermez Kadri'ye haber gönderdiler. Cin Ali baygınlığı geçip ayılmamış olmasına rağmen başı ucunda dört polis memuru her ihtimale karşı nöbet bekliyordu.

***

61 Sultani Mektebi: Mekteb-i Sultani de denilen Sultan Abdülaziz Han dönemine 1868 yılında kurulan ve sonradan Galatasaray Lisesi adını alan okul.

62 Tokatlıyan: Beyoğlu İstiklal Caddesi üzerinde bulunan 1894 yılında inşa edilen, otel ve lokanta. Bugün İşhanı ve pasaj olarak kullanılmaktadır.

AMANVERMEZ İŞ BAŞINDA

Amanvermez Kadri sinirli parmaklarıyla Fakabasmaz'ın Cin Ali'ye yazdığı mektubu kıvırıyor, gözleri ateş içinde yanıyor, dişleri ile ağzındaki sigarasını eziyor ve sesini çıkarmıyordu...

Fakabasmaz'ı nasıl olup da tanıyamamış onu hemen yakalama imkânı varken nasıl olup da gafil bulunmuştu? Bakışlarında birden yeni bir planın ışıkları parladı.

- Bu sefer kurtulamaz, kesin olarak yakalarım. Bakalım fakabasar mı basmaz mı bu gün anlaşılır.

Müdüriyete bir polis göndererek makyaj çantasını getirtti. Hâlâ baygın yatan Cin Ali'nin yanına gitti. Tamamen ona benzeyinceye kadar çalıştı.

Yarım saat sonra Cin Ali, hapishanenin kapalı arabası ile tutukevine sevk olunurken dağıtıcı kıyafetinde ikinci bir Cin Ali de Eminönü merkezinden çıkıyor, bir otombile atlıyor, şoföre:

- Galatasaray Polis Merkezi! Emrini veriyordu.

Bu ikinci Cin Ali'nin de Amanvermez olduğunu okuyucularımız anlamışlardır.

Amanvermez kılık değiştirmekte Fakabasmaz kadar usta olduğundan tamamen Cin Ali'ye benzemişti. Galatasaray merkez memuru, odasından içeriye kapıyı vurmadan giren

bu serseri gazete dağıtıcısını görünce hiddetle ayağa kalktı.

- Ne istiyorsun? Kapıyı vurmadan niçin girdin terbiyesiz herif. Çık dışarı! diye bağırdı:

Hâlbuki serseri, çıkıp gideceği yerde, hiç istifini bozmadan köşede duran maroken koltuğa yaklaştı, teklifsizce oturdu. Masanın üzerinde duran "Serkıl Doryan"[63] paketinden bir sigara alarak yaktı. Sağ ayağını sol ayağı üzerine atarak sallamaya başladı.

Merkez memuru hiddetten kıpkırmızı oldu. Bu saygısızı defetmek için bir polis çağırmak istedi ve zile bastı.

Kanepeye kurulmuş oturan Amanvermez, kahkaha ile gülerek:

- Azizim Fâkir Bey, demek o kadar güzel kılık değiştirmişim ki beni, Amanvermez Kadri'yi tanıyamadınız. Doğrusu tanınmadığıma çok memnun oldum.

Merkez memurunun hiddeti hayrete dönüştü. Ağzı bir karış açık kaldı. Hemen kendini toplayarak bu usta dedektiften, polislerin kralından af diledi.

Bu sırada kapıdan içeri merkez memurunun zile basarak çağırdığı polis memuru girdi. Amanvermez gülerek:

- İşte beni kapı dışarı ettirmek için çağırdığınız polis memuru... dedi ve polise hitaben:

- Arkadaş, mademki zahmet edip buraya kadar geldin, bize çabuk iki limonata söyle. Hava sıcak, hararetimizi yatıştırır.

Polis memuru kendisine emir veren bu serserinin karşısında şaşaladı. Fakat merkez memurunun:

- Ne duruyorsun, haydi...

Uyarısı üzerine alelacele çıktı.

63 Cercle d'Orient: 1882 yılında genellikle yabancıların katılımıyla Beyoğlu'nda kurulan ve sonradan Büyük Kulüp adıyla faaliyetlerine devam eden dernek ve bu dernek adıyla üretilen sigara markası.

Beş dakika sonra iki memur limonatalarını içmişler ve Fakabasmaz'ı, apartmanı soyarken yakalamak için gereken planı hazırlamışlardı.

***

FAKABASMAZ İŞ BAŞINDA

Fakabasmaz Zihni ekspres memuru üniforması ile kapalı otomobile binince hemen döşemesini kaldırdı. Altından bir takım temiz ütülü elbise çıkardı. Bir dakika içinde soyundu ve giyindi. Pencereden bakınca Galata Köprüsü'nü geçmekte olduğunu gördü. Şoföre seslenerek bir adres verdi. Otomobil Voyvoda Caddesi'nde sol tarafta büyük bir bankanın önünde durdu. Fakabasmaz bankanın merdivenlerinden hızla çıkarak kayboldu. İki dakika sonra çek defterini cebine yerleştirerek döndü. Otomobile tekrar bindi. Saatine baktı:

- Daha üçe kadar vaktim var, hava da sıcak. Herhalde bir deniz banyosu çok iyi olur. Diye düşündü. Şoföre:

- Bebek deniz banyosuna! Emrini verdi.

***

Amanvermez Kadri iki düzine polis memuru ve sivil polis alarak Bertaryan apartmanına gitti, Sardonoğlu'nu sordu. Gezmek için Alemdağı'na gitmiş olduğunu öğrendi.

Kimliğini apartman kapıcısına bildirdi. Maksadını anlattı.

Yukarı çıktılar. Amanvermez Kadri cebinden bir deste maymuncuk çıkararak kapıyı açtı. Polislerle beraber içeri girdi. Burası bir büyük salon, yatak ve tuvalet odalarından ibaret bir daireydi.

Müteahhidin kasası salonda bulunuyordu. Salonun mobilyası ise olağanüstü denecek bir derecede süslüydü. Amanvermez kafasında kurguladığı plânı uygulamaya başladı. Polisleri ve sivil polisleri salonun kalın perdeleri ve kanepelerin arkalarına sakladı. Silahları ellerinde, ufak bir işaretle hücuma hazır bulunmalarını emretti. Kendisi işaret vermeden hiç birisinin ne olursa olsun ve ne görürlerse görsünler yerlerinden kımıldamamaları gerektiğini söyledi.

- Fakabasmaz herhalde buraya kapıdan girecektir, çünkü başka çare yoktur. Bir kere salona girince bir daha da çıkamayacaktır. Bundan dolayı dışarıda polis bulunması gerekmez, dedi.

Kurduğu düzenden ve aldığı tedbirlerden memnun bir şekilde memurlara tetikte bulunmaları hakkında son talimatı da verdikten sonra apartmandan çıktı. Tokatlıyan'ın önünde Fakabasmaz'ın gelmesini beklemeye başladı.

Fakabasmaz, Cin Ali'nin tutuklandığından haberdar değildi. Bundan dolayı verdiği talimata uyarak Tokatlıyan'ın önünde her ne olursa olsun kendisini bekleyeceğine emin bulunuyordu.

Gerçekten de Fakabasmaz'ı bekleyen biri vardı. Fakat Cin Ali değil, Cin Ali kılığındaki Amanvermez Kadri idi.

Amanvermez, kaldırım üzerinde bir aşağı, bir yukarı geziniyor, sabırsızlıkla bekliyordu. Gözlerini elli adım ötedeki Bertaryan Apartmanı'ndan ayırmıyor, zihnen Fakabasmaz'ı nasıl elde edeceğini düşünerek sevinçten ellerini birbirine sürtüyor, ertesi günkü gazetelerin, büyük başarısını iri harflerle âleme müjdeleyeceklerini hayal ederek yüzünde sevinç ve memnuniyet izleri doğuyordu.

Amanvermez Fakabasmaz'ın artık kesin olarak mağlup olacağını, yakayı elevereceğini, kendisinin kurduğu tuzağa düşerek faka basacağını ümit ediyordu.

Gerçekten de öyle değil miydi?

Fakabasmaz'ın kurtulma imkânı var mıydı? Bu kibar hırsızın hayatı artık sona gelmiş, İstanbul ufuklarını sarsan akıllara hayret veren maceraları bu günkü olayla kapanmış mı olacaktı?

***

FAKABASMAZ FAKA BASAR MI?

Fakabasmaz Bebek deniz hamamından çıkmış, gazinoda ikinci duble birasını da yuvarlamıştı. Saatine baktı iki buçuk... Tam vakti... Bekleyen otomobiline bindi. Son hızla Şişli'ye geldi. Kendisine ait apartman dairesine çıkarak lazımgelen alet ve edevatı ceplerine yerleştirdi. Masasında, üzerinde *"Dikkat ediniz, tehlikelidir"* yazılı bir posta paketi duruyordu. Zihni, bunu görünce:

- Ha! dedi. Almanya'dan sipariş ettiğim bomba örneği gelmiş, çok iyi...

Paketi açtı. İçinden billur top gibi bir şey çıktı. Avucu içinde bir süre evirdi, çevirdi...

- Herhalde yanımda bulunması faydadan uzak değildir, diye düşündü. Billur top bombası Fakabasmaz'ın bir hareketiyle elinden kayboldu. Ceketinin gizli kol cebine girmişti. İki küçük Browning[64] marka tabancasını da yan ceplerine yerleştirdikten sonra sokağa çıktı. Şoförüne:

- Tramvayla gideceğim. Beni bir saat sonra Lüksemburg'un[65] önünde bekle! Emrini verdi.

64 1896 yılında John Browning tarafından tasarlanan ve 1899-1911 yılları arasında Belçika'da üretilen yarı otomatik tabanca.

65 Lüksemburg Gazinosu: O zamanlar rağbet gören gazino.

Tam o sırada geçmekte olan tramvaya atladı.

***

Amanvermez Kadri şimdi Tokatlıyan'ın önünde dolaşıyor ve gittikce sabırsızlanıyordu. Birden yanıbaşında bir ses işitti.

- Dikkat Ali!

Döner dönmez bu sözü söyleyen adamın ilerlemekte olduğunu gördü.

Bu şüphesiz Fakabasmaz'dı... Takip etmeye başladı.

Fakabasmaz biraz yürüdükten sonra yere bir kibrit kutusu daha düşürdü. Amanvemrez hemen aldı, açtı ve okudu:

"Ali arkamdan takip et. Ben nereye gidersem sen de gel. Belki sana ihtiyacım olur."

"F. Z."

Amanvermez güldü:

- Sen söylemesen de zaten ben seni takip edeceğim ve suçüstü halinde yakalayacağım, emin ol! dedi.

Fakabasmaz Bertaryan Apartmanı'na doğru yöneldi. Fakat oraya gireceği yerde yanındaki apartmana girdi. Bu ne demekti? Yoksa planını değiştirmiş başka yeri mi soymaya karar vermişti. O zaman Amanvermez'in bütün plânı suya düşmeye mahkûm olacaktı.

Ne olursa olsun arkasından takip etti.

Fakabasmaz, her hangi bir zorlukla karşılaşmadan apartamın üst katına çıkmış, doğruca abdesthanelerin bulunduğu yere girmişti.

Amanvermez de arkasından girince abdesthanede kimseyi göremedi. Fakat açık olan pencerenin çerçevesine tebeşirle yazılmış bir yazı gördü:

"Ali... Beni takip et..."

Polis dedektifi Fakabasmaz'ın amacını anlamış, cesur olduğu halde tehlikenin büyüklüğü karşısında titremekten kendini alamamıştı.

Evet, anlıyordu... Fakabasmaz her ihtimale karşı yanındaki apartmana kapıdan girmenin sakıncalarını düşünmüş, damdan geçmeye karar vermişti.

Güpegündüz Beyoğlu Caddesi'nde damdan dama geçmek, oradan soyacağı dairenin pencerelerine sarkmak gerçekten de çok cesaret isteyen aynı zamanda da tehlikeli bir girişimdi.

İki dakika sonra Fakabasmaz, arkasında Cin Ali zannettiği, amansız düşmanı ve polis dedektiflerinin övünç kaynağı Amanvermez olduğu halde, Bertaryan Apartmanı'nın damına atlamış ve üçüncü katın pervazına sarkmışlardı. Aralarında ancak sekiz on metrelik bir mesafe vardı.

Fakabasmaz ilerledi, müteahhidin kasasının bulunduğu salonun penceresinin önüne geldi. Arkasında Amanvermez Kadri, girecekleri salonda ise yirmi dört silahlı polis kendisini bekliyordu. Fakabasmaz Zihni Cin Ali kılığına girmiş Amanvermez'i tanıyamamış mıydı? Bu ele avuca sığmaz şeytani zekâ acaba bu sefer ilk defa olarak faka, Amanvermez'in fakına mı basmıştı?

***

AMANVERMEZ AMAN VERİR Mİ?

Fakabasmaz pencereyi kolaylıkla açtı, salona atladı. Görülmemiş bir çeviklikle doğru kasaya koştu. Kendi malıymış gibi bir saniyede cebinden çıkardığı anahtarla açtı ve hisse senedi, tahviller ve kâğıt paralardan ibaret bir deste kâğıdı, seksen bin liralık bir serveti kendi eliyle koymuş gibi alarak cebine yerleştirdi. Tabakasından bir Havana sigarası çıkararak yaktı ve tam bu esnada pencerenin önüne gelmiş olan Amanvermez'e döndü. Ciddi bir sesle:

- Azizim Kadri Bey! dedi. Sizi arkam sıra zorunlu bir cambazlığa davet ettiğimden dolayı affınızı rica ederim. Yüce şahsınızı bir budala gibi can sıkıntısı ile Tokatlıyan'ın önünde dolaşırken görünce halinize acıdım. Canınızın sıkıntısını gidermek için bu eğlenceye davet ettim. Herhalde meşhur bir polis dedektifinin bir hırsızın yanında bulunması ve hatta onun kasa soymasına yardım etmesi bir eğlencedir. Eğer sizi Tokatlıyan'ın önünde görmemiş olsaydım buraya doğruca kapıdan girerdim. Sonuç olarak biraz yoruldunuz değil mi? Bununla beraber size bir tavsiyede bulunayım. Bir daha Cin Ali'nin şekline girmek isterseniz yürümesini de öğreniniz. Yoksa böyle faka basarsınız.

Amanvermez kimliğinin ortaya çıkmasından doğan ilk hayreti ortadan kalkar kalkmaz hemen salona atladı.

- Evet, dedi. İyi anladın, ben Amanvermez Kadri'yim. Arkadaşın Cin Ali'yi bu sabah tutukladım. Üzerinden çıkan

mektubundan ekspresin hırsızının da sen olduğu anlaşıldı. Kanun namına seni tutukluyorum, teslim ol!...

Fakabasmaz kahkaha ile güldü:

- Kadri Bey, karşınızdakinin Fakabasmaz Zihni olduğunu unutuyorsunuz ve beni tutuklayabileceğinizi düşünerek aldanıyorsunuz. Ben Cin Ali'yi de tutuklamış olmanıza hâlâ şaşıyorum. Herhalde onun tutuklanmasında sizin gücünüzün üstünde bir durumun yardımı olmuştur. Buna eminim. Bu kadarı yeterli, vaktim pek az. Daha gidip Cin Ali'yi hapishaneden çıkaracağım. Allah'a ısmarladık. Fakabasmaz kapıya yöneldi.

O anda keskin bir düdük sesi yankılandı. Masa, kanepe, koltuk ve perdelerin altından yirmidört polis ellerinde revolverleri olduğu halde Fakabsmaz'ı kuşattılar.

Amanvermez, zafer kazananlara has bir sesle bağırdı:

- Teslim ol! Yoksa geberirsin. Eller yukarı!

Fakabasmaz ister istemez ellerini yukarı kaldırdı. Acaba her şeyin, her türlü karşı koymanın imkânsız olduğuna kanaat getirmiş ve teslim olmaya mı karar vermişti?

Bir polis bileklerine kelepçe geçirmek için yaklaştı. Amanvermez ileri atıldı:

- Bırak... Senelerden beri peşini kovaladığım bu alçağın bileklerine hakettiği bilezikleri ben geçireceğim.

Fakat Fakabsmaz hızla geri sıçradı, salonun köşesine kadar çekilmişti. Kaldırdığı elinde birdenbire billur bir top parladı. Bomba!...

Ciddi ve çınlayan bir sesle emreder gibi bağırdı:

- Geri... Bir adım yaklaşan mahvolur... Elimde gördüğünüz şey en son sistem ve bir anda bütün apartmanı havaya uçurabilecek güçte bir bombadır.

Amanvermez, Fakabasmaz'ın yeni bir oyun oynadığını düşündü. Güç hal ile elde ettiği bu fırsatı kaçırmak işine gelmiyordu.

- Yalandır... Dinlemeyin... Üzerine hücum edin. Yakalayın! diye bağırdı.

Fakat Fakabasmaz'ın tavrındaki ciddiyet ve elinde tuttuğu billuri bombanın şekli polisleri oldukları yerde çivilemişti. Bir adım bile atamıyorlar, şaşkınlıklarından birbirlerinin yüzlerine bakıyorlardı.

Amanvermez hiddetten köpürdü:

- Ne duruyorsunuz? diye bağırarak ileri atıldı.

Müthiş ve emredici bir ses salonun duvarları arasında yankılandı:

- Dur!...

Amanvermez ister istemez, manyetize edilmiş gibi durdu.

Dur emrini veren Fakabasmaz söze başladı:

- Kadri Bey! Sözlerimdeki ciddiyetten şüphe ettiğiniz için teessüf ederim. Elimde bulunan bu bombayı siz oyuncak zannediyorsanız aldanıyorsunuz. Bu gerçek hem de müthiş bir bombadır. Görüyorum ki aldığınız önlemlerle ve kurnazlığınızla beni faka bastırdınız. Elinizden kurtulmak için hiçbir kurtuluş çaresi kalmadı. Bundan dolayı size teslim olmak gerekiyor... Teslim olmak... Bu öyle bir kelimedir ki daha Fakabasmaz'ın sözlüğüne girmemiştir. Senelerden beri ele avuca sığmadan serbestçe hareket eden Fakabasmaz'ın hayatı adi bir "teslim olmak"la son bulursa pek kıymetsiz olur. Yarın senin ümit ettiğin gibi bütün gazeteler "Amanvermez Kadri'nin zaferini ve Fakabasmaz Zihni'nin yenilgisini" ilan etmeyecekler. Fakat Fakabasmaz'ın yirmi dört polisle Amanvermez'i bir apartmanda havaya uçurarak hayatına son verdiğini yazacaklar. Ölüme hazır olun! Bir... İki... Üç...

Polisler kaçmak istediler fakat Fakabasmaz'ın elindeki bomba şimşek hızıyla salonun ortasına düştü.

Hafif bir yanma sesini takip eden yoğun bir duman etrafı sardı. Hiçbir şey görünmez oldu. Duman arasından işitilen tek tük sandalye, kanepe devrilmesine benzeyen sesler de kesilmiş, apartmanda hazin bir sessizlik hüküm sürmeye başlamıştı.

Beş dakika sonra açık kalan pencereden, odayı kaplayan duman çıkıyor, salondaki eşyalar belli olmaya başlıyordu.

Dumanın tamamen yok olması üzerine salonun arz ettiği manzara feci olduğu kadar da gülünçtü.

Fakabasmaz, burnunda lastikten bir maske ortada, ayakta duruyor ve etrafında bayılmış, yere uzanmış insanlara alaycı ve zafer kazanmışlara has bakışlarla bakıyordu.

- Budalalar... Çoğu korkudan bayıldılar... Bombanın tesiri ile en aşağı dört saat uyumak zorundalar. Yapılacak en acele iş Cin Ali'yi kurtarmaktır.

Fakabasmaz böyle düşünerek burnundan maskesini çıkardı. Amanvermez'e yaklaştı. Uzandığı yerden kuvvetli kolları ile adeta kuş tüyü gibi kaldırdı, kucağına aldı, salonun kapısını açarak dışarı çıktı. Merdivenlerden indi. Sokak kapısının önünde kendisini karşılayan kapıcı merakla sordu:

- Ne oldu?

Fakabasmaz kayıtsız bir şekilde cevap verdi:

- Hiç. Arkadaşın sarası tuttu. Eczaneye götüreceğim.

Karşı sırada Lüksemburg'un önünde duran otomobile işaret etti. Otomobil apartmanın önüne yanaştı. Fakabasmaz, Amanvermez'i otomobile bindirdi. Kendisi de yanına binerek şoföre:

- Doğruca Umumi Hapishane'ye...

Emrini verdi.

***

FAKABASMAZ AMANVERMEZ'İ TUTUKLUYOR

Fakabasmaz otomobilde Umumi Hapishane'ye doğru giderken yanıbaşında uyuyan Amanvermez'in ceplerini boşalttı. Cüzdanını aldı. Pantalonunun arka cebinde kendisi için hazırlanmış kelepçeyi Amanvermez'in ellerine geçirdi.

Polis dedektifinin cüzdanında bulduğu bir kartvizitin arkasına hapishane müdürüne hitaben şu satırları yazdı:

"Azizim müdür bey:

Bu sabah gazete dağıtıcısı kıyafetinde tutukevine gönderdiğim adam Cin Ali değil, bizim sivil polislerden kılık değiştirmiş biriymiş... Şimdi size gerçek Cin Ali'yi elleri kelepçeli olarak bir memurun yanına katarak gönderiyorum. Güvenilir bir yere kapamanızı ve tutuklu olan memuru serbest bırakmanızı rica ederim."

"Amanvermez Kadri"

Fakabasmaz, Amanvermez'in imzasını da büyük bir ustalıkla attığı sırada otomobil Umumi Hapishane'nin önünde durdu.

Zihni otomobilden inerek hapishane müdürünün odasına çıktı. Kartı verdi.

Müdür kartı okuduktan sonra:

- Pekâlâ, dedi. Kadri Beyefendi şimdi nerededirler?

- Fakabasmaz'ı takip ediyor. Bendenizi gönderdiler.

- Getirdiğiniz gerçek Cin Ali nerededir?

- Otomobilde... Baygın bir haldedir.

- Tuhaf... Bu sabah yanlışlıkla gönderilen adam da baygın bulunuyordu. Bu gün galiba hapishaneye hep bayılanlar kafilesi gelecek.

Müdür zile bastı, içeri giren memura:

- Bu sabah gönderilen 148 numaralı tutuklu ayıldı mı?

- Evet efendim.

- Onu bu efendiye teslim ediniz. Aşağıda otomobilde bir başka tutuklu varmış, onu da aynı numaraya kaydediniz.

- Bu yeni tutuklunun ismi neymiş efendim?

- Cin Ali...

***

Bir çeyrek sonra Fakabasmaz, Amanvermez'i hapishaneye koymuş, Cin Ali'yi kurtararak otomobiline almış ve şoförüne de:

- Şişli... Apartmana... Emrini vermişti.

Otomobilde Cin Ali başından geçenleri anlattı. Fakabasmaz:

- Geçmiş olsun. Fakat bir daha öyle tehlikeli yerlere sokulma. Anjel, rakı tepsisini balkonda hazırlamıştır. Şimdi başına geçer mükemmel bir zevk ederiz. Sen de çektiklerini unutursun, dedi.

***

FAKABASMAZ'IN DÜĞÜNÜ

AMANVERMEZ'İN SALIVERİLMESİ

Amanvermez Kadri, Fakabasmaz'ın şeytani tuzağı ile hapishaneye girdikten iki saat sonra baygınlığından ayıldı.[66] Etrafına şaşkın şaşkın bakındı. Neredeydi? Hafızasını topladıkça bütün olaylar gözlerinin önünde canlandı. Fakabasmaz'ı tam tutuklayacağı bir sırada bu kurnaz adam "bomba" dediği ve elinde tuttuğu şeyi salonun ortasına atmıştı. Sonrasını bilmiyordu. Şimdi bulunduğu yerse herhalde temiz bir yer değildi. Dar ve dört köşe bir oda... Köşede ot yığınları üzerine atılmış bir çuval parçası, kırık bir testi, çok yüksekte demir parmaklıklı bir pencere...

Sanki bir hapishane odası... Bu ne demekti? Demir kapıya yaklaştı, kapalı... Vurdu... Ses yok. Bir daha vurdu, yumrukladı. Yine ses yok. Hiddetini bastıramıyor, sinirinden tepiniyordu.

Cebinden paketini çıkardı bir sigara yakmak istedi. Belki bu şekilde sinirine hâkim olur ve yapılacak şeyi düşünebilirdi. Sigara paketini açtığı zaman içinden bir kart çıktı. Şık, zarif, kenarları yaldızlı bir kart... Üzerindeyse şu kelimeler yazılıydı:

"Fakabasmaz Zihni"

66 Fakabasmaz'ın on yedinci sergüzeşti, Cin Ali'nin Tevkifi'ne bakınız.

Amanvermez'in gözleri yuvalarından fırlayacak gibi açıldı. Hiddeti daha fazla arttı.

Sinir nedir bilmeyen ve ölçülü davranmaktan hiçbir zaman ayrılmayan bu adam ne zaman Fakabasmaz ismini görse kendine hâkim olamıyordu. Korkudan değil, fakat mağlup edemediği için hiddetten titreyen parmaklarıyla kartı çevirdi. Arkasında gayet ince yazılmış şu satırlar vardı:

"Azizim, Cin Ali'yi kurtarmak için sizi onun yerine hapishaneye getirerek teslim etmek zorunda kaldığımdan dolayı affınızı istirham ederim. Şu dakikada şüphesiz benim sizin yerinize hapishanede bulunmaklığımı çok arzu ederdiniz. Bunu biliyorum. Maalesef bu arzunuzu daha uzun müddet yerine getiremeyeceksiniz. Hapisten çıkarılmanız için gereken yerlere haber gönderdim. Zannederim akşama doğru serbest olabilirsiniz. Dairenize döndüğünüzde masanızın üzerinde bir kutu Havana Sigarası bulacaksınız. Brezilyadan kendim için özel olarak getirttiğim bu sigaraları şimdiye kadar kimseye vermedim. Sizi ne derece sevdiğimi bu da ispat eder. Pek yakında yeni olaylarımı bekleyebilirsiniz... Adiyo azizim."

Amanvermez kartı parça parça etti. Tam bu sırada odanın demir kapısı açıldı. Hapishane müdürü, yardımcısı ve bir gardiyanla içeri girdi, Amanvermez'e:

- Affedersiniz Kadri Bey. Bir yanlışlık olmuş. Şimdi müdürlükten aldığım yazıdan her şeyi anladım. Herhalde bizi hoş görürsünüz, dedikten sonra hürmetle yol gösterdi.

Amanvermez, sesini çıkarmadan hapishaneden çıktı doğruca evine gitti.

FAKABASMAZ'IN TELGRAFI

- Akşam... Tercüman... Yeni Şark yazıyor.

- Gazeteci! Bir tane ver.

Amanvermez satın aldığı gazetenin polisiye olaylar bölümüne göz gezdirdi. Mesleği gereği polisiye olayları önce okurdu. Bu akşam bir iki darp olayı ile sarhoşluk yüzünden önemsiz bir yaralama vardı. Gazeteyi çevirdi, birinci sayfadaki siyasi telgraflara baktı. Önemli bir şey göremedi. Katlayıp cebine koyacağı sırada gözüne bir isim tesadüf etti. Bu isim büyük harflerle baş makalenin altına yazılmıştı:

"Fakabasmaz Zihni'nin Düğünü"

Merak ve hayretle okudu:

"İstanbul'un kibar hırsızı, zalimlerin, merhametsiz zenginlerin amansız düşmanı, fakirlerin, düşmüşlerin, biçarelerin kurtarıcısı ve koruyucusu Fakabaşmaz Zihni Bey'in düğünü bu hafta yapılacaktır. Düğüne bütün İstanbul halkı davetlidir.

Davetliler için İstanbul'da Köprübaşı'nda ve Fatih'te, Beyoğlu'nda Tünel başında ve Şişli'de dört yüz otomobil hazırlanmıştır. Boğaziçi'nden, Adalar'dan ve Kadıköy'den teşrif edecekler için de özel vapurlar temin edilmiştir.

Fakabasmaz'ın düğünü İstanbul'un üç ayrı semtinde, İstanbul[67]*, Beyoğlu ve Kadıköy taraflarında ve aynı zamanda ve aynı günde yapılacaktır. Saygıdeğer davetliler hangi taraftakine gitmeyi arzu ederlerse kendilerini bekleyen taşıtların görevlilerine sadece "Fakabasmaz'ın düğününe" emrini verdikten sonra gidecekleri yeri söylemeleri yeterli olacaktır.*

Düğün eğlencelerine bugünden itibaren başlanılacak ve gece gündüz devam edecektir."

Amanvermez gazeteyi okudukça gözlerine inanamayacağı geliyordu. Dairesine geldiği zaman üzeri alaycı bir şekilde *"Amanvermeyen Kadri Bey dostumuza!"* yazılı Havana paketini buldu. Fakabasmaz kendi dairesine kadar nasıl gelebilmişti? Memurlarını, hizmetçilerini sorguladı. Hiç birisinin bilgisi yoktu.

Bununla beraber sigaranın zarif şekli karşısında bir tane alıp yakmaktan kendini alamadı. Koltuğuna gömüldü. Havana sigarasının dumanlarına boğularak daldı kaldı. İçinden Fakabasmaz'ı yakalamak için daha neler yapılması gerektiğini düşünüyordu. Şimdiye kadar ne türlü önlemlere, ne çeşit hile ve hurdaya kalkışmışsa hepsinde de yenilmişti. Bu şeytan yaratık her zaman elinden kurtulmuştu.

Mücadeleden vazgeçmeye çoktan razıydı. Fakat onuru, yirmi senenin meslek haysiyeti buna engel oluyordu.

- Her halde... her halde yakalamalıyım. Yoksa bütün başarılarım, ün kazanmama sebep olan bütün olaylarım unutulacak ve ben bu kurnaz hırsız yüzünden unutulup gitmiş bir hiç olacağım.

Böyle düşündüğü sırada oda kapısı vuruldu.

- Gir...

İçeri giren bir memur:

67 O zamanlar İstanbul ismi bugünkü gibi bütün İstanbul için kullanıldığı gibi semt olarak da eski Bizans surlarının içinde kalan Eminönü tarafı için de kullanılmakta idi.

- Efendim, acele işaretli bir telgraf geldi.

- Ver.

Amanvermez, oturduğu yerden telgrafı aldı. Açınca yerinden sıçradı. Sağ ayağı ile odanın zeminine o kadar şiddetli bir darbe indirdi ki masanın üzerinde duran Sherlock Holmes'ün alçıdan yapılmış heykeli yere düşerek parça parça oldu. Amanvermez'i yerinden sıçratan ve Sherlock Holmes'ün heykelinin kırılmasına sebep olan telgrafın içeriği şu idi:

"Dostum! Bu Perşembe düğünüm var. Doğal olarak siz de davetlisiniz. Eşime layık bir yüz görümlüğünü İstanbul kuyumcularında bulamadım. Ancak Şişli'de 28 numaralı apartmanda ikâmet eden Mısır milyonerlerinden "Refik El-Meysir" Bey'in elli bin lira kıymetinde bir inci gerdanlığı olduğunu haber aldım. Karıma bundan uygun hediye olamaz. Bundan dolayı Perşembe günü sabahleyin alafranga saat on birde bu gerdanlığı kesinlikle çalacağım. Size önceden haber veriyorum. Hatta belki de bu gerdanlığı çalma konusunda sizin bana yardımınız da dokunacaktır. Düğünüme gelmeyi unutmayınız. Doğal olarak bütün arkadaşlarınızla beraber... Baki hürmetler.

Fakabasmaz Zihni"

***

ALTI SENELİK BİR ARKADAŞ

Çok garip! Amanvermez bu telgraf üzerine büsbütün köpüreceken soğukkanlılığını kaybetmedi. Dudakları üzerinde hafif bir tebessüm şekillendi. Tamamen sakin bir sesle:

- Budala! dedi. Nihayet atılganlığının cezasını çekecek ve elime düşecek. Bu kadarı fazla... Eğer dediği gibi sözünde durur ve bu gerdanlığı çalmaya gelirse kesinlikle yakalarım. Bana karşı sözünde yalancı çıkmamak için gelecektir de... Bakalım Amanvermez ile alay etmek kolay mıymış? Kalktı, biten sigarasını tazeledi. Odanın içerisinde kazanacağından emin, bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Kapı tekrar vuruldu.

- Gir!

İçeri şık giyinmiş, otuz otuz beş yaşlarında tahmin edilen bir adam girdi. Amanvermez candan bir şekilde karşıladı.

- Vay Zeki Bey, buyurun.

- Bonjur Kadriciğim. Nasılsın?

- Teşekkür ederim. Nerelerdeydiniz? Bir haftadır görüşemedik.

- Evet... Bu gün tam haftası... Geçen hafta bu gün Perapalas'ta çay içtikten sonra ayrılmıştık.

- Doğrusu beni bu kadar unutacağınızı ümit etmezdim.

- Kadriciğim, bir hafta her ne kadar kısa bir zaman ise de bizim gibi altı senedir en kuvvetli samimiyet bağları ile bağlanmış ve her gün birbirini görme ihtiyacı duyan kimselere gerçekten pek uzun geliyor. Bunu ben bu defa hissettim. Çünkü altı seneden beri erteleme ve ara verme ilk defa oluyor.

- Evet... Zaten ben de ilk defa olduğu için söyledim. Hatta merak bile ettim.

- Bununla beraber sebebi de var. Evleniyorum Kadri Bey.

- Nasıl? Evleniyor musun?

- Evet... Bu hafta düğünüm var. Onun hazırlıklarıyla uğraştığımdan sizi ziyarette kusur ettim.

- Ne çabuk böyle birdenbire ortaya çıktı?

- İşte bir şey oluverdi. Seni düğüne davete geldim. Doğal olarak geleceksin.

- Hay hay, bu hafta ben başka bir düğüne daha davetliyim. Hem de kimin düğününe biliyor musun?

- Kimin?

- Fakabasmaz'ın...

- Nasıl?

- Fakabasmaz Zihni'nin düğünü... İblis! Benimle alay etmek için hiçbir fırsatı öldürmüyor. Düğününü gazetelerle ilan ediyor ve beni de davet ediyor.

- Kadri Bey! Bu Fakabasmaz gerçekten de çok sıradışı bir yaratık. Onunla uğraşmaktan vazgeçseniz... Zaten bir fenalık yaptığı yok. Yeni ve merhametsiz zenginlerin parasını alarak fakirlere veriyor. Bu zahmeti için de normal olarak kendisine de bir pay ayırıyor. Bu fena bir fikir değil. Her ne kadar kanun kitabına uymuyorsa da insan düşününce onu haklı buluyor.

- Ne diyorsun Zeki Bey... Fakabasmaz'la uğraşmaktan vageçmeme imkân yok. Aslında bu defa tamamen elime düşecek, bakın okuyunuz.

Amanvermez Fakabasmaz'ın gönderdiği telgrafı Zeki Bey'e verdi. Zeki Bey okumasını bitirince sordu:

- Ne yapmayı düşünüyorsunuz?

- Fakabasmaz verdiği sözde durur. Bundan dolayı dediğini yapacak ve inci gerdanlığı çalmaya gelecektir. Ben de hemen yakalayacağım.

- Peki ama çalacağını önceden size haber vermesine bakılırsa ona göre de önlemlerini almıştır.

- Ne yaparsa yapsın, kesin olarak yakalayacağım.

- Bu gerçekten çok meraklı olacak. Fakabasmaz'ı tutuklarken ben de sizin yanınızda bulunmak ve başarınıza samimi bir arkadaşınız olarak şahit olmak isterdim.

- Başüstüne azizim. Zaten yanıma hiçbir polis alacak değilim. Plânımı yaptım. Siz de benimle beraber bulunursunuz, hatta sizin bana yardımınız bile olur. Perşembe günü onda buraya geliniz.

- Fakabasmaz'ı tutukladıktan sonra da doğruca Erenköy'e geçeriz olmaz mı? Çünkü o gün saat iki de benim koltuk merasimim[68] olacak. Bütün gün ve gece orada kalırsın. Mükemmel bir şekilde eğleniriz.

- Çok uygun....

- Bana müsade...

- Şerefle azizim. Perşembe günü saat onda gelmeyi unutma.

- Unutmam...

68 Osmanlı düğünlerinde düğünün son günü (genellikle Perşembe günleri) yapılan tören. Gelin, baba evinden koca evine getirilince kadınların içinde gelinliğiyle oturur, öğleden sonra damat gelir ve içeri girer, gelini (nazlanırsa bahşişle razı ederek) koluna takıp (koltuğuna alıp) odalarına çıkarır. Gelinle damat odalarında birbirlerini görüp kısa sohbet eder, meyve yer, şerbet içerler. Damat gelinin yüzünü açıp yüz görümlüğü takar. Sonra gece zifafta buluşmak üzere ayrılırlar. Buna koltuk merasimi denir. Kaynak: https://www.ekrembugraekinci.com/question/?ID=297

Zeki Bey, Amanvermez'in altı seneden beri pek samimi bir şekilde görüştüğü kibar şahıs, veda ederek odadan çıktı. Amanvermez yalnız kalınca tekrar koltuğuna gömüldü. Kafasında kurguladığı plânın ayrıntılarını düşünmeye başladı.

***

FAKABASMAZ'IN EKİBİ

Fakabasmaz, ekibini oluşturan en değerli yardımcıları ile yaptığı iki saat süren toplantıda düğünü sebebiyle yapılacak düzenlemeleri ve kurulacak ekibi kararlaştırmış ve hepsine gereken emirleri vererek görev dağılımını yapmıştı.

Ekip kendisiyle beraber, kadın ve erkek on iki kişiydi:

Cin Ali, Fitil Mehmet, Civa Hakkı, Afi Recep, Tırpan Aziz, Çolak Nuri, Cin Ali'nin karısı Sansar Emine, Cızlam Recep, Şimendifer Osman, Tilki Ayşe, Ayı Bekir.

Görüşmelerden sonra Fakabasmaz; Cin Ali, Tilki Ayşe ve Sansar Emine'yi bir köşeye çekti.

Cin Ali'ye:

- Ali, özellikle dediklerim noktası noktasına yapılacaktır. Tilki Ayşe ile beraber gelin hanımı Erenköy'deki köşke götüreceksiniz. Ben tam ikide geleceğim. Benim hakkımda geline hiçbir şey söylenmeyecektir. Kim olduğumu sorarsa sessiz kalınız. Anlaşıldı ya?

Cin Ali'nin karısı Sansar Emine'ye dönerek:

- Emine... Göreyim seni. Rolünü mükemmel yap. Kocanı kıskanma, korkma... Bir defa daha gelin olacaksın, yüz görümlüğünü de ben vereceğim.

Fakabasmaz, emirlerinin tamamen yerine getirileceğine emin olarak toplantı yaptıkları yerden çıktı, kapı önünden bekleyen otomobiline binerek "Sarıyer'e" emrini verdi.

***

Sarıyer'in en güzel bir yerinde beyaz boyalı, tirşe[69] pancurlu büyük ve mükemmel bir yalı, gelen geçen herkesin beğeni ve övgü dolu bakışlarını çekmektedir. Büyük çam ağaçları ile dolu, en nadide çiçeklerle süslenmiş, etrafı yüksek duvarlarla çevrili büyük bahçesi, mermer havuzları, yapma şelaleleri ile insana adeta periler yurdunda yaşıyormuş duygusunu verir.

Bu yalı kimin? İçinde kim oturuyor? Bunu merak edenler çok olmuşsa da kimse bir şey öğrenememişti.

Ancak haftadan haftaya yalının önüne yanaşan bir istimbottan çıkarılan erzakın ve her gün fırından gönderilen altmış okka ekmeğin miktarına bakılırsa içinde oturanlar her halde pek kalabalıktı. Sarıyer halkı esrarengiz kabul ettikleri bu yalı hakkında pek çok araştırma yapmışlarsa da bir şey öğrenememişlerdi.

***

Son hızla gelen bir otomobil yalının cadde üzerine açılan büyük kapısının önünde durdu. Kapının iki kanadı çalınmadan açıldı ve otomobil bahçeye girdi.

Otomobilden çevik, genç, şık bir şahıs çıktı. Bu adamın yüzünde ancak gözlerini kapatan siyah bir maske vardı. Kendisini karşılamaya koşan harem ağalarına bazı emirler

69 Tirşe: Yeşille mavi arası renk.

verdikten sonra yalıya girdi. İki taraflı dizilen cariyelerin arasından yukarı kata çıktı. Olağanüstü değeri olan Acem halıları ile döşenmiş çok sayıda salonlardan geçti.

Bir kapının önünde durdu. Garip bir tarzda kapıya dört kere vudu. İçeriden tatlı, gönül okçayıcı bir ses cevap verdi:

- Buyurunuz.

Maskeli adam içeri girdi. En nadir mücevherler içinde parlayan siyah saçlarını ipekli bir atkı gibi omuzlarına atmış, olağanüstü güzel, onsekiz yaşında kadar tahmin edilen peri gibi bir kız kendisini karşıladı.

Maskeli, kızın elinden öptü. Kız:

- Bu gün geç kaldın. Çok merak ettim.

- Evet güzelim. Fakat işlerim çoktu da ondan. Bununla beraber sana güzel bir müjde getirdim... Bu hafta düğünümüz yapılacak...

Bu haberin karşısında genç kızın gözleri sevinçle parladı. Fakat aynı zamanda bakışlarında da bir tereddüt... Bir şey söylemek veya sormak ister gibi bir anlam okunuyordu.

- Bir şey mi istiyorsun?

Kız biraz daha tereddütten sonra söylemeye karar vermiş gibi bir harekette bulundu. Bülbül sesinden daha tatlı, adeta musiki gibi bir sesle başladı:

- Söyleyeceğim sözlerden dolayı affınızı çok istirham ederim. Biliyorsunuz ki, babam ve annem vefat ettikten sonra ben amcam Natık Paşa'nın yanında yaşıyordum. Ancak amcamdan gördüğüm davranış dayanılmazdı. Eğitimimi yüksek öğretmen okulunda tamamlamıştım. Öğretmenlik yapmak istedim amcam kabul etmedi. Aynı zamanda da beni kaba davranışlarıyla kedere boğdu. Bir esir gibi yaşıyordum. Hayatta her şeyden ümidimi kesmiştim. Bu sırada bir gece siz geldiniz beni buraya kaçırdınız. Bir senedir elinizdeyim. Kimsiniz bilmiyorum. Karşıma her zaman maskeli olarak geliyorsunuz. İlk zamanlar sizden çok nefret ettim.

Fakat davranışlarınızda, hareketinizde gördüğüm mertlik ve cömertlik bu nefreti muhabbete çevirdi. Sizi sevdim, çok sevdim. Kim olduğunuzu bilmediğim halde sesiniz beni büyüledi. Bundan dolayı bu düğün haberi benim düşündüğüm ve ümit ettiğim her mutluluğun üstüne çıktı. Fakat hâlâ kocam olacak adamın kim olduğunu bilmiyorum. Bir kerecik olsun şu maskenizi çıkarınız, büyüleyici olduğuna hiç şüphe etmediğim gözlerinizi bir saniye olsun göreyim.

Maskeli adam gülerek kıza biraz daha yaklaştı. Sesine daha fazla çekicilik vererek:

- Ben kimim, sonra anlarsınız güzelim. Perşembe günü sizi almaya gelenlerle gideceksiniz. Düğünümüz burada olmayacak. Düğünden sonra buraya geliriz. Benim kim olduğumu da anlarsınız. Daima beraber yaşarız.

Genç kız, minnet, şükran ve muhabbetle sevgilisinin yüzüne baktı. Maskeli adam alnından bir daha öperek odadan çıktı. Cariyelere de bazı emirler verdikten sonra otomobiline bindi, hızla İstanbul'a doğru yöneldi.

***

Sultanahmet civarında (...) mahallesinin bütün evleri bu gün bir olağanüstülük içindeydi. Sabahtan beri gelen, gidenin haddi hesabı yoktu. Arabalar, otomobiller ara vermeden misafir getiriyordu. Bu misafirler kapıları arkalarına kadar açık büyük konaklara kabul edilerek ağırlanıyor, ikramlarda bulunuluyordu. Her evde bir ince saz takımı bir de bando mızıka nöbetleşe en nefis parçaları çalıyordu.

Ne vardı? Ne olmuştu? Merak edip de soranlar şu cevapla karşılaşıyordu.

- Fakabasmaz Zihni'nin düğünü var. Fakabasmaz düğününün şerefine yedi göçmen kızının da düğününü yapıyor.

Gelinler şu sıralanan yedi evde. Bütün çeyiz ve düğün masraflarını Fakabasmaz karşıladı. Bu evleri de satın alarak hediye etti. Kendi düğünü de işte şu karşıki tirşe boyalı konakta olacak.

Kalabalık gittikçe çoğalıyor, evler adeta insandan taşıyordu. Fakabasmaz'ın düğününü haber alan polis memurları mahalleyi kuşatmışlar ve onu tutuklamaya hazırlanmışlardı. Birçok sivil polis memuru da davetliler arasına karışmış gözetleme yapıyorlardı.

Fakabasmaz'ın eşkâlini hiç kimse bilmiyordu. Çünkü her olayında daima başka bir şekilde, başka bir şahsın kılığı altında görünmüştü. Şimdiye kadar sivil polisler şüpheli gördükleri her şahsı Fakabasmaz zannetmişler ve bu zan ve hatalı düşünceleriyle faka bastıklarını pek çabuk anlamışlardı.

Çünkü şüphelendikleri adam kendi halinde biri çıkmış ve en samimi görüştükleri, güvendiklerininse Fakabasmaz'ın ta kendisi olduğu daha sonra anlaşılmıştı.

Bundan dolayı sivil ve resmi bütün polis memurları yine faka basmamak ve ne olursa olsun bugün Fakabasmaz'ı yakalamak için gözlerini dört açmışlardı.

Esasen Amanvermez, kendilerine kesin ve şiddetli emirler vermişti. Geleceğinden şüphe etmiyorlardı. Çünkü düğünü vardı. Fakabasmaz'a eş olacak kız süslenmiş, giyinmiş bekliyordu. Damad bey ise hâlâ gelmiyordu. Diğer gelinlerin koltuk merasimi olup bitmiş, damatlar gelip gitmiş ve akşam yaklaşmış olduğu halde Fakabasmaz gözükmemişti. Yani Fakabasmaz'ın koltuk merasimi olmamış, gelin hanım, misafirlerin arasında içeride, polis memurları da dışarıda sabırsızlıkla beklemekteydiler.

***

İNCİ GERDANLIK

Perşembe... Saat on buçuk... Fakabasmaz'ın inci gerdanlığı çalmasına daha yarım saat var. Amanvermez Havana sigarasından bir tane daha yaktı. Karşısında oturan ve merakla polis dosyalarını karıştıran samimi arkadaşı Zeki Bey:

- Vakit tamam azizim, haydi gidelim, dedi.

Beraber çıktılar. Bir otomobile binerek Şişli'ye yollandılar.

Şişli'nin en zengin apartmanlarından birini işgal eden Mısır zenginlerinden Refik el-Meysir Bey muhteşem salonda, bir koltuğa gömülmüş, nefis Cemiyet Bisküvisi ile kakaosunu içiyor merakla takip etmekte olduğu "Fakabasmaz Zihni'nin Sergüzeştleri"nin son çıkan kitabını okuyordu. En tatlı, en can alacak noktasına gelmişti ki salonun kapısı vuruldu.

Can sıkıntısı ile başını kaldırdı:

- Gir.

Temiz giyinmiş bir uşak içeri girdi. Gümüş bir tepsi üzerinde bir kart uzattı. Refik el-Meysir Bey oturduğu yerden elini uzatarak kartı aldı, okudu. Hemen yerinden kalkarak:

- Buyursunlar, dedi.

Beş dakika sonra Amanvermez Kadri ile Zeki Bey Mısırlı'nın yanında bulunuyorlardı.

Refik el-Meysir Bey olağanüstü bir saygıyla Amanvermez'i karşıladı.

Amanvermez vaktin geciktiğini göz önünde bulundurarak hemen konuya girme gereğini hissetti.

- Beyefendi... Sizi rahatsız etmemizin sebebi, yüce şahsınızla ilgili önemli bir mesele içindir. İstanbul'un en belalı, en kurnaz hırsızı Fakabasmaz Zihni'nin ismini zannederim işitmişsinizdir.

- Elbette. Hatta bu üstün zekânın bütün maceralarını takip ediyorum.

- Evet... Cemiyet Kütüphanesi yayınlıyor. Zannedersem maceralarını bizzat kendisi yazıp gönderiyor. Fakat asıl konu maceralarının yayınlanmasında değil, bu gün Fakabasmaz'ın sizi ziyaret etmeye karar vermiş olmasındadır.

- Nasıl? Fakabasmaz buraya mı gelecek?!

- Evet... Doğal olarak ziyaret sebebi de şeytani düşüncelerinden birini daha ortaya koymak içindir. Sizde gayet kıymetli bir inci gerdanlık var mıdır?

- (Hayretle Amanvermez'e bakarak) Bunu nereden haber aldınız?

- Fakabasmaz'dan...

Refik el-Meysir Bey yerinden sıçradı:

- Fakabasmaz'dan mı? Nereden öğrenmiş, Gerçekten de bende gayet kıymetli bir inci gerdanlık var. Bu gerdanlık eski Mısır sultanlarından birine ait olup atalarımız tarafından miras olarak bırakılmıştır. Varlığını ailemizden başka bilen yoktu. Nasıl oluyor da Fakabasmaz biliyor.

- Hem gerdanlığın varlığını biliyor hem de bugün çalacağını haber veriyor.

Mısırlı'nın gözleri dört açıldı. Gerdanlığın artık kendisi için kaybedilmiş olduğuna kanaat getirdi. Büyük bir ümitsizlik yüzünü çevreledi. Amanvermez anlayarak yatıştırdı:

- Hiç endişe etmeyiniz. Arkadaşım Zeki Bey'le beraber buraya sizi ve gerdanlığınızı korumak için geldik. Lütfen bu gerdanlığı bize gösterir misiniz?

Mısırlı kalktı. Köşede duran büyük bir kasadan, kadife bir kutu çıkardı. Kapağını açar açmaz göz kamaştırıcı bir inci gerdanlık meydana çıktı.

Amanvermez plânını Mısırlı'ya anlattı.

- Fakabasmaz'ın karşısında dayanabilen hiçbir kasa yoktur. Bundan dolayı bu gerdanlık bu kasada kaldıkça tehlike içindedir. Ben bunu en uygun, en doğru ve en güvenilir bir yere koyacağım. Bakalım Fakabasmaz koyduğum yerden onu alabilecek midir?

Amanvermez böyle söyleyerek kutuyu bir kâğıda sarmasını Zeki Beyden rica etti.

Zeki Bey ihtimamla kutuyu kâğıda sardı. Bu sırada salondaki saat onbiri çalıyordu.

Amanvermez gerdanlığı cebine yerleştirdi. Refik el-Meysir Bey'e:

- Tabii, bize güveniniz vardır. Müsaadenizle bu kutuyu yirmidört saat cebimde saklayacağım.

- Hay hay efendim. Yeterki Fakabasmaz'ın eline düşmekten kurtulsun.

- Merak etmeyiniz.

Amanvermez Mısırlı'dan müsade istedi.

Refik el-Meysir Bey misafirlerini kapıya kadar uğurladı.

***

ZEKİ BEY'İN DÜĞÜNÜ

Erenköy'ün kadın erkek bütün kibar tabakası, istasyon civarında büyük ve zarif bir köşkte toplanmışlar, damat beyin gelmesini bekliyorlardı. Bu köşk herkesin sevgisini kazanmış olan Zeki Bey'in köşkü, o düğün de bizzat Zeki Bey'in düğünüydü.

Gelin hanım, en usta ve sanatkâr terziler tarafından dikilmiş sıradışı elbisesiyle hazırdı. Saat iki olduğu halde daha damat bey gözükmemişti. Terenin istasyona geldiğini anlatan keskin bir düdük sesi herkesi pencereye koşturdu. Bakışlar istasyona yöneldi ve oradan Zeki Bey'in, yanında başka biri daha olduğu halde yavaş ve ağırbaşlı adımlarla geldiği görüldü.

Erkekler karşılamaya koştular. Köşkün bahçesinde bir bando mızıka damadı karşıladı. Ve koltuk merasimi, hazır bulunanların alkış ve övgüleri arasında tamamlandı. Merasimden sonra davetliler sofra başına geçtiler. Alaturka, alafranga çalgıların ahenk dolu sesleriyle danslara, eğlencelere başladılar. İçki, saz, kadın, sabaha kadar ahlak kuralları çerçevesinde birbirine karışarak Zeki Bey'in düğününü kutladılar.

Sabahleyin ilk trenle Amanvermez Kadri İstanbul'a indi. Fakabasmaz'ı memurların her durumda tutukladığı kanaatindeydi. Bu kanaatle doğruca dairesine gitti.

ZEKİ BEY KİM İMİŞ?

Sultanahmet'te (...) mahallesinde çalgı, eğlence sabaha kadar sürmüş, yedi göçmen kızının düğünleri akıl ve hayallerinden geçirmedikleri tantanalı bir şekilde yapılmıştı. Bu eğlenceden yalnız polis memurları ile Fakabasmaz'ın alacağı kız/gelin memnun olmamıştı. Çünkü gelinin düğün için, memurların da tutuklamak için bekledikleri Fakabasmaz gözükmemişti. Gelinin annesi olduğu anlaşılan cadaloz bir kadın sabahleyin büyük bir kızgınlık ve sinirle, söylene söylene kızını aldı, bir arabaya binerek savuştu.

Polis memurları da Fakabasmaz'ın artık gelmeyeceğini anladılar. Bir nöbetçi bırakarak döndüler. Karakola geldikleri zaman hepsi de ceplerinde birer zarf buldular. Bu zarfın içinde beşer liralık birer banknot bir de ufak kart vardı:

"Fakabasmaz Zihni'nin Düğün Hatırası"

Amanvermez Kadri masası başına oturmuş, polis komiserinin raporunu okumuş, Fakabasmaz'ın akşam düğüne, o kadar gururla ilan ettiği kendi düğününe gelmediğini, gelmeye cesaret edemediğini anlamıştı.

Kapıdan elinde bir telgraf getiren yardımcısına:

- Gördün mü? dedi. Fakabasmaz çok korkakmış. Düğününe gelmemiş. Eşi olarak belirlediği kadın da söylene söylene bu sabah çıkıp gitmiş. Fakabasmaz'ın bir işini

bozdum... Bir değil... İki... Birinci olarak gerdanlığı çaldırmadım, cebimde duruyor (cebindeki paketi çıkararak masasının üzerine koyarak) işte, ikinci olarak düğününe engel oldum. Zannederim ki bu şeytan herifin gururu artık bana karşı sönmüştür. Hatta eminim ki sonu da yakındır.

- İhtimal, üstat...

- O elindeki ne?

- Şimdi gelen acele bir telgraf...

- Nereden?

- Erenköy'den...

- Ver, mutlaka Zeki Bey'dendir. Bu sabah kendisini uyandırmadan geldim. İhtimal gücenmiş, bana telgraf çekmiştir. Zeki Bey gerçekten de çok namuslu bir adam değil mi?

- Evet üstat...

Amanvermez, Zeki Bey hakkında övgüler dizerek telgrafı açtı. Okumaya başladı... Okudukça gözleri açıldı. Önce elleri, sonra da dizleri titredi. Birdenbire olduğu yere yıkıldı. Yardımcısı korku ve telaşla doktor çağırmak için dışarı fırladı.

Amanvermez, ölmüş müydü, bayılmış mıydı ne olmuştu?... Bu hale sebep olan telgraf kimdendi ve içeriği neydi? Okuyucularımızı merakta bırakmamak için telgrafı aynen aşağıya yazıyoruz:

"Bu sabah erkenden gittiğiniz ve sizi uğurlayamadığım için üzgünüm. Bununla beraber düğünüme buyurarak beni çok memnun ettiniz. Bundan dolayı size müteşekkirim. Teşekkürüm iki katlıdır. Çünkü siz aynı zamanda inci gerdanlığın elime geçmesine de aracı oldunuz. Verdiğim sözde durdum.

Dün tam saat onbiri çalarken gerdanlık benim elime geçti. Pakete sararak size verdiğim benim sigara tabakamdır. İçindeki Havana sigaralarımı afiyetle içiniz. Memurlarınızı Sultanahmet'teki düğünde sabaha kadar boş yere beklettiniz. Oradaki

gelin benim eşim değil, Cin Ali'nin karısıydı. Bununla beraber memurlarınızın emeğini verdim.

Düğünümde her şeyin arzu ettiğim gibi gitmesinden çok memnunum. Ancak üzüldüğüm bir nokta varsa o da bu kadar senedir aramızda devam etmekte olan samimiyete artık veda etmeye mecbur olmamdır. Öyle ya Zeki Bey'in Fakabasmaz Zihni olduğunu anladıktan sonra kendisini aynı samimiyetle kabul eder misiniz? Yine de bir nokta ile teselli bulmaktayım. O da sizinle daha pek çok şekillerde samimi bir dostunuz gibi tanışıklığım var. Hatta her gün siz farkında olmadan sizinle beraberim. Buna emin olunuz azizim Kadri Bey."

"Fakabasmaz Zihni"

***

İkindiye doğru Erneköy'de Zeki Bey'in köşküne koşan polis memurları köşkü bomboş bulmuşlar, kapının üzerinde de şu pusulayı görmüşlerdi.

"Kiralık Köşk, Bekçiye Müracaat"

***

KADIKÖY CİNAYETİ

ÜSKÜDAR'DA BİR SEMT DÜĞÜNÜ

Üsküdar'ın Çarşı Caddesi'ne paralel iç sokakları bu gün akşam ezanından beri çalgı ve şarkı sesleriyle çalkalanıyordu. Acemi bir çalgıcının çatlak bir zurna ile bilmediği bir havayı üflemesi gibi bu sesler, çalgılar ve şarkılar avazlar çıkıncaya, gırtlaklar patlayıncaya, parmaklar kopuncaya kadar patırtı yapıyordu. Hele arada bir sivrisinek vızıltısını gölgede bırakan oyuncak bir kemanın, bozuk yayından çıkan acayip, garip, anlaşılmaz vızıltısına, yıllardan beri koca bulamamış, evde kalmış (kadın-kız)ların ateşli susamışlıkları ve neşeleriyle "aman yallah... salla yallah" naraları karışıyordu.

Bu çalgılı, daha doğrusu gürültülü evin baştanbaşa sarsılmasından, atılan göbeklerin şiddet ve hararetinin derecesi pek kolay anlaşılıyordu.

Bütün bu musikiden uzak hay huy, zevkten uzak cümbüş arasında, hora tepenlerin, göbek çalkalayanların, "aman... of... yallah..." diye şevk ve arzuyla bağıranların ortasında, üç sünnet çocuğu, kendilerini eğlendiren bu canlı karagözlere anlamsız bakışlarla bakıyorlar, ara sıra: "Annee... acıyoor" diye ağlamaları altı saat öncesinde sünnetçinin keskin bıçağı önünde hissettikleri acıyı daha unutmadıklarını gösteriyor.

Demek bu eğlenti, bu sözüm ona düğün gecesi, sünnet olan üç çocuğun şerefine yapılıyor. Gelecekte kocaman birer delikanlı olacak ve belki rast geldikleri kadınlara birer felaket gibi hücum edecek olan bu çocukların sünnet olmalarından dolayı kadınlara ne oluyor?

Onlar niçin bütün varlıklarını verdikleri bu zevk ve eğlencede daha fazla istek duyuyorlar?

Tıpkı gelecekte çok büyük eserler meydana getirmek isteyen bir yazarın küçük yaştayken kalemini yontarak hazırlaması üzerine, okuyucularının sevinmesi gibi onlar da kendilerine ait gelecekteki bir olayın ilk temelinin atılmasından doğan bir mutluluk mu hissediyorlar?

İşte kadınlara ait bir gizem daha...

***

KEPÇE NURİ'NİN ÖLDÜRÜLMESİ

Fakabasmaz, düğününün yapılmasından sonra izini kaybettirmek için Üsküdar'ın bu mahallesinde bir evde ailesiyle beraber oturmaktaydı. Gündüz akşama kadar yorulmuş, evine dinlenmek için gelmişti. Komşu evde yapılmakta olan bu sünnet düğününün patırtısından bir türlü uyuyamadı. Yatağında sağa döndü, sola döndü, mümkün değil gözüne uyku girmiyordu.

Çalgı, şarkı, yaygara sesleri biraz hafifledi. Fakabasmaz tam uykuya dalacağı sıradaydı ki tiz bir ses, akortsuz fakat güzel, çok erken düşmüş bir ahlâk biçaresinin komşu düğün evinden çıkan sesi bütün mahalleyi çın çın çınlattı:

- Uyu yavrum uyanacak günler var...

Bunu takip ederek yükselen:

- Aman.. Aman... Aaaaamaaannn... gazeline sokaktan geçen birkaç külhanbeyinin:

- Haaaayyyyt be imanım. Yaşa be gaco...[70] Ne kıyak aynalı keriz be...[71] karşılıkları Fakabasmaz'ı büsbütün hiddetlendirdi. Bu mahalleye, bu sokağa nereden gelmişti. Zaten sırayla hepsinden çıkarılacak hıncı vardı. Uygun zamanı kolluyordu. Şimdi zamanıydı...

70 Gaco: Argoda kadın anlamında kullanılan kavram.
71 "Ne güzel eğlence be..." anlamında argo söz.

Uzun ve tiz bir horoz sesi, civarın bütün horozlarının Azrail'i yaman bir horoz sesi, sabahın yaklaştığını ilan etti.

Demek sabah olmuştu. Fakabasmaz uykusuzluğunun bütün hiddetini barbar bağıran komşu evdeki canlı zurnalardan çıkarmak için yatağından fırladı. Ne yapacaktı? Bunu o anda kendi de bilmiyordu. Sokağa çıkınca aklına ne gelirse onu yapacaktı.

Birden kapı, acele olduğunu belirten özel bir işaretle çalındı. Zihni pencereyi açarak baktı:

- Ne o Gaygay?

Gaygay Nuri cevap verdi:

- Ağabey, Kepçe Nuri'yi bu gece Kadıköy'de temizlediler.

- Nasıl? Kepçe Nuri öldürüldü mü?

- Evet... İki saat önce farkına vardık... Herif bıçağı salladıktan sonra cızlamı çekmiş...[72] Moruk,[73] kocakarı, gacı[74] ağlaşıp duruyorlar.

- Vuran kimmiş?

- Galiba Köstere[75] Cemal öldürmüş. Çaylaklar[76] Kepçe'nin evindeler. Bizimkiler etrafta dikiz ediyorlar. Amanvermez'e de haber gönderdiler.

- Geliyorum...

Fakabasmaz bu habere çok üzüldü. Kepçe Nuri en sadık yardımcılarındandı. Her tarafa koşar, uzanır ve yetişirdi. Bunun için lakabına "Kepçe" denilmişti. Her işe yarardı. Sekizinci takımın baş bıçkını olarak atanmıştı. Öldürülmesi oldukça önemli bir kayıptı.

72 Cızlamı çekmek: Argoda ölmek

73 Moruk: Argoda yaşlı

74 Gacı: Argoda kadın, karı, eş.

75 Köstere: Sözlükte tahta rendesi anlamına gelen kelime.

76 Çaylak: Argo. Burada polis anlamında kullanılmış.

Konuyu tamamen anlamak ve yardımcısının intikamını almak için Fakabasmaz her şeyi unuttu ve Gaygay Nuri ile Kadıköy'e yollandı.

***

GARİP BİR DOKTOR

Amanvermez, Feneryolu'ndaki köşkünden alelacele çıkmış, Kuşdili'ndeki cinayet yerine koşmuştu. Kepçe Nuri evine gece yarısı gelmiş, anahtarı ile kapısını açmış, içeri girer girmez, kapının arkasında saklanmış biri tarafından uzun bir saldırma[77] ile boynunun şah damarı kesilerek katledilmişti.

Polis o gece Kepçe'nin evinde misafir bulunan Çontuk Ahmet'ten şüphelenmiş, zaten sabıkası olduğundan hemen gözaltına almıştı.

Kepçe'nin karısı Kedigözü Sıdıka ve babası Paytak Rüştü ayrı odalara kapatılmışlardı.

Cesede hiç dokunulmamış, Amanvermez'e haber gönderilmişti. Birbiri arkasından ve farklı yönlerden gelen iki otomobil cinayet mahallinin önünde durdu. Birincisinden Amanvermez hızla atladı, eve girdi. İkinci otomobilden ise bir doktor indi. Elinde bir çanta vardı. Amanvermez'in arkasından takip etti.

Amanvermez ve doktor, Kepçe'nin cesedinin önündeydiler. Doktor muayenesini yaptı. *"Oldukça keskin bir aletin şah*

77 Saldırma: Uzunluğu 50-100 cm. arasında değişen, sivri uçlu, oluklu veya oluksuz, ucu biraz eğrice namlusu hafif kavisli yapıda, her iki ağzı da keskin olabilen, ancak iç bükey ağzı daha keskin uzun bıçak türü.

damarını tamamen kesmesinden doğan ani ölüm" raporunu verdi ve bir köşeye çekilerek Amanvermez'in incelemelerini seyretmeye başladı. Bu doktor polis teşkilatının resmi tabibi değildi.

Polis tabibi o gece izinli olduğundan polisler alelacele doktor aramaya koşmuşlar, yolda rast geldikleri bir adam ise tesadüfen doktor çıkmış, hemen alıp getirmişlerdi.

Amanvermez, büyük bir dikkatle cesedin durumunu inceledi. Cebinden pertavsızını çıkararak yerleri, kapının eşiğini, ölünün üstünü, başını, ellerini inceledi. Dikkati çekecek bir şey göremedi. Katilin Çontuk Ahmet olduğuna da kanaat getirmişti. Etrafında bekleyen polislere öldürülenin cesedini kaldırmalarını emretti. Kendi de gidiyordu. Birden köşede duran doktorun sesi yükseldi:

- Memur Bey müsaade buyurursanız cesedi kaldırmasınlar.

Amanvermez kaşlarını çattı:

- Niçin?

- Çünkü cinayete ait çok önemli bir iz kaybolacaktır.

- Ne gibi?

- Lütfen bir daha bakar mısınız?

Amanvermez kendisine emreder gibi söz söyleyen bu adama kızgın bakışlarla baktı. Bu kimdi? Tanımıyordu. Doktor demişlerdi. Hakkındaki bilgisi bundan ibaretti. Bununla beraber elinde olmayan bir hareketle gözleri öldürülen adamın tırnaklarına çevrildi. Eğildi, büyüteciyle tekrar inceledi. Doktorun sesi tekrar işitildi:

- Ne görüyorsunuz memur beyefendi?

Amanvermez hiddetli sesiyle cevap verdi:

- Hakkınız var... Tırnakların arasında bir sarı kıl buldum.

- Şüphesiz bu sarı kıl saç kılıdır ve katile aittir. Çünkü ölenin saçları siyahtır.

- Evet...

- Bundan dolayı gözaltına aldığınız adam, yani Çontuk Ahmet katil değildir. Çünkü onun da saçları siyahtır.

- O halde?...

- Yerdeki kanları da incelediniz mi?

- Evet.

- Ne gördünüz?

- Hiç.

- Hiç mi? Dikkatle bakınız! Katil amacını gerçekleştirdikten sonra ölüyü soymuş. Üzerinde ihtimal ki önemli bir miktar para varmış. Onu almış. Bunun için ceplerini aramış. Ararken de ölenin yarasından akan kanlara basmak zorunda kalmış. Doğal olarak ayaklarının altının kana bulanmış olması gerekir. Eminim ki Çontuk Ahmet'in ayakkabılarında böyle bir bulaşık göremeyeceksiniz. Çünkü katil o değildir.

- Ya kimdir?

- Onu bulmak sizin göreviniz... Benim düşünceme göre katil, sarı saçlıdır. Ve uzun boyludur. Çünkü saldırmasını vurmak için kaldırmış, duvarın şu gördüğünüz yüksek yerine çarptırmıştır. Bu kadar yüksek bir yere bıçağı temas ettirebilmek için uzun boylu olmak gerekir. Duvara bakınız. Sıvları düşük bir nokta görüyorsunuz ya işte bu ancak saldırmanın çarpmasından meydana gelebilir. Bıçağı öldürülen adamın boynuna indirdikten sonra üzerine eğilmiş, bıçaklanan adamsa can havliyle katilinin saçlarından yakalamış, katil kurtulmak için geri sıçramış ve sıçrarken de arka üstü düşmüş. Yerdeki kanların üzerinde bir silinti var. Eminim ki bunu yere düştüğü sırada katilin elbisesi yapmıştır. Sonra katil sokak kapısından çıkmış, sağa yönelmiş ve köşebaşında bekleyen otomobiline binerek Erenköy yönüne doğru kaçmış.

Amanvermez'in hayreti gittikçe artıyordu. Merak ve şüphe ile sordu:

- Nereden biliyorsunuz?

- Gelirken köşebaşındaki fenerin altında, yerde henüz yaş lekeler gördüm. Bu lekeler, harekete hazır bir otomobilden akan yağ lekeleriydi. Yanında da bu kapıya kadar uzanan çok sayıda kanlı ayak izlerine şahit oldum. Bu kan izlerinin buradaki kana basmış olan katilin izleri olduğuna şüphe yoktur.

- O halde Çontuk Ahmet?

- Dediğim gibi düşünceme göre suçsuzdur. Sabıkası olabilir fakat bu cinayetle bir ilgisi yoktur. Zira katil kaçmış.

Amanvermez şüpheli bakışlarla doktora tekrar baktı. Acaba... Evet... Acaba bizzat katilin karşısında mı bulunuyordu... Başka türlü olamazdı. Bu kadar senelik tecrübesine rağmen öldürme olayını bu derece açık bir şekilde ortaya koyamamıştı. Bu olsa olsa ancak katil tarafından bu kadar açık izah edilebilirdi. Kararını vedi:

- Doktor efendi. Değerlendirmeleriniz çok haklı ve doğru... Bu kadar kesin bilgi vermenizden dolayı size teşekkür etmekle beraber hakkınızda da şüpheyi çekmiş olduğunuzu siz de itiraf edersiniz. Bundan dolayı sizi geçici olarak gözaltına alıyorum. Doğal olarak mesele aydınlanacaktır. Zannederim bize gücenmezsiniz.

Doktor umursamaz bir şekilde ve gülerek cevap verdi:

- Göreviniz neyi gerektiriyorsa onu yapınız. Sizi takibe hazırım.

- Buyurun beraber merkeze kadar gidelim.

Amanvermez doktoru alarak evden çıktı. Şoförüne seslendi:

- Selami! Haydi.

Şoför uyku sersemliğinden gözlerini ovuşturarak yerinden kalktı, makineyi çalıştırdı. Amanvermez, doktorla otomobile bindi. Şoföre:

- Kadıköy Merekezi'ne...

Emrini verdi. Otomobil hızla Altıyol ağzına doğru gitmeye başladı. Sokaklar tenha, şafak atmak üzereydi. Horozların ötmelerinden başka bir ses işitilmiyordu.

***

ŞOFÖRLER ARASINDA

Amanvermez doktorla içeride tartışırken dışarıda garip bir olay meydana geliyordu. Sokak karanlık ve tenhaydı. Yalnız iki otomobil, doktorun ve Amanvermez'in otomobilleri karşı kaldırımda arka arkaya duruyordu.

İki şoför başbaşa vermişler konuşuyorlardı. Doktorun şoförü arkadaşına havanın serinliğinden bahsederek bir konyak teklif etti. Bu teklifi arkadaşı tarafından memnuniyetle karşılandı.

Otomobilin torpido gözünde bulunan konyak şişesi tamamen içildi. Garibi şu ki konyağı yalnız Amanvermez'in şoförü içiyordu. Diğeri sadece içer gibi görünüyor, gizlice kadehin içindekileri döküyordu. Birdenbire Amanvermez'in şoförü başının döndüğünü, gözlerinin karardığını, diz kapaklarının titrediğini hissetti.

Arakadaşı bu halin farkına vardı. Arkadaşını tutarak otomobilin basamağına oturttu. Hafif bir ıslık çaldı. Ağaçlar arasından bir gölge ortaya çıktı, yaklaştı:

- Ne var Gaygay?

- Çabuk bu enayiyi sırtla. Boş bir arsaya bırak. Aval, uyutucu karıştırılmış konyağı yuvarlayınca teraziyi kaybetti. Sonra da gel ağabeyin otomobilini götür.

- Ya sen?

- Ben öbür otomobile geçeceğim.

İki dakika sonra doktorun şoförü, Amanvermez'in otomobiline geçmiş bulunuyordu. Tam bu esnada Amanvermez, doktoru tutuklayarak evden çıkmış, şoförü zannettiği Gaygay Nuri'ye "Kadıköy Merkezi'ne" emrini vermişti.

Okuyucularımız şüphesiz doktorun Fakabasmaz Zihni olduğunu anlamışlardır.

***

OTOMOBİLDE

Amanvermez otomobiline biner binmez gözaltına aldığı doktorun ümit etmediği bir tarzda itaat göstermesinden kuşkulanmıştı. Her ihtimale karşı tedbirli hareket etmek gereğini duydu. Sağ tarafdaki bir düğmeye basar basmaz otomobilin her tarafını çelik bir zırh kapladı. Aynı zamanda da kuvvetli bir elektrik ışığı içerisini aydınlattı.

Fakabasmaz için için gülüyor ve hatta yüzü incelenecek olursa Amanvermez'in hareket tarzından memnun bile olduğu anlaşılıyordu. İkisi de ses çıkarmıyordu. Yolun uzamasından ve yakın olan Kadıköy Merkezi'ne hanüz gelinmemiş olmasından Amanvermez endişe etti. Fakat çabuk rahatladı. Otomobil, kendi otomobili, şoför de kendi şoförü değil miydi? Endişelenecek ortada bir şey yoktu. Yalnız Fakabasmaz sordu:

- Nereye gidiyoruz?

Amanvermez dişleri arasından mırıldandı:

- Polis merkezine.

Biraz daha beklediler... Otomobil hâlâ gidiyordu. Amanvermez nihayet sabırsızlandı. Şimdiye kadar çoktan merkeze varacaklardı. Acaba şoför yanlış mı anlamıştı?

Nereye götürüyordu? Ne olursa olsun anlayacaktı. Yanındaki elektrik ziline basarak şoförü durması için uyardı.

Tuhaf şey... Şoför emrine itaat etmedi. Bilakis otomobilin hızı arttı. Doktorun yüzüne bakınca cam gibi parlak iki alaycı gözün gülümseyerek kendisine baktığını gördü.

İster istemez titredi. Elini cebine götürdü, tabancası yoktu.

- Bu ne demek? diye hiddetle bağırdı. Tekrar düğmeye basarak otomobili kaplayan çelik zırhları indirdi. Dışarıya baktı. Şafak atmış, güneşin kızıllığı etrafı sarmıştı. Otomobil büyük bir bahçe kapısından içeri girmiş, etrafı ağaçlıklı kumsal bir yolda gidiyordu. Nihayet büyük bir köşk kapısının önünde durdu.

Şoför yerinden atlayarak kapıyı açtı. Amanvermez bu adamın kendi şoförü olmadığını hemen anladı. Doktora baktı.

- Bu ne demek? Burası neresi? Diye sordu.

Fakabasmaz kibarca bir reverans[78] yaparak cevap verdi:

- Polisler kralı, saygıdeğer üstad, Amanvermez Kadri Bey, Fakabasmaz'ın resmi karargâhında bulunuyorlar...

Amanvermez'in gözleri hayretle açıldı:

- Nasıl?

- Evet... Fakabasmaz dostunuz bizzat bendenizim! Yok, öyle kaşlarınızı çatmayınız. Hakkınızda kötü bir düşüncem yok. Emin olunuz sizi severim. Dehanızı takdir ederim. Siz olmasanız İstanbul'da daha pek çok cinayetler sonsuza kadar esrar perdesi altında kalır. Ancak benimle boş yere uğraştığınıza biraz canım sıkılıyor. Bununla beraber işsiz zamanlarımda bana eğlence oluyor, hoş vakit geçirtiyorsunuz.

Amanvermez hiddetini güç zaptederek sordu:

- Alay ettiğiniz yeter... Beni niçin buraya getirdiniz?

78 Reverans: Selam ya da teşekkür anlamında eğilme ya da diz kırma biçiminde yapılan hareket.

- Acele etmeyin. Amacım size faydalı olabilmektir. Siz Kepçe Nuri'nin katilini aramıyor musunuz ve bulmak istemez misiniz?

- Katil bizzat sensin?

- Teessüf ederim Kadri Bey. Hem de çok teessüf ederim. Fakabasmaz şimdiye kadar haksız yere kan dökmüş adam değildir. Hem de düşmanını öyle kahpecesine öldürmez. Siz beni adi bir katil zannetmekle büyük bir hataya düşüyorsunuz. Hayır, Kadri Bey ben katil değilim ve olamam. Yaradılışım, terbiyem buna engeldir. Kepçe Nuri benim en kıymetli yardımcılarımdandı. Öldürülmesi beni çok üzdü. Aslında birisinden şüpheleniyordum. Cinayet yerinde gördüklerim şüphemi doğruladı. Cani bence bellidir. Onu teslim etmek için sizi buraya getirdim, buyurun yukarı salona çıkalım. Biraz dinleniniz. Sabah kahvaltısını da beraber yaparız. Bu süre içerisinde adamlarım giderler katil olan Köstere Cemal'i tutup getirirler.

Amanvermez kulaklarına inanamıyordu. Gerçekten de mesleği gereği Fakabasmaz'a karşı müthiş bir kin besliyordu.

Fakat kalben de bu kurnaz adamı beğenmekten kendini alamıyordu. Adeta onu seviyordu. Ah... Polis mesleğine bir girseydi... Onunla beraber çalışsaydı...

Bu düşüncelerini Fakabasmaz'ın sözleri böldü.

- Haydi, buyurunuz Kadri Bey. Benim Fakabasmaz olduğumu unutunuz. Altı sene beraber samimi bir hayat geçirdiğiniz Zeki Bey'le berabersiniz. Her ikimiz de mesleklerimizin gerektirdiği düşünceleri terk edelim. Bu fani âlemde iki saat olsun zevkimizi düşünerek vakit geçirelim.

Fakabasmaz'ın bu mantığa uygun teklifini Amanvermez kabul etti. Süslü büyük bir salonda karşı karşıya oturdular. Fakabasmaz, masa üzerinde duran Havana sigaralarından misafirine ikram etti, kendi de bir tane yaktı. Civa Hakkı'yı

çağırdı. Köstere Cemal'in iki saate kadar ne olursa olsun bulunup getirilmesini emretti. Birbirinin amansız düşmanı olan bu iki kurnaz deha, karşı karşıya sigaralarını içtiler. Fakabasmaz:

- Azizim, dedi. Şimdi size nefis bir sabah kahvaltısı ikram edeceğim. Bursa'daki çiftliğimden halis tereyağı ile maceralarımı yayınlayan Cemiyet Kütüphanesi'nin nefis Cemiyet Bisküvisi zannederim uyku sersemliğinizi giderir. İki saat sonra da gerçek katilin bileklerine, kelepçenizi geçireceğinize emin olabilirsiniz.

***

KÖSTERE CEMAL

Köstere Cemal İstanbul bıçkınları arasında en ahlâksızı, en reziliydi. "Bıçkınların da ahlâklısı, rezil olmayanı bulunur mu?" diyeceksiniz.

Evet, bu gibilerce, katilliğin, caniliğin, hırsızlığın, edepsizliğin de kendisine özel bir ahlakı, bir kuralı var.

Kahpecesine yapılan bir cinayet, alçaklık, ahlâksızlık sayılır. Mertcesine görülen bir edepsizlik de faziletmiş gibi takdir edilir. Bu itibarla Köstere Cemal'in, arkadaşlarının yanında daima kötü bir yeri vardı. Çünkü her işini kalleşlikle, kahpecesine, kancıkcasına yapardı.

Kepçe Nuri on beş gün önce birçok delikanlının önünde kendisine hakaret etmiş, "Köstere" olduğunu âleme ispat etmişti. Cemal, Kepçe ile başa çıkamazdı.

Açıktan açığa maraza çıkarsa mutlaka altta kalacak ve Nuri'nin bir yumruğu ile mortiyi çekecekti. İntikam da almak istiyordu. Ne yapmalıydı? Düşündü, kahpelikle iş görmeye karar verdi. Bu gün Kepçe Nuri'nin Karaköy'de oldukça önemli bir miktarda para arakladığını duymuştu.

Akşam olunca Nuri'nin evine girdi. Kapının arkasında saklandı. Nuri akşamcılar meyhanesinde azığını aldıktan sonra evine girince saldırma ile boynunun şah damarından vurdu.

Öldüğüne kanaat getirerek üstüne eğildi. Fakat Kepçe son bir gayret daha göstermiş, Köstere Cemal'i uzun saçlarından yakalamıştı. Korkudan küçük dilini yutacak kadar olan ve sararan Cemal kendini güç hal ile kurtardı.

Fakat sırtüstü yere, kanların üzerine düştü. Hemen kalktı. Kapıdan fırladı. Köşeye kadar koştu. Kendi gibi ahlâksız olan Gayda Recep'in bekleyen otomobiline bindi.

Üsküdar, Bülbül Dere istikametine doğru kaçmaya başladı.

Bülbül Deresi'nde aftosu[79] Atlı Hürmüz'ün evine gitti.

Atlı Hürmüz Köstere Cemal'i üstü başı kanlı, saçı başı dağınık vaziyette görünce şaşırdı.

Bağırmaya başladı. Köstere'nin yalnız, zayıf ve aciz olan kadınlara karşı kabadayılığı vardı. Suratını astı:

- Sus, bağırma! Şimdi ağzının fiyakasını bozarım ha!

- Ne oldu?

- Hiç... Elli altı kişi üzerime hücum etti. On ikisini öldürdüm. Yedisini yaraladım. Diğerleri kaçtılar. Üstümdeki kanlar da onların boyaları...

Hürmüz, Köstere'nin korkaklığını pek güzel biliyordu. Bu martavalı yutar mıydı?

Bununla beraber onun yüzüne gülmek de kendi çıkarının gereğiydi. Enayiyi kaz yolar gibi yoluyordu.

- Yaşa be Cemal... Sen ne kadar cesursun. Sana benim gibi yüz tane Hürmüz feda olsun, diyerek boynuna sarıldı. Köstere'nin cebindeki paraları da saklamak bahanesiyle aldı. Cemal'in, işlediği cinayetten dolayı kaşarlanmış, nasır tutmuş vicdanı hiçbir azap hissetmiyordu. Bununla beraber üzerinde bir ağırlık, bir yorgunluk vardı... Aftosuna:

79 Atgoda metres, dost, kapatma anlamlarına gelen Yunanca kelime.

Sen git yat... Ben soyunmadan hemen şurada zıbaracağım dedi ve minderin üzerine kanlı elbiseleriyle kendini attı... Beş dakika sonra Atlı Hürmüz odasında Cemal'den aldığı paraları sayarken Köstere de sanki hiçbir şey olmamış gibi minderin üstünde uyuyor, nefesinden çıkan pis rakı kokusu ile horultu sesleri odanın içini kaplıyordu.

***

KÖSTERE CEMAL'İN TUTUKLANMASI

Köstere Cemal, tatlı uykusundayken kapı şiddetle çalındı. Atlı Hürmüz endişe ile başını kaldırarak dinledi. Cemal hâlâ uyuyordu. Kapı bir daha çalındı... Hürmüz kalktı, aşağı indi, kapıyı açtı.

- Nasıl? Gaygay Sen ha?

- Evet... Ben! Yoksa beni gördüğüne memnun olmadın mı?

- Niçin geldin?

- Tabii senin güzel gözlerini görmeye değil. Çünkü Köstere'yi bulunca artık bizi terk ettin. Bununla beraber senin Cemal'in de hapı yuttu. Merak etme, enselemeye geldik.

- Nasıl?

- Nasılı falan yok, nerede?

- Burada değil.

- O masalı başkasına anlat. Eşikteki kanlara bak... Onun ayaklarından olmuş. Bu gece kahpecesine Kepçe Nuri'yi öldürmüş.

- Öldürmüş mü? Vay yalancı, bana düğüştüğünü söylediydi.

- Uzun etme! Fakabasmaz ağabeyimizin emri var. Herifi yakalayacağız.

Atlı Hürmüz Fakabasmaz ismini duyar duymaz itaat etti. Gaygay ve arkadaşları yukarı çıktılar. Uyuyan Köstere Cemal'i sımsıkı bağladılar. Otomobile atarak beraber götürdüler.

***

- İşte azizim Kadri Bey. Kepçe Nuri'nin gerçek katili karşınızdadır. Bakın saçları sarı, ayakkabılarının altı ve pantolonunun arkası kanlıdır. Sizin günlerce uğraşarak başaramayacağınız bir işi ben teşkilatımdaki olağanüstülükle iki saatte yaptım. Burası her zaman sizindir. Ne zaman arzu ederseniz gelebilirsiniz. Adamlarım ben olmasam bile sizi iyiniyetle kabul ederler. Nasıl? İstirahat etmek için mükemmel bir yer değil mi?

Amanvermez, Fakabasmaz'ın bu sözlerini gülerek karşıladı. İki saat içinde epey konuşmuşlardı. İlk defa olarak bu usta polis dedektifi Fakabasmaz'ın elini sıkarak ayrıldı. Beraberinde eli kelepçeli Köstere Cemal'i götürüyordu.

***

Ertesi günkü gazeteler: *"Amanvermez Kadri Bey'in Büyük Bir Başarısı"* başlığıyla Köstere Cemal'in tutuklanmasının ayrıntılarını yazıyorlardı.

***

"Cemiyet Kütüphanesi sahibi Kasım Efendi'ye:

Azizim Efendi:

Mektubunuzu aldım. Fransa'dan maceralarımın tercümesi ve basılması için müracaatta bulunulduğunu yazıyorsunuz.

Öncelikle size bu maceraları düzenli bir şekilde yayınladığınız için teşekkür ederim.

İkinci olarak; ben bütün hakkımı size bırakıyorum. İstenilen dile tercüme ettirtebilirsiniz. Fransızlar beni bilirler. Eminim ki maceralarımı da merakla takip edeceklerdir. Fransa'dan bahsederken hatırıma bir şey geldi. Meşhur "Esrarengiz Paris" romanını bilirsiniz değil mi? Bu romanın meydana geldiği sırada en önemli karakterlerden biri de bendim. Fazla ayrıntıyı şimdilik gereksiz buluyorum. Ancak benimle ilgilenen kamuoyuna bu romanı tercüme ettirerek sunsanız zannederim çok büyük bir hizmette daha bulunursunuz. Çünkü baştan aşağı gizemle dolu bir romandır. Size kitabın Fransızcasını gönderiyorum. Vaktim uygun olsaydı tercümesini de ben yapardım. Gönderdiğiniz Cemiyet Bisküvisi'ne memnun oldum. Devamlı olarak kardeşinizim azizim."

Kahramanınız

"Fakabasmaz Zihni"

***

Okurlarımıza

Fakabasmaz Zihni Bey'den aldığımız mektubu aynen yayınlıyoruz. Mektubun aslı kütüphanemizde olup isteyen görebilir.

Zihni Bey'in tavsiye ettiği kitap "Esrarengiz Paris"i ise önümüzdeki haftadan itibaren neşre başlayacağız. Acaba Fakabasmaz Zihni Bey bu romanda nasıl bir rol oynamıştır. Bunu biz de merak ediyoruz. Okuyunca şüphesiz anlayacağız.

Her hafta bir kitap olarak çıkacak ve on iki kitapta son bulacaktır.

***

AKSARAYLI ÇAMUR ŞEVKET

AKŞAMDAN SONRA

Vakit akşam... Ezan okunalı yarım saat olmuş... Aksaray'ın fakir bir mahallesindeyiz... Zaten çok az olan gelen geçenlerin, evlerine dönenlerin arkası kesildikten sonra büsbütün tenhalaşmış... Çıt bile yok... Asırların yüklediği ağırlıkla zemine rükû eder gibi eğilmiş harap, köhne evlerin; kafesli, perdeli pencerelerinden dışarıya zayıf titrek ışıklar sızıyor. Köşedeki cumbalı evden beşik gıcırtıları arasında zayıf fakat tatlı bir ses, genç bir kadın, bir anne sesi, gecenin sessizliği içinde mahallede tatlı yankılar bırakarak dağılıyor...

"Uyusun da büyüsün nazlı bebek

Gül yüzünü soldurmasın kahpe felek

Kendi gibi ismi de güzel melek

Ninni benim yavruma ninni..."

Karşıdaki evden ağlayan çocuk seslerine sinirli bir uyarı karışıyor:

- Sus, yumurcak! Patlamadın ya... Baban şimdi gelir...

Öksürüklü bir ihtiyarın kalın sesi yükseliyor:

- İşin yoksa bekle, kim bilir yine hangi meyhanede sızıp kalmıştır. Sofra başında insan beklenir miymiş? Melekleri bekletmek günah. Bunu kalın kafalı gençlere anlatamadık...

Sokakta elinde bir okka ekmek, bacaklarını sürükleyerek, sağa sola yalpa vurarak biri geliyor. Kapının önünde durdu.

- Çat... Çat...

- Kim o?

Rakı kokan bir ağızdan yarım bir cevap:

- Aç...

Sarhoş amele gündeliğinin yarısını meyhanede bırakmış geç vakit beş nüfus için aldığı bir okka ekmekle evine dönmüştü. Köşede oturan romatizmalı ihtiyarın çatık bakışlarına, üç çocuğun kendini sevinçle karşılamasına ve zevcesinin niçin geç kaldığını soran müşfik bakışlarına kayıtsız kalarak ceketini çıkarmış, bir köşeye fırlatmıştı. Homurdanarak sofranın başına geçti. Derin bir sessizlik odayı kapladı. Lokmayı çiğneyen ağızlar bile bu sessizliği bozmaktan korkar gibi hesapla açılıp kapanıyordu. İhtiyar, nurani bir peder; sevimli üç çocuk; fedakâr, işini seven ve güzel bir eş ile bu aile ne kadar mesut yaşamalıydı. Fakat sarhoş amelenin kocalık, aile reisliği görevi ve duygularını meyhanenin iğrenç ortamında, pis, kokuşmuş masaları üstünde bırakması bu saadete engel oluyor, belki de gelecekte olacak bir felaketi hazırlıyordu. Cumbalı evden hâlâ ninni sesleri bu sefer daha hafif, uykuyla uyanıklık arası bir halde işitiliyordu:

"Eee... Eee... Eee... Eh...

Has bahçenin bir gülü ninni...

Anacığının bülbülü ninni..."

Zavallı anacık! Kanını, sütünü kemiren, uykunu, rahatını ortadan kaldıran "yavrum, gülüm, bülbülüm" dediğin bu yaratık, bu çocuk, yarın çevresinin, içinde yaşadığın fakir, sefil ortamın ahlâksız kurallarına kapılarak senin başına yaman bir bela kesilecektir. O zaman:

- Seni doğuracağıma taş doğuraydım, diye feryat ederken bu günkü sıkıntılarına, zahmetlerine, fedakârlıklarına pişman olmayacak mısın? Böyle olacağını yoksa bilmiyor musun?

Hayır... Biliyorsun, bildiğin halde yine kanını, sütünü, hayatını, varlığını onun yolunda esirgemiyorsun. İşte mukaddes ve büyük analık ruhunun analiz edilemez, anlaşılmaz sırları...

***

KARANLIKTA BİR GÖLGE

Gecenin karanlığı tamamen çökmüş, yatsı ezanı okunmuş, evleri herkesin uykuya yatmasından dolayı derin bir sakinlik ve sessizlik kuşatmıştı. Yalnız bekçinin sopasının taşlara çarpmasından oluşan yankılar ara sıra duyuluyordu.

Fakirliğini ve sefaletini tasvir ettiğimiz bu mahallenin köşesinde garip bir gölge ortaya çıktı.

Sağa sola bakmadan yürüyordu. Yürüyordu değil sanki bir gölge gibi süzülüyordu. Çünkü ayak seslerini işitmek mümkün değildi. Arkasında bütün vücudunu kaplayan siyah bir manto vardı.

Cumbalı evin önünden geçerken, pencereden yankılanan hafif ışık yüzünü aydınlattı. Siyah bir maske yüzünü kapatmıştı. Cam gibi parlak siyah gözleri meskenin delikleri arasında insana dehşet verecek şekilde parlıyordu. İlerledi... Bu fakir evlerin sefil manzaralarına karşı alay eder gibi azametle yükselen büyük bir konağın önünde durdu. Başını kaldırdı, pencerelerinden elektrik ışıkları fışkıran üst kata doğru baktı. Bakışlarıyla sanki bir mühendismiş gibi evin cephesini hesaplıyordu.

Bu kimdi?... Kim olabilirdi?... Gece vakti, bu mahallede, bu sokakta, bu konağın önünde ne işi vardı?

Bilinmeyen, gizemli adamın hareketlerini takip edersek anlayacağız.

Konağın cephesini inceledikten sonra yan tarafında bulunan bahçenin yüksek duvarına yaklaştı... Yere çömelir bir pozisyon aldıktan sonra olağanüstü bir hızla sıçradı.

Duvarın üstüne çıktı va bahçeye atladı. Bahçenin çiçek tarhları arasında kendi evindeymiş gibi yürüyordu...

Hiç şaşırmadan kendisince bilinen bir noktaya doğru gitti. Bu nokta konağın duvarından yağmur sularının sarnıca inmesini sağlayan kalın demir borunun zemin ile birleştiği yerdi.

Paketinden bir sigara çıkardı. Görülme korkusu hissetmeden yaktı ve demir boruya tutunarak bir kedi çevikliğiyle konağın yan cephesine tırmanmaya başladı.

Gecenin karanlığıyla siyah mantosu birbirine karışıyor ve fark edilmiyordu. Sadece yanan sigaranın ucundaki ateşle tıpkı havada uçan ateş böceklerine benzemekteydi. Üst kata ulaşınca pencerenin önünde durdu.

Yarım dakika kadar gizemli bir şeyle uğraştı. Hayret! Önündeki pencerenin kalın camında gayet geniş ve kare şeklinde bir delik açılmıştı. Kapıdan girer gibi pencereden içeri girdi.

Mantosunun arasından bir elektrik lambasının ışığı bulunduğu yeri aydınlattı.

Burası olağanüştü bir şekilde süslenmiş bir salondu... Bilinmeyen adam, feneri ortadaki masanın üzerine koydu. Masanın yanında duran kadife şezlonga oturdu. Cebinden bir kâğıt çıkararak incelemeye başladı. Bu kâğıt içinde bulunduğu konağın iç bölümlerini gösteren mükemmel bir plândı. Bu plân üzerine bu bilinmez gece misafiri bir şeyler aradı... Aradığını bulmasından doğan memnuniyet tebessümleri yüzünü kapladı.

- Tamam tahmin ettiğim gibi... Aldanmamışım... Diye mırıldandı. Şezlongtan kalkarak kapıya yöneldi. Koridora çıktı. Elektrik fenerini söndürmüştü. Sanki kendi evinde, her zaman alışkın olduğu yerlerde yürüyormuş gibi emin bir şekilde ilerliyordu.

Bir kapının önünde durdu, açtı. Elektrik fenerini yakarak etrafa göz gezdirdi. Fenerin ışığı mobilyaları dolaştıktan sonra köşede duran büyük bir kasanın üzerinde mıhlanmış gibi kaldı. Bilinmeyen adam bu kasaya doğru ilerledi, inceledi. Gözlerinde şeytani bir ışık parladı. Dudaklarının arasından mırıldandı:

- Kasa olağanüstü sağlam. Anahtar uymasının, kırılmasının imkânı yok. Gerçekten de denildiği gibi eşi bulunmaz derecede derecede sağlam. Fakat benim önümde hangi kasa dayanabilir. Bizzat sahibinin anahtarıyla açmak için en aşağı yarım saat harcamak zorunda olduğu bu kasayı ben beş dakikada, hem de çok kolay bir şekilde açarım.

Bu sözleriyle müthiş bir kasa hırsızı olduğunu anladığımız bu korkunç adam pantolonunun arka cebinden çok acaip bir fener çıkardı. Fenerin ucundan sarkan telleri elektrik lambasının düğmesine bağladı. O anda fenerin sivri, boru gibi olan ucundan mavi bir alev fışkırdı. Bu alevi kasanın yan kısmının etrafında yavaş yavaş gezdirmeye başladı. Hayret!... Fenerin elektrikten kuvvet alan alevi kasanın sağlam çeliğine temas ettiği noktayı gizemli ve olağandışı bir güçle hem deliyor, hem de tereyağını kesen bir bıçak kolaylığıyla kesiyordu.

İki dakika sürmemişti ki işlem son bulmuş, kasanın yan kısmı tamamen ayrılmıştı.

Bu usta kasa hırsızı, narin vücuduna nispeten hiç ümit edilmeyecek bir kuvvetle bu koca çelik parçasını tavuk tüyü kaldırır gibi aldı, yere koydu. Boş kalan yerden kasanın içindekileri tamamen cebine indirdi. Eline geçen bir tomar

kâğıda bir göz gezdirdikten sonra önemsiz bularak bıraktı. Artık işini bitirmişti...

Memnun bir tavırla cüzdanından bir kart çıkardı. Soyarak tertemiz bıraktığı kasanın gözüne, göze çarpacak bir şekilde yapıştırdı. Daha bir şey kalmış mı diye elektrik fenerinin ışığıyla baktığı sırada kartın üzerinde şu yazılar belli oldu:

"Zulüm görenlerin koruyucusu, zalimlerin düşmanı Fakabasmaz Zihni."

***

KURULAN TUZAK

Fakabasmaz Zihni büyük bir soğukkanlılık ve ustalıkla soyduğu kasanın içindekileri cebe indirdikten sonra kapıya yöneldi, koridora çıktı. Karşıki odanın kapı aralığından sızan ışık ve dışarıya gelen sesler dikkatini çekti. Yaklaştı ve dinledi... İşittiği sözler ilgisini çekmişti. İçeride iki kişi konuşmaktaydı. Bunlardan birisinin sesi Fakabasmaz'a yabancı gelmedi.

İçeride, ufak bir odada iki kişi karşı karşıya oturmuşlar dehşetli bir plânın uygulama şeklini kararlaştırıyorlardı.

- Demek başarılı olacağına eminsin.

- Hay hay. Bana kürek kaçkını Çamur Şevket derler. Şimdiye kadar onsekiz defa katil oldum. Hiç birisinde de titremedim. Bilhassa sessizce adam boğmakta olağanüstü becerim var.

- Pekâlâ... Bu işlerde başarılı olursan seni ümit ettiğinden fazla memnun ederim.

- Orası kolay. Fakat şartım var. Öncelikle meseleyi tamamen anlamalıyım. Bana bir kadını boğacağımı söyledin. Niçin olduğunu bilmeliyim. Ayıp değil ya... Benim de mesleğim bu. Yapacağım bir işin ne amaçla yapılmakta olduğunu her halde anlamak isterim...

Karşısındaki bu sözler üzerine biraz düşündü. Sonra kararını vererek anlatmaya başladı:

- Doğal olarak işitmişsindir. Herkes beni Zahir Paşa olarak biliyor. Hâlbuki ben Zahir değilim. Onun uşağıyım. Paşa beni Mısır'da yanına aldı. İstanbul'da da bir kızı vardı. Başka kimsesi yoktu. On milyonu aşan önemli bir servetini vasiyetname ile bu kızına bırakmıştı. Ben bunun farkına varır varmaz paşayı hava değişikliği amacıyla İstanbul'a gelmeye ikna ettim. Bu vesileyle İstanbul'da bulunan kızını ziyaret edebileceğini de söyledim. Vapura bindik. Yolda gelirken kamarada paşayı boğdum. Belgelerini ve bütün servetini aldım, cesedini kamara penceresinden denize attım. Rıhtıma yanaşır yanaşmaz kalabalığa karışarak karaya çıktım. Zahir Paşa'nın adını ve ünvanını takındım. Problem olarak sadece kızı kalmıştı. Onu da bir mektupla Beşiktaş'ta Maçka'da özel olarak kiraladığım eve çağırdım. Doğal olarak babasının adına hareket ediyor gibi davrandım. Kız geldi. Bizzat ben karşıladım. Bu evin penceresiz kalın duvarlı bir odasına kapadım. Muhafazasına da gayet emin olduğum bir kocakarı görevlendirdim. Kız olağanüstü güzel. Fakat para, servet daha güzel... Babasını öldürdüğümü duyarsa tabii beni sevmez. Ben ise Zahir Paşa'nın servetinden vazgeçmek istemiyorum. Ortada kalan tek engeli, bu kızı yok etmek istiyorum. İşte senin yapacağın iş de bu... Kocakarıya tembih ettim. Yarın akşam gidersen, odada uyurken sessizce boğarsın.

Çamur Şevket, kendisinden daha şeytan olan karşısındaki adama baktı:

- Peki, siz adam boğmaya alışmışsınız, bu görevi bizzat kendiniz neden yapmıyorsunuz?

- Çünkü kız güzel, seviyorum. Belki boğarken elim titrer, vazgeçerim. İşte bundan korkuyorum. Nasıl, işine geliyor mu?

- Olur... Zahir Paşa'nın servetini kızına bağışladığına dair vasiyetname nerede?

- Bütün özel evrakıyla birlikte, karşıki odamda bulunan kasamda.

- Bu işte benim payım ne olacak?

- Kolay.

- Kolay değil. Şimdiden anlamalıyız.

- Ne istersin?

- Yirmi bin papel.

- Çok.

- İşine gelirse... Hem de beş bini peşin...

- Şunu on bin yapalım.

- Ben öldüreceğim adam için pazarlığa girişmem.

- Pekâlâ... Al beş bini. Yarın işi temizler temizlemez on beş bin hazırdır.

Fakabasmaz bu tüyler ürpertici konuşmayı dişlerini gıcırdatarak dinlemişti. Çamur Şevket'i tanıyordu. İki defa polislerin eline düşmekten kurtarmıştı... Çaresiz bir kızın boğulması hakkında edilen pazarlık ve sonucu Fakabasmaz'a nasıl hareket edeceğini göstermişti. Geri döndü, salona girdi. Kasada önemsizdir diye bıraktığı kâğıt tomarını, ölmüş olan Zahir Paşa'nın vasiyetnamesiyle ispat edici evrakı içeren kâğıt paketini aldı. Gözleri nefret ve kinle parlıyordu.

- Zararı yok, dedi. Bu sefer de yine zulme uğrayanlar için çalışmış olalım. Bedbaht bir kızın hayatını kurtararak mutlulu olmasını sağlayalım...

Sessiz sedasız, konağa girdiği yoldan geri döndü. Demir borudan bahçeye indi. Duvardan atlayarak sokağın karanlıkları arasından uzaklaştı.

***

BAŞİKTAŞ'A DOĞRU...

- Ali... Bu gün ikimizde pek önemli ve pek garip bir görev yapacağız.

- Ne gibi üstad?

- Şimdiye kadar sen ve ben, ikimizde ne kadar çok kılık kıyafet değiştirdik, şekilden şekile, biçimden biçime girdik. Hatırlıyor musun?

- Doğrusu hani girmediğimiz şekil yok dersem yalan söylememiş olurum.

- Acele etme, bir tane var... Yalnız o kıyafete girmedik... Nedir bil bakalım?

- (Düşünerek) Bulamadım üstad.

- Şimdiye kadar girmediğimiz bu kıyafet kadın kıyafetidir.

- Kadın mı?

- Evet... Fakat merak etme o noksanı da bu gün tamamlayacağız. Ben genç, güzel bir kız kıyafetine bireceğim. Sen... Sen de (kahkaha ile gülerek) bir kocakarı kılığına bürüneceksin.

Cin Ali Fakabasmaz'ın bu sözleri üzerine kahkahayı koyuverdi.

- Gülme... Mesele zannettiğin kadar basit ve önemsiz değil... Kurtarılacak bir hayat, serveti ve itibari iade edilecek

asil bir ailenin zulme uğramış bir evladı var. Bak, anlatayım da dinle...

Fakabasmaz, Zahir Paşa'nın ve kızının acı ve hüzünlü macerasını aktardı ve sonunda ekledi:

- Şimdi yapacağımız şey doğruca Beşiktaş'a, bu kızın kapatıldığı eve gireceğiz. Doğal olarak kadın kıyafetiyle... Koca karıyı bizi rahatsız etmeyecek bir duruma koyduktan sonra sen onun yerini alacaksın. Ben de konuyu kıza anlatarak onun yerine geçeceğim ve bu gece "boğma" göreviyle gelecek olan Çamur Şevket'i bekleyeceğim.

- Gelince ne yapacaksınız?

- Onu o zaman düşünürüm. Haydi, vakit geçirme. Ben kılık değiştirmek için odama çekiliyorum. Sen de hazırlan. Yarım saat sonra yola çıkmalıyız...

***

Yarım saat sonra şık giyinmiş, yüksek topuklu, ipek çarşaflı, genç, gayet güzel bir hanımla; orta boylu, kibar giyinmiş, ihtiyarca bir kadın Eminönü'nden tramvaya bindiler. Beşiktaş'ta inerek Maçka yokuşunu çıkmaya başladılar... Kârgir, yüksek bir evin önünde durarak kapıyı çaldılar.

Çatlak bir ses içeriden sordu:

- Kim o?

- Azıcık açar mısınız?

Kapı aralığından:

- Ne istiyorsunuz, kimsiniz?

İhtiyarca olan kadın:

- Afedersiniz hemşire. Behiç Bey'in apartmanını arıyoruz. Bir türlü bulamadık, belki bilirler diye size sormak istedik.

- Bilmiyorum...

Kapı homurdanma sesleriyle kapandı. Kapının önünde duran ve Behiç Bey'in apartmanını soran iki kadın pek inatçı kimselere benziyordu. Çünkü kapıyı tekrar çaldılar. Acaba bir şey daha mı soracaklardı?

Kapı bu sefer biraz daha aralandı. Asık suratlı bir kocakarı gözüktü:

- Daha ne istiyorsunuz? Burada kimseyi bilmiyorum demedim mi? İki kadından ihtiyarı yumuşak, tatlı bir dille:

- Ah hemşireciğim... Dedi. Kusura bakmayınız. Bildiğiniz gibi biz buralarının yabancısıyız. Yanımdaki kızım beşbuçuk aylık hamiledir. Harareti bastı. Su diye tutturdu. Sucu falan da burada yok, Allah rızası için, ölmüşlerinin ruhu için iki yudum su veriniz. Sevabı çoktur.

- Biraz bekle.

Kapıyı aralık bırakarak gitti. Dışarıda bekleyen iki kadından genç ve şık gözükeni usulcacık içeri girdi. Kapının arkasında bir yere saklandı. Koca karı elinde bir tasla geldi.

- Hani nerede susamış olan hanım? Alsın da içsin. Sonra çocuğu falan düşer de vebalde kalırım.

Küçük hanımı kapının dışarısında ararken, içeriden çelik gibi iki el mengene kuvvetiyle boğazından yakaladı. Bel kemiğine doğru inen bir dizkapağı darbesiyle yere yuvarlandı. Kocakarı korkusundan küçük dilini yutmuş ve hemen bayılmıştı. Bu narin yapılı fakat olağanüstü kuvvetli genç hanım yani Fakabasmaz, ihtiyar kadın kıyafetine girmiş Cin Ali'ye döndü:

- Ali, iş düşündüğümüzden daha kolay bitti. Kocakarıyı tanıdın mı?

- Evet. Çarşı hırsızı Sürtük Raziye...

- Ta kendisi... Böyle işlere pek gelir. Bununla beraber ona da adamakıllı bir ders verme zamanı gelmiş. Görevimizi bitirdikten sonra gereğini yaparız. Şimdi zavallı, zulüm

mağduru kızın nerede olduğunu bulalım. Alçak herifin söylediklerine bakılırsa arka tarafta, penceresiz bir odadaymış.

Evi alt üst ettiler, bir türlü bu kapalı odayı bulamadılar. Fakabasmaz'ın yavaş yavaş canı sıkılmaya başladı.

Büyük bir salonda bulunuyorlardı. Bu sırada kulaklarına derinden gelen bir ses, tatlı, cazip bir ses yankılandı. Bu ses ağlar gibi şarkı söylüyordu:

"Veda olsun, veda bana

Emel, ümit, hayat veda"

Kulak kabarttılar, ses hem derinden, hem yakındaymış gibi geliyordu.

Fakabasmaz hemen köşedeki piyanonun arkasında asılı duran kalın bir Acem halısına doğru koşarak halıyı kaldırdı. Altında dar bir dehlize açılan bir yol gördü.

- Ali! Buldum... Gel... Diyerek koridora daldı. Cin Ali de arkasından takip etti. Koridorun sonunda ufak, minare merdivenine benzeyen bir merdiven gördüler. Bu merdiven demir bir kapı önünden son buluyordu. Şarkı sesleri ise daha açık, daha hüzünlü bir şekilde bu kapının arkasından geliyordu.

"Mesud iken mazlum oldum hicran[80] tüter nâlimde[81]

Benim günüm niçin ya Rab doğmasın bu âlemde..."

Fakabasmaz bu sesin anlamı ve söyleniş şekli karşısında üzüntü duydu. Kapıyı vurdu. Şarkı kesildi. Titrek bir ses soruyordu:

- Yine ne istiyorsunuz? Bir dakika olsun rahat bırakmayacak mısınız? Kederlerimi, acılarımı mırıldanmaya da mı hakkım yok?

Bunun ardından hıçkırık ve ağlama sesleri dışarıya kadar yansıdı.

80 Hicran: Ayrılık.

81 Nâlimde: İnlememde

Fakabasmaz susuyordu. Cin Ali yüzüne bakınca üstadının için için ağlamakta olduğunu gördü.

Bu yüce gönüllü adama zavallı kızın zulüm dolu hayatını dile getirmesi çok dokunmuştu. Gözünün yaşlarını silerek Cin Ali'ye döndü:

- Ali, bu hayatımda hissettiğim büyük üzüntülerin ikincisidir. Birincisi bundan daha büyük, daha derindi. Çünkü benim geniş olan hayal gücümün bile kabul ve tarif edemeyeceği bir facia karşısında kalmıştım. O zaman zulme uğrayan yine bir kadın, hem de pek çaresiz bir kadındı. Elem, işkence, acı denilen insanın uğrayabileceği azapların en feci, en dayanılmaz şekillerine karşı koyarak aşkında sadık kalmak isteyen ve bu yüzden felaketten felakete sürüklenen bu genç, olağanüstü kadının asil ruhu, soylu aşkı, büyük elemi önünde emin ol Ali ağlayarak eğildim.

Cin Ali'nin bakışlarında hayret belirtileri görüldü. Üstadını hiçbir zaman bu günkü gibi görmemişti.

- Siz bana bu birinci üzüntünüzden hiç bahsetmemiştiniz. Daha yeni işitiyorum. Merakımı pek fazla uyandırdınız. Bu kadar zavallı, bu kadar zulme uğrayan aşk ve hayat kurbanı kimdir? Acaba ben de tanır mıyım?

- Hayır Ali. Tanımazsın. Çünkü burada, Türkiye'de değil, Paris'tedir. Zavallı kızın "Kloret"in acıklı hayat hikâyesini merak ediyorsan -ki gerçekten de merak edilecek kadar gizemli ve sırlarla doludur- "Esrarengiz Paris"i oku. Önerim üzerine Cemiyet Kütüphanesi resimli olarak önümüzdeki haftadan itibaren yayınlamaya başlayacağını bu sabah bir mektupla bana bildirdi.

- Emin olunuz üstad, iki elim kanda olsa yine bu maceraları takip edeceğim.

- Çok iyi edersin. Şimdi buradaki macerayı tatlıya bağlayalım.

Fakabasmaz tekrar kapıyı vurdu ve seslendi:

- Hemşire!

Bu sesin karşısında içeride bulunan genç kızın şüphesiz hayret ettiği açıktı. Çünkü kocakarının çatlak sesine benzemiyordu.

- Siz kimsiniz?

- Sizi kurtarmaya, bulunduğunuz zorlu ve keder dolu durumdan çekip almaya gelen koruyucularınız.

- Sizi tanımıyorum. Benim biçare hayatımla ilgilenecek kim olabilir?

- Cenab-ı Hakk'ın kudretinden ümidinizi kesmeyiniz. Sizi burada tutmakla görevli kocakarı artık sizi rahatsız edemez. Bize kapıyı açınız. Sizi tehdit eden daha büyük bir tehlikeye engel olacağız.

Zavallı kızın sevinçten titreyen sesi cevap verdi:

- Kapıyı açamam. Sizin bulunduğunuz taraftan kilitlidir.

Cin Ali koşarak gitti. Kocakarının belinden anahtarı aldı. Fakabasmaz kapıyı açarken:

- Rica ederim hemşire, başınızı örtünüz... Dedi.

Melekler kadar güzel olan genç kız içeriye girenlerin kadın olduklarını görünce başını örtmesini söylemelerinin anlamını anlayamadı.

Öylesine bir hareketle kurtarıcılarına koştu. Boyunlarına sarılacaktı. Fakabasmaz iki adım geri çekildi. Bu güzel kızın olağanüstü güzelliği karşısında mest olmuş ve büyülenmişti. Erkekti, erkeklik duygularından yoksun olamazdı. Fakat aynı zamanda da evliydi. Yüce gönüllü delikanlı, görev duygusu karşısında kendisine hakim olmasını bilirdi. Ciddi ve ağır bir sesle:

- Hemşireciğim, dedi. Biz kadın değiliz. Düşmanlarınızın feci planlarını bozmak için bu şekle girmiş erkeğiz fakat vicdanlı erkeğiz...

Bedbaht kız karşısındakilerin kadın olmadıklarını işitince biraz önceki hareketlerinden utandı. Latif bir kızarıklık yanaklarına kadar çıktı.

- Afedersiniz, diye mırıldandı.

Fakabasmaz isminin Necla olduğunu öğrendiği bu genç kıza öğrendiği şeyleri tamamen anlattı. Hainlerin amaçlarını açıkladı. Zavallı bedbaht korkudan titriyordu.

- Yarabbi! Yarabbi beni bu zalimlerin elinde bırakma. Genç yaşımda öldürme... Daha yaşamak, mesud olmak isterim... Dünyaya daha doymadım, diye diz çökerek yalvarmaya başladı. Fakabasmaz'ın üzüntüsü son aşamaya gelmişti.

- Hiç üzülmeyiniz Necla Hanım. Artık çektiğiniz elem ve acılar son bulacaktır. Sizi kurtaracağım...

Necla minnettarlıkla kurtarıcılarının ellerini sıktı.

Akşama kadar iyi bir vakit geçirdiler. Cin Ali çarşıdan et, sebze ve meyve alarak getirdi. Mutfağa girerek nefis bir yemek pişirdi. Üçü de yemeği neşeyle yediler. Ezandan sonra Fakabasmaz planını uygulamaya başladı. Çünkü Çamur Şevket'in gelme zamanı yaklaşmıştı. Necla'yı odanın bir köşesine sakladı. Cin Ali'ye de uyarılarını yaptı. Soyundu, beyaz iç çamaşırlarıyla genç kızın yatağına uzandı ve bekledi.

***

İLAHİ ADALET

- Çat çat.

- Kim o?

- Aç...

Çamur Şevket Maçka'daki eve girdi. Kendisini karşılayan kocakarıya:

- Beni bey gönderdi. Hani, o konu için...

Koca karı dişlerini göstererek:

- Anladım, güvercini cennete göndereceksin değil mi?

- Sus... Böyle şeyler söyleme. Yerin kulağı var. Sonra karışmam sen de beraber gidersin.

- Yooo... Tövbeler olsun... Neme lazım. Sana odasını göstereyim. Ne yaparsan yap. Benim ölümlü işlerle başım hoş değil.

- Kız ne yapıyor?

- Odasında mışıl mışıl uyuyor.

- Peki... Haydi, düş önüme...

Çamur Şevket önde, kocakarı arkada yukarı çıktılar. Salondan geçtiler, dar koridora girerek, dar merdivenden inerek, demir kapının önüne ulaştılar. Kocakarı kapıyı açtı.

- Benim kulaklarım duymasın. Gidiyorum. Sen ne yaparsan yap! Diyerek çekildi. Gider gibi bir harekette bulundu.

Çamur Şevket odaya girer girmez kocakarı yani Cin Ali geri döndü. Kapının aralığından içeriyi gözetlemeye başladı.

Çamur Şevket elektrik fenerini yaktı, yere bıraktı. Çünkü oda karanlıktı... Karşısında, yatağının içinde, kar gibi beyaz çamaşırları arasında güzel, benzeri az bulunan bir kız gözleri kapalı, uyuyordu. Kıza yaklaştı:

- Vay anasına... Ammada aynalıymış be... Doğrusu herifin boğmaya kıyamam dediği kadar var. Vakit geçirmeye gelmez. İşi bir an evvel bitirelim...

Yaklaştı... Odanın içinde derin bir sessizlik hüküm sürmekteydi. Eğildi, birden genç kızın boğazına sarıldı. Sıkmaya başladı... O anda karşısında cam gibi parlayan iki göz, iki müthiş göz gördü. Bu gözler elektrik kıvılcımları gibi üzerine çevrilmiş, adeta yakıyordu. Çamur Şevket bu bakışların karşısında eridi, elleri titremeye başladı... Bu gözleri tanımıştı... Rüya görüyorum zannetti... Dili tutuldu.

- Fa... Fa... Faka... Basmaz... Diye kekelemeye başladı.

Fakabasmaz da genç kız kıyafetinde yatağında doğrulmuş, Çamur Şevket'e bakıyordu.

- Aferin Şevket... Dedi. Senden zaten böyle alçaklıklar beklerdim. Para için savunmadan mahrum uyuyan bir kızı öldürmek, boğmak ancak senin gibi alçakların işidir. İki ay önce ömürboyu kürek cezasına[82] mahkûm olarak tıkıldığın hapishaneden demek bu alçaklığı yapmak için kaçtın. Seni iki defa kurtardım. Fakat bu sefer, bizzat elimle hükûmete teslim edeceğim, buna emin ol.

Şevket'in gözlerinde müthiş kin parıltıları göründü. Fakabasmaz mademki kendisini teslim edeceğini söylüyordu, kesinlikle sözünü tutacaktı. Demek tekrar hapishanenin

82 Kürek cezası: Tanzimat'tan önce ve yelkencilik devirlerinde işledikleri ağır suçlardan dolayı savaş gemilerinde kürek çekmek üzere gemi hizmetine verilme cezasıdır. Tanzimat sonrası çıkan ceza kanunnamelerinde ağır işlerde çalıştırma cezası yine kürek cezası ifadesiyle kullanılmıştır.

koyu karanlıklarına gömülecekti. Hayır... Hayır... Buna razı olamazdı. Çare... Evet bir çare vardı, o da Fakabasmaz'ı teslim edemeyecek, sözünü yerine getiremeyecek bir hale koymak... Yani öldürmek... Şimşek hızıyla elini arka cebine götürdü. Revolverini yakalayarak Zihni'ye nişan aldı. İki silah sesi birbirini takip ederek patladı. Ve iki canhıraş ses odanın içinde yankılar bıraktı. Bunun ardından iki vücut cansızmış gibi yere yuvarlandı...

***

Cin Ali, Çamur Şevket'in hareketlerini gözetliyordu. Cebinden revolverini çıkardığını görür görmez hemen silahını çıkararak ateş etti. Çıkan kurşun Çamur Şevket'in eline isabet etti. Tabancasını yere düşürttü. Yere düşen tabancaysa ateş alarak patladı. Çıkan kurşunla Çamur Şevket kalbinden vuruldu ve feryad ederek yere yuvarlandı. İlahi adalet yerini bulmuş ve bu hunhar kürek kaçkını kendi silahı ile hakettiği cezayı görmüştü.

Bu manzarayı seyreden ve silah sesi üzerine koruyucusu Fakabasmaz'ın öldüğünü sanan genç kız ise bir feryat koparak düşüp bayılmıştı...

İkinci feryat ve ikinci bir vücudun zemine düşmesi de bundan kaynaklanıyordu.

***

Fakabasmaz bütün servetini Necla Hanım'a geri verdi. Eski yerini ve eski servetini kazanmasını sağladı. Necla babasının ölümüne ağlarken kendisini kesin bir ölümden kurtaran bu yüce gönüllü delikanlıya karşı kalbinde sonsuz bir minnet duyuyordu.

***

Amanvermez Kadri bu sabah gazetede önemli polis olayları kısmında şu satırları okudu:

"Aksaray'da (...) mahallesinde 22 numaralı konağında oturan Zahir Paşa bu akşam kasasının önüne geldiği zaman kırıldığını ve bütün içeriğinin aşırıldığını görmüş bütün servetinin batması karşısında yüreğine inerek vefat etmiştir."

Bu haberi okumasının ardından hizmetçi bir mektup getirdi. Mektup Fakabasmaz'dan geliyor, olayı, Zahir Paşa'nın kim olduğunu, gerçek paşanın nasıl boğulduğunu bütün ayrıntılarıyla anlattıktan sonra şu şekilde son buluyordu:

"Azizim Kadri Bey, Maçka'daki evde Sürtük Raziye ile Çamur Şevket'in cesetlerini bulacaksınız. İlahi adalet yerine geldi. Fakabasmaz yine iyi işlerine yeni ve parlak bir yüce gönüllülük olayı daha ekledi... Hürmetlerimi kabul ediniz."

Dostunuz

Fakabasmaz Zihni

***

FAKABASMAZ'IN MAYETİZMA OYUNU

ESRARENGİZ BİR MÜŞTERİ

Voyvoda Caddesi'ni hızla geçen ve Altıncı Daire'nin[83] kıvrımlı yokuşunu aynı hızla dönen lüks ve kapalı bir otomobil Perapalas'ın muhteşem binası önünde durdu.

Şoför yerinden atlayarak otomobilin kapısını açtı. İçinden genç, kibar tavırlı biri çıktı, otelden içeri girdi.

Kırmızı ceketli, parlak sarı düğmeli kapıcının saygı dolu karşılamasıyla salona yöneldi. Masalardan birinde yerini aldı.

Bir garson yaklaşarak sordu:

- Ne emir buyurulur efendim?

- Fıçı biranız var mı?

- Var efendim.

- Bir duble getir.

- Başüstüne.

Garson kibar müşterinin memnun olmasını sağlayarak bir bahşiş koparacağından emin doğruca mahzene indi. Burası bira fıçılarının sırayla dizili bulunduğu geniş bir yerdi.

83 Altıncı Daire: Tanzimat döneminde İstanbul on dört belediye dairesine ayrılmış ve Beyoğlu ve Galata'yı içine alan bölge Altıncı Belediye Dairesi olarak isimlendirilmiş ve pilot uygulama buradan başlamıştır. Belediye binasına da Altıncı Daire denilmiştir.

Duble kadehi elinde, baştaki fıçıya yanaştı, musluğunu açtı. Garip şey... Fıçıda bira kalmamıştı...

Musluktan hiçbir şey akmıyordu.

- Tuhaf, mutlaka bu fıçıya bira koymayı unutmuşlar. Hâlbuki evvelki gün hepsini doldurmuştuk. Neyse, öbür fıçıya gidelim, diye söylendi. Fakat öbür fıçı ve daha öbürleri, sonuç olarak mahzendeki bütün fıçılar tamamen boşalmıştı. Tahta musluklarından bir damla bira akmıyordu.

Garson şaşırdı... Bu ne demekti? İki gün içinde yirmisekiz büyük fıçı bira nasıl bitebilirdi? Bu nasıl olabilirdi?

Herhalde bu işte bir sır vardı.

Zengin müşterisini bekletmemek için yukarı çıktı.

- Efendim, fıçı biramız maalesef kalmamış. Arzu buyurulursa şişe birası takdim edeyim.

Kibar genç nazik bir şekilde cevap verdi:

- Zararı yok şişe olsun.

Garson iki dakika sonra elinde Bomonti şişesiyle geldi. İnce uzun bir bardağı masanın üzerine koydu. Şişenin kapağını açtı ve köpüğünün dökülmemesi için hemen bardağa doğru eğdi.

Fakat şişeden bira akmadı.

Garsonun gözleri açıldı. Ne demek? Şişe boş muydu?

Alelacele özür dileyerek ikinci bir şişe getirdi, açtı. O da boş... Bir üçüncü, bir dördüncü şişe getirdi. Hiç birinde de bira yoktu. Beşinci şişeyi büfede açtı. İçinde bira bulunduğunu anlamak için biraz eğdi. Beyaz köpükler taşarak yere döküldü. Artık bu sefer mahcup olmayacağından emin olarak müşterinin yanına gitti.

Bardağa boşaltmak için şişeyi eğdi. Şişe yine boştu.

Zavallı garsonun aklı başından gitti. Cinnet getirdiğini düşündü. Yoksa rüya mı görüyordu.

Uyanık olduğunu anlamak için sağ eliyle sol kolunu çimdikledi. Hissettiği acıdan rüya görmediğini anladı. Zengin müşterisi kızmadan, tavrını bozmadan gülümsemekteydi.

- Zararı yok azizim... Anlaşılan bira kalmamış.

Garson mahcup bir şekilde mırıldandı:

- Efendim... Bira sağlayıcımız bir yanlışlık yapmış olmalı. Af buyurunuz.

- Önemi yok. Ateşiniz var mı?

- Var efendim.

- Şekeriniz?

- Tabii!

- Kahve ve suyunuz da vardır...

- Evet efendim.

- O halde bana bir kahve yapınız.

- Başüstüne.

Garson içeri koştu. Kahve ocağının başına geçti. Nar gibi kırmızı ateşlere cezveyi sürdü ve başında bekledi.

Beş dakika... On dakika... Bir çeyrek saat geçtiği halde su kaynamıyor, hatta buz gibi duruyordu.

Cezvenin etrafına ateşleri topladı, yine bekledi... Yarım saat olmuş hâlâ cezvedeki su kaynamamıştı. Serçe parmağını soktuğu zaman suyun ılık bile olmadığını gördü.

Biçare garson ne olduğunu bilemedi. Şaşkınlığından hemen müşterinin yanına koştu.

- Efendim, ne oluyor ben de bilmiyorum. Çıldıracağım. Cezve yarım saattir ateşin içinde bir türlü kaynamıyor.

Delikanlı güldü:

- Merak etme. Git ateşe benden selam söyle, cezvedeki suyu kaynatsın.

Garson karşısındaki müşteriye baktı. Bu adam deli mi olmuştu? Ateşe selam söylenir miydi?

Delikanlı sözünü tekrar etti:

- Ne duruyorsun. Haydi, git selamımı söyle.

Yarım saatten beri başına gelen bu olağanüstü durumlar garsonu şuursuzlaştırmıştı.

Aklı başından gitmiş bir halde ocak başına geldi. Ateşe hitaben:

- Kahveyi isteyen müşterinin selamı var, cezveyi kaynatacaksın, dedi.

O anda cezvedeki su fıkır fıkır kaynamaya başladı.

Garson gözlerini oğuşturdu. Evet, bu sefer kesinlikle rüyadaydı. Bununla beraber yine anlamak ihtiyacıyla elini ateşe uzattı.

Acı bir feryat kopardı. Ateş parmağını yakmıştı.

O halde rüyada değil gerçek hayattaydı... İki dakika içinde kahveyi pişirerek müşterisine götürdü.

Kibar genç kahvesini kayıtsız bir tavırla içti. Parlak bakışlarıyla salondaki müşterileri süzüyor, cebinden çıkardığı ufak bir defterdeki, otelin iç bölümlerini gösterir bir planı inceliyordu.

Ara sıra saatini çıkarıp bakıyor, göz ucuyla salonun giriş kapısını gözetliyordu.

Böylece bir saat kadar bekledi.

Bu esrarengiz, garip adam şüphesiz birisini bekliyordu. Canı sıkılmaya başladı. Garsonu çağırarak borcunu sordu.

- Bir kahve değil mi efendim? Yirmi beş kuruş...

- Pekâlâ.

Cebinden bir kurşun kalem çıkardı. Masanın üzerine iki dakika içinde yüz kuruşluk bir kâğıt para resmi yaptı.

- Al sana bir lira. Üst tarafı senin olsun. Gözlerini açmış ne bakıyorsun. Elini uzat ve lirayı al!...

Garson bu bilinmeyen adamın sert ve emredici bakışları altında ezildiğini hissetti.

İster istemez elini masanın üzerine uzattı.

Zavallı adam bağırmamak için kendisini güç tuttu. Masanın üzerindeki lira resmi canlanmış, parmaklarının arasında duruyordu. Bu artık bir resim değil, makinadan yeni çıkmış bir liraydı.

Esrarengiz şahıs garsonun şaşkınlığına ve hayretine dikkat bile etmeden salon kapısına yöneldi. Tam çıkacağı sırada içeri giren şapkalı, uzun boylu, sert tavırlı birisiyle karşılaştı. Her iki adam bu ani karşılaşmanın etkisiyle birbirlerine çarptılar. Bilinmeyen genç nezaketle:

- Pardon efendim, diyerek yoluna devam etmek istediyse de şapkalı şiddetle kolundan tuttu.

- Hayvan herif, kör müsün? diye bağırdı. Delikanlı soğukkanlılığını koruyarak ceap verdi.

- Afedersiniz, eğer orta yerde hayvanlık eden birisi varsa onun herhalde ben olmadığımı bizi gören mösyöler takdir ederler.

- Ne demek? Beni bir de aşağılamaya kalkıyorsun ha!... Ben milyonlar sahibi bir adamım. Almanya'nın meşhur potas fabrikasının İstanbul temsilcisiyim. Senin o cılız vücudunu avucumda bir sivrisinek gibi ezerim.

- Bendeniz de efendimizin o muhteşem karnını serçe parmağımın ufak bir dokunuşuyla deşer ve yüce şahsınızın pis işkembelerini burada bulunanlara sergilerim.

Bu sözler karşısında şapkalının kanı beynine çıktı. Zaten kalmakta olduğu Perapalas Oteli'nde, sert huylu ve çabuk öfkelenen, kimseyle uyuşamayan, kavgacı bir adam olarak tanınıyordu. Cebinden bir revolver çıkararak delikanlıya yöneltti ve ateş etmek için tetiğini çekti. Fakat potas fabrikası temsilcisinin elindeki tabanca kocaman bir patlıcana dönüşmüştü. Evet... Şapkalı, elinde bir tabanca değil, bir patlıcan tutuyor, tetiği diye durmaksızın sapını çekiyordu.

Zaten katı huylu olan herifin bu sıradaki kızgınlığının sınırı yoktu. Sinirle patlıcanı yere attı.

Dehşet!...

Patlıcan yere düşer düşmez yine revolver olmuştu.

Şapkalı yerdeki revolveri üzerine kapanırcasına aldı ve delikanlıya tekrar yöneltti. Tabanca bu sefer kabak olmuştu.

Salonu dolduran müşteirlerin hayret ve kahkahaları, potas fabrikası temsilcisinin hiddet ve küfürleri arasında bilinmeyen genç, dudaklarında esrarengiz bir tebessüm olduğu halde otelden çıktı.

***

BİR TOPLANTI

Bilinmeyen delikanlı otelden çıkınca otomobile bindi.

- Ali... On altıncı kol merkezine... emrini verdi.

Okuyucularımızı merakta bırakmamak için bu delikanlının sevimli kahramanımız Fakabasmaz Zihni ve şoförünün de yardımcısı Cin Ali olduğunu söyleyelim.

Fakabasmaz Zihni'nin bir aya yakın olan ortada görünmemesini okuyucuları şüphesiz bilirler.

Bu müddet zarfında Fakabasmaz, Avrupa'ya kadar ufak bir seyahat yapmış, aslında bildiği "manyetizma" ve "hipnotizma" ilimlerinde son sınavlarını da vererek geri dönmüştü. İstanbul'a geleli çok olmamıştı.

Trendeyken otelde gördüğümüz, arasında olay geçen adamla beraber bulunmuştu. Bununla beraber vagonları ayrı olduğundan onunla tanışmamış, lakin zengin olduğunu öğrenince servetinin bir miktarını ele geçirmeyi planlamıştı. Kararını uygulamak için de bu gün Perapalas Oteli'ne gelmişti. Garson ile olan eğlenceleri ise manyetizma ilmindeki payına açık bir delildi...

Artık onun için hiçbir sır yoktu. İstediği yere istediği şekilde serbestce girer, her istediği adama her arzusunu itirazsız yaptırtabilirdi.

Otomobil Büyük Cadde'de[84] büyük bir apartmanın önünde durdu.

Apartman kapıcısı Fakabasmaz'ı görünce yerlere kadar eğildi ve kapının önünden çekilerek yol verdi.

Fakabasmaz apartmana girdi, bodrum kata inen merdivene yöneldi. Aşağıda, demir bir kapının önünde durdu. Elektrik ziline bastı. Basar basmaz kapının üzerinde kırmızı bir elektrik lambası yandı. Zile tekrar bastı. Kırmızı lambanın rengi bu defa yeşil olmuştu. Üçüncü defasında ise kapı açıldı.

Fakabasmaz içeri girdi. Kapıyı kapattı. Karanlık bir dehlizde bulunuyordu. Adımlarını sayarak ilerledi. Yirmi beş adım olunca durdu. Sağ taraf duvarı eliyle yokladı. Bir düğme buldu. Düğmeye basınca üzerine bastığı zemin bir asansör gibi aşağı inmeye başladı. Yarım dakika sonra elektrik ışıkları içinde ve kırk kişinin ortasında bulunuyordu. Bu kırk kişi Fakabasmaz'ı saygıyla selamlamışlardı.

Fakabasmaz tatlı bir dille söze başladı:

- Arkadaşlar! Bir ay kadar aranızdan ayrılmak ve sizden uzak bulunmak zorunda kaldığım için üzgünüm. Bununla beraber bu ayrılık yine kendi yararımız içindi. İnsanları istediği zaman uyutmak ve onlara her arzusunu yaptırtmak sanatları, ilimleri olan "hipnotizma" ve "manyetizma"yı tamamen öğrendim. Artık bütün işlerimizde ve girişimlerimizde daha cesur davranabiliriz.[85]

- Yaşasın reisimiz!... Yaşasın ağabeyimiz!...

- Size daima söylediğim gibi burada yine tekrar etmek isterim. Aranızdaki fikir birliğinin ve anlaşmanın hiçbir şekilde sarsıldığını görmemeliyim. İçinizden her hanginiz bu

84 Büyük Cadde: Cadde-i Kebîr. Beyoğlunda bu gün İstiklâl Caddesi diye bildiğimiz caddenin eski adı.

85 Fakabasmaz Zihni öğrendiği bu ilmi pek yakında ufak bir kitapla okuyucularına da öğreteceğine kesinlikle söz vermiştir. (Yazarın dipnotu)

birlikteliği bozmaya kalkarsa o, benim kendi kardeşim bile olsa acımaksızın cezalandırırım. Buna dikkat ediniz. Hepimizin bir araya gelerek meydana getirdiğimiz temellere, kurallara uymak zorundasınız.

Külhanbeyler bir ağızdan bağırdılar.

- Yaşasın raconumuz...

- Avrupa'dan dönüşümün şerefine bugün eğlenmenizi arzu ediyorum. Harcamalar tamamen benden. Yarın size para vereceğim. İlk işimin bütün getirisini tamamen arkadaşlara harcamayı kendim için bir şeref kabul ediyorum.

Bu sözler üzerine yeraltı salonu alkış tufanı ve sevinç çığlıkları ile coştu ve sarsıldı.

Fakabasmaz kuvvetli bir psikoloji uzmanıydı. Emri altında bulunanları idare etmeyi pek güzel bilirdi. Gerektiğinde gönüllerini okşar, takdir ve teşvik eder; gerektiğinde de sert bir amir kesilirdi.

Haksızlığı hiç sevmez, adaletten ayrılmazdı. Adamları kendisini o kadar çok severlerdi ki uğrunda hiç düşünmeden hayatlarını bile verirler ve hatta bunu büyük bir şeref sayarlardı.

İstanbul'a dönüşü nedeniyle bütün şubelerinden gönderilen delegeler burada, yeraltı salonunda toplanmışlardı. Beyoğlu merkezi, Fakabasmaz'ın önemli konularda toplanmak için kullandığı yerdi.

Arkadaşlarının ellerini ayrı ayrı sıktıktan sonra geldiği yoldan yukarı çıktı. Apartmanın önünde bekleyen otomobile bindi.

- Tekrar Perapalas Oteli'ne... Emrini verdi...

***

AMERİKALI!...

Saat beş... Perapalas Oteli'nde çok büyük bir konser var...

Beyoğlu'nun en kibar halkı kadın-erkek hepsi de büyük salonda toplanmışlar... Seçkin bir orkestra topluluğu "Arjantin tango"sunun oynak havasını çalıyor...

Kadın-erkek, göğüs göğüse özenli bir çekicilikle birbirlerine sarılmış olarak tangonun seyredenleri heyecana getiren dansını yapıyorlar.

Tertemiz garsonlar sağa sola koşuşuyor, büfe müşterilere şampanya, şarap, bira yetiştirmekte zorluk çekiyor...

Konserin en parlak zamanında otelin önünde lüks bir otomobil durdu...

Kapının önünde davetlileri karşılamak için bekleyen memurlar otomobilden inen yumuşak şapkalı, yüzü traşlı, moda olan iri yapılmış gözlüklü bir Amerikalıyı karşıladılar.

- Konser için mi teşrif buyuruldu?

- Yes!...

Amerikalı kendisini karşılayan görevlinin arkasında otele girdi. Şapkasını ve pardesösünü gardroba verdi. Yazıhaneye de kartvizitini bırakarak dans salonuna çıktı.

Yazıhanede oturan patron, Amerikalının kartına bakmış ve şu ismi okumuştu:

"Milyarder Sir Jons Tomson"

"Transatlantik Deniz Yolculuğu Genel Müdürü"

Otele şeref verecek bir milyarderin varlığından memnun olarak ellerini ovuşturdu.

Garsonları çağırdı, Sir Jons Tomson'a olağanüstü saygılı davranmaları için kesin emirler verdi.

***

Amerikalı dans salonuna girmişti. Bakışlarıyla dans edenleri süzüyordu. Bütün kadınlar kavalyelerini bulmuşlar dans etmekteydiler. Boşta tek bir kadın bile yoktu.

Amerikalı bunun farkına varır varmaz yüzünü ekşitti. Anlaşılan dans meraklısıydı. Özellikle orkestranın yeni başladığı "cazband"ı[86] sadece dinlemek değil, nefis bir kadınla cazbanda katılmak istiyordu.

Bu sırada tam yanından genç bir kadınla bir delikanlı dans ederek geçtiler. Kadın, olağanüstü güzeldi. Aynı zamanda boynunda gayet kıymetli, çok pahalı bir inci gerdanlık vardı.

İkinci defa yanından geçerlerken ikisinin de bakışları birbirine çarpmıştı. Amerikalının gözlerinden adeta bir elektrik kıvılcımı çıkmış ve bu güzel kadını sarsmıştı.

Hemen kavalyesinden ayrıldı, Amerikalıya yaklaştı:

- Afedersiniz mösyö, benliğimde hala çözemediğim bir etki bıraktınız. Gözleriniz adeta bana sizinle dans etmemi emreder gibi baktı. Ben potas fabrikası temsilcisi Rojenfild'in eşiyim. Arzu buyurulursa yarım kalan cazbandı tamamlayalım.

86 Cazband: Caz müziği çalan orkestra.

Sir Jons Tomson saygıyla eğildi:

- Emredersiniz madam! Sizinle dansetmeyi cidden büyük bir şeref sayarım. Çünkü burada bulunan kadınların en güzelisiniz. Aynı zamanda da olağanüstü bir yetenekle dansediyorsunuz.

Genç kadın bu sözler karşısında kızardı. Bununla beraber yüzünü çevreleyen memnuniyet izleri pek açık bir şekilde okunmaktaydı. İki dakika sonra göğüs göğüse gelmişler cazbandın en gönül okşayan nağmeleriyle sanki sarhoş olmuş gibi dans ediyorlardı.

Garip şey... Dans sırasında Amerikalı bakışlarını kadının gözlerinden ayırmıyor, sanki bu bakışlarda gizli bir emir okunuyordu.

Orkestra susmuş ve dans da bitmişti.

Fabrikatörün karısı üzerinde bir yorgunluk, bir bitkinlik hissetti.

Amerikalıya:

- Afedersiniz, fazla yorgunum. İzin verirseniz daireme çıkıp biraz istirahat edeceğim.

Dedi. Ve sonra içten içe sürdürdüğü bir mücadeleden sonra elini boynundaki gerdanlığa uzattı, çıkardı.

Amerikalı gence uzatarak:

- Bilmem nasıl bir duygu beni bu gerdanlığı size sunmaya sevkediyor. Lütfen kabul buyurunuz. Kıymetinin olağanüstülüğü şüphesiz sizce bilinmiyor değildir. Bunu hayatım kadar severdim. Fakat şimdi bunu size vermekle büyük bir zevk hissediyorum. Nasıl? Niçin? Ben de bilmiyorum. İçimden gelen bir ses: "Ne duruyorsun, gerdanlığı çabuk ver!" diyor.

Amerikalı tebessüm etti. Zafer kazanmışçasına gerdanlığı alarak cebine koydu.

Madam Rojenfild salondan çıkmış ikinci kattaki dairesine girmişti.

Sert huylu olduğunu gördüğümüz potas fabrikası temsilcisi ise danstan, musikiden uzak; poker masası başında kumar oynamaktaydı.

***

GECE YARISINDA...

Kadın-erkek müşteri ve davetlilerin çoğunluğu gitmişler, sadece otelde ikâmet edenler kalmışlardı.

Saat onikiyi geçiyordu.

Patron hizmetçileri çağırdı. Zamanın geldiğini ve herkesin hizmetini üstlendiği dairelerin önünde bulunmalarını emretti.

Otelde her katın bir hizmetçisi vardı.

İkinci kat hizmetçisi ise Jozef isminde, uyku meraklısı birisiydi.

Görevi başına gelmiş yarım saatten beri bekliyordu.

- Bu fabrikatör Rojenfild midir nedir, kumardan bir türlü kalkmıyor. Bir an önce gelip yatsa da herkes rahat rahat uyusa... diye söylendi.

Yarım saat daha geçti.

Salonda hâlâ kumar devam ediyor ve Jozef de iskemlesi üzerinde uyuklayarak bekliyordu. Birden koridorun sonundan maskeli bir gölge ortaya çıktı. Yavaş yavaş ilerledi.

Jozef uyku arasında bir şey farkedemedi.

Gölge, hizmetçiye yaklaştı. Cebinden ufak bir şişe çıkardı, kapağını açtı ve uzattı.

Jozef şişenin içindeki sıvıyı koklamış ve olduğu yerde bir hareket bile yapamadan bayılmıştı.

Bilinmeyen gölge, Jozef'i sırtına aldı. Koridorun sonundaki gardroba kadar götürdü. Orada elbisesini soyarak kendi giydi ve hizmetçiyi de gardroba kilitledi.

Sonra eliyle maskesini çıkardı. Altından Amerikalı milyarderin traşlı yüzü çıktı. Dudaklarında zafer kazanmışçasına bir tebessümle mırıldandı:

- Bu iş tahmin ettiğimden kolay oldu. Uyku budalası Jozef, şimdi istediği kadar uyusun. Yarın sabah nasıl olsa uyanacak ve bağıracak. O zaman gelip gardroptan çıkarırlar. Şimdi işimiz kumarcıların gelmesini beklemektir.

Garip şey... Bu ses... Bu sözleri söyleyen ses yabancı değildi... Evet... Amerikalı milyarderin sesini işitmiş olsalardı okuyucularımız şüphesiz hayretle tanıyacaklardı:

- Fakabasmaz Zihni!

Fakabasmaz, Amerikalı milyarder kıyafetinde otele girmiş, fabrikatörün karısını manyetize etmiş, ona gerdanlığını kendisine teslim etmesini bakışlarıyla emretmiş ve başarılı olmuş, şimdi de kocasını ziyaret etme isteğiyle otel hizmetçisi kılığına girmişti.

Biraz önce Jozef'in üzerinde uyukladığı sandalyeye oturdu ve bekledi.

Talih kendisine yardım ediyordu. Salonda poker oynayan dört kişi, dört zengin Avrupalı ikinci kat dairelerinde yan yana kalmaktaydılar.

Fakabasmaz bir taşla iki değil, beş kuş vurmuş olacaktı.

Cebinden şırınga gibi bir şey çıkardı:

- Bunu Fransız kibar hırsızlarının reisi Lord Granja son seyahatimde bana hediye vermişti. İlk denemesini bu akşam yapalım, dedi.

***

HERKES UYKUDAYKEN!...

Merdivenlerden kalın kahkaha sesleri yankılandı...

Rojenfild'in sesi diğer üç arkadaşından daha yüksek çıkıyordu.

- Bu akşam talih yüzüme güldü. Fakat Sir Charles, kaybettiğinize çok üzüldüm.

Sir Charles cevap verdi:

- Yüz kırk bin doların ne önemi var. Kaybettiğim bu miktar bu akşam rahat bir uyku uyumama engel olamaz azizim.

Dört zengin, koridora girdiler Gürültülerinden iskemlesi üzerinde oturan garson yani Fakabasmaz ayağa kalktı. Kapıların önlerinde eller sıkıldı...

- Geceler hayır olsun... Denildi ve herkes kendi dairesine çekildi. Koca Perapalas Oteli'nde çıt bile yoktu.

Aradan yarım saat geçti. Fakabasmaz koridorda dolaşıyor, ara sıra kapıların önünde durarak içerisini dinliyordu.

Nihayet herkesin tamamen uyuduklarına kanaat getirdikten sonra Rojenfild'in oda kapısına yaklaştı. Cebinden çıkardığı şırınganın içine küçük şişedeki sıvıyı çekti. Şırıngayı anahtar deliğine sokarak sıktı. Rojenfild'in kapısından sonra sırayla diğer oda kapılarının önünde durarak aynı işlemi uyguladı.

- Artık tamam... Diye söylendi. Şimdi değil kapılarını açsan, kulaklarının dibinde top patlatsan duymazlar. Bu şırınganın içinde gayet çabuk buharlaşan bir sıvı vardır. Odaya birkaç damlası girer girmez kokusu hemen her tarafı kaplar ve rahatça uyuyanları en aşağı sekiz saat uyanmayacak bir uykuya daldırır. Vakit geçirmeden işimize başlayalım.

Fakabasmaz cebinden maymuncuğunu çıkardı. Kolaylıkla Rojenfild'in oda kapısını açtı. İçeri girdi. Burası gayet güzel döşenmiş bir yatak odasıydı. Köşede, ceviz ağacından yapılmış bir karyolada potas fabrikası temsilcisiyle karısı yatmış uyuyorlardı.

Fabrikatöre karşı anlaşılan karısının o kadar ilgisi yoktu. Çünkü kocasına arkasını dönmüştü.

Herifin suratındaysa yaptığı bir teklifin reddedilmesinden doğan bir hoşnutsuzluk okunuyordu. Fakabasmaz gülmekten kendini alamadı:

- Budala herif. Biçimsiz suratına bakmadan peri kadar güzel bir kadınla evlenmiş. Şüphesiz kadın herifin parasına tamah etmiştir. Cezasını da işte böyle, gençliğinin en hararetli bir deminde kocam dediği erkekle sırt sırta yatarak çekiyor, dedi. Bununla beraber psikolojik felsefeyle uğraşacak zaman değildi.

Rojenfild'in cebindeki bütün servetini aldı. Karısının mücevher kutusunu boşalttı. Ancak bu kadının sevmediği, sevemeyeceği bir erkekle yaşadığı ızdırap verici hayata acıdı. İkinci bir darbeyi de kendi indirmiş, bir kadının çok sevdiği mücevherlerinden onu mahrum bırakmış olacaktı.

Bunu vicdanı kabul etmedi. Aldığı mücevherlerle beraber dans sırasında kendisine verdiği gerdanlığı da kutuya koydu. Üzerine kartını bıraktı. Kartın arkasına da şu satırları yazdı:

"Kendi hatası yüzünden bedbaht olduğuna hiç şüphe etmediğim güzel madam Rojenfild. Acıdığım için mücevher kutusunu hediye olarak bırakıyorum."

Etrafına bir daha göz gezdirdikten sonra çıktı. Yanındaki odanın kapısını da aynı şekilde açtı. Burası Sir Charles isminde zengin bir deri tüccarının odasıydı.

Sir Charles daha yatağına yatmamış, masanın başında kumardaki hesabını yaparken anahtar deliğinden Fakabasmaz'ın sıktığı şırınganın tesiriyle koltuğuna gömülü kalmıştı.

Fakabasmaz kendi odasındaymış gibi diğer bir koltuğa oturdu. Sir Charles'in cebinden önce Havana sigara paketini çıkardı. İçinden bir tane alarak yaktı.

Fosur fosur içmeye başladı. Deri tüccarının gece yarısı kahvaltı etme alışkanlığı olduğundan köşede, küçük bir masa üzerinde bisküviler, pastalar ve soğuk kakao hazırlanmıştı.

Onu da kemali afiyetle yedikten sonra iş başına geçti. On dakika içinde bu odanın da işi temize havale edilmiş oldu.

Sıra ile diğer odalar da ilk iki odanın akıbetine uğradılar.

Hemen hepsinin de masaları üzerine Fakabasmaz'ın zarif, şık kartviziti konulmuştu.

İşini bitirdikten sonra Fakabasmaz koridordan geçti. Merdivenden indi. Gardroptaki şapka ve pardesüsünü aldı. Arkasındaki garson elbisesini çıkardı. Otel kapısının arkasından sürgüsünü çekti, açtı. Vurdumduymaz adımlarla, Tepebaşı Tiyatrosu'ndan çıkan halka karıştı. Galatasaray'ın önünde bekleyen otomobillerden birine bindi. Taksim yönüne doğru uzaklaştı.

***

ERTESİ SABAH

Perapalas Oteli müdürü, sabahleyin erkenden kalkan garsonlarının otelin her zamanki temizliğini yapmaları için başlarında duruyordu.

Saat ona yaklaşmış, temizlik çoktan bitmiş, otel sakinlerinin çoğu kalkmış, çaylarını içerek işleri başına gitmişlerdi.

Yalnız ikinci katta derin bir sessizlik hüküm sürmekteydi. Bu katın müşterileri tamamen uykuda bulunuyorlardı.

Hatta garson Jozef de meydanda yoktu.

Otel müdürü müşterilerinin uyanmamalarını gece geç yatmalarına bağladı. Fakat Jozef neredeydi?...

***

Saat onikiye doğru ikinci kattan bir takım bağırma sesleri ve gürültüler işitildi. Garsonlar ve otel müdürü yukarı çıktılar. Kimseyi göremediler. Bununla beraber sesler ve gürültüler devam ediyordu.

Nihayet bu seslerin koridorun sonundaki gardroptan geldiği anlaşıldı. Merak ve endişe içinde olan otel müdürü gardroba koştu ve açtı. İçinden don ve gömleğiyle garson Jozef çıktı. Hepsi de şaşırdılar. Jozef başına ne geldiğini, ne

olduğunu, nasıl dolaba girdiğini, ne şekilde ve kimin tarafından elbiselerinin soyulduğunu bilmiyordu.

Tecrübeli otel müdürü, feci bir olay olduğunu anlar gibi oldu. İkinci kat müşterilerinin tamamen uykuda bulunması da midesini bulandırmıştı. Sırayla kapılarını vurdu, yumrukladı. Hiçbir ses alamadı.

Doğruca telefona koşarak merkez polisini durumdan haberdar etti.

***

Aynı sabah Fakabasnaz Zihni, Cin Ali'nin sürdüğü otomobiline binmiş bütün Beyoğlu, Galata, Kasımpaşa, Tophane, Fındıklı, Beşiktaş, Kuruçeşme, Rumeli Hisarı ve civarındaki şubelerine uğramıştı. Her birlerine ayrı ayrı önemli miktarlarda para bıraktıktan sonra İstanbul tarafına geçmiş, Fatih'e, Aksaray'a, Yedikule'ye kadar olan İstanbul tarafı şubelerini de gezerek arkadaşlarını bir gece önceki vurgunundan faydalandırmıştı.

Yirmidört saatlik yorgunluğun acısını çıkarmak için dinlenme ihtiyacı bulunduğunu hissetti. Doğruca evine gitti. Bununla beraber Cin Ali'ye kapalı bir zarf vermeyi ve bu zarfı polis dedektiflerinin övünç kaynağı, mükemmel üstat Amanvermez Kadri Bey'e göndermesini emretmeyi unutmadı.

***

Olaydan haberdar olan polis ekibi, Perapalas Oteli'ne gelmiş, ikinci kat odaların kapılarını kırmış ve bütün müşterileri derin bir uyku içinde bulmuştu.

Odanın dağınıklığı, masa üzerinde bulunan Fakabasmaz Zihni'nin kartları, polise şüphe götürmeyecek şekilde gerçeği söylemiş oluyordu. Komiser otel müdürüne döndü:

- Müşterileriniz, Fakabasmaz Zihni'nin ziyaretine maruz kalmışlar ve tamamen soyulmuşlar. Bizim için ise yapacak bir iş yoktur. Çünkü Fakabasmaz'ın yaptığı işler araştırmayı gerektirmez. Yalnız her zaman üstadımız olan Amanvermez Kadri Bey'e haber göndeririz. Belki o, bu işi halledebilir.

***

İkindiye doğru Amanvermez Kadri otomobiliyle hızla Beyoğlu'na, Perapalas Oteli'ne giderken Fakabasmaz da sevimli karısı ile beraber yemeğini yemiş, geceki uykusuzluğunun acısını çıkarmak için kuştüyü yatağının yumuşak kıvrımları arasına gömülerek derin bir uykuya dalmıştı.

***

BÜYÜCÜ ZİHNİ BABA'NIN MARİFETİ

ANTİKACI SALİH EFENDİ

Bedestenin en meşhur antikacılarından Hacı Salih Efendi'nin bu dünyada görür gözü tutar eli olarak yetişmiş on altı yaşlarındaki kızı Firdevs'ten başka evladı olmadığı gibi elli beşlik ailesinden de yeniden bir çocuğun dünyaya gelmesi şüpheliydi. Salih Efendi kızının eğitimine küçücük yaştan itibaren büyük bir dikkat göstermiş, ahlâkı bozulmasın diyerek mektebe göndermemiş, özel bir hoca tutup ondan eğitim alması için gayret etmişti. Yedi yaşından on dört yaşına kadar elif cüzünden Kur'an'a kadar öğrenmiş olan Firdevs on dört yaşında sebebi anlaşılamayan bir hastalıktan muzdarip olarak önce dilinde hafif bir kekemelik ortaya çıkmış daha sonra da hiç konuşamayacak derecelere varmıştı. Salih Efendi, kızının böyle genç yaşında kusurlu olmasına razı olmadığından başvurmadık yer, gitmedik hoca bırakmamış, karısıysa her önüne gelenin tavsiye ettiği ilacı yapmaktan geri durmamıştı. Bu kadar özen gösterilmesine rağmen zavallı Firdevs'te ne bir iyileşme belirtisi görülmüş ne de derdine çare bulunamamış ve iki senedir büyük bir ızdırap içinde yataklara düşmüştü. İşte kızının böyle halsiz bir şekilde yatağa esir olduğunu gören Salih Efendi olanca parasını kızının hoca parası yapmış ve bir dakikasını bile kızının üzüntülü halinden ayıramamış, annesi de bütün gecelerini kızının uğruna feda edip tatlı uykusuna iki senedir veda etmişti. Bu kadar çalışmaların, fedakârlıkların

hep boşa gittiğini gören ana baba "Belki iyi olur." ümidiyle çalışmaktan, tavsiye edilen ilaçları kullanmaktan, salık verilen hocalara gitmekten geri kalmıyorlardı.

***

FİRDEVS'İN ANNESİ HOCA PEŞİNDE

Salih Efendi'nin hanımı son zamanlarda kızının iyi saatte olsunlara uğradığını hocalardan öğrenince gözbebeği olan biricik Firdevs'ini uğradığı acı verici azaptan kurtarmak için Eyüp'te Yamalı Nuri Efendi'yi tavsiye olarak almış ve bir Cuma kalkıp yalnız başına Eyüp İskelesi'ne çıktıktan sonra sorarak Yamalı Nuri Efendi'nin evine ulaşmıştı.

Nuri Efendi'nin yeşil kapılı evinin avlusunu pek kalabalık görünce sıra beklemeye razı olmuş ve beklemeye başlamıştı. Kendisinden önce gelip de Nuri Efendi'nin oda kapısının önünde bekleyen halk yavaş yavaş eksildikçe sıra Salih Efendi'nin hanımına gelmiş ve bir kişi sonra kendisi girmek üzere kapı önünde kalmıştı. Nihayet o bir kişi de içeriye girmiş ve biraz daha bekledikten sonra Salih Efendi'nin hanımına sıra gelmişti. Saatlerce kapıda bekleyen kadıncağız sıranın kendisine geldiğini görünce hemen içeriye girip Yamalı Nuri Efendi'nin ayaklarına kapanarak yalvarmaya başladı:

- Aman hoca efendi bir ricam var.

- Söyleyiniz hanım hemşire.

- Bilmem ki... Sizi çok salık verdiler.

- Nedir?

- Ne olacak, benim yetişmiş bir kızım var. Zavallı kızım iki senedir iyi satte olsunların elinde...

- O kolay iş.

- Nasıl kolay a hoca efendi?

- Gelecek Cuma buraya getirmelisiniz.

- İki senedir yürümekten, gezmekten mahrum.

- Buraya kadar da gelemez mi?

- Gelecek gücü yok...

- Araba ile de gelemez mi?

- Evimiz uzakta.

- Nerede?

- Aksaray'ın Taşkasap Mahallesi'nde.

- O halde kendisini orada görmek gerekir.

- Benim gibi saçı ak, kalbi yanık bir anayı yeniden diriltmiş olursunuz.

- Siz biraz dışarıda bekleyiniz. Müşteriler gittikten sonra sizinle bir görüşeyim bakayım.

- Peki, hoca efendi.

Salih Efendi'nin karısı, kızını böyle birdenbire iyi edeceğini söyleyen ve isim ve şöhreti her yerde destan olan bu Yamalı Nuri Efendi'nin "kolay" sözü, kalbi kızının hastalığıyla ateşler içinde yanan bu ananın kalbine su serpmiş ve müşterilerin sonunu beklemeyi tercih etmişti. Akşam ezanına bir çeyrek kalarak bütün halk boşaldıktan sonra yalnız kalan Yamalı Nuri Efendi'nin yanına giden zavallı saf kadın derdini anlatmaya başladı.

- Peki, ben yarın gelirim fakat benim hakkımı ve araba kirasını ayrı olarak vereceksiniz.

- Hay hay.

- Sonra, iyi edince de ayrı bir para isterim. Onu da verebilir misiniz?

- Aman efendi, sen onu iyi et de ne istersen veririm.

Kadının böyle "ne istersen veririm" sözünü duyan Yamalı Nuri Efendi istediğini açıktan açığa söyleyiverdi:

- Peki, iyi edersem yirmi kızıl liranızı alırım.

- Hay hay ben de veririm. Tek iyi olsun.

- O halde yarın saat onbir buçukta evinize gelirim. Adresinizi verin bakayım.

- İşte adresim: Aksaray'da Taşkasap'ta Sefaiçeşme Sokağı'nda antikacı Hacı Salih Efendi'nin 2 numaralı evi.

- İyi edeceğime hiç şüphe etme hanım.

- Sizi çok övdüler de onun için geldim. İnşaallah iyi olur da emrettiğinizi veririm.

Bu konuşmadan sonra kadın kalkıp Eyüp İskelesi'ne geldi. Saat on ikiyi geçmiş ve Eyüp'ten köprüye hareket edecek olan Haliç'in son vapuruna binip köprüye hareket etmişti. Alaturka saat bire beş kala köprüye çıkmış ve bir arabaya atlayıp Aksaray'ın yolunu tutmuştu.

***

SALİH EFENDİ KARISINI DÖVDÜ

Kırk iki senedir evli olan Salih Efendi karısının böyle yatsı ile beraber içeriye girdiğini hiç görmediğinden bu geç gelişini iyi görmemiş ve yavaştan yavaşa sorguya çekmeye başlamıştı.

- Bu zamanlara kadar hangi kapının ipini çekiyordun bakayım.

- Hacı Efendi, kız için hoca salık vermişlerdi Eyüp'ten hocadan gelirim.

- Bu zamana kadar ne bitmez hoca imiş o?

- Efendi, dedim ya size.

- Nasıl hoca?

- Ahbaplardan Ali Efendi'nin hanımı Sabiha nine Eyüp'de Yamalı Nuri Efendi'yi salık verdi. Eyüp'e gittim. Şimdi oradan gelirim.

Salih Efendi karısını bazı sorularla ezdikten sonra:

- Seni rezil karı seni! Masum kızımın hastalığını bahane ederek çalmadığın kapı, görmediğin erkek yüzü kalmadı. Bakalım daha ne bahaneler ileri süreceksin. Öyle ya İstanbul'un gülü oldun. Elden ele gezmeye alıştın. Bari oturduğun kucaklara yakışır mısın, yoksa yakıştırıyorlar mı?

- A, efendi! Bu nasıl konuşma?

- Seni kaltak seni, daha nasıl konuşmaymış ha! diye kalkıp koca bastonunu karısının üzerine hallaç pamuğunu atar gibi atıp kaldırmaya başladı. Zavallı kadıncağız, kadının erkeğin işkencesinin bir esiri olduğunu bildiğinden sopa ve iğrenç laflar altında ezilen ve ayaklar altında hor ve hakir olan hakkını talep etmekten aciz bir durumda erkeğinin darbeleri altında sabır ve sessizlikle haline razı olmuş bir şekilde köşeye çekildi ve elli beş yaşına kadar kocası olan Hacı Baba'nın sopasından çürüyen o kutsal vücudunu dinlendirmeye uğraşıyordu. Nihayet sabah olup, saat on birde Yamalı Nuri Efendi gelip:

- Nerede hastamız? diye sorunca kadın güleryüz ve tatlı dille:

- İşte efendi şu odada... diyerek kızının odasına girdiler. Yamalı Hoca kızı bakışlarıyla inceledikten snra:

- Allah Allah... Ne kadar zamandır bu böyledir?

- Tam iki sene efendi!

- İyi saatte olsunlara karışmış!

- Çaresi?

- Dünyaya çıkması için uğraşacağız.

Yamalı Nuri Efendi, kıza üç nefes edip:

- Şu tütsüyü de al! Akşam ile yatsı arasında güzel bir tütsüle. Cumaya kadar halinde bir değişiklik olup olmadığına dikkat ediniz. Cuma günü öğleden önce ben yine gelirim. O zaman bana o güne kadar geçirdiği halleri anlatırsınız. Ayrıca bir tütsü daha veririm ve Allah'ın izniyle iyi etmeye çalışırım, dedi. Hoca daha sonra kıza üç nefes daha etti ve kalkıp:

- Ben gidiyorum, dediğimi yapınız, diyerek iki lira kendine, yarım lira da araba ücreti alıp konağı terk etti. Arası üç gün geçmemişti ki komşuları Afet Hanım gelip:

- A hemşire, akşam bizim efendi söyledi. Beyazıt'ta Karakulak Hanı'nda "Zihni Baba" isminde müthiş bir hoca

varmış. En fena hastaları iyi ettiği gibi aradaki büyüleri bozar, şirinlik muskası verirmiş. Hani bu tecrübeyle sabitmiş. Bir kere de kızın Firdevs'i ona göstersen nasıl olur.

- A kardeş, bizimki o kadar huysuz ki tarif edilmez. Hani biraz geç gelsem yok mu yapmadığını bırakmıyor. Zaten onunla karı koca olduğumuz günden beri huysuzluğunu çekiyorum. Bakalım bizim çilemiz ne zaman dolacak. Şimdi kalkıp gidelim hocayı getirelim, yine yapmadığını bırakmayacak. Bununla beraber biricik Firdevs'im için kalkıp bir kere de ona başvurmaktan başka çare yok. Bari gideyim.

İki komşu bu konuşmayı yaptıktan sonra kalkıp çarşafını aldı:

- Hemşire ben gelinceye kadar olsun Firdevs'i yalnız bırakma!

- Sen merak etme kardeşim. Firdevsi yalnız bırakmam.

Bunun üzerine Firdevs'in annesi çarşafını başına örtüp doğru Aksaray'a yollandı. Tramvaya binip Beyazıt'ta indi. Zavallı kadın ne Karakulak Hanı'nı ne de Akkulakhanı'nı bilmiyordu. Köşedeki tütüncüden hanı sordu. Demir kapısı olup da kapının önüne bir küfe üzüm konmuş bir yeri:

- İşte şu karşıdaki handır, diyerek gösterdi. Salih Efendi'nin hanımı, hanın kapısında duran birine:

- Oğlum, burada Zihni Baba varmış hangi odadadır, dedi. Muhatabı:

- Şu merdivenden çık, sola sap, karşına gelen açık kapıdır, dedi. Kadıncağız merdiveni çıktı, sola saptı, açık bir kapı gördü. Kafasını kapıdan içeriye uzattı. İçerisini inceledi. İçeride birçok ayetlerle dolu duvarı gördü. Odanın sağ tarafında siyah sakallı, yeşil sarıklı, koca tesbihli bir hocanın, üzerine kalın bir takım kitaplar konmuş rahlenin başında bir şeylerle uğraştığını gördü. Anladı ki Zihni Baba'nın odası burasıydı. İçeriye girip kapının içinde yüzünü Zihni Baba'ya çevirerek durdu.

- Efendi, Zihni Baba siz misiniz? dedi.

- Evet hanım, benim.

Cevabını aldı. Salih Efendi'nin hanımı büyük bir alçakgönüllülükle hocanın önüne gidip rahlenin başında durdu.

- Hoca efendi, afedersiniz bir hasta için geldim, vaktiniz varsa sözümü söyleyeyim.

- Buyurun!

- Benim yetişmiş bir kızım var. İki senedir yatak esiri. Dili söylemiyor. Günden güne vücutça düşkün bir halde, gelmeye gücü yok. Bilirsiniz ya denize düşen yılana sarılırmış. Biz de iyi olması için başvurmadığımız yer bırakmadık. Nihayet sizi salık verdiler.

- Nerede oturuyorsunuz?

- Aksaray'da, Taşkasap'ta Sefai Çeşme Sokağı 2 numaralı evde.

- Peki, gidip bir kere hastayı görelim.

- Ne zaman gelirsiniz?

- Şimdi beraber gidebiliriz.

- Hay Allah razı olsun.

Zihni Baba bir torba siyah sakalı ile kalkıp divitini beline soktuktan sonra papucunu mestinin üzerine giydi.

Besmeleyi çekip kadınla odadan dışarıya çıktı ve koca asma kilidi kapının üzerine vurup merdivenden aşağıya inip handan sokağa fırladı.

Hanın kapısında kadın:

- Hoca efendi bir araba getireyim, diyerek arabaya gitti ve boş bir arabayı hanın kapısı önüne getirdikten sonra:

- Buyurun! dedi. Zihni Baba ile kadın binince araba eve doğru arabayı hareket ettirdi. Araba kapının önünde durunca kadın inip:

- Tak! Tak!

Kapıyı çaldı. Kapı açılınca arkadan Zihni Baba indi ve Zihni Baba ile Firdevs'in annesi içeriye girip yukarıya çıktılar ve Zihni Baba'yı Firdevs'in halsiz bir şekilde yattığı odaya sokup:

- İşte hastamız! dedi. Zihni Baba hastanın bütün vücudunu bir doktor gibi dinledikten sonra nabzına baktı:

- Allah'ın yardımıyla bir haftada tamamen iyi edeceğim zannederim, dedi. Zihni Baba'nın bu sözü kadını o kadar memnun etmişti ki:

- Allah senden razı olsun efendi, diye birçok dualar etti. Zihni Baba önce bir tütsü çıkardı ve bir de cebinden çıkardığı katı bir şeyi bir bardakta ezdikten sonra suda eritip:

- Şu tütsü ile akşam yatmazdan yarım saat önce tütsülenecek. Yatarken de şu bir bardak suyun yarısını içecek ve yarısını da sabahleyin tütsüden sonra içecek. Yarın ben ikindiye yakın bir kere daha gelir bunların verdiği şifayı görür gereken düzenlemeleri tekrar yaparım, dedikten sonra:

- Bu evin bahçesi falan var mıdır? diye kadına sordu.

- Var efendim.

- Bir kere bahçeyi göreyim bakayım. Güneş alıyor mu, almıyor mu?

Kadın, bahçeyi Zihni Baba'ya gösterdi.

Zihni Baba bahçenin her tarafını gözden geçirdi:

- Eh, bahçe fena değil. İleride bir de güneş banyosu eder. Banyonuz falan iyi mi bakayım? Kızcağızın yıkanırken üşümemesi gerekir, dedi. Zihni Baba evin en can alıcı noktalarını gözünden kaçırmamıştı.

Bu kadar uzun incelemelerden sonra Zihni Baba:

- Maşaallah çok güzel düzende yapılmış bir ev. Zannederim bunu yaptıran merak sahibiymiş.

- Ne söylüyorsun hoca efendi. O kadar meraklıdır ki tarif edilmez.

- Mal sahibi hayatta mıdır?

- Evet, Antikacı Salih Efendi derler.

- Allah vücut sağlığı versin. Bu cennet gibi evde yaşayan bu kızcağız da emin olunuz ki iyi olacaktır. Allah izin vermiştir, diye daha bazı tavsiyelerde bulunduktan sonra Zihni Baba hakkını alıp kapıyı kapayarak çıktı, gitti. Kadın akşam bu hali efendisine bildirdi. Kızlarına tütsü yapılıp ilaç verildi. O gece geçip sabahleyin kızlarının yanına koşan anne ile baba:

- Biraz iyiyim! diye Firdevs'in lakırdı ettiğini görünce çıldırmış gibi bir tuhaf oldular. Her ikisi de şaşırmış bir halde birbirinin yüzüne bakmaya başladılar. Kadın hemen çarşaflanıp Zihni Baba'ya koştu. Konuyu anlattı ve çabuk gidip bir nefes etmesini kadın bütün varlığıyla Zihni Baba'dan rica etti. Kalktılar Aksaray'a geldiler. Kıza bir nefes daha etti. Bu sefer hoca inceden inceye evi incelemiş ve inceleme sonuçlarını beynine kaydetmişti. Kızlarının böyle açıldığını gören ana-baba Zihni Baba'ya bir keseye sarılmış elli lirayı bağış olarak sundular. Zihni Baba bu hediyeyi alıp, "Allahaısmarladık" diyerek çıkıp gitti.

***

ZİHNİ BABA'NIN MARİFETİ

Zihni Baba ücretini alıp dışarıya çıkınca doğru Beyazıt'taki Karakulak Hanı'ndaki çalışma odasına gitti. O akşama kadar çalışma odasında kaldıktan sonra alaturka saat on ikiyi geçerekten handan çıkıp bir semtte bulunan evine gitti.

Gece yarısı olmuştu ki Zihni Baba arkasında küçük bir keçi ile Hacı Salih Efendi'nin bahçesinin yanına gelmişti ve yanında bir de arkadaşı bulunuyordu. Zihni Baba bahçenin duvarı üzerine çıkıp aşağıdan arkadaşının uzattığı keçi yavrusuyla beraber bahçeye indi. Ve yavaş yavaş yürüdükten sonra bahçe kapısının önüne geldi, kapıyı yoklamaya başladı. Kapı kilitli olduğundan yanındaki makaslı maymuncuğunu çıkarıp kilidin deliğine soktu ve aradan çok geçmeden kapı arkaya doğru açılmıştı.

Zihni Baba yanındaki ağzı torbalı keçi yavrusuyla merdivenden yukarı çıktı ve sofanın yanında keçi yavrusunun ayaklarına, tutkalladığı dört cevizi takıp sofaya bıraktı. Cevizlerle takır tukur sofada dolaşan keçinin gezmesini işiten Hacı Salih Efendi ile karısı:

- Evi cinler basmış!... diyerek yattıkları yatağın yorganını kafalarına kadar çekmişler bir türlü cesaret edip kafalarını dışarıya çıkaramıyorlardı.

Keçinin böyle takırtı ile gezmesinden doğan heyecanın son bulmasını bekleyip de kendilerine bir kötülük gelmemesi için yatağın içinde dua eden ve bin bir ayet hadis okuyan Salih Efendi ile karısının korktuğunun farkına varan Zihni Baba sakalını evinde bırakmış "gündüz külahlı, gece silahlı" diye bilinen meşhur tabirle tam bir soyguncu halini almıştı. İşte gündüz Zihni Baba namıyla bilinip de gece böyle kılığa giren Fakabasmaz evin içini aramış ve bir gün öncesinde odada görmüş olup da içinde paraların bulunduğunu düşündüğü çekmeceyi almış, bahçe duvarının dibinde bekleyen arkadaşı Cin Ali'ye vermişti. Daha sonra tekrar yukarıya çıkıp her biri biner lira kıymetinde ve eski eser sayılan on adet halı seccadeyi de arkadaşına götürmüş ve bunlar kendi emirleri altında olan ve yolun ilerisinde bulunan otomobile yüklenmeye başlamıştı.

Bu kadar eşya ve çekmeceyi aldıktan sonra Fakabasmaz yavaşça aşağı indi ve bahçenin duvarına atlayıp arkadaşıyla birlikte yollarına gitmeye başladılar. Otomobil ise adamlarından Yengeç Kemal'in idaresinde bulunduğu halde Horhor'daki toplantı yerlerine hareket etti.

***

Sabaha kadar binbir hadis okumakla, ayetelkürsi okumakla vakit geçiren Salih Efendi ile karısı sabahleyin kan ter içinde yataktan kalktılar. Korka korka odanın kapısını açıp sofaya çıktılar. Bir de ne görsünler! Sofa keçi pisliğinden geçilmiyor.

Bir de gördüler ki köşeye siyah bir keçi oturmuş hiç durmadan geviş getiriyor. Bu hali gören karı koca:

- Allah Allah bu da bir garip hal... diyerek her ikisi ilk başta bir şey anlamamışlar ve daha sonra odaların karışmış olduğunu görünce ve halılarla beraber çekmecenin yerinde

yeller estiğine şahit olunca soyulduklarını anlamışlar ve derhal Aksaray merkezine koşup olayı hikâye etmişlerdi.

***

MERKEZİN SORUŞTURMASINDAN SONRA

Merkez gerekli soruşturma ve incelemeyi yaptıktan sonra gerekli araştırmalara başlamış ve bir ipucu yakalayamadığından düzenlenen belgeleri ait olduğu makama göndermişti. Ve gerekli yerlere de eşyaların satılmaması için memurlar göndermişti.

Kızının tamamen şifa bulduğunu gören anne büyük bir teşekkürde bulunmak üzere birgün kalkıp Karakulak Hanı'na Zihni Baba'yı ziyarete gittiği zaman Zihni Baba'nın bilinmeyen bir semte gittiğini öğrenmiş ve bulup görüşemediğine hayıflanarak oradan üzüntü içinde evine dönmüştü.

Aradan zaman geçmiş fakat bir denk eşyasıyla beşibirlik dolu olan çekmecesinin acısı kalbinden çıkmamış olan Salih Efendi'ye posta dağıtıcısı şu mektubu getirmişti.

"Hacı Salih Efendi'ye:

On halı ile bin beşibirlik benim, yani Büyücü Zihni Baba'nın yanında bulunduğunu söylemekle kalbinizin yarasını tazelediğimden kusura bakmayınız. Bunları alma sebebim ise sizin pek fakirleri düşünmez bir şahıs olduğunuzdan, kalan yirmi bin lira kadar bir paranızı da almak için bekliyorum.

Fakabasmaz Zihni"

Karı koca şu mektubu alınca hep bir ağızdan:

- Gördün mü Zihni Baba'nın marifetini?...

Diyerek saçlarını başlarını yolmaya başlamışlardı.

Bu mektub üzerine Aksaray Merkezi yeniden soruşturmaya başlamışsa da ne yazık ki Fakabazmaz'ın gölgesine bile rastgelemiyorlar ve merkezin memuru:

- Fakabasmaz ha! diyor ve:

- Bu işi Amanvermez Kadri Bey'in halledeceğine şüphe etmeyiniz, diyerek Salih Efendi'ye fikrini açıklıyordu.

***

AMANVERMEZ KADRİ TAKİPDE

Fakabasmaz'ı takip etmek için polis dedektifi Amanvermez Kadri görevlendirilmişti. Bu işle bizzat ilgileniyordu.

Nasıl ki Fakabasmaz en usta ve ele avuca sığmaz kurnaz bir hırsız başı ise Amanvermez de o derece polislikte ve en usta hırsızların yakalanmasında ustaydı.

İşte bu konuyla ilgilenen Amanvermez, geceli gündüzlü takipte bulunurken bir gün Beyoğlu'nda Perapalas'ın dinlenme salonuna girip bir koltuğa oturdu. Amanvermez'in yanındaki masada ise gayet şık giyinmiş, bıyıkları Almanvari dik, yanında şapkası bulunan bir mösyö oturuyordu.

İsmi bütün İstanbul ufuklarını titreten Amanvermez bu yanındaki masada oturan mösyöyü hafifden hafife gözucuyla süzüyor ve bunun hal ve tavırlarından şüpheleniyordu.

Bir aralık Amanvermez'in sabrı tükendiğinden mösyö elindeki Fransızca "Tan" gazetesini okurken usulcâ dışarıya çıkıp ekibindeki açıkgöz sivil polislerden birini çağırıp:

- Şu benim yanımda oturup da "Tan" okuyan mösyöyü gördün mü? Sürekli bir şekilde onu gözetleyeceksin.

- Peki, mösyö dışarı çıkıp da otomobille gidecek olursa ben ne yapacağım.

- Ha, sen de bir otomobile atlayıp takip et.

- İyi ama Kadri Bey ödenek...

- Canım sen benim verdiğim emri yap, sonrasına karışma.

Amanvermez ile adamı arasında şu konuşma bittikten sonra Amanvermez içeriye girdiği zaman mösyöyü yerinde göremedi. Etrafa göz gezdirdi. Ne yazık ki mösyöden eser yoktu. Bunun üzerine yavaşça garsonu çağırıp sordu:

- Senden bir şey soracağım fakat doğru söyle. Şu yanımdaki masada oturan mösyö nereye gitti?

- Dışarıya çıktı.

- Dışarıya mı çıktı? Ne zaman çıktı?

- Sizden iki dakika sonra...

- Eyvah! diyerek Amanvermez hemen dışarıya fırladı. Biraz önce kendisine emir verdiği memuru çağırdı:

- Gördün mü herifi kaçırdık?

- Nasıl kaçtı?

- Nasıl olacak, seninle lafa daldığım zaman herif de dışarıya çıkıp gitmiş.

- Şimdi ne yapacağız?

- Ne yapacağız? Herifi takip edeceğiz. Bunun için de vakit kaybetmeden sen Tarlabaşı tarafına, Veli Efendi de Tokatlıyan'a doğru ve Müştak Efendi de Tepebaşı'na gidiniz. Ben de Şişhane Karakolu civarında takipte olacağım. Herifi bulduğunuz anda derhal en yakın karakola teslim ediniz. Haydi!...

***

MÖSYÖ KİMDİ

Perapalas'ta Amanvermez'in gördüğü mösyö, Fakabasmaz'ın ta kendisiydi. Fakabasmaz Amanvermez'i tanımış fakat Amanvermez Fakabasmaz'ı tanıyamamıştı. Amanvermez'in üç dakika dışarıya çıktığını fırsat bilen Fakabasmaz, derhal dışarıya çıkıp ileride emrine hazır bulunan Cin Ali'nin kullanmakta olduğu lüks otomobile atlayıp doğru Nişantaşı'ndaki toplantı yerlerine gidip adamlarına atlattığı vartayı açıklamış ve adamları tarafından:

- Bravo! Bravo! alkışlarıyla alkışlanmıştı.

***

AMANVERMEZ NE DİYOR

Böyle bir tehlikeden ustalığıyla kurtulan Fakabasmaz Amanvermez Kadri'ye şu mektubu göndermişti:

"Amanvermez Kadri Bey'e:

Dün gece Perapalas'ta yanyana oturduğumuz esnada birdenbire beni tanıyamadığınızdan faydalanarak sizi hayli uğraştırdım.

Beni takipten bir an bile vazgeçmediğiniz halde yakalayamadığınızdan dolayı üzgün olduğunuz gibi sizin yorulmanızdan dolayı da ben üzgünüm.

Fakabasmaz Zihni"

Fakabasmaz'ın bu mektubunu alan Amanvermez son derece hiddetlenip:

- Ulan, şu kadar senedir polis dedektifiyim. Elimden kurtulan hiç kimse olmadığı halde bu herifi nasıl yakalayamadığıma şaşıyorum. Fakabasmaz Zihni'nin şimdiye kadar yaptığı işleri herkes nasıl okuyup öğreniyorsa benim de yaptığım işleri, yakaladığım cani ve katilleri velhasıl şu polis dedektifliğinde gösterdiğim fedakârlığı bütün okuyucular "Amanvermez Kadri" isimli kitabımdan öğreniyorlar. Fakat hayatımda zorluk çektiğim yalnız bu heriften başka hiçbir şey yoktur. Bununla beraber bundan böyle elime geçeceğine şüphe etmesin, diye söyleniyor, bir yandan da Fakabasmaz'ı yakalayamadığı için son derece üzülüyordu.

BEYAZIT SOYGUNU

DAVİD EFENDİ

Yahudi milletinden David Efendi, Ömer Abed Hanı'nın beş numarasında komisyonculukla uğraştığı gibi Beyazıt'ta Soğan Ağa Mahallesi'nde oturuyordu. David Efendi'nin ticaret âlemindeki yeri pek yüksek olmakla beraber zenginliği de düşünülenin üstündeydi. Kendisi en aşağı bir milyon liralık bir tüccardı. David Efendi'nin diğer tüccarlardan bir farkı varsa o da bir milyon liralık nakit parasının olması ve diğerleri gibi hayali nakit sahibi olmamasıydı. Bu kadar zengin olan David Efendi'nin yazıhanesinde kendi mensup olduğu milletten bir kâtibi ve Müslüman bir uşağı; evinde ise yeni evlendiği bir karısı ve bir de hizmetçi kadın vardı. Diğer tüccarlar gibi gösterişe kapılmamış ve elindeki parayı gereksiz bir takım savurganlıklar için harcamamıştı. David Efendi'nin en çok heves ettiği şey, nakit varlığının artması ve aynı zamanda savurganlıktan kaçınmaktı. Bu böyle olduğu gibi debdebe ve tantanadan hoşlanmaz ve yaya olarak Beyazıt'tan Galata'ya Ömer Abed Hanı'na gider ve beş kuruşun ve hatta on paranın harcanmaması için gayret ederdi. Sonuç olarak son derece tutumlu bir tüccardı.

***

DAVİD EFENDİ'NİN VESVESESİ

On para üstüne on takla atarak milyon lira sahibi olan David Efendi bu derece zengin olduğu halde paralarını bir türlü bankaya verememişti. Bazen boş zamanlarında oturup uzun uzadıya hesap yapar ve bir türlü banka hesabına yanaşamazdı. Bankaya verceği paradan alacağı faizleri bilmez değildi. Fakat onun en fazla korktuğu bir konu vardı ki "ya banka iflas ederse, ya banka kapanırsa, yatırdığı paralarını alamazsa, faizleri şöyle dursun, anaparasına veda edecek olursa, ya şöyle olursa, ya böyle olursa..." gibi evham David Efendi'nin aklından mümkün değil çıkmıyordu. İşte David Efendi böyle şeyleri düşündükçe geceleri uykusu kaçar ve evinde saklı bulunan paralarını bankalardan birine götürüp vermeye cesaret edemezdi. Hatta geceleri bu düşünceleri uykusunu bile kaçırırdı.

***

DAVİD EFENDİ'NİN RAHATSIZLIĞI

Milyon sahibi olan David Efendi'nin şöhreti tüccarların arasında bilindiği gibi tekmil bütün mahallesi halkı da bilmekteydi. Çünkü gece sabahlara kadar yanan lambasının başında oturduğunu gören komşuları David Efendi'nin uzun hesaplarla meşgul olduğunu bilirlerdi. David Efendi öyle bir duruma gelmişti ki günlerce yemek yemese aklına yemek zamanı gelmiyordu. Bundan başka, hesap başına oturduğu zaman bir türlü kalkmak istemiyordu. Öyle halleri de oluyordu ki yolda yürüdüğü sürece paralarının emin bir yere konmasını düşünerek gidiyor ve Galata Köprüsü'nü geçip Ömer Abed Hanı'na sapacağı yerde Yüksek Kaldırım'ı bile çıkıyor, kendisinden geçmiş bir halde yürüyüp gidiyordu. Böyle haller David Efendi'de gittikçe fazlalaşmıştı. Öyle bir aşamaya gelmişti ki zihnen yorgun düşüp yemek ve içmekten kesildiğinden vücutça pek düşkün bir hale gelmişti. Bir gün yatağından kalkmak istedi. Fakat bacaklarında bir dermansızlık, vücudunda bir kırıklık hissetti. David Efendi böyle hallere daima maruz kaldığından güç hal ile yataktan kalkmaya gayret etti. Bu rahatsızlığını ailesinden gizleyerek kalkıp giyindi. Paltosunu koluna, bastonunu eline alıp sokak kapısından yazıhanesine gitmek üzere çıktı. Sokağa çıkınca on on beş adım yürüdüyse de beyninin de çok acı çektiğini hissetti. David Efendi bu hallere önem

vermek istemeyip gitmeye gayret ederek zor bela Beyazıt tramvay durağına gelebildi.

Beynindeki acı şiddetlenmiş, vücudu acının son derecesine gelmiş, bacaklarının bir adım daha atmaya gücü kalmamış olduğundan durdu, yürüyemiyordu. Bu acınacak durumunu görünce eve dönmek istedi. Fakat dönmek mümkün değildi. Sonunda bir arabaya binip on dakikalık evinin kapısına döndü ve arabacının yardımıyla evden içeriye girip odasına çıkarıldı ve karyolasına yattı.

***

DAVİD EFENDİ BAYGIN BİR HALDE

David Efendi rahatsızlanıp yatağına uzandıktan sonra kendisini kaybetmiş ve saçma sapan sözler sarfetmeye başlamıştı. David Efendi son derece baygın bir durumdaydı ki bilmeyenler sanki delirdiğini zannederlerdi. Sözlerinde ne bir gerçeklik ve ne de bir tutarlılık vardı. Bütün sözleri mantıktan ve hissettiklerinden arınmış birer deli saçmasıydı. David Efendi'nin bu halini gören ailesi neye uğradığını bilemeyerek delirmiş zannettiği kocasının safsatalarını dinliyor ve bir alam veremiyordu. Aynı zamanda pervane gibi kocasının etrafında dönüyor, ne yapacağını bilemiyordu. Biçare kadın kocasının böyle deliler gibi kendi kendine konuştuğunu görmüyor muydu çıldırmak derecelerine geliyordu. İki saat kadar böyle bir durumda kalan karısı en sonunda bir doktor getirtmeyi düşündü. O sırada hizmetçi Madam Ester kapıdan içeriye girdi ve derhal Ester'e civar eczanelerin birinden bir doktor getirmesini söyledi.

***

DOKTORUN TAVSİYELERİ

Ester, hanımından aldığı emir üzerine derhal Beyazıt'a Alyanakyan'ın eczanesine koştu ve eczanenin kapısını açıp içeriye girince ilk sözü:

- Doktor! oldu. Eczacı böyle telaşla doktor arayan madamın halinden bir şey anlamayıp:

- Ne yapacaksınız? dedi. Ester, eczacıya efendisinin son derece rahatsız olduğunu, gözlerini açamayacak bir halde bulunduğunu, iki buçuk üç saatten beri halinde delirme belirtileri görüldüğünü, çünkü bir takım saçma sapan sözler sarfettiğini ve ne yaptığını bilmediğini ve kendisinde olmadığını ve daha başka şeyler söyledi. Eczacı, Madam Ester'in bu sözü üzerine doktorun yukarıda muayenehanesinde bulunduğu cevabını verdi. Eczacı muayenehanenin yolunu ve merdivenlerini gösterdi. Ester hızlı hızlı merdivenleri çıkıp camekânlı bir sofanın kapısını açtı. İçeriye girdi. Odada başı açık birinin masa başında oturmuş bir kitapla meşgul olduğunu gördü.

- Afedersiniz! Siz misiniz doktor?

- Evet, benim doktor.

Bunun üzerine eczacıya aşağı katta anlattıklarını tekrar etti. Esterden bu sözleri işiten doktor:

- Buyurun gidelim. Ev uzaktır? dedi.

- Hayır, burada Soğan Ağa Mahallesi'ndedir.

- O halde gidelim.

Doktor acele arkasındaki beyaz gömleği çıkarıp şapkasını eline alarak Ester'i takip ederek merdivenden indi ve eczane kapısından çıktı. Sokağa çıkan doktor, Ester'e dönüp:

- Bir arabayla gidelim de vakit geçirmeyelim, dedi. Ester, doktorun bu önerisini kabul ederek bir arabaya atladılar ve doğru David Efendi'nin evinin kapısı önünde indiler. Ester yanındaki anahtarla kapıyı açıp doktorla beraber içeriye girdi ve David Efendi'nin yattığı odaya çıktı. David Efendi eskisi gibi aynı durumda bulunuyor, gözleri kapalı olarak bir şeyler söyleyip duruyordu. Doktor odadan içeriye girip hastanın karyolasının yanında bir iskemleye oturdu ve David Efendi'nin nabzını eline alıp muayene etmeye başladı. Nabzının darbeleri David Efendi'nin ağır hasta olduğunu tamamen anlatıyordu. Nabzını bırakıp göğsünü ve arkasını dinledikten sonra David Efendi'nin madamına dönüp şu tavsiyelerde bulundu.

- Madam, mösyö korkulacak derecede hasta değildir. Ancak düşünce sonucunda beyni yorgun düşmüş ve beyninin yorgunluğu kalbini etkilemiş. Şimdi sizin yapacağınız, iki okka kadar buz aldırıp bir tülbent içine koyup başına koymaktır. Sonra açıldığı zaman hiçbir şeyle meşgul olmaması için kendisini avutmanız gerekiyor. Tamamen iyi olunca da düşünmemesini sağlamalısınız. Bunlardan önce de benim vereceğim ilacı her saatte, bir kahve kaşığı içirmelisiniz. Bunlara dikkat ederseniz bu hastalığın bir iki gün içinde iyi olacağına şüpheniz olmasın. Başka bir şey vermeyeceğim. Yalnızca bir su vereceğim. Siz de bu sudan saat başı bir kahve kaşığı almasını sağlayarak ilaca devam ettireceksiniz. Benim söyleyeceğim budur. Bize müsade.

Madam bu kadar bilgiyi yeterli gördü. Doktorun sofada asılı bulunan paltosunun cebine beş liralık bir banknot bıraktı ve doktoru uğurladı.

YAZIHANEDEKİLER MERAK İÇİNDE

O gün yazıhaneye gidemeyen David Efendi evinde baygın bir halde yatarken Yazıhane kâtibi ile hizmetçisi David Efendi'yi merak ediyorlardı. Merak içinde bulunan yazıhane kâtibi ve Müslüman hizmetçi, David Efendi'nin böyle habersiz olarak yazıhaneye gelmemesinden dolayı David Efendi'nin evine kadar gidip konuyu anlamak istiyorlardı. Sonunda kâtip Solomon Efendi hizmetçi Mehmet Ağa'ya:

- Mehmet Ağa kalk, doğru efendinin Beyazıt'taki evine git. Hanımdan sor, konuyu anla! Mösyönün neden gelmediğini öğrenip çabucak bize haber getir! dedi. Mehmet Ağa derhal Köprü'den bir tramvaya binip Beyazıt'a geldi. Tramvaydan inip Soğanağa Mahallesi'nde oturan David Efendi'nin kapısını vurmaya başladı. Kapının çalındığını işiten Ester kapıyı açtı, karşısında Mehmet Ağa'yı gördü:

- Ne istiyorsun Mehmet Ağa!

- Mösyö burada mı?

- Evet evdedir!

- Merak ettik! Neden yazıhaneye gelmedi?

- Baygın bir halde hasta yatıyor.

- Hasta mı?

- Hem ağır hasta! Ateşler içinde yanıp duruyor!

- Allah, Allah! Ne hastalığı?...

- Bilmem. Doktor getirttik ilaç verdi!

- Kendini bilmeyecek derecede hasta mıdır?

- Kendini hiç bilmiyor!

- Demek ben yukarıya çıkmış olsam beni de tanımayacak!

- Öyle Mehmet Ağa! Seni de tanıyamaz!

- Demek çok dalgın!

- Evet!

- O halde ben gidip kâtip Solomon Efendi'ye haber vereyim!

- İyi olunca gelir. Sen kâtibe böyle söyle!

Mehmet Ağa, Ester'den bu kadar açıklamayı aldıktan sonra kapıyı kapayıp doğru Beyazıt'a geldi. Tramvay'a binip Galata'da indi ve Ömer Abed Hanı'ndaki yazıhaneye girip Ester'in söylediklerini Solomon Efendi'ye olduğu gibi aktardı. Solomon Efendi Mehmet Ağa'dan bu haberi işitince çok üzüldü ve o günkü ticari işlemleri mümkün olduğu kadar yürütmeye başladı.

***

MEHMET AĞA KİMDİR?

David Efendi üç dört ay önce ahbaplarından tüccar Dilaver Bey'in tavsiyesi ve aracılığıyla hizmetçi olarak Mehmet Ağa ismindeki şahsı yazıhanesine almış ve üç aydan beri David Efendi'ye pek sadık gözükmüştü.

Dilaver Bey, David Efendi'nin pek güvendiği bir tüccardı.

Dilaver Bey'in Mehmet Ağa'yı tavsiye etmesine sebep de Dilaver Bey'in ahbaplarından Hurşit Efendi olmuştu. İşte bu Hurşit Efendi'nin ısrarı ve zorlaması üzerine Dilaver Bey, aracılık ederek Mehmet Ağa adındaki şahsı David Efendi'nin yanına yerleştirmişti.

Gerçekte ise Mehmet Ağa Fakabasmaz'ın en güvendiği adamlarından Camgöz Hayri idi. Camgöz Hayri, tüccardan Hurşit Bey ismini takınan Fakabasmaz tarafından Mehmet Ağa ismiyle David Efendi'nin yanına konulmuştu.

***

FAKABASMAZ'IN AMACI

Fakabasmaz, David Efendi'nin son derece zengin olduğunu etraftan araştırmakla beraber bir takım saf Müslümanlara da çok yüksek faizle borç para verdiğini öğrenmişti. Durumun gerçekten de öğrendiği gibi olup olmadığını yakından anlamak amacıyla Camgöz Hayri'yi David Efendi'nin yanına yerleştirmişti. Camgöz'ün incelemeleri ve şahit oldukları Fakabasmaz'ın düşüncelerini ve aldığı haberleri doğrulayınca günü gününe Fakabasmaz'a bilgi vermeyi unutmamıştı. Bu şekilde Fakabasmaz'ın da amacı gerçekleşmiş oldu. En sonunda Fakabasmaz, David Efendi'nin ağır hastalığından da haberdar edilerek ilk fırsat elde edilmiş oldu.

***

FAKABASMAZ'IN DOKTORLUĞU

David Efendi'ye sadakati ve yaptığı işlerle kendisini sevdiren Mehmet Ağa, ertesi gün sabahleyin erkenden David Efendi'nin evine gelip kapıyı çalınca Ester kapıyı açtı.

- Pek merak ettim madam. Nasıl inşaallah sağlığı yerine gelmiştir!

- Biraz iyicedir zannederim.

- Canım sen de doğru bir şey söylemezsin ki! Beye haber ver de kendisini bir ziyaret edeyim bakayım. Vallahi merak ettim!

Ester Mehmet Ağa'nın ısrarı üzerine yukarıya çıkıp Mehmet Ağa'nın beyi görmek istediğini madama söyledi. Madam da mösyöyü haberdar etti. En sonunda Ester'e Mehmet Ağa'nın yukarıya çıkabileceğini söyledi. Ester, hanımdan aldığı emir üzerine derhal kapının önünde bekleyen Mehmet Ağa'ya gidip içeri girmesini söyledi. Mehmet Ağa içeri girince Ester'i takiben yukarıya çıktı. Mehmet Ağa, Ester'in gösterdiği odaya girdi.

Mehmet Ağa, David Efendi'yi bitkin bir halde yatağına uzanmış, mumya sarısı gibi görünce bir telaşla:

- Beyim, seni böyle hasta döşeğinde mi görmeliydim? diye yalancıktan ağlamaya başladı. Yarı kendinde yarı kendisini kaybetmiş durumda bulunan David Efendi, Mehmet Ağa'nın bu sadakatini görerek yavaşça:

- Ağlama bre kuzum Memed a! Ne yapalım talih böyleymiş, dedi. Mehmet Ağa söze başlayıp:

- Efendim, nasıl inşaallah sağlığınız yerine gelmiştir, diye sordu.

- Ne bileyim be kuzum! Gâh yaptığımı biliyorum, gâh aklımı kaybediyorum!

- Şimdi nasılsınız?

- Nasıl olacağım! Şimdi iyiyim, sonra bilmem...

- Şimdi bir yerden salık verdiler. "Jak" isminde usta bir doktor varmış. Bir kere muayene etmesi yeterliymiş. Arzu ederseniz getirelim.

- Bilmem ki nasıl olur?

- Güzel olur!

- Gelsin görelim.

Mehmet Ağa, efendisinin bu sözünü işitince ayağa kalktı:

- Vakit kaybetmeye gelmez. Gidip Mösyö Jak'ı getireyim de gönlüm rahat etsin.

- Haydi, göreyim Memet a!

Mehmet Ağa oda kapısından acele çıkıp merdivenleri inerek sokağa fırladı. Hemen koşup İskenderiye Kıraathanesi'nde kendisini bekleyen Fakabasmaz'ı buldu:

- Durmak zamanı değil, herife: "Doktor Jak isminde birini tavsiye ettiler, çok ustaymış" dedim. Bana "getir" dedi. Git Fikriye'nin evinde kılık değiştirip buraya gel, seni bekliyorum.

Fakabasmaz hızla kıraathaneden kalkıp Gedikpaşa'da Fikriye'nin evine gitti. Zaten bıyıkları tamamen traşlı olduğundan elbiselerini değiştirerek başına bir şapka giydi. Ve yarım saat sonra İskenderiye Kıraathanesi'nin önüne geldi. Camgöz Hayri ile Fakabasmaz, yolda giderlerken bir dizi plân yaptılar ve o günkü işe dair bazı düzenlemeler yaptılar.

Mehmet Ağa David Efendi'nin kapısını çalınca Ester kapıyı açtı ve Mehmet Ağa ile "Jak" ismini takınan Fakabasmaz'ı içeriye aldı. Mehmet Ağa, Fakabasmaz'a hitaben:

- Mösyö Jak, bastonunuzu buraya bırakıp hastanın yanına çıkalım, dedi ve Fakabasmaz bastonunu Camgöz'e verip merdivenleri çıktılar. David Efendi'nin yattığı odaya girdiler. David Efendi yine kendisini kaybedip saçma sözler söylemeye başlamıştı. David Efendi'yi bu halde gören Fakabasmaz, iş istediği gibi olduğu için seviniyordu. Fakabasmaz, David Efendi'yi böyle baygın ve kendinden geçmiş bir halde görünce Mehmet Ağa'ya sordu:

- Efendi, budur hasta?

- Evet mösyö!

- Ha, şimdi lütfen verirseniz "une chaise!"[87]

- Ne mösyö?

- Une chaise!

- Anlayamadım doktor bey!

- Canım hani otururlar üstüne!

- İskemle mi?

- Hah, siz iskemle diyorsunuz! Biz "chaise" deriz! İşte o.

- Buyurun!

- Mersi!

Fakabasmaz bir doktor tavrıyla David Efendi'nin nabzını eline alıp saatine bakmaya başladı. Arkasından nabzını bırakıp göğsünü dinledi. Sonra, doktordan iyi haber bekler bir durumda muayene sonucunu bekleyen madama:

- Madam! Eskö du parle Fransa?[88] dedi. Madam ise:

- No, mösyö!

Cevabını verdi.

87 Fransızca "bir sandalye" anlamına gelen terim.

88 (Est-ce que tu parles français?) Fransızca bilir misiniz?

- Bilmez misiniz Fransızca madam?

- Bilirim Türkçe, Musevice!

- Sizin koca hasta! Ama yok, korkulacak gibi değil! Pek çabuk geçecektir. Şimdi vereceğim şurup! İçecek çok çok! Kalmaz sonra bir şey!

Böyle kuraldan yoksun bir Türkçeyle amacını açıklayan Jak devam ederek:

- Madam! Bir su verirseniz içeyim! dedi. Madam dışarıya çıkar çıkmaz Fakabasmaz hemen her zaman cebinde taşıdığı bir karış uzunluğundaki değneğini çıkarıp koluna soktu. Madam bir bardak suyu getirip Jak adını takınmış olan Fakabasmaz'a verdi. Fakabasmaz suyu içip bardağı madama uzatacağı sırada madamı hipnotize ederek iskemlesine oturttu. David Efendi zaten kendinde değildi. Fakabasmaz kendisinde bulunan hipnotizma gücüyle madama David Efendi'nin saklı olan paralarını birer birer söyletti ve hipnotizmanın etkisiyle madam kalkıp yüklüğü açarak para dolu sandığı Fakabasmaz'a gösterdi.

Fakabasmaz sandığın başına geçip sandığı yokladı. Ne yazık ki kilitliydi. Anahtarını madamdan tekrar sorduysa de olumlu bir cevap alamadı. En sonunda anahtarın David Efendi'nin yastığının altında olduğunu söyledi.

Fakabasmaz anahtarı aldı ve sandığı açtı. Paraları saymaya başladı. Banknot destelerini birer birer karıştırdı. Binerlik banknotlardan yüz adedini kendisi ve elli adedini de Camgöz aldı. Sandığı kilitleyip anahtarı tekrar David Efendi'nin yastığının altına koydu. Yarım saat geçtiği halde hiç ses seda çıkmadığını gören Ester oda kapısını vurmaya başladı. O sırada da Fakabasmaz iskemlesine oturup David Efendi'yi muayene ediyormuş gibi nabzını tutuyordu. Ester içeri girince Fakabasmaz:

- Bir kahve! dedi. Ester dışarı çıkınca madamı ayılttı. Madam hiçbir şeyden haberi olmadığından doktora:

- Demek iyi olacak mösyö doktor! diyordu.

- Yok şüphe madam, iyi olacak herhalde!

Ester kahveleri getirip doktor ile Mehmet Ağa'ya ve David Efendi'nin eşi olan madama verdi. Kahveler içilip her şey bitince Fakabasmaz cebinden bir cüzdan çıkarıp arasından kâğıt ile kalem aldı ve reçete yazmaya başladı. Reçete yazılıp bittikten sonra ayağa kalkıp:

- Bize müsaade madam!

Diyerek oda kapısını açtı. Ev sahibesi tarafından memnuniyetle uğurlanarak sokak kapısından çıkıp gitti. Ve vizite olarak da beş lira aldı.

***

REÇETE ECZANEDE

Fakabasmaz dışarıya çıkar çıkmaz madam hemen reçeteyi Ester'e verip Beyazıt'taki Alyanakyan'ın eczanesine gönderdi. İlacı acele yaptırarak getirmesini Ester'e tembih etti. Ester reçeteyi alıp Beyazıt Eczanesi'ne koştu. Reçeteyi eczacıya verip:

- Aman rica ederim, çabuk yapınız! dedi. Eczacı reçeteyi okur okumaz:

- Üç buçuk lira vereceksiniz, dedi. Ester eczacıdan üç buçuk lira kelimesini işitince birdenbire şaşırdı:

- Çok pahalı eczacıbaşı! Bundan öncekileri hep elli kuruşa yaptırmıştık.

- O ilaçlar başka, bu başka.

- Nasıl başka, hep bizim beyin hastalığı için, hastalık da başkadır?

- Aşağı fiyatla yapılamaz!

- O halde ben gidip madama söyleyeyim, razı olursa yaparsınız.

- Peki!

Ester eczacı ile bu konuşmayı yaptıktan sonra reçeteyi eczaneden alıp eve döndü. Madama eczacının sözlerini aktardı. Madam:

- Ne yapalım. Madem iyi gelecek, yaptır! dedi. Ester tekrar eczaneye gidip üç buçuk liraya yapılmak üzere reçeteyi bıraktı. Eczacı bazı şişelerden bazı ilaçlar alıp birbirine karıştırdı ve içeriye gidip ilacı hazırlayarak şişeye koydu ve ağzını kapatarak Ester'e verdi. İlacın hazırlanması ancak yarım saat kadar bir zaman sürdü.

***

DAVİD EFENDİ AÇILDI

Ester, ilacı getirdi madama verdi. David bu taze ilaçtan iki kahve kaşığı kadar içip de aradan bir saat kadar geçince aklı başına geldi ve bir saat sonra tekrar iki kaşık daha içti. Aradan bir müddet geçmişti ki vücudundaki kırıklık tamamen ortadan kalktı. Sonuç olarak o gün akşama kadar şişeyi yarım etti. Akşamüzeri de iştahı tamamen yerine geldi. Yatsıyı geçmişti ki tatlı bir uykuya dalıp sabahı etti. Sabahleyin yatağından kalkıp giyindi, yazıhaneye gitmek üzere hareket etti. O gün yazıhaneye giden David Efendi'ye dostları ve sevenleri tarafından "geçmiş olsun" denildi. Mehmet Ağa'ya da son derece müteşekkir kaldı. Mehmet Ağa efendisinin o günkü sağlığını gördüğü için memnun kaldığını efendisine söyledi, doktorun ustalığından biraz bahsetti ve daha sonra David Efendi'ye:

- Mösyö, hemşehrilerimle beraber memlekete gideceğim bana izin veriniz! dedi. Kendisinden memnun olan David Efendi:

- Kuzum, neden gitmek istiyorsun. Bir lira az ise yevmiyeni artırıp bir buçuk yapayım, tek sen gitme! dedi.

- Hemşehrilerime söz verdim gideceğim! Param az değil mösyö, ne yapayım!

- Sen bilirsin kuzum! Ben senden memnunum! Ne zaman istersen yine gel, ben seni yanıma alırım! Anladın mu yavrum?

Sonuç olarak Mehmet Ağa'yı ikna edemediğinden Mehmet Ağa kalkıp David Efendiye veda ederek yazıhaneden ayrıldı.

***

DAVİD EFENDİ MERKEZDE

O gün akşamüzeri yazıhaneden evine dönen David Efendi yüklükteki sandığı açıp paraları saydığı zaman yüz elli bin lirasının eksik olduğunu görünce paraları tekrar saymaya başladı. Neticede yüz elli adet binlik banknotun eksik olduğu ortaya çıktı. David Efendi bu yüklü miktar karşısında öyle şaşkın bir durumda kaldı ki tarif edilemezdi. Çünkü anahtarı yastığının altında duran bir sandığın içindeki paranın çalındığına bir türlü akıl erdiremediğinden madama ve Ester'e sordu. Her ikisi de bilgilerinin olmadığını söylediler. Bunun üzerine kalkıp Şehzadebaşı'na doğru yürüdü ve nihayet Beyazıt Merkezi'ne girip olayı anlattı.

Böyle anahtarı yastığının altına bulunup da hiçbir zorlama olmaksızın bir sandıktan para çalmanın imkânsız olduğunu düşünen merkez, böyle bir ihbarın doğru olamıyacağını söyledi. David Efendi paralardaki noksanını tekrar anlatınca merkez memuru eve kimlerin gelip gittiğini sordu. David Efendi bu hususta madamının daha fazla bilgi sahibi olduğunu söyledi. Madamı sorguya çekildi. Ester sorguya çekildi. Sonuç olarak David Efendi ev halkından şüphesi olmadığını açıkladı. En sonunda madam doktorları söyledi. Ve son olarak Jak Efendi'nin geldiğini ilave etti. Jak Efendi'nin eşkâlini merkez memuruna anlatırken merkez memuru:

- Vay, Jak ha! diyerek bıyık altından gülüyordu. Madamın yana yakıla anlattığı olaya merkez memuru daha fazla sabredemeyip:

- Madam! Sizin Jak diye anlatmaya uğraştığınız ve eşkâlini verdiğiniz o herifin doktor değil Fakabasmaz olduğu anlaşılıyor. Korkarım siz Fakabasmaz'ın mantarına basmış olmayasınız? Hem de öyledir. Çünkü bu eşkâl tamamen Fakabasmaz'a benziyor, dedi. Madam Fakabasmaz'ın ne demek olduğunu anlayamadı.

- Nasıl Fakabasmaz? İnsandır bu?

- Ayol, onun maceralarını yani yaptığı işleri hiç okumuyor musunuz? Onun namı bütün dünya yüzüne yayılmıştır. Yaptıklarını her hafta bir kitap yazarak gösteriyor. Vah, vah, vah! Siz rahat olunuz. Ben elimden geldiği kadar bu herifi elegeçirmeye gayret edeceğim. Elverir ki bundan böyle temkinli hareket edip bir daha bilmediğiniz doktorlara muayene olmayınız ve evinize getirmeyiniz!

Merkez memuru derhal başkomisere, Fakabasmaz'ın her durumda yakalanması için kesin emir verdi ve bu emir üzerine her tarafa memurlar koşturuldu ve yakalanması için çalışılıyordu...

***

İTİRAF

Fakabasmaz arandığını haber alınca hemen şu mektubu yazıp merkez memuruna postayla gönderdi.

"Memur Bey;

Daivd Efendi'nin yüz elli bin lirasını Jak adı altında alan benim. Ve bu da onun yanında Mehmet Ağa adı altında çalıştırdığı adamlarımdan Camgöz'ün yardımıyla olmuştur. Sebebiyse, David Efendi adındaki mösyönün fakir fukaraya dayanılması münkün olmayan faizlerle para vermiş olmasıdır. Aldığım yüz elli bin lirayı fakirlere ve yardıma muhtaç olanlara paylaştırdım. Olay bundan ibarettir.

Fakabasmaz Zihni"

***

YAYINEVİMİZDEN ÇIKAN DİĞER KİTAPLAR

Düğünüm	Pierre Loti
Kızlarımız	Felix Thomas
Üç Köşeli Şapka	Pedro Antonio de Alarcon
Gizemli Kadın	Georges Ohnet
Rus Peri Masalları	Polevoi Skazki
Mavi Melek	Heinrich Mann
Kart	Arnold Bennett
Mahkûmlar Adası	Eugene Penard
Kırmızı Tırnaklar	Robert E. Howard
Güneş Çocukları	Maksim Gork
Kafa Avcısı	Edgar Wallace
Üç Etekli Kız	Paul De Kock

Satın Almak İçin:
https://www.insancilkitap.com

HÜSEYİN NADİR

FAKABASMAZ ZİHNİ'NİN MACERALARI

Osmanlı'da yerli polisiye serüveni, Ahmet Mithat Efendi'nin 1884 yılında yayımlanan "Esrâr-ı Cinâyât"ı ile başlar. Zaman içinde Amanvermez Avni, Amanvermez Kadri, Kara Hüseyin gibi esas kahramanın polis olduğu eserlerin yanında Fakabasmaz Zihni, Cingöz Recai, Nahit Sami gibi esas kahramanın suçlu olduğu eserler de okuyucuyla buluşur.

Hüseyin Nadir tarafından Fantoma'dan esinlenerek kaleme alınan, yazarın deyişiyle, yalnız İstanbul'un değil; bütün dünyanın en kurnaz, en ele avuca sığmaz en usta hırsızı "Fakabasmaz Zihni"nin maceraları 1922'den 1927'ye kadar devam eder.

Fakabasmaz Zihni, en yakın yardımcısı Cin Ali başta olmak üzere etrafında topladığı avanesi ile birlikte, savaş ve yenilgi yıllarının karmaşasında çeşitli dalaverelerle gayrımeşru yollardan servet edinmiş şahısların kâbusu olur. Bunlardan ele geçirdiği paraların büyük bir kısmını da dullara, yetimlere, fakir fukaraya dağıtarak halk arasında da sempati kazanır. Bütün İstanbul polis teşkilatı peşinde koşmasına rağmen üstün zekâsı ve yetenekleriyle her seferinde yakayı kurtarmayı başarır.

Fakabasmaz Zihni ve avanesiyle beraber eski İstanbul sokaklarında maceradan maceraya koşarken kimi zaman takdir edecek kimi zaman da dehşete düşeceksiniz.

Siz de Yazar Olmak İster misiniz?

DORLION Yayınları

İnternet satış: www.insancilkitap.com
facebook.com/dorlionyayinlari
instagram.com/dorlionyayinlari
twitter.com/dorlionyayin

ISBN: 978-625-374-487-8